

Република Северна Македонија
Универзитет „Св.Кирил и Методиј“
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
Бр.02-6790/1
Дата 12.11.2025 год.
С к о п ј е

До _____

Член на Наставно-научниот совет

Т У К А

П О К А Н А

Врз основа на член 114 од Законот за високото образование и член 95 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје **СВИКУВАМ, XXV** редовна седница на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, на ден **17.11.2025** година (**понеделник**) со почеток во **13:00 часот** во Амфитеатарот во деканатот на Факултетот со следниов

Д Н Е В Е Н Р Е Д

1. Усвојување на записникот од XXIV седница на Наставно-научниот совет одржана на ден 22.09.2025 година.

2. Донесување на Одлука за избор на членови во Комисија за самоевалуација на Факултетот .

3. Извештај на деканот за работата на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за периодот ноември 2024 година-ноември 2025 година.

4. Усвојување на годишна програма за работа на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за академската 2025/2026 година.

5. Донесување на Одлуки за давање согласност за вршење на високообразовна дејност на факултети при УКИМ во Скопје, по дадена согласност од катедрите. (*прилог листа*)

6. Донесување на Одлуки за мирување на Конкурсите за избор на лица во сите наставно-научни, научни и соработнички звања објавени од стана на Универзитет „Св. Кирил и Методиј,, во Скопје – Медицински факултет - Скопје на 20.09.2025 година и 04.11.2025 година. (*прилог предлог одлуки*)

7. Донесување на Одлука за утврдување на предлог проектот „Употреба на 3Д-печатени анатомски реплики во едукација и клиничка пракса“ од главен истражувач проф.д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, за учество на Конкурсот за доделување средства за финансирање на научноистражувачки проекти од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за 2025/2026 година.

8. Донесување на одлуки за избор на нови членови во постојните одбори, наставно-научни колегиуми, комисии и Советите на студиска програма за трет циклус на студии-докторски студии по медицина и јавно здравство по предлог на катедрите и Деканатската управа.

9. Извештаи по рецензии.

а) Извештаи од комисии за рецензија на ракописи за:

1. Ракописот со наслов: „Практикум по инфектологија“ од авторите: проф. д-р Ирена Кондова Топузовска, проф. д-р Миле Босилковски, проф. д-р Крсто Гроздановски, проф. д-р Марија Цветановска, проф. д-р Марија Димзова, доц. д-р Илир Демири, в. н. сор. д-р Сања Петрушевска Маринковиќ, н. сор. д-р Милена Стевановиќ, н. сор. д-р Катерина Спасовска, ас. д-р Сунчица Богоева Тасевска, ас. д-р Билјана Петреска, ас. д-р Фадил Цана, ас. д-р Велимир Савевски, ас. д-р Дејан Јакимовски, ас. д-р Костадин Поповски и ас. д-р Елена Арсиќ, наменет за студентите на Стоматолошкиот факултет, Билтен на УКИМ бр. 1339 од 15.10.2025 година, стр.18-20.

б) Извештаи од комисии за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд по медицина од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ (позитивните извештаи на рецензентските комисии за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд за следните кандидати се едногласно прифатени од Советот на студиска програма од третиот циклус докторски студии) за:

1. Д-р Андреа Нанчева Богоевска на тема: „Евалуација на перкутаната КТ водена микробранова аблација во третман на колоректални белодробни метастази“.

2. Д-р Искра Дукова на тема: „Влијание на тироидните дисфункции и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет“.

3. Д-р Томислав Јовановски на тема: „Споредба помеѓу модифицирана Kessler-Tsuge и класична Kessler техника за репарација на флексорни тетиви: импликации врз постоперативниот исход и раната активна мобилизација“.

в) Извештаи од комисии за оцена на докторски дисертации по медицина од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ за:

1. Д-р Александра Татабитовска на тема: „Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации“, Билтен на УКИМ бр. 1339 од 15.10.2025 година, стр. 21-29.

2. Д-р Марија Нешковска Шуменковска на тема: „Клинички и епидемиолошки карактеристики на пациентите со јувенилен идиопатски артритис“, Билтен на УКИМ бр. 1339 од 15.10.2025 година, стр. 21-29.

10. Извештаи од одбори, наставно-научни колегиуми, совети и комисии

- Наставен одбор
- Совет на студиска програма за трет циклус студии по медицина
- Одбор за специјализации и субспецијализации
- Наставно-научен колегиум за јавно здравство
- Здравствен одбор
- Одбор за меѓународна соработка
- Одбор за издавачка дејност

11. Избор на демонстратори.

а) Избор на Иван Панговски за демонстратор на Катедрата за социјална медицина по предметите: Вовед во медицина, Промоција на здравје и Социјална

медицина со здравствена економија, за студиска програма по општа медицина, како и на Промоција на здравје, Јавно здравство, Здравствено и социјално законодавство и Здравствен менаџмент, за студиските програми на тригодишните стручни студии за академската 2025/2026 година.

Напомена: Материјалите за седницата се достапни на www.medf.ukim.edu.mk се доставени на Вашата е-маил адреса (доколку имате промена на Вашата е-маил адреса Ве молиме јавете се на тел: 3103 700).

Д е к а н,
Проф.д-р Светозар Антовиќ

З А П И С Н И К

Од одржана **XXIV** редовна седница на ден **22.09.2025** година година, на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет-Скопје, со почеток во 13 часот, во просториите на амфитеатарот во деканатот.

Од вкупно 150 членови на Наставно-научниот совет, по предложениот дневен ред на седницата се изјасниле 114 членови од кои (101 наставници и 13 студенти) и тоа: Светозар Антовиќ, Марија Вавлукис, Јулија Живадиновиќ Богдановска, Рубенс Јовановиќ, Симон Трпески, Светлана Цековска, Биљана Зафирова, Аце Додевски, Билјана Трпковска, Катерина Тошеска Трајковска, Ирена Костовска, Лена Какашева Маженковска, Јасмина Плунцевиќ Глигороска, Бети Дејанова, Иванка Караџозова, Гордана Јанкоска, Елена Трајковска Докиќ, Маја Јурхар Павлова, Славица Костадинова Куноска, Магдалена Богдановска Тодоровска, Димче Зафиров, Јасмина Тројачанец Павловска, Круме Јаковски, Мери Киријас, Бети Зафирова Ивановска, Фимка Тозија, Александар Станков, Горан Павловски, Наташа Битољану, Златко Јаковски, Венјамин Мајсторов, Петар Јаневски, Соња Николова, Јорго Костов, Антонио Георгиев, Оливер Калпак, Гоце Спасовски, Павлина Цекова Видимлиски, Лада Трајческа, Злате Стојаноски, Александра Пивкова Велјановска, Емилија Сандевска, Маја Бојациоска, Лидија Петковска, Бети Тодоровска, Дафина Николова, Саша Јовановска Мишевска, Дејан Докиќ, Мери Трајковска, Марија Здравеска, Констандина Кузевска Манева, Светлана Кочева, Соња Бојациева, Силвана Наунова Тимоска, Христина Манџуковска, Данило Нонкуловски, Ирена Кондова Топузовска, Марија Цветановска, Марија Димзова, Гордана Китева Тренчевска, Игор Петров, Анита Арсовска, Емилија Цветковска, Славица Арсова Хаци-Анѓелковска, Лилјана Игњатова, Зоја Бабинкостова, Игор Стојковски, Силвија Дума, Христина Брешковска, Илир Вела, Редџп Селмани, Огнен Костовски, Ѓорѓи Трајковски, Илир Хасани, Андреја Гавриловски, Васил Папестиев, Шабан Мемети, Софија Пејкова, Александар Чапароски, Александра Гавриловска Димовска, Оливер Станков, Сашо Дохчев, Зоран Божиновски, Даниела Георгиева, Емилија Ѓошевска Даштевска, Јане Нетковски, Ана Данева Маркова, Сашо Стојчевски, Игор Алулоски, Елена Џикова, Ирена Алексисоска Папестиев, Иво Каев, Анета Сима, Кристина Скепаровска, Ива Малахова Ѓореска, Билјана Кузмановска, Марија Јовановски Срцева, Гордана Ристовска, Валентина Коевска, Марија Гоцевска, Татјана Макаровска Бојациева и Катарина Ставриќ. *Студенти:* Јован Костадиновски, Виктор Трајковски, Андреа Поп Ангелова, Миа Чичкариќ, Кала Дренковска, Анастасија Стевкова, Панче Ангелов, Магдалена Лазевска, Дарко Јано, Александар Недев, Ива Дерибабова, Марија Совиновска и Теодора Андоновска.

Најавени отсуства на седницата: Билјана Герасимовска Китановска, Димитар Боневски, Ериета Николиќ Димитрова, Снежана Марковиќ, Елизабета Стојовска Јовановска, Калина Гривчева Старделова, Сава Пејковска, Христо Пејков, Горан Димитров, Јордан Минов, Ристо Чоланчески, Роза Џолева Толевска, Виолета Клисаровска, Жанина Переска, Томислав Станковски, Александар Петличковски, Миле Тантуровски, Марко Спасов и Невена Маневска. *Студенти:* Владимир Аневски, Теодора Блажеска, Јован Маркоски, Едис Еминовски и Филип Калаџиски.

Отсутни членови на седницата: Синиша Стојаноски, Маја Јакимовска Димитровска, Елизабета Србиновска Костовска, Мери Трајковска, Валентина Цвејоска Чолаковска, Наталија Долненец Банева, Антони Новотни, Лазар Тодоровиќ, Катерина Николоска и Андријан Карталов. *Студенти:* Дијана Кока Џемаили и Анамарија Паункоска.

Материјалите за седницата на членовите на ННС им беа доставени на 17.09.2025 година.

#

#

Членовите на ННС со мнозинство гласови го прифатија предложениот дневен ред.

Членовите на ННС се изјаснуваа по следниов

ДНЕВЕН РЕД

1. Усвојување на записникот од XXIII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на ден 29.08.2025 година.

2. Соопштенија на деканот

3. Донесување на Одлуки за мирување на Конкурсите за избор на лица во сите наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања објавени од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје – Медицински факултет - Скопје на 14.03.2025 година, 23.04.2025 година, 12.05.2025 година, 30.05.2025 година, 09.08.2025 година и 16.08.2025 година.

4. Донесување на Одлуки за давање согласност за вршење на високообразовна дејност на факултети при УКИМ во Скопје, по дадена согласност од катедрите.

5. Донесување на Одлука за усвојување на распоредот за теоретска и практична настава за зимскиот семестар во академската 2025/2026 година за сите студиски програми.

6. Донесување на Одлука за усвојување на Годишниот акциски план со конкретни мерки за отстранување на слабостите и унапредувањето на квалитетот на дејноста на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за учебната 2025/2026 година.

7. Извештаи по рецензии.

а) Извештаи од комисији за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд по медицина од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ (позитивните извештаи на рецензентските комисији за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд за следните кандидати се едногласно прифатени од Советот на студиска програма од третиот циклус докторски студии) за:

1. Д-р Леарта Велиу на тема: „Морфолошки, имунохистохемиски и молекуларни карактеристики на билијарната интраепителна неоплазија на жолчно кесе“.

2. Д-р Влатко Ѓиревски на тема: „Евалуација на самостојно земање примероци за откривање на хуман папилома вирус како стратегија за унапредување на скринингот за цервикален карцином“.

3. Д-р Билјана Шурбевска Боневаза на тема: „Интеграција на комерцијален дијагностички тест базиран на полимераза верижна реакција во реално време во дијагноза на туберкулоза и компаративна анализа со конвенционалните методи“.

4. Д-р Благоја Србов на тема: „Keystone Design Perforator Island Flap: Интеграција на анатомските и физиолошките принципи во хируршките апликации“.

5. Д-р Сандра Дејанова Панев на тема: „Компаративна анализа помеѓу радиолошките модалитети на мамографија и на томосинтеза во откривањето на карциномот на дојка“.

6. Д-р Андријана Петрушевска на тема: „Комплементарност на наодите од видното поле и ганглиски клеточен комплекс во предикција на прогресија на болеста кај пациенти со примарен глауком со отворен агол“.

7. Д-р Радмила Милошеска на тема: „Асоцијација помеѓу употребата на SGLT-2 инхибиторите и нивото на KIM-1 кај пациенти со ХББ и дијабетес мелитус тип 2“.

8. Д-р Артан Дика на тема: „Евалуација на хируршките техники за реконструкција на кожните дефекти по екцизија на немеланомски кожни карциноми на чело и образи“.

9. Д-р Бујар Франгу на тема: „Полиморфизмот rs2304277 во генот OGG1 и експресија на генот Сурвивин кај уротелниот карцином на мочниот меур“.

10. Д-р Ардијан Пренај на тема: „Асоцијација на полиморфизмот rs2279744 во генот MDM2 и експресијата на генот FOXA1 со инвазивноста на уротелниот карцином на мочниот меур“.

11. Д-р Розјана Николова Јанева на тема: „Перинатално ментално здравје и улогата на 4Д интерактивен ултразвук во подобрување на анксиозно депресивните состојби во бременост“.

12. Д-р Бесим М. Вејсели на тема: „Ефикасност и безбедност на рано започната терапија со кофеин цитрат врз појава на апноични кризи кај предвремено родени новороденчиња“.

13. Д-р Катерина Чешлароска Маркушоска на тема: „Асоцираност на субклинички хипотироидизам со метаболен синдром и телесна дистрибуција на масно ткиво кај постменопаузни жени“.

б) Извештаи од комисији за оцена на докторски дисертации по медицина од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ за:

1. Д-р Билјана Тодорова на тема: „Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес“, Билтен на УКИМ бр. 1334 од 15.07.2025 година, стр. 114-123.

2. Д-р Ирена Тодоровска на тема: „Значењето на Ц реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α во предикција на прееклампсијата“, Билтен на УКИМ бр. 1334 од 15.07.2025 година, стр. 124-131.

3. Д-р Аријета Хасани на тема: „Евалуација на имунолошкиот одговор кај деца со малигни хемопатии“, Билтен на УКИМ бр. 1335 од 15.08.2025 година, стр. 6-14.

4. Д-р д-р Љупчо Донеv на тема: „Споредба на компликациите при поставување на надворешен тунелизирачки долгорочен централен венски катетер наспроти тотално имплантиран долгорочен централен венски катетер кај педијатриски онколошки пациенти“, Билтен на УКИМ бр. 1335 од 15.08.2025 година, стр. 15-28.

5. Д-р Марија Бабуновска на тема: „Епидемиолошки показатели на епилепсија, коморбидитети и ризик-фактори за остеопороза кај пациенти на хронична антиепилептична терапија“, Билтен на УКИМ бр. 1335 од 15.08.2025 година, стр. 29-38.

6. Д-р Милкица Пашоска Василеска на тема: „Улогата на имиџинг радиолошките методи во рана дијагностика на крипторхизам и корелација со класична орхидопексија“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година, стр. 5-16.

в) Извештаи од комисији за оцена на докторски дисертации по јавно здравство од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ за:

1. Д-р Маја Панајотовиќ Радевска на тема: „Ергономски карактеристики на работното место и мускулно-скелетни нарушувања кај здравствени работници“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година, стр. 17-28.

2. Д-р Александра Стаменова на тема: „Влијанието на семејната средина врз исхраната, навиките за здрав животен стил и дебелина кај децата“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година, стр. 29-37.

3. М-р д-р Анета Костова на тема: „Проценка на оптоварување со болести поврзани со микробиолошки опасности во храната во Република Северна Македонија“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година, стр. 38-48.

8. Извештаи од одбори, наставно-научни колегииуми, совети и комисији

- Наставен одбор
- Совет на студиска програма за трет циклус студии по медицина
- Одбор за специјализации и субспецијализации
- Наставно-научен колегииум за јавно здравство

- Совет на студиска програма за трет циклус на студии по јавно здравство
- Одбор за издавачка дејност

9. Избор на демонстратори.

а) Избор на Стеван Богданов и Горјан Јанески за демонстратори по предметите: Биохемија 1, Биохемија 2 и Клиничка биохемија за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии, Биохемија за студентите на Стоматолошки факултет по студиската програма по дентална медицина и за тригодишните студии за дипломирана акушер/ка, Клиничка биохемија за студентите по аналитичка биохемија, Дијагностички методи за студентите за тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар, Биохемија, Инструментални методи во клиничка биохемија, Контрола на квалитет во медицинско-биохемиска лабораторија и Специјална клиничка биохемија и стручна пракса за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран инженер по медицинско лабораториска дијагностика.

б) Избор на Ива Дерибабова за демонстратор по предметот Медицинска хемија, за студентите по општа медицина, тригодишните стручни студии и за студиската програма по Дентална медицина на Стоматолошкиот факултет.

в) Избор на Верица Ахтарова, Матеја Стојановиќ и Надица Танчева за демонстратори по предметите: Анатомија 1, Анатомија 2 и Анатомија 3 за студиската програма по општа медицина, Анатомија со хистологија за студиските програми од тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт, дипломирана медицинска сестра/техничар и дипломиран логопед, Анатомија 1 и Анатомија 2 за студиската програма за тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог, Анатомија со ембриологија за студиската програма за тригодишните стручни студии за дипломирана акушер/ка, Анатомија за студиската програма за тригодишните стручни студии за дипломиран инженер по медицинско лабораториска дијагностика, Анатомија 1 и Анатомија 2 за студентите на Стоматолошкиот факултет по студиската програма по дентална медицина, Анатомија со физиологија за студентите на Фармацевски факултет по студиската програма магистри по фармација.

г) Избор на Бојана Стоиловска Ризова и Ана Ставревска за демонстратори по предметите: Патофизиологија за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии и Нуклеарна медицина за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии.

д) Избор на Ана Пачемска и Љупка Науновска за демонстратори по предметите: Физиологија на клетка, Физиологија 1 и Физиологија 2 за студентите по општа медицина и Физиологија на клетка и Физиологија за останатите студиски програми.

ѓ) Избор на Магдалена Лазевска, Денис Новчевиќ и Сандра Петковска за демонстратор по предметите: Биостатистика со медицинска информатика за студентите по општа медицина, Информатика во здравствена нега и Јавно здравство со епидемиологија и статистика за тригодишните стручни за медицински сестри/техничари, Медицинска информатика и Основи на здравствена статистика за тригодишните стручни студии за дипломирани инженери по медицинско-лабораториска дијагностика, Биостатистика со информатика за тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка/акушер, Информатика и здравствена статистика за тригодишните стручни студии за дипломирани радиолошки технологи, дипломирани физиотерапевти и за дипломирани логопеди.

е) Избор на Елена Голабоска и Милена Талеска за демонстратор по предметите: Биофизика за општа медицина и Биофизика, Радијациона физика и Општа фотографија за тригодишните стручни студии.

ж) Избор на Милица Станојевиќ и Андонија Терзиева за демонстратори на Катедрата за хистологија со ембриологија по предметите: Хистологија и ембриологија 1 и 2 од студиската програма по општа медицина, Хистологија и ембриологија од студиската програма по дентална медицина, Морфологија и физиологија на клетка и

Хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран инженер за медицинско-лабораториска дијагностика, Анатомија со хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран логопед, дипломирана медицинска сестра/техничар и дипломирани физиотерапевти и Анатомија со хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломирана акушер/ка.

Ад-1. Усвојување на записникот од XXIII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на ден 29.08.2025 година.

ННС со мнозинство на гласови го усвои записникот од XXIII редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на ден 29.08.2025 година.

Ад-2. Соопштениеја на деканот

Деканот на факултетот, проф.д-р Светозар Антовиќ ги информираше членовите на Наставно-научниот совет дека преку поддршката на Министерството за образование и наука, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје добил институционален пристап до една од најрелеватните и најкористени индексациски научни бази на податоци во светот – Web of Science.

Деканот на факултето изрази голема благодарност до Министерството за образование и наука, односно до министерката проф.д-р Весна Јаневска за овозможениот пристап, кој ќе придонесе не само за индивидуален истражувачки развој на наставниците, научните соработници, асистентите, докторандите и студентите на Медицинскиот факултет, туку дека е и од суштинско значење за зголемување на видливоста и влијанието на научната продуктивност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје во целина.

За научноистражувачките проекти кои ги финансира Министерството за образование и наука, Деканот ги извести членовите на Наставно-научниот совет дека од Медицинскиот факултет се избрани три проекти.

Ад-3. Донесување на Одлуки за мирување на Конкурсите за избор на лица во сите наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања објавени од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје – Медицински факултет - Скопје на 14.03.2025 година, 23.04.2025 година, 12.05.2025 година, 30.05.2025 година, 09.08.2025 година и 16.08.2025 година.

ННС со мнозинство на гласови ги усвои следниве одлуки

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс) , член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата XXIV редовна седница одржана на 22.09.2025 година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. СЕ става во МИРУВАЊЕ дел од конкурсот за избор на лица во сите наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања објавен од страна на Медицинскиот

#

#

факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 14.03.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- **2 асистенти** по предметот гинекологија и акушерство

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје согласно решението од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25, а сметано од 09.08.2025 година.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 14.03.2025 година, согласно член 172 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во сите наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања.

Согласно член 172 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 1 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни и наставни звања и соработнички звања се врши по пат на јавен конкурс кој го распишува Наставно-научниот совет, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр. 167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

-----#

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс) , член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08,

148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата XXIV редовна седница одржана на **22.09.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** дел од конкурсот за избор на лица во сите наставно-научни, научни и соработнички звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 23.04.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- социјална медицина (3.01.00.14)
- социјална медицина во јавно здравје (3.03.01.03)
- здравствен менаџмент (3.03.01.07)

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје согласно решение од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25, а сметано од 09.08.2025 година.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 23.04.2025 година, согласно член 176 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во сите наставно-научни, научни и соработнички звања.

Согласно член 176 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), одлука за распишување конкурс за лица избрани во звања донесува деканот на факултетот, односно директорот најрано седум, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во звање, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

#

#

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр. 167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

-----#

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс) , член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата XXIV редовна седница одржана на **22.09.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** дел од конкурсот за избор на лица во сите наставно-научни, научни и соработнички звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 12.05.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- хирургија (3.02.00.27)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- пластична хирургија (3.02.00.33)

- **2 лица** во сите научни звања по предметите од научната област

- педијатрија (3.02.00.14)

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје согласно решението од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25, а сметано од 09.08.2025 година.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за

#

#

членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 12.05.2025 година, согласно член 172 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во сите наставно-научни, научни и соработнички звања.

Согласно член 172 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 1 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни и наставни звања и соработнички звања се врши по пат на јавен конкурс кој го распишува Наставно-научниот совет, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр. 167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

-----#

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс) , член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата XXIV редовна седница одржана на **22.09.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** дел од конкурсот за избор на лица во сите наставно-научни и научни звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 30.05.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- хепато-гастро-ентерологија (3.02.00.05)

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје согласно решение од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.167/25, а сметано од 09.08.2025 година.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 30.05.2025 година, согласно член 176 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во сите наставно-научни и научни звања.

Согласно член 176 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), одлука за распишување конкурс за лица избрани во звања донесува деканот на факултетот, односно директорот најрано седум, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во звање, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр.167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

-----#
Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс), член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата **XXIV** редовна седница одржана на **22.09.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** конкурсот за избор на лица во соработнички звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 9.08.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- 1 **асистент** по предметот онкологија со радиотерапија
- 1 **асистент** по предметот оториноларингологија
- 1 **асистент** по предметот инфективни болести
- 1 **асистент** по предметот медицина на трудот
- 1 **асистент** по предметот имунологија
- 1 **асистент** по предметот микробиологија со паразитологија
- 1 **асистент** по предметот медицинска физика

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје согласно решение од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 9.08.2025 година, согласно член 176 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во соработнички звања.

Согласно член 176 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), одлука за распишување конкурс за лица избрани во звања донесува деканот на факултетот, односно директорот најрано седум, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во звање, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр.167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс), член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата **XXIV** редовна седница одржана на **22.09.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** конкурсот за избор на лица во сите наставно-научни, научни и насловни звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 16.08.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

#

#

- **2 наставника** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научната област

- гинекологија и акушерство (3.02.00.24)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научната област

- радиологија (3.02.00.22)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научната област

- микробиологија со паразитологија (3.01.00.07)

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- хирургија (3.02.00.27)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- урологија (3.02.00.31)

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- фармакологија (3.01.00.06)
- клиничка фармакологија и токсикологија (3.02.00.20)

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- психијатрија (3.02.00.38)
- медицинска психологија (3.02.00.39)

- **2 лица** во насловно звање по предметите од наставно-научната област

- офталмологија (3.02.00.26)

- **1 лице** во насловно звање по предметите од наставно-научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- нефрологија (3.02.00.07)

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје согласно решение од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.167/25.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 16.08.2025 година, согласно член 176 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна

Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во сите наставно-научни, научни и насловни звања.

Согласно член 176 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), одлука за распишување конкурс за лица избрани во звања донесува деканот на факултетот, односно директорот најрано седум, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во звање, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр. 167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

Ад-4. Донесување на Одлуки за давање согласност за вршење на високообразовна дејност на факултети при УКИМ во Скопје, по дадена согласност од катедрите

ННС со мнозинство на гласови ги усвои Одлуките за давање согласност за вршење на високообразовна дејност на факултети при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по дадена согласност од катедрите.

Ад-5. Донесување на Одлука за усвојување на распоредот за теоретска и практична настава за зимскиот семестар во академската 2025/2026 година за сите студиски програми.

ННС со мнозинство на гласови ја усвои Одлуката за усвојување на распоредот за теоретска и практична настава за зимскиот семестар во академската 2025/2026 година за сите студиски програми на Медицинскиот факултет во Скопје.

Ад-6. Донесување на Одлука за усвојување на Годишниот акциски план со конкретни мерки за отстранување на слабостите и унапредувањето на квалитетот на дејноста на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за учебната 2025/2026 година.

ННС со мнозинство на гласови ја усвои Одлуката за давање согласност за усвојување на Годишниот акциски план со конкретни мерки за отстранување на слабостите и унапредувањето на квалитетот на дејноста на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за учебната 2025/2026 година.

Ад-7. Извештаи по рецензии

а) ННС со мнозинство на гласови ги усвои извештаите од комисиите за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд по медицина од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ за:

1. Д-р Леарта Велиу на тема: „Морфолошки, имунохистохемиски и молекуларни карактеристики на билијарната интраепителна неоплазија на жолчно кесе”.

2. Д-р Влатко Ѓиревски на тема: „Евалуација на самостојно земање примероци за откривање на хуман папилома вирус како стратегија за унапредување на скринингот за цервикален карцином”.

3. Д-р Билјана Шурбевска Боневаза на тема: „Интеграција на комерцијален дијагностички тест базиран на полимераза верижна реакција во реално време во дијагноза на туберкулоза и компаративна анализа со конвенционалните методи”.

4. Д-р Благоја Србов на тема: „Keystone Design Perforator Island Flap: Интеграција на анатомските и физиолошките принципи во хируршките апликации”.

5. Д-р Сандра Дејанова Панев на тема: „Компаративна анализа помеѓу радиолошките модалитети на мамографија и на томосинтеза во откривањето на карциномот на дојка”.

6. Д-р Андријана Петрушевска на тема: „Комплементарност на наодите од видното поле и ганглиски клеточен комплекс во предикција на прогресија на болеста кај пациенти со примарен глауком со отворен агол”.

7. Д-р Радмила Милошеска на тема: „Асоцијација помеѓу употребата на SGLT-2 инхибиторите и нивото на KIM-1 кај пациенти со ХББ и дијабетес мелитус тип 2”.

8. Д-р Артан Дика на тема: „Евалуација на хируршките техники за реконструкција на кожните дефекти по екцизија на немеланомски кожни карциноми на чело и образи”.

9. Д-р Бујар Франгу на тема: „Полиморфизмот rs2304277 во генот OGG1 и експресија на генот Сурвивин кај уротелниот карцином на мочниот меур”.

10. Д-р Ардијан Пренај на тема: „Асоцијација на полиморфизмот rs2279744 во генот MDM2 и експресијата на генот FOXA1 со инвазивноста на уротелниот карцином на мочниот меур”.

11. Д-р Розјана Николова Јанева на тема: „Перинатално ментално здравје и улогата на 4Д интерактивен ултразвук во подобрување на анксиозно депресивните состојби во бременост”.

12. Д-р Бесим М. Вејсели на тема: „Ефикасност и безбедност на рано започната терапија со кофеин цитрат врз појава на апноични кризи кај предвремено родени новороденчиња”.

13. Д-р Катерина Чешлароска Маркушоска на тема: „Асоцираност на субклинички хипотиroidизам со метаболен синдром и телесна дистрибуција на масно ткиво кај постменопаузни жени”.

б) ННС со мнозинство на гласови ги усвои извештаите од комисиите за оцена на докторски дисертации по медицина од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ за:

1. Д-р Билјана Тодорова на тема: „Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес”, Билтен на УКИМ бр. 1334 од 15.07.2025 година.

2. Д-р Ирена Тодоровска на тема: „Значењето на Ц реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α во предикција на прееклампијата”, Билтен на УКИМ бр. 1334 од 15.07.2025 година.

3. Д-р Аријета Хасани на тема: „Евалуација на имунолошкиот одговор кај деца со малигни хемопатии”, Билтен на УКИМ бр. 1335 од 15.08.2025 година.

4. Д-р д-р Љупчо Донеv на тема: „Споредба на компликациите при поставување на надворешен тунелизирачки долгорочен централен венски катетер наспроти тотално имплантиран долгорочен централен венски катетер кај педијатриски онколошки пациенти”, Билтен на УКИМ бр. 1335 од 15.08.2025 година.

#

#

5. Д-р Марија Бабуновска на тема: „Епидемиолошки показатели на епилепсија, коморбидитети и ризик-фактори за остеопороза кај пациенти на хронична антиепилептична терапија“, Билтен на УКИМ бр. 1335 од 15.08.2025 година.

6. Д-р Милкица Пашоска Василеска на тема: „Улогата на имиџинг радиолошките методи во рана дијагностика на крипторхизам и корелација со класична орхидопексија“ Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година.

в) ННС со мнозинство на гласови ги усвои извештаите од комисиите за оцена на докторски дисертации по јавно здравство од докторанди на Школата за докторски студии при УКИМ за:

1. Д-р Маја Панајотовиќ Радевска на тема: „Ергономски карактеристики на работното место и мускулно-скелетни нарушувања кај здравствени работници“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година.

2. Д-р Александра Стаменова на тема: „Влијанието на семејната средина врз исхраната, навиките за здрав животен стил и дебелина кај децата“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година.

3. М-р д-р Анета Костова на тема: „Проценка на оптоварување со болести поврзани со микробиолошки опасности во храната во Република Северна Македонија“, Билтен на УКИМ бр. 1336 од 01.09.2025 година.

Наставен одбор

Наставниот одбор на Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, одржал седница на ден 4.9.2025 година, со следниов дневен ред:

1. Разгледување предлог-теми и предлог - комисии за одбрана на дипломски работи за студентите од академските студии по логопедија.

Разгледани беа следниве теми:

Проф. д-р Анита Арсовска

1. Дијагноза и третман на пелтечење кај деца и возрасни
2. Афазија- видови, дијагноза и третман
3. Дисфагија- етиологија, клиничка слика и третман
4. Дизартрија- причини, симптоми и менаџмент
5. Моторна дисфазија- дијагноза и третман
6. Причини за пелтечење кај деца
7. Причини за пелтечење кај возрасни
8. Сензорна дисфазија- дијагноза и третман
9. Улогата на логопедот во третманот на пациенти со комплетна афазија
10. Улогата на логопедот во третманот на пациенти со анартрија

Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска

1. Анатомски карактеристики на голтник
2. Анатомски карактеристики на грклан
3. Анатомски карактеристики на носна празнина
4. Усна празнина - поделба и содржина
5. Анатомски карактеристики на средно уво

Проф. д-р Аце Додевски

1. Анатомски карактеристики на јазик
2. Анатомски карактеристики на параназални синуски
3. Анатомски карактеристики на усна празнина
4. Анатомски карактеристики на коскен лабиринт
5. Анатомски карактеристики на бели дробови

Предлог-комисии за одбрана на дипломски работи за студентите од академските студии по логопедија

1. Илина Недановска (бр.индекс 800166/ДЛ4)

Тема: Назалноста и говорниот развој: појава, проценка и влијание

Ментор: Доц. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
2. Доц. д-р Весна Лазаровска
3. Проф. д-р Билјана Зафирова

2. Тамара Петровска (бр.индекс 800184/ДЛ4)

Тема: Логопедски третман на дизартрија кај деца и возрасни

Ментор: Доц. д-р Весна Лазаровска

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Доц. д-р Весна Лазаровска
2. Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска
3. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

3. Јована Даштевска (бр.индекс 800135/ДЛ4)

Тема: Влијанието на екранизмот врз вербалната комуникација кај школски деца

Ментор: Доц. д-р Весна Лазаровска

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Доц. д-р Весна Лазаровска
2. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
3. Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска

Членовите на наставниот одбор едногласно ги прифатија **предложените теми и комисии за одбрана на дипломски работи за студентите од академските студии по логопедија.**

2. Известувања

Под оваа точка се дискутираше за повеќе актуелни теми.

Членовите на наставниот одбор беа известени за успешноста на twining проектот кој ЕМСА Македонија го реализира во соработка со ЕМСА организациите од повеќе држави во светот. Едногласно беше донесена одлука студентите кои учествуваат во овој проект, во периодот кога се на размена и во периодот кога кај нив престојуваат студенти од други земји, да бидат ослободени од присуство на теоретска настава. За присуството на практична настава секоја катедра да се изјасни кога ќе има потреба, дали ќе ги ослободи или ќе ги задолжи со колоквирање, одработување или некој грут вид активност.

Членовите на наставниот одбор едногласно прифатија на студентката Калина Кујунџиќ со бр. на индекс 20787, заради здравствени причини, да и се дозволи да ги запишува семестрите последователно без да се земаат во предвид предвидените услови, а испитите да ги полага по редослед предвиден со курикулумот по кој е запишана на студии.

3. Разно

Се дискутираше за тековната акредитација за студиската програма за општа медицина. Едногласно беше прифатен предлогот, кој и претходно беше разгледуван, за организацијата на наставата. Двата семестри, зимски и летен, според календарот на УКИМ, содржат по 15 недели. Секој семестар, со новата акредитација, ќе се организира во по две целини од по 7 недели во тек на кои ќе се реализира наставата во вид на теоретска настава, семинари, практична настава (вежби) и пракса (за клиничките предмети). По завршување на првата целина од седум недели во семестарот, ќе следува колоквиумска недела. По завршување на втората целина од 7 недели, започнува

#

#

сесијата, која трае четири недели, од кои првата недела ќе биде предвидена за колоквиуми.

Предметите ќе се одвиваат во модули. По завршување на секој модул студентот има право да го полага поминатиот материјал, во термини кои катедрата треба да ги предвиди во распоредот за теоретска или практична настава. Семинарите се предвидени за осовременување на теоретската настава. Ќе се одржуваат во термини и со содржини објавени со распоредот на почетокот на семестарот и ќе бидат задолжителни за студентите. Присуството и ангажираноста на студентите во семинарите ќе се евидентира и освоените бодови ќе влезат во крајната оценка за предметот.

ННС со мнозинство на гласови го усвои извештајот од Наставниот одбор.

Совет на студиска програма за трет циклус студии по медицина

Советот на студиската програма за трет циклус академски студии-докторски студии по медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, одржал online седница на ден 29.08.2025 година и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. ННС формира комисији за оцена/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Софија Златеска Ѓуриќ на тема: "Проценка на ефикасноста на модифицираната Burch-ова колпосуспензија, со користење на ултразвук на долен уринарен тракт", се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Весна Антоvsка, претседател
2. Проф. д-р Марина Крстевска Константинова, ментор
3. Проф. д-р Ана Данева Маркова, член
4. Проф. д-р Драге Даbesки, член
5. Проф. д-р Скендер Саиди, член

- д-р Александар Ристески на тема: "Третман на афективните растројства со примена на Neurofeedback метода", се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Ненси Манушева, претседател
2. Проф. д-р Славица Арсова Хаци Ангелковска, ментор
3. Проф. д-р Антони Новотни, член
4. Проф. д-р Елизабет Мицева Величковска, член
5. Проф. д-р Емилија Цветковска, член

3. Информација за извештај од комисији за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од:

- д-р Леарта Велиу на тема: "Морфолошки, имунохистохемиски и молекуларни карактеристики на билијарната интраепителна неоплазија на жолчно кесе",

- д-р Влатко Ѓиревски на тема: "Евалуација на самостојно земање примероци за откривање на хуман папилома вирус како стратегија за унапредување на скринингот за цервикален карцином",

- д-р Билјана Шурбевска Бонева на тема: "Интеграција на комерцијален дијагностички тест базиран на полимеразата верижна реакција во реално време во дијагноза на туберкулоза и компаративна анализа со конвенционалните методи",

- д-р Благоја Србов на тема: "Keystone Design Perforator Island Flap: Интеграција на анатомските и физиолошките принципи во хируршките апликации",

- д-р Сандра Дејанова Панев на тема: "Компаративна анализа помеѓу радиолошките модалитети на мамографија и на томосинтеза во откривањето на карциномот на дојка",

- д-р Андријана Петрушевска на тема: "Комплементарност на наодите од видното поле и ганглиски клеточен комплекс во предикција на прогресија на болеста кај пациенти со примарен глауком со отворен агол",

- д-р Радмила Милошеска на тема: "Асоцијација помеѓу употребата на SGLT-2 инхибиторите и нивото на KIM-1 кај пациенти со ХББ и дијабетес мелитус тип 2",

- д-р Артан Дика на тема: "Евалуација на хируршките техники за реконструкција на кожните дефекти по екцизија на немеланомски кожни карциноми на чело и образи".

4. Информација за извештаи од комисији за оценка/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Ирена Тодоровска (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1334 од 15.07.2025) на тема: „Значењето на Ц реактивниот протеин, прокалцитонинот и тумор некротизирачкиот фактор α во предикција на прееклампсијата“,

- д-р Билјана Тодорова (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1334 од 15.07.2025) на тема: „Улогата на предиктивните и дијагностичките биомаркери адипонектин, лептин, бетатропин и висфатин за дијагноза на гестациски дијабетес“,

- д-р Аријета Хасани (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1335 од 15.08.2025) на тема: „Евалуација на имунолошкиот одговор кај деца со малигни хемопатии“,

- д-р Љупчо Донев (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1335 од 15.08.2025) на тема: „Споредба на компликациите при поставување на надворешен тунелизирачки долгорочен централен венски катетер наспроти тотално имплантиран долгорочен централен венски катетер кај педијатриски онколошки пациенти“,

- д-р Марија Бабуновска (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1335 од 15.08.2025) на тема: „Епидемиолошки показатели на епилепсија, коморбидитети и ризик-фактори за остеопороза кај пациенти на хронична антиепилептична терапија“.

5. ННС формира нова комисија за одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Ана Ивчева на тема: „Судско-медицинска експертиза на лекарска грешка“, се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Златко Јаковски, претседател
2. Проф. д-р Верица Попоска, ментор
3. Проф. д-р Александар Станков, член
4. Проф. д-р Рената Јанкова, член
5. Проф. д-р Оливер Станков, член.

Советот на студиската програма за трет циклус академски студии-докторски студии по медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, одржа online седница на ден 17.09.2025 година и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. ННС формира комисији за оцена/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Дарко Илиев на тема: "Опортунистички скрининг за дијабетес тип 2 како нов пристап во примарна здравствена заштита во Македонија", се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Гордана Пемовска, претседател
2. Проф. д-р Петранка Мишевска, ментор
3. Проф. д-р Татјана Миленковиќ, член
4. Проф. д-р Саша Јовановска Мишевска, член
5. Проф. д-р Катарина Ставриќ, член

- д-р Марина Иљовска на тема: "Влијание на патогени и можно патогени варијанти на високо и умерено пенетрантни гени (BRCA1, BRCA2, PTEN, TP53, ATM, CHEK2, PALB2, CDH1) врз клиничко-патолошките карактеристики и исходот кај пациенти со ран канцер на дојка", се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Снежана Смичкоска, претседател
2. Проф. д-р Игор Петров, ментор
3. Проф. д-р Виолета Клисаровска, член
4. Проф. д-р Игор Стојковски, член
5. Проф. д-р Дијана Плашевска Каранфиловска, член

- д-р Александра Татабитовска на тема: "Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации", се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Томе Стефановски, претседател
2. Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, ментор
3. Проф. д-р Татјана Чапароска, член
4. Проф. д-р Деска Димитриевска, член
5. Проф. д-р Александар Петличковски, член

2. Информација за извештај од комисији за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од:

- д-р Бујар Франгу на тема: "Полиморфизмот rs2304277 во генот OGG1 и експресија на генот Сурвивин кај уротелниот карцином на мочниот меур",

- д-р Ардијан Пренај на тема: "Асоцијација на полиморфизмот rs2279744 во генот MDM2 и експресијата на генот FOXA1 со инвазивноста на уротелниот карцином на мочниот меур",

- д-р Розјана Николова Јанева на тема: "Перинатално ментално здравје и улогата на 4Д интерактивен ултразвук во подобрување на анксиозно депресивните состојби во бременост",

- д-р Бесим Вејсели на тема: "Ефикасност и безбедност на рано започната терапија со кофеин цитрат врз појава на апноични кризи кај предвремено родени новороденчиња",

- д-р Катерина Чешлароска Маркушоска на тема: "Асоцираност на субклинички хипотироидизам со метаболен синдром и телесна дистрибуција на масно ткиво кај постменопаузни жени".

3. Информација за извештаи од комисији за оценка/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Милкица Пашоска Василеска (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1336 од 01.09.2025) на тема: „Улогата на имиџинг радиолошките методи во рана дијагностика на криптиорхизам и корелација со класична орхидопексија“.

ННС со мнозинство на гласови ги усвои двата извештаи од Советот на студиската програма за трет циклус студии по медицина

Одбор за специјализации и супспецијализации

Одборот за специјализации и супспецијализации на Медицинскиот факултет во Скопје одржал седница на ден 17.09.2025 година преку сретствата за електронска (reply all) комуникација и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. Предлагње на комисији за полагање на предиспитен завршен колоквиум и специјалистички испит по специјалноста:

ННС ги усвои следните комисији за полагање на предиспитен завршен колоквиум и специјалистички испит по специјалноста:

а) Физикална и рахабилитациона медицина

Комисија 1:

1. Проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова
2. Проф. д-р Цветанка Геракароска Савевска
3. Доц. д-р Билјана Калчовска

Замена: Проф. д-р Валентина Коевска

Комисија 2:

1. Проф. д-р Валентина Коевска
2. Проф. д-р Билјана Митревска
3. Проф. д-р Марија Гоцевска

Замена: Доц. д-р Маја Манолева

#

#

Комисија 3:

1. Проф. д-р Билјана Митревска
2. Проф. д-р Цветанка Геракароска Савевска
3. Доц. д-р Маја Манолева

Замена: Доц. д-р Билјана Калчовска

Комисија 4:

1. Проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова
2. Проф. д-р Валентина Коевска
3. Проф. д-р Марија Гоцевска

Замена: Проф. д-р Билјана Митревска:

б) Медицинска биохемија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Соња Топузовска
2. Проф. д-р Јасна Богданска
3. Н. Сов. д-р Јулијана Брезовска Кавракова

Комисија 2:

1. Проф. д-р Катерина Тошевска Трајковска
2. Проф. д-р Светлана Цековска
3. Проф. д-р Ирена Костовска

Комисија 3:

1. Проф. д-р Јасна Богданска
2. Проф. д-р Катерина Тошевска Трајковска
3. Проф. д-р Ирена Костовска

Комисија 4:

1. Проф. д-р Светлана Цековска
2. Проф. д-р Соња Топузовска
3. Н. Сов. д-р Јулијана Брезовска Кавракова

Сите членови можат да бидат замена за било кој член од комисијата.

в) Гинекологија и акушерство

Комисија 1:

1. Проф. д-р Весна Антовска
2. Доц. д-р Миле Тантуровски
3. Доц. д-р Ива Малахова Ѓореска

Комисија 2:

1. Проф. д-р Марјан Стојовски
2. Проф. д-р Горан Кочоски
3. Доц. д-р Маја Пејковска Илиева

Комисија 3:

1. Проф. д-р Горан Димитров
2. Проф. д-р Ирена Алексиоска Папестиев
3. Доц. д-р Даниела Иванова Панова

Комисија 4:

1. Проф. д-р Глигор Тофоски
2. Проф. д-р Слаѓана Симеонова Крстевска

3. Проф. д-р Катерина Николоска

Комисија 5:

1. Проф. д-р Јадранка Георгиевска
2. Проф. д-р Игор Алулоски
3. Проф. д-р Иво Ќаев

Комисија 6:

1. Проф. д-р Ана Данева Маркова
2. Проф. д-р Елена Џикова
3. Проф. д-р Драге Дабески

Комисија 7:

1. Проф. д-р Викторија Јовановска
2. Проф. д-р Весна Ливринова
3. Проф. д-р Роса Наумовска

Комисија 8:

1. Проф. д-р Сашо Стојчевски
2. Проф. д-р Анета Сима
3. Проф. д-р Валентина Тофилоска

Комисија 9:

1. Проф. д-р Игор Самарџиски
2. Проф. д-р Кристина Скепаровска
3. Доц. д-р Габриела Бушиновска Иванова

Заменски членови:

1. Проф. д-р Весна Антовска
2. Проф. д-р Марјан Стојовски
3. Проф. д-р Горан Димитров
4. Проф. д-р Глигор Тофоски
5. Проф. д-р Јадранка Георгиевска
6. Проф. д-р Ана Данева Маркова
7. Проф. д-р Викторија Јовановска
8. Проф. д-р Сашо Стојчевски
9. Проф. д-р Елена Џикова
10. Проф. д-р Игор Алулоски
11. Проф. д-р Драге Дабески
12. Проф. д-р ирен Алексиоска Папестиев
13. Проф. д-р Иво Ќаев
14. Проф. д-р Игор Самаџиски
15. Проф. д-р Слаѓана Симеонова Крстевска
16. Проф. д-р Весна Ливринова
17. Проф. д-р Анета Сима
18. Проф. д-р Горан Кочоски
19. Проф. д-р Кристина Скепаровска
20. Проф. д-р Валентина Тофилоска
21. Проф. д-р Роса Наумоска
22. Проф. д-р Катерина Николоска
23. Доц. Д-р Даниела Иванова Панова
24. Доц. д-р Миле Тантуровски
25. Доц. д-р Маја Пејковска Илиева

26. Доц. д-р Габриела Бушиновск Иванова

27. Доц. д-р Ива Малахва Ѓореска

ННС со мнозинство на гласови го усвои извештајот од Одборот за специјализации и субспецијализации.

Наставно-научен колегиум по јавно здравство

Наставно-научниот колегиум за јавно здравство на Медицинскиот факултет во Скопје одржал состанок на **17.09.2025** година преку средствата за електронска (reply all) комуникација.

По однос на предложените точки од дневниот ред, Наставно-научниот колегиум за јавно здравство по извршеното гласање (reply all), на Наставно-научниот совет го предлага следното:

1. Прифаќање на тема за изработка на магистерски труд по Јавно здравство и определување на ментор по пријава од:

а) Гордана Вељковиќ-Костова, на тема: „Мапирање на ризиците во јавните набавки во јавните здравствени устнови во Република Северна Македонија “.

За ментор се предлага: Проф. д-р Фимка Тозија

2. ННС формира комисија за оценка на магистерски труд по пријава од:

а) Елена Димовска на тема: „Навики во консумирање на алкохол помеѓу студентите од прва и шеста година на Медицински факултет-Скопје “ Се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска-член
2. Проф. д-р Стојан Бајрактаров-член
3. Проф. д-р Фимка Тозија-ментор

3. Извештај од комисија за оцена на магистерски труд од:

а) Изеир Илџи на тема: „Проценка на спроведувањето на Законот за заштита од пушењето во здравствени установи во Република Северна Македонија“ Рецензијата дадена од страна на комисијата за оценка на магистерски труд е позитивна и Наставно-научниот колегиум по јавно здравство едногласно ја прифати.

4. ННС формира комисија за одбрана на магистерски труд по пријава од:

а) Изеир Илџи на тема: „Проценка на спроведувањето на Законот за заштита од пушењето во здравствени установи во Република Северна Македонија“, се формира комисија во состав:

1. Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска-член
2. Проф. д-р Драган Мијакоски-член
3. Проф. д-р Елена Косевска-ментор

ННС со мнозинство на гласови го усвои извештајот од Наставно-научниот колегиум по јавно здравство

Совет на студиска програма за трет циклус на студии по јавно здравство

Советот на студиската програма за трет циклус академски студии-докторски студии по јавно здравство на Медицинскиот факултет во Скопје, одржал online седница на ден **16.09.2025** година и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. Информација за извештаи од комисији за оценка/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Анета Костова (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1336 од 01.09.2025) на тема: „Проценка на оптоварувањето со болести поврзани со микробиолошки опасности во храната во Република Северна Македонија“,

- д-р Александра Стаменова (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1336 од 01.09.2025) на тема: „Влијанието на семејната средина врз исхраната, навиките за здрав животен стил и дебелина кај децата“,

- д-р Маја Панајотовиќ Радевска (објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1336 од 01.09.2025) на тема: „Ергономски карактеристики на работното место и мускулно-скелетни нарушувања кај здравствени работници“.

ННС со мнозинство на гласови го усвои извештајот од Советот на студиската програма за трет циклус на студии по јавно здравство

Одбор за издавачка дејност

Членовите на Одборот за издавачка дејност на Медицинскиот факултет одржал состанок на ден 17.09.2025 година, преку средствата за електронска комуникација (e-mail) и произнесувајќи се по точките од дневниот ред, го донесе следниов извештај кој го доставува до членовите на ННС:

1. Формирање на рецензентска комисија за:

а) Практикум со наслов: „**Практикум по инфектологија**“ наменет за студентите по стоматологија од авторите: проф.д-р Ирена Кондова Топузовска, проф.д-р Миле Босилковски, проф.д-р Крсто Гроздановски, проф.д-р Марија Цветановска, проф.д-р Марија Димзова, доц.д-р Илир Демири, в.н.сор.д-р Сања Петрушевска Маринковиќ, н.сор.д-р Милена Стевановиќ, н.сор.д-р Катерина Спасовска, ас.д-р Сунчица Богоева Тасевска, ас.д-р Билјана Петреска, ас.д-р Фадил Цана, ас.д-р Велимир Савевски, ас.д-р Дејан Јакимовски, ас.д-р Костадин Поповски и ас.д-р Елена Арсиќ од Катедрата за инфективни болести.

ННС ја формира следната Рецензентска комисија во состав:

1. Проф.д-р Елизабета Србиновска Костовска

2. Проф.д-р Бети Зафирова Ивановска

2. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на учебникот „**Хигиена и здравствена екологија**“ во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- ННС ја усвои следната цена на чинење на учебникот „**Хигиена и здравствена екологија**“ во издание на Медицинскиот факултет во Скопје од **1.240,00 денари**.

3. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на учебникот „**Мускулно-скелетни тумори практичен пристап во дијагнозата и третманот**“ во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- ННС ја усвои следната цена на чинење на учебникот „**Мускулно-скелетни тумори практичен пристап во дијагнозата и третманот**“ во издание на Медицинскиот факултет во Скопје од **875,00 денари**.

ННС со мнозинство на гласови го усвои известајот од Одборот за издавачка дејност.

Ад-9. Избор на демонстратори

а) Избор на Стеван Богданов и Горјан Јанески за демонстратори по предметите: Биохемија 1, Биохемија 2 и Клиничка биохемија за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии, Биохемија за студентите на Стоматолошки факултет по студиската програма по дентална медицина и за тригодишните студии за дипломирана акушер/ка, Клиничка биохемија за студентите по аналитичка биохемија, Дијагностички методи за студентите за тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар, Биохемија, Инструментални методи во клиничка биохемија, Контрола на квалитет во медицинско-биохемиска лабораторија и Специјална клиничка биохемија и стручна пракса за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран инженер по медицинско лабораториска дијагностика.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Стеван Богданов за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Горјан Јанески за демонстратор.

б) Избор на Ива Дерибабова за демонстратор по предметот Медицинска хемија, за студентите по општа медицина, тригодишните стручни студии и за студиската програма по Дентална медицина на Стоматолошкиот факултет.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Ива Дерибабова за демонстратор.

в) Избор на Верица Ахтарова, Матеја Стојановиќ и Надица Танчева за демонстратори по предметите: Анатомија 1, Анатомија 2 и Анатомија 3 за студиската програма по општа медицина, Анатомија со хистологија за студиските програми од тригодишните стручни студии за дипломиран физиотерапевт, дипломирана медицинска сестра/техничар и дипломиран логопед, Анатомија 1 и Анатомија 2 за студиската програма за тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог, Анатомија со ембриологија за студиската програма за тригодишните стручни студии за дипломирана акушер/ка, Анатомија за студиската програма за тригодишните стручни студии за дипломиран инженер по медицинско лабораториска дијагностика, Анатомија 1 и Анатомија 2 за студентите на Стоматолошкиот факултет по студиската програма по дентална медицина, Анатомија со физиологија за студентите на Фармацевски факултет по студиската програма магистри по фармација.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Верица Ахтарова за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Матеја Стојановиќ за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Надица Танчева за демонстратор.

г) Избор на Бојана Стоиловска Ризова и Ана Ставревска за демонстратори по предметите: Патопфизиологија за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии и Нуклеарна медицина за студентите по општа медицина и тригодишните стручни студии.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Бојана Стоиловска Ризова за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Ана Ставревска за демонстратор.

д) Избор на Ана Пачемска и Љупка Науновска за демонстратори по предметите: Физиологија на клетка, Физиологија 1 и Физиологија 2 за студентите по општа медицина и Физиологија на клетка и Физиологија за останатите студиски програми.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Ана Пачемска за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Љупка Науновска за демонстратор.

ѓ) Избор на Магдалена Лазевска, Денис Новчевиќ и Сандра Петковска за демонстратор по предметите: Биостатистика со медицинска информатика за студентите по општа медицина, Информатика во здравствена нега и Јавно здравство со епидемиологија и статистика за тригодишните стручни за медицински сестри/техничари, Медицинска информатика и Основи на здравствена статистика за тригодишните стручни студии за дипломирани инженери по медицинско-лабораториска дијагностика, Биостатистика со информатика за тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка/акушер, Информатика и здравствена статистика за

#

#

тригодишните стручни студии за дипломирани радиолошки технолози, дипломирани физиотерапевти и за дипломирани логопеди.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Магдалена Лазевска за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Денис Новчевиќ за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Сандра Петковска за демонстратор.

е) Избор на Елена Голабоска и Милена Талеска за демонстратор по предметите: Биофизика за општа медицина и Биофизика, Радијациона физика и Општа фотографија за тригодишните стручни студии.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Елена Голабоска за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Милена Талеска за демонстратор.

ж) Избор на Милица Станоевиќ и Андонија Терзиева за демонстратори на Катедрата за хистологија со ембриологија по предметите: Хистологија и ембриологија 1 и 2 од студиската програма по општа медицина, Хистологија и ембриологија од студиската програма по дентална медицина, Морфологија и физиологија на клетка и Хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран инженер за медицинско-лабораториска дијагностика, Анатомија со хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломиран логопед, дипломирана медицинска сестра/техничар и дипломирани физиотерапевти и Анатомија со хистологија за студентите на тригодишните стручни студии за дипломирана акушер/ка.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Милица Станоевиќ за демонстратор.

ННС со мнозинство на гласови изврши избор на Андонија Терзиева за демонстратор.

Седницата на ННС заврши во 14:10 часот

Записничар
Дипл.прав. Радмила Митаноска, с.р.

Д е к а н
Проф.д-р Светозар Антовиќ, с.р.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ВО СКОПЈЕ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Republic of North Macedonia
Ss. Cyril and Methodius University in Skopje
Faculty of Medicine

ИЗВЕШТАЈ

НА ДЕКАНОТ
ЗА РАБОТАТА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ ВО
СОСТАВ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
ЗА ПЕРИОДОТ 1 НОЕМВРИ 2024 – 1 НОЕМВРИ 2025 ГОДИНА

Проф. д-р Светозар Антовиќ, декан

Скопје, Ноември 2025

ВОВЕД

Врз основа на член 114, став 5 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 178/2021 и 58/2024), деканот до Наставно-научниот совет го поднесува овој извештај за својата работа и за работата на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за периодот од 1 ноември 2024 до 1 ноември 2025 година.

Во овој извештај се сублимирани резултатите и преземените активности и е даден осврт на реализираните цели и задачи, како обврска која произлегува од Законот за високото образование и од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје, во смисла на отчетност пред Наставно-научниот совет на Факултетот. Тука се презентирани активностите и резултатите што се остварени во наведениот период, а кои претставуваат реализација на програмските определби за втората година од првиот мандатен период на деканот.

Врз основа на програмските цели утврдени во Програмата за работа на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за периодот 2023 – 2026, која деканот ја достави при неговиот избор за претстојниот тригодишен мандат, во овој извештај се опфатени делови од нејзината реализација, во согласност со приоритетите поставени за академската 2024/2025 година.

Сите активности во извештајниот период се во насока на континуитет во работењето и унапредувањето на високообразовната, научноистражувачката и здравствено-апликативната дејност на Факултетот.

РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ФАКУЛТЕТОТ

Наставно-научниот совет и Деканатската управа работат на седници согласно законските и статутарните надлежности.

Наставно-научниот совет во извештајниот период одржа 13 (тринаесет) работни седници и 1 (една) конститутивна седница. На одржаните седници Наставно-научниот совет изврши избори во наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања (асистенти) и демонстратори, спроведуваше постапка за избор на редовни професори и се предлагаше број на студенти кои се запишуваат на прв, втор и трет циклус студии. Понатаму одобруваше отсуства од работа на наставниот и соработничкиот кадар, утврдуваше и донесуваше одлуки за потреба од нови наставници и соработници, даваше согласност на наставниците за изведуваче на настава на друг факултет, избираше членови на рецензентски и други комисии, вршеше реакредитација на студиска програма, одлучуваше за прашања од областа на наставно-образовната дејност од прв, втор и трет циклус студии како и од областа на специјализациите и супспецијализациите, донесуваше одлуки во врска со издавачката дејност на Факултетот, усвои финансиски план и донесе завршна сметка (финансискиот годишен извештај) за 2024 година во рамките на единствениот финансиски план на Универзитетот и консолидираната завршна сметка на Универзитетот и други работи кои се во надлежност на Советот утврдени во Законот за високото образование и Статутот на Медицинскиот факултет.

Во извештајниот период Наставно-научниот совет на предлог на Советот за квалитет донесе Одлука за усвојување на Политика за квалитет на Медицинскиот факултет во состав

на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, во Скопје, Одлука за усвојување на Годишниот извештај за реализација на Акцискиот план за учебната 2024/2025 година и Одлука за усвојување на Годишниот акциски план со конкретни мерки за отстранување на слабостите и унапредувањето на квалитетот на дејноста на Медицинскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за учебната 2025/2026 година

Во извештајниот период, на Медицинскиот факултет извршени се избори на: 28 редовни професори, 21 вонредни професори, 10 доценти, 8 научни советници, 3 виши научни соработници, 18 научни соработници, 1 насловен доцент, 37 соработници (асистенти) и 17 демонстратори.

Деканатската управа одржа 13 (тринаесет) седници за реализација на прашањата од својата надлежност. Меѓу другото, во извештајниот период, Деканатската управа се грижеше за остварувањето на дејноста и развојот на Факултетот и за односите со пошироката општествена заедница и државните органи, донесе Одлука за утврдување на висината на буџетот за спроведување на јавни набавки на Медицинскиот факултет во Скопје за 2025 година, го усвои Извештајот за попис за 2024 година, Одлука за усвојување на процена на загрозеност од природни непогоди и други несреќи, Одлука за организација и работа на Одборот за поддршка (алумни), Одлуки за усвојување на процедура за основни средства и процедура за благајничко работење, Одлука за целосен надомест на средствата за објавување на сите трудовите кои ќе бидат објавени во референтни научни публикации со фактор на влијание, а кои што произлегуваат од научно-истражувачките проекти кои Факултетот ги финансира во тригодишниот проектен период 2023-2025 година, како и трудовите кои ќе произлезат од наредниот тригодишен проектен период 2026-2028 година, предложи членови во постојаните одбори и комисии како и Наставно-научни колегииуми до Наставно-научниот совет, одлучуваше за правата од работен однос на вработените во втор степен, одлучуваше по барања од наставно-научниот кадар и студентите и вршеше други работи што се во нејзина надлежност согласно со актите на Факултетот.

Во функција на успешна реализација на надлежностите на органите на Факултетот, обезбедени се координирани активности на катедрите и институтите на Факултетот, како и на работните тела на Факултетот (одбори, комисии и сл.).

Кадровски одбор

Кадровскиот одбор во извештајниот период одржа 8 седници и имаше значајна улога во остварување на дејностите на Факултетот во поглед на донесување на одлуки за распишување на нови наставно-научни, научни, насловни и соработнички места и за демонстратори, спроведување конкурси за избор на лица во наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања и интерни огласи за демонстратори, формирање на рецензентски комисии по распишаните конкурси, како и одобрувања на отсуства на лица избрани во наставно-научни, научни или соработнички звања (асистенти).

За реализација на наставата, согласно со законските одредби, ангажирани се 194 стручњаци од практиката за изведување на практична настава за студиските програми за тригодишните стручни студии.

Донесени се одлуки за ангажирање на лица избрани во звања на Факултетот да вршат високообразовна дејност на Стоматолошкиот, Фармацевтскиот, Природно-математичкиот факултет, Факултетот за физичко образование, спорт и здравје, Филозофскиот и

Машинскиот факултет, сите во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и одлука за отпочнување на постапка за доделување на звање почесен професор (professor honoris causa) .

Кадровски прашања

Во извештајниот период на Факултетот се вработија 29 лица со двоен работен однос на 5 часа неделно, и тоа 1 научен соработник и 28 асистенти, 5 доктори по медицина, 1 Дипломиран молекуларен биолог и 2 лаборанти, како и 6 административни лица и 2 помошници обдуценти, на неопределено време со полно работно време на 40 часа неделно.

Од министерството за финансии на РСМ се обезбеди согласност за ангажирање на повеќе лица со договор за дело за период до 31.12.2025 година.

Во извештајниот период, од вработените со полно работно време од 40 работни часа неделно во пензија заминаа: 5 редовни професори, 1 административен службеник и 2 лица помошно-технички персонал, по лично барање работниот однос им престана на 1 радиолошки техничар, 1 лаборант и 1 административен работник, додека прекин на работниот однос поради смрт настана кај 1 редовен професор, 1 лаборант, 1 административен работник и 1 лице помошно технички персонал.

Од вработените со двоен работен однос, во пензија заминаа 8 редовни професори, 1 научен советник. По свое барање од Факултетот си заминаа 2 редовни професори и 7 асистенти, а со отказ од работодавачот заради неисполнување на условите 8 асистенти, додека прекин на работниот однос поради смрт настана кај 2 редовни професори.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Активностите во овој извештаен период беа насочени кон осовременување на наставно-образовниот процес. Во академската 2024/25 година се реализираа сите предвидени активности за подобрување на наставно-образовната дејност.

Како дел од наставно-образовната дејност постојано се одвива процесот на акредитација и реакредитација на студиските програми. Реакредитирана е студиската програма од прв циклус тригодишни стручни студии за медицинско-лабораториска дијагностика. За првпат е акредитирана студиската програма од прв циклус за тригодишни стручни студии за дипломиран оптометрист, која, со запишување на првата генерација студенти во академската 2025/26, започна со работа. Изработени се елаборати за едногодишни и тригодишни стручни студии за парамедици, кои се во процес на одобрување. Исто така, започната е реакредитација на студиската програма од интегриран прв и втор циклус шестгодишни студии за општа медицина, како и реакредитација на тригодишните стручни студии за акушерство од прв циклус.

Со запишување на втора генерација студенти, продолжи настава на студиската програма од интегриран прв и втор циклус на студии по општа медицина на англиски јазик.

Во склоп на процесот на дигитализација на УКИМ, а со тоа и на Медицинскиот факултет, се продолжи со електронско пријавување и заверување на семестрите, електронско плаќање, како и со проширување на опсегот на електронски услуги во одделението за настава. Исто така, постојано се прави ревидирање на внесените услови и поврзаноста на предметите во iknow системот. Направени се веб-страни на сите катедри, кои се достапни на новата, современа веб-страница на факултетот.

Се продолжи со поставување на електронска форма на литературата која е потребна за реализирање на предметните програми, а која е прилагодена за додипломски студии од соодветните насоки. Поголем дел од потребните учебници им се достапни на студентите во електронска форма преку ebook.

Соодветно на активноста на наставниот кадар и потребите на студентите, се продолжи со издавање нови учебници.

Медицинскиот факултет продолжи со промоцијата пред идните студенти. Во рамките на манифестација Отворен ден на УКИМ, организирана од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултетот се промовираше пред матурантите, со што учениците матуранти беа запознаени со начинот на студирање на нашиот Факултет. Исто така, Медицинскиот факултет се промовираше пред матурантите и во склоп на најголемиот саем на универзитети УНИКОМПАС.

Пред почетокот на семестарот, во организација на Факултетското и Универзитетското студентско собрание, беше реализирано запознавање на студентите бруцоши со правилата на студирање и со просторните капацитети на Медицинскиот факултет.

Активностите за вклучување на студентите во научно-истражувачките проекти на Факултетот и во научните истражувања кои ги работат докторантите на Медицинскиот факултет продолжија и во минатата година.

Во извештајниот период спроведена е евалуација на наставата од страна на студентите. Евалуацијата се спроведувае електронски, по барање и во реализација на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Реализирани се редовни, планирани состаноци на студентите со продеканот за настава, со цел навремено да се надминат тековните проблеми, но и да се разгледаат креативни идеи за подобрување на наставниот процес.

Одделението за настава го прилагоди работното време со студенти (работа на шалтер) соодветно на нивните потреби.

Во согласност со барањето на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за распишување на Конкурс за запишување на студенти во прва година во академската 2025/2026 година, до УКИМ беа доставени предмети од интерес за студиските програми на Медицинскиот факултет и беа доставени предлози за број на слободни места за сите студиски програми на Факултетот. Беше формирана конкурсна комисија за упис на студенти во прва година, а информациите во врска со Конкурсот и потребните документи за упис беа објавени на веб-страницата на Медицинскиот факултет во Скопје. Исто така, доставени се информации за проодноста на матурантите со положена државна стручна матура (планирана за 2026/27) при упис на студиски програми на Факултетот.

Согласно Конкурсот за запишување на студенти во прва година, во учебната 2025/2026 година на Факултетот се запишаа 267 редовни студенти на студиската програма за општа медицина, 76 студент на студиската програма за општа медицина на англиски јазик (се чека нострификација на документите за завршено средно образование за останатите странски студенти согласно решението за запишување на студенти-странски државјани и државјани на РСМ со завршено целокупно средно образование во странство во учебната 2025/2026 донесено од Универзитетската конкурсна комисија и по добивање на решенијата за нострификација од министерството за образование и наука на РСМ ќе се побара дополнително отварање на матичната книга на запишани студенти за да дополнително се запишат и овие студенти), 107 студенти на академската студиска програма за дипломиран логопед, 68 студенти на студиската програма за стручни медицински сестри/техничари (51 редовни, 17 вонредни студенти), 13 студенти на студиската програма

за оптометрија (12 редовни, 1 вонредни студенти) 29 студенти на студиската програма за радиолошки технолози (28 редовни, 1 вонредни студенти), 76 студенти на студиската програма за физиотерапевти (70 редовни, 6 вонредни студенти), 48 студенти за медицинско-лабораториска дијагностика (41 редовни, 7 вонредни студенти), 21 студенти на студиската програма за акушерки (19 редовни, 2 вонредни студенти). Врз основа на целосно извршена постапка за упис на Медицинскиот факултет во Скопје во академската 2025/2026 година, запишани се вкупно 705 студенти.

Согласно Конкурсот за запишување на студенти на втор циклус едногодишни стручни студии, во учебната 2025/2026 година на Факултетот се запишаа 24 студент на студиските програми и тоа: 6 на физиотерапија во ортопедија и хирургија, 5 на анестезија со реанимација, 5 студенти на интензивна здравствена нега, 7 студенти на студиите за инструментарки и 1 на логопедија.

Во електронска форма на страната од Факултетот објавени се студентски информатори за академската 2025/2026 година со измени и дополнувања за реакредитираните и новоакредитираните студиски програми, како и информатор за студиската програма за општа медицина на англиски јазик.

Во извештајниот период на Медицинскиот факултет во Скопје на сите студиски програми дипломираше вкупно 429 студенти, и тоа: на студиите по општа медицина дипломираше 207 студенти, а на тригодишните стручни студии дипломираше 222 студенти, од кои 99 стручни медицински сестри/техничари, 25 радиолошки технолози, 42 физиотерапевти, 34 логопеди, 1 кушерка и 21 студенти на медицинско-лабораториска дијагностика.

На втор циклус едногодишни стручни специјалистички студии, специјалистичкиот испит го положише вкупно 33 студенти и се стекнаа со звање: 19 за специјалист клинички логопед, 7 за специјалист физиотерапевт во ортопедија и хирургија, 2 за специјалист физиотерапевт во неврологија, 3 за специјалист во интензивна здравствена нега и 2 за специјалист во анестезија.

Во оваа година продолжи воспоставената соработка со АД Алкалоид Скопје на полето на образованието и науката, во рамките на која студенти од општа медицина беа испратени на платена практична работа во АД Алкалоид Скопје во текот на летните месеци, со можност за вработување во оваа компанија по завршување на студиите по општа медицина.

Центарот за кариера на Медицинскиот факултет успешно ја започна својата работа. Во склоп на неговите активности беа одржани следните настани:

- Кариерен ден.
- Работилница во Деканатот на Медицински факултет, со здружението на студенти по медицина-ЗСМ на тема „Вектор преносливи болести”
- Предавање организирано од страна на студенти по општа медицина од Медицинската студентска асоцијација, во просториите на Деканатот на Медицински факултет на тема „The Flu: What we need to know and how to stay protected during the period 2024/2025”
- Во тек на месец мај 2025 година проф. д-р Итару Хираи, од Микробиолошката лабораторија при Факултетот за здравствени науки, Медицински факултет, Универзитет Рјукијус, Окинава, Јапонија, беше во официјална посета на Универзитетската клиника за инфективни болести, Медицински факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. За време на неговата посета, на проф. д-р Хираи одржа предавање пред докторите на специјализација по инфектологија на

тема „Резистенција на антибиотици и бактерии отпорни на повеќе лекови – предизвици и глобални перспективи.“

- Едукативна ИТОР работилница, наменета за подигање на свеста за оралното здравје и превенција на оралните заболувања, во организација на Центарот за кариера на Стоматолошкиот факултет, и Центарот за кариера на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и компанијата Sugarproх Македонија (ИНТЕРДЕНТАЛ ДООЕЛ). Студентите од Стоматолошкиот факултет имаа можност да ги споделат своите знаења со студентите од Медицинскиот факултет, поврзани со методите за одржување на орална хигиена и да ги демонстрираат соодветните техники преку индивидуален пристап.

Активности на Наставниот одбор

Наставниот одбор во извештајниот период одржа 8 редовни седници на кои беа разгледани и реализирани активности, и тоа:

- разгледани се и решени повеќе барања од катедрите и студентите;
- разгледани се и усвоени елаборатите за новите студиски програми и елаборатите за реакредитација на постоечките студиски програми;
- презентирани се резултатите од електронската евалуација за наставата од студентите;
- разгледани се и усвоени распоредите за теоретската и практична настава за летниот семестар од академската 2024/25 година и зимскиот семестар од академската 2025/2026 година на сите студиски програми;
- предложена е конкурсна комисија за упис на студенти во прва година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Медицински факултет во Скопје, за академската 2025/2026 година;
- предложена е конкурсна комисија за упис на студенти во прва година втор циклус едногодишни стручни студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Медицински факултет во Скопје, за академската 2025/2026 година;
- редовно се разгледувани и усвојувани предлог-теми за изработка на дипломски работи, како и изработени дипломски работи од студентите на четиригодишните академски студии за логопедија.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Факултетот во извештајниот период октомври 2024 – ноември 2025 година, бележи значителна научноистражувачка дејност. Наставно-научните кадри беа вклучени во креирање и реализација на повеќе научноистражувачки проекти од домашен и меѓународен карактер. Резултатите од истражувањата се во функција, не само во развојот на науката, туку и во унапредување на наставно-образовната и високостручна здравствено-апликативна дејност на Факултетот.

Научноистражувачки проекти

Домашни проекти чии носители се катедрите на Медицинскиот факултет, финансирани од Медицинскиот факултет во Скопје:

Циклусен период (2022-2025):

Завршува вториот тригодишен циклусен период за финансирање на научноистражувачки проекти на Катедрите на Медицинскиот факултет-УКИМ, во Скопје (2022-2025), кој завршува со крајот на календарската година, а во припрема е повикот до катедрите за наредниот тригодишен циклусен период 2026-2029 година. Од вкупно 32 проекти од катедрите на Медицинскиот факултет, неколку веќе доставија завршни извештаи. Целта на овој вид активности е поттикнување на научноистражувачката работа на наставно-научниот кадар на факултетот, но дури од поголемо значење е поттикнувањето на младите кадри. Веќе од неколку од овие проекти со понатамошно продолжување на истражувањата произлегоа предлог теми за Докторски проекти кои се во тек. Публикувањето на резултатите од истите во реномирани стручни и научни медицински списанија е дополнителен придонес. Свкупно, оваа проектна активност која ја иницира и поддржува факултетот претставува континуитет во поддршката и развојот на стручно апликативната и научна мисла, и мали чекори во стремежот кон академска извонредност.

Листа на проекти од Катедрите финансирани од Медицинскиот факултет (2022-2025):

1. Компаративна евалуација на видео ларингоскопијата и конвенционалната ларингоскопија при трахеална интубација.
Катедра за ОРЛ
2. Евалуација на BRCA1 и BRCA2 мутации кај пациенти со оваријален канцер.
Катедра за онкологија
3. Невролошки манифестации на COVID-19 и пост COVID-19-опсервациона, лонгитудинална ретроспективно-проспективна студија за евалуација на исходот.
Катедра за неврологија
4. Значење на дерматоглифите во популациони и клинички истражувања
Катедра за Анатомија
5. Рана примена на транексамична киселина кај родилки со постпартално крвање
Катедра за Анестезија
6. Терапевтско мониторирање на биолошки лекови кај пациенти со воспалителни цревни заболувања
Катедра за Клиничка фармакологија
7. Спинална мускулна атрофија-рехабилитација и функционално следење
Катедра за Физикална медицина и рехабилитација
8. Воспоставување на здрав хигиено-диететски протокол кај здрави испитаници и кај спортисти
Катедра за Физиологија и спортска медицина
9. Проценка на здравствениот ризик од алиментарен внес на пестициди преку јаболка
Катедра за Хигиена
10. Имунофенотипизирање на периферни Т-клетки кај пациенти со зголемени антинуклеарни антитела
Катедра за Имунологија
11. Ресурси на работното место, ангажирање на работниците и задоволство од работата: лонгитудинална студија
Катедра по Медицина на трудот

12. Серумски хомоцистеин како можен биомаркер за рана детекција на бубрежни лезии кај пациенти со шеќерна болест тип 2
Катедра за Медицинска биохемија (*Извештајот е доставен*)
13. Улога на липопротеин асоцирана фосфолипаза A₂ (Lp-PLA₂) во предикција на коронарна срцева болест кај пациенти со шеќерна болест тип 2
Катедра за Медицинска хемија
14. Основи на морфолошките и ултраструктурни промени кај инфекции со SARS COVID-19 кај COVID-19 позитивни трудници и трудници со пост-COVID 19 инфекција
Катедра за Патологија (*ова е истовремено и дел од Национален проект на катедрата*).
15. Молекуларна крвно-групна типизација
Катедра за Трансфузиона медицина
16. Застапеност и значење на асоцираноста на тешки клинички форми на COVID-19 и други болести со пневмонија/ARDS или/и сепса со габични инфекции на Оддел за интензивно лекување на Универзитетската Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, при Универзитетот “Свети Кирил и Методиј” - Скопје
Катедра за Инфективни болести
1. Кардио-респираторни интеракции детектирани преку четири различни опсервабилни сигнали,
2. Катедра за Медицинска физика (*во моментот во тек е докторска студија која произлегува од овој проект*).
3. Инциденца и етиологија на анемии кај деца на возраст до 5 години на ЈЗУ УК за детски болести со фокус на дефицит на витамин B₁₂
Катедра за Педијатрија
4. Асоцијација на експираторен индекс на варијабилност со ризикот од појава на астма, визинг и тежина на акутна бронхоопструктивна атака кај деца од предучилошна возраст
Катедра за Педијатрија
5. Ауксолошка и нутритивна процена на деца со хронични состојби.
Катедра за Педијатрија
6. Корелација помеѓу различните ХПВ генотипови со хистолошките наоди во проценка на ризик од појава на Цервикални Интраепителијални Неоплазми и Цервикален Карцином
Катедра за Гинекологија и акушерство
7. Серумски нивоа на Д-димери во тек на нормална бременост: специфични рефрентни интервали низ триместрите - проспективно лонгитудинално кохортно истражување
Катедра за Гинекологија и акушерство
8. Улогата на хипербарната кислородно-терапија во намалувањето на постоперативните компликации при третман на хипоспадии
Катедра за Хирургија-детска
9. Лапараскопска наспроти отворена колоректална хирургија
10. Катедра за Хирургија-дигестивна хирургија (*во моментот во тек е докторска студија која произлегува од овој проект*).
11. Ефекти на плазмата богата со тромбоцити врз регенерацијата на нервите кај модел на стаорец. Експериментална студија.
Катедра за Хирургија-пластична и реконструктивна хирургија.

12. Компарација на интраоперативен приказ на тумор и негова екстензија во околни структури со примена на флуоресцентна боја коњугирана со фолатен (OTL 38) споредено со приказ со обична колор камера и корелација со патохистолошки наод Катедра за Хирургија-торакална хирургија.
13. Генетска асоцијација на полиморфизмот *Mdm2 SNP309* со фенотипот на уроепителните карциноми Катедра за Хирургија-урологија.
14. Мерки за рана детекција и дијагноза на хепатоцелуларниот карцином - една од иницијативите за реализација на Европскиот план за борба против ракот. Катедра за Интерна медицина-гастроентерохепатологија.
15. Pioglitazone за неалкохолна масна болест на црниот дроб кај пациенти со тип 2 дијабетес мелитус и метаболен синдром Катедра за Интерна медицина-ендокринологија.
16. Предиктори за морбидитет и морталитет и ризик стратификација на пациентите со срцева слабост со редуцирана ежекциона фракција и напредната срцева слабост Катедра за Интерна медицина-кардиологија.
17. Потребa за сеопфатна проценка на кардиоваскуларниот ризик кај индивидуи со дијагностициран ревматоиден артритис со увид во ендотелната функција Катедра за Интерна медицина-кардиологија и ревматологија.
18. Фенотип-генотип студија на геномскиот имбаланс предизвикан од варијанти во бројот на копии кај пациенти со невроразвојни пореметувања Катедра за Хумана генетика.

Национални проекти финансирани од Медицинскиот факултет во Скопје:

1. „Основи на морфолошките и ултраструктурни промени на постелката кај инфекции со SARS, COVID-19 од COVID-19 позитивни трудници и трудници со пост-COVID 19 инфекција“ - проект одобрен од Медицински факултет, УКИМ, Скопје - 2023; раководител проф. Гордана Петрушевска, Институт за патологија (*проектот сеуште е во тек*).

Меѓународни проекти со учество на Медицинскиот факултет:

1. **“Transferring simulation to medicine” TRANSSIMED; Erasmus+ KA220-VET Cooperation partnerships in vocational education and training**. Носител на проект: Здравствен дом Љубљана Словенија, партнери: Универзитет во Загреб, Здравствен дом Загреб-Центар Хрватска и Центар за семејна медицина Медицински Факултет, Универзитет Св Кирил и Методиј Скопје.
2. **European general practitioners attitudes towards person-centered care and factors that influence its implementation in everyday practice**. G. Petricek, K. Hoffmann, S. Willems, R. Assenova, Z. Ožvačić Adžić, V. Cerovečki, M. Hanževački, J. Rakić Matić, G. Vuletić, M. Tomičić, M. Rađa, B. Seifert, S. Bayen, T. Frese, Z. Tsimitsiou, P. Torzsa, C. Collins, D. Zwart, K. Stavrić, K. Soleski, M. Mihajlova, F. Lokvenec, T. Bjerve Eide, K. Lessner, B. Heleno, I-C. Busneag, M. Kostić, Z. Klemenc Ketiš, E. Zelko, S. Ares Blanco, J. González-Lama, R. Magallón, S. Streit, A. Gouveia, V. Mevsim, C. Tuz. European general Practise Research Network; Носител на проект Goranka Petriček, Department of Family Medicine, "Andrija Stampar" School of Public Health, School of Medicine, University of Zagreb, Health Centre

Zagreb West, партнери 22 европски земји, Центар за семејна медицина Медицински Факултет, Универзитет Св Кирил и Методиј Скопје 2022 / 2023, (проектот е во тек).

3. **Еразмус плус “SaveLife - Reorganizing Basic/Advanced Life Support Training Through the Use of Innovative Materials”** 2022-1-TR01-KA220-HED-000089373, проект. 2022-2025 завршен извештај март 2025 година, партнерски универзитет УКИМ, со два факултети: Машински и Медицински факултет, координатор: Yildiz Technical University, Istanbul, Turkey, раководител на проектот за УКИМ проф. д-р Валентина Гчевска, истражувач Проф. д-р Марија Вавлукис.
4. **COST Action CA21169. Information, Coding, and Biological Function: The Dynamics of Life (DYNALIFE);** Action Chair: Dr Diego Luis GONZALEZ, start date - 19/09/2022 - End date - 18/09/2026, Prof. Tomislav Stankovski, MC member.
5. **COST Action CA21105, Blastocystis under One Health (OneHealthBlastocystis);** Action Chair: Dr Anastasios Tsaousis; Start date - 26/10/2022 - End date - 25/10/2026, prof. d-r Maja Jurhar Pavlova, MC member.
6. **COST Action CA21137, Ethics in Dementia (EDEM).** Action Chair: Dr Sigurd Mørk Rønbo Lauridsen. Start date - 18/10/2025 - End date - 17/10/2029. Elizabet Miceva Velickovska, Prof. d-r Dragana Petkovska, Cvetkovska, MC members.
7. **COST Action CA21151, Generation of human induced pluripotent stem cells from haplo-selected cord blood samples (HAPLO-iPS).** Action Chair: Dr Anna Veiga. Start date - 11/10/2022 - End date - 10/10/2026. Prof. d-r Aleksandar Petlickovski, Prof. d-r Irina Panovska Stavridis, MC members.
8. **COST Action CA21113, Genome Editing to Treat Humans Diseases (GenE-Humdi).** Action Chair: Dr Karim Ben Abdellah. Start date - 15/09/2022 - End date - 14/09/2026. Prof. d-r Rubens Jovanovic MC member.
9. **COST Action CA21116, Identification of biological markers for prevention and translational medicine in pancreatic cancer (TRANSPAN).** Action Chair: Dr Federico Canzian. Start date - 11/10/2022 - End date - 10/10/2026. Prof. d-r Nikola Jankulovski MC member.
10. **COST Action CA21152, Implementation Network Europe for Cancer Survivorship Care (INE-CSC).** Action Chair: Prof Josephine Hegarty. Start date - 26/10/2022 - End date - 25/10/2026. Prof. d-r Gligor Tofoski, MC member.
11. **COST Action CA21168, Improving outcome of Juvenile Inflammatory Rheumatism via universally applicable clinical practice strategies (JIR-ClipS).** Action Chair: Prof Michaël Hofer. Start date - 15/09/2022 - End date - 14/09/2026. Prof. d-r Meri Kirijas, MC member.
12. **COST Action CA21140, Interception of oral cancer development (INTERCEPTOR).** Action Chair: Dr Pierre Saintigny. Start date - 14/11/2022 - End date - 13/11/2026. Prof. d-r Slavica Kostadinovska Kunovska, MC members.
13. **COST Action CA21135, Modelling immunotherapy response and toxicity in cancer (IMMUNO-model).** Action Chair: Dr Eva Martinez-Balibrea. Start date - 02/11/2022 - End date - 01/11/2026. Prof. d-r Igor Stojkovski, MC member.
14. **COST Action CA21153, Network for implementing multiomic approaches in atherosclerotic cardiovascular disease prevention and research (AtheroNET).** Action

Chair: Prof Paolo Magni. Start date - 19/10/2022 - End date - 18/10/2026. Prof. d-r Sasko Jovev, MC member.

15. COST Action CA21160, **non-globular proteins in the era of Machine Learning (ML4NGP)**. Action Chair: Dr Alexander Monzon. Start date - 25/10/2022 - End date - 24/10/2026. Prof. d-r Zlatko Jakjovski, MC member.
16. COST Action CA21130, **P2X receptors as a therapeutic opportunity (PRESTO)**. Action Chair: Prof Elena Adinolfi. Start date - 12/10/2022 - End date - 11/10/2026. Prof. d-r Jasmina Trojancanec, MC member.
17. COST Action CA21122, **PROMoting GeRiAtric Medicine IN countries where it is still eMerGing (PROGRAMMING)**. Action Chair: Dr Marina KOTSANI. Start date - 2/11/2022 - End date - 1/11/2026. Prof. d-r Sonja Genadieva Stavrikj, MC member.
18. COST Action CA21165, **Personalized medicine in chronic kidney disease: improved outcome based on Big Data (PerMediK)**. Action Chair: Prof Joachim Jankowski. Start date - 13/10/2022 - End date - 12/10/2026. Prof. d-r Goce Spasovski, MC member.
19. COST Action CA21117, **The role of IMMUnity in tackling PARKinson's disease through a Translational NETwork (IMMUPARKNET)**. Action Chair: Prof CRISTOFORO COMI. Start date - 20/09/2022 - End date - 19/09/2026. d-r Bojan Boskovski, MC member.
20. COST Action CA21164, **Towards an improvement in diagnostics and treatment strategies for TB control (ADVANCE-TB)**. Action Chair: Dr Alicia Lacoma. Start date - 29/09/2022 - End date - 28/09/2026. d-r Sead Zejnel, MC member.
21. COST Action CA21154, **Translational control in Cancer European Network (TRANSLACORE)**. Action Chair: Dr Jean-Jacques Diaz. Start date - 04/10/2022 - End date - 03/10/2026. Aleksandar Eftimov MPharm PhD, MC member.
22. COST Action CA22169. **EUropean network to tackle METAbolic alterations in HEART failure" (EU-METAHEART)**, Action Chair: Prof. d-r Christof Maak Start date - 10/10/2023 - End date - 10/10/2027, Prof. d-r Marija Vavlukis (proposer) and MC, Prof. d-r Hristo Pejkov, MC member.
23. COST Action CA22103. **A comprehensive network against brain cancer (Net4Brain)**, Action Chair: Prof Xinzhong Li; Start date - 30/10/2023 - End date - 29/10/2027, A research associate d-r Bisera Nikolovska, MC member.
24. COST Action CA22111, **A European consortium to determine how complex, real-world environments influence brain development (ENVIRO-DEV)**, Action Chair: Prof Sam Wass; Start date - 22/09/2023 - End date - 21/09/2027, prof. d-r Stojan Bajraktarov, MC member.
25. COST Action CA22119, **Haemoglobinopathies in European Liaison of Medicine and Science (HELIOS)**. Action Chair: Dr Petros Kountouris. Start date - 20/09/2023 - End date - 19/09/2027. Prof. d-r Aleksandra Pivkova Veljanovska MC member.
26. COST Action CA22125, **Precision medicine in biliary tract cancer (Precision-BTC-Network)**. Action Chair: Prof Rocio I. Rodriguez Macias. Start date - 09/10/2023 - End date - 08/10/2027. d-r Nenad Mitreski, MC member

27. COST Action CA22118, **Radionuclide theragnostics for personalised medicine (RATIONALE)**. Action Chair: Dr Ivo Rausch. Start date - 26/10/2023 - End date - 25/10/2027. Scin. Coop. Toni Tripunovski, MC member.
28. COST Action CA22170, **Tendon Regeneration NETwork (TENET)**. Action Chair: Prof Manuela Gomes. Start date - 23/10/2023 - End date - 22/10/2027. Prof. d-r Sofija Pejкова, MC member.
29. COST Action CA23125, **The mETamaterial foRmalism approach to recognize cAnceR (TETRA)**. Action Chair: Prof Tatjana Gric. Start date - 30/09/2024 - End date - 29/09/2028. VNS d-r Ognjen Ivanovski, MC member.
30. COST Action CA23146, **European vascular liver diseases network (EURO-VALDI-NET)**. Action Chair: Prof Pierre-Emmanuel RAUTOU. Start date - 30/10/2024 - End date - 29/10/2028. Prof. d-r Aco Kostovski, MC member.
31. COST Action CA24107, **Patient SAFety Related Outcome Measures in European ICUs**; Start date - 23/10/2025 - End date - 22/10/2029, Action Chair: Prof. d-r McEvoy Natalie, Prof. d-r Marija Vavlukis MC member.
32. COST Action CA24162, **Adaptive and acquired resistance in gastrointestinal cancers-contemporary and emerging resolutions (AdResCanCER)**; Action Chair: Dr Luka Bočkor Start date - 22/10/2025 - End date - 21/10/2029, prof. d-r Svetozar Antovic, MC member.
33. COST Action CA24118, **Advancing human brainstem MRI and its application in clinical research and practice (ImagingBrainstemHealth)**; Action Chair: Prof Dorothea Hämmerer; Start date - 17/10/2025 - End date - 16/10/2029, prof. d-r Anita Arsova, MC member. Action Chair: Prof Dorothea Hämmerer; Start date - 17/10/2025 - End date - 16/10/2029, prof. d-r Anita Arsova, MC member.
34. COST Action CA24106, **Building Education and One Health with Adaptive Convergence and Open Networks (BEACON)**. Start date - 25/09/2025 - End date - 24/09/2029, prof. d-r Ace Dodevski, MC member.
35. COST Action CA24115, **Connecting an International Network of Academic Manufacturers of ONcoimmunotherapies (CINNAMON)** Action Chair: Dr Julio Delgado Start date - 31/10/2025 - End date - 30/10/2029, prof. d-r Violeta Klisarova, and Ass. D-r Nevenka Ridova, national MCs. Ace Dodevski, MC member.
36. COST Action CA24105, **Enabling Translation of Retinal Disease Diagnosis and Therapies: A Roadmap for Future (Retina4Future)**. Action Chair: Dr Sandra Tenreiro. Start date - 09/10/2025 - End date - 08/10/2029, prof. d-r Emilija Gosevska Dastevska, MC member.
37. COST Action CA24138, **EU-Resolution Biology Network (EU-RESOLVE)**. Action Chair: Prof Jesmond Dalli. Start date - 15/10/2025 - End date - 14/10/2029. Prof. d-r Katerina Toshevska Trajkovska MC member.
38. COST Action CA24168, **European Initiative to Enhance the Current SABV Policy in Preclinical Biomedical Research (EU-SABV)**. Action Chair: Dr Ivana Jaric. Start date - 22/10/2025 - End date - 21/10/2029. Scient. Assoc. Toni Tripunovski, MC member.
39. COST Action CA24133, **European network for animal evolutionary immunology: interlinking laboratory and wildlife infection biology (EVIM-NET)**. Action Chair: Prof

Michal Vinkler. Start date - 06/10/2025 - End date - 05/10/2029. Prof. d-r Meri Kirijas, MC member.

40. COST Action CA24123, **Extended Reality Neurorehabilitation of Spatial Neglect and Related Disorders After Brain Injury (neuroXRehab)**. Action Chair: Dr Lars Evald. Start date - 24/09/2025 - End date - 25/09/2029. Prof. d-r Anita Arsovska, ass. D-r Aleksandra Angelova, MC members.
41. COST Action CA24161, **Improving Neuroimaging Data for Sharing (INDoS)**. Action Chair: Prof Jochem Rieger. Start date - 30/09/2025 - End date - 29/09/2029, Prof. d-r Gabriela Novotni, MC member.
42. COST Action CA24117, **Innate lymphoid cells – the European quest for innovative cancer prognosis and immunotherapy (ILCquest)**. Action Chair: Dr Ivana Stojanović. Start date - 28/10/2025 - End date - 27/10/2029. Prof. d-r Irina Panovska Stavridis, D-r Gordana Petkovska, MC members.
43. COST Action CA24124, **Network for the Advancement of Neutropenia Research and Patient Support (Neutro-NARPS)**. Action Chair: Prof Helen PAPADAKI. Start date - 24/10/2025 - End date - 23/10/2029. Prof. d-r Oliver Karanfilski and Lazar Cadievski, MC members.
44. COST Action CA24140, **One Health zoonotic Hepatitis Network (ONWARD)**. Action Chair: Dr Antonio Rivero-Juarez. Start date - 29/09/2025 - End date - 28/09/2029. Prof. d-r Marija Cvetanovska, MC member.
45. COST Action CA24127, **Pan European Commission on Photoantimicrobial Testing (PanEuCOPT)**. Action Chair: Prof Bianka Siewert. Start date - 09/10/2025 - End date - 08/10/2029. Prof. d-r Gordana Mircevska, MC member.
46. COST Action CA24130, **Psychedelic renaissance: turn on, tune in and drop in (PSY-NET)**. Action Chair: Dr Tomas Palenicek. Start date - 30/10/2025 - End date - 29/10/2029. Prof. d-r Slavica Arsova Hadziangelkova, MC member.
47. COST Action CA24142, **Precision Medicine for Cardiac Arrest (PREMEDICARE)**. Action Chair: Dr Enrico Baldi. Start date - 13/10/2025 - End date - 12/10/2029. Scs. Coop. d-r Jane Taleski, MC member.
48. COST Action CA24151, **Towards PERSONalized Cancer Chronotherapy (PERCC)**. Action Proposer: Boris Duchemann. Start date - 14/10/2025 - End date - 13/10/2029. Prof. d-r Igor Stojkovski, MC member.

Домашни проекти чиј носител е Медицинскиот факултет, финансирани од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кои отпочнале пред оваа извештајна година, а биле завршени во оваа извештајна година, или проекти кои биле избрани во оваа извештајна година:

1. Проект: “Мукокутани промени после акутен COVID-19: проспективна кохортна студија”, прифатен и финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во 2021 година, носител проф. д-р Катерина Дамевска, истиот е завршен и предаден извештај во 2025 година.
2. Проект: “Пост-транскрипциско стивнување (silencing) на теломеразна експресија во хепатално ткиво кај експериментални животни ин vivo” прифатен за

финансирање од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во 2022 година, носител проф. д-р Рубенс Јовановиќ, проектот е сега дозволен за изработка и финансирање

3. Проект: *“Евалуација на третманот со 5% топичен имиквимод кај актинични кератози со и без детектирано присуството на хуман папилома вирус во лезијата”*, прифатен и финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во 2023 година, носител е доц. д-р Силвија Дума, проектот е сега дозволен за изработка и финансирање
4. Проект: *“Карпал тунел декомпресија (Dellon техника)-подоброена микроциркулација кај дијабетично стопало, следено преку ткивната Tc99 MIBI перфузиона сцинтиграфија на стопало”*, прифатен за финансирање од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за 2024 година, носители Вонр. Проф. д-р Невена Маневска и Доц д-р Софија Пејкова, проектот е во тек.
5. Проект: *Уринарна подоцитна информациона рибонуклеинска киселина (mRNA): неинвазивен биомаркер за проценка на активноста на гломеруларните заболувања*, прифатен за финансирање од Универзитетот за 2025 година, носител Вонр. проф. д-р Павлина Џекова Видимлиски.
6. Предлог проект од научниот одбор до Наставно-научниот совет за финансирање од УКИМ во 2026 година, е проектот *Употреба на 3д-печатени анатомски реплики во едукација и клиничка пракса* носител Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска.

Во извештајниот период на **Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија** во делот научно-истражувачки проекти и клинички студии се реализирани 12 меѓународни научно-истражувачки проекти и клинички студии во соработка со партнери од странство, и 6 научно-истражувачки проекти со партнери од Република Северна Македонија:

Меѓународни научноистражувачки проекти и клинички студии на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија:

1. COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF THREE BENFOTIAMINE/PYRIDOXINE 100 mg/ 100 mg FORMULATIONS IN HEALTHY PARTICIPANTS UNDER FASTING CONDITIONS - CRO STUDY CODE: NYP-300-24; SPONSOR STUDY CODE: 24-793
2. COMPARATIVE, RANDOMISED, TWO-TREATMENT, THREE-SEQUENCE, THREE-PERIOD, SINGLE-DOSE, PARTIAL REPLICATE CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF TELMISARTAN / INDAPAMIDE 80 MG / 2.5 MG FORMULATIONS IN HEALTHY PARTICIPANTS UNDER FASTING CONDITIONS- CRO STUDY CODE: LNI-39-25; SPONSOR STUDY CODE: 24-795
3. COMPARATIVE, RANDOMIZED, SINGLE-DOSE, PARALLEL BIOAVAILABILITY STUDY OF ENZALUTAMIDE FORMULATIONS IN HEALTHY MALE PARTICIPANTS UNDER FASTING CONDITIONS AND MULTIPLE DAY PRE-TREATMENT WITH A PROTON PUMP INHIBITOR (PPI) CRO STUDY CODE: ZNE-15-25; SPONSOR STUDY CODE: 25-800
4. COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, CROSSOVER BIOAVAILABILITY STUDY OF BEMPEDOIC ACID / EZETIMIBE 180 mg / 10 mg FORMULATIONS IN

HEALTHY PARTICIPANTS UNDER FASTING CONDITIONS- CRO STUDY CODE: MZE-73-25; SPONSOR STUDY CODE: 25-804

5. COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, Crossover BIOAVAILABILITY STUDY OF DAPAGLIFLOZIN / METFORMIN 10 mg / 1000 mg EXTENDED-RELEASE FORMULATIONS IN HEALTHY PARTICIPANTS UNDER FASTING AND FED CONDITIONS- CRO STUDY CODE: PEM-131-25; SPONSOR STUDY CODE: 25-805
6. COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, Crossover BIOAVAILABILITY STUDY OF VALSARTAN/AMLODIPINE/INDAPAMIDE 160 MG / 10 MG / 2.5 MG FORMULATIONS IN HEALTHY PARTICIPANTS UNDER FASTING CONDITIONS- CRO STUDY CODE: LNI-150-25; SPONSOR STUDY CODE: 25-812
7. COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, Crossover, 2-WAY, PIVOTAL BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO 1000 MG PARACETAMOL FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS- CRO STUDY CODE: RAP-91-24; SPONSOR STUDY CODE: BEQPL-01-24
8. COMPARATIVE, RANDOMISED, SINGLE-DOSE, Crossover, 2-WAY, PIVOTAL BIOEQUIVALENCE STUDY OF TWO 250 MG PARACETAMOL FORMULATIONS IN HEALTHY VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS- CRO STUDY CODE: RAP-92-24; SPONSOR STUDY CODE: BEQPL-02-24.
9. AN OPEN LABEL, BALANCED, RANDOMIZED, TWO-TREATMENT, TWO-PERIOD, TWO-SEQUENCE, SINGLE-DOSE, Crossover, ORAL BIOEQUIVALENCE STUDY OF ATORVASTATIN AND FENOFIBRATE TABLETS 40 MG/160 MG MANUFACTURED AT MEDREICH LIMITED NO 4/3, AVALAHALLI, ANJANPURA POST, OFF, KANAKAPURA RD, BANK COLONY, KONANAKUNTE, BENGALURU, KARNATAKA 560062 FOR ALTHERA LABORATORIES LIMITED COMPARED WITH REFERENCE PRODUCT (R=R1+R2) R1: ZARATOR® (ATORVASTATIN) 40 MG FILM-COATED TABLETS OF VIATRIS HEALTHCARE LIMITED, DAMASTOWN INDUSTRIAL PARK, MULHUDDART, DUBLIN 15, DUBLIN, IRELAND AND R2: SECALIP SUPRA® (FENOFIBRATE) 160 MG FILM-COATED TABLETS OF LACER, SA - BOTERS, 5, 08290 CERDANYOLA DEL VALLÈS, BARCELONA, SPAIN IN HEALTHY, ADULT, HUMAN SUBJECTS UNDER FED CONDITIONS- CLINICAL SITE STUDY CODE: OEF-109-25; PROJECT NO./ PROTOCOL NO.: ALTH-2025-001
10. AN OPEN LABEL, BALANCED, RANDOMIZED, TWO-TREATMENT, TWO-PERIOD, TWO-SEQUENCE, SINGLE-DOSE, Crossover, ORAL BIOEQUIVALENCE STUDY OF ATORVASTATIN AND FENOFIBRATE TABLETS 40 mg/160 mg MANUFACTURED AT MEDREICH LIMITED NO 4/3, AVALAHALLI, ANJANPURA POST, OFF, KANAKAPURA RD, BANK COLONY, KONANAKUNTE, BENGALURU, KARNATAKA 560062 FOR ALTHERA LABORATORIES LIMITED COMPARED WITH REFERENCE PRODUCT (R=R1+R2) R1: ZARATOR® (ATORVASTATIN) 40 mg FILM-COATED TABLETS OF VIATRIS HEALTHCARE LIMITED, DAMASTOWN INDUSTRIAL PARK, MULHUDDART, DUBLIN 15, DUBLIN, IRELAND AND R2: SECALIP SUPRA® (FENOFIBRATE) 160 mg FILM-COATED TABLETS OF LACER, SA - BOTERS, 5, 08290 CERDANYOLA DEL VALLÈS, BARCELONA, SPAIN IN HEALTHY, ADULT, HUMAN SUBJECTS UNDER FED CONDITIONS- CLINICAL SITE STUDY CODE: OEF-191-25; PROJECT NO./ PROTOCOL NO.: ALTH-2025-004
11. AN OPEN LABEL, BALANCED, RANDOMIZED, TWO-TREATMENT, TWO-PERIOD,

TWO-SEQUENCE, SINGLE-DOSE, Crossover, ORAL BIOEQUIVALENCE STUDY OF FIXED DOSE COMBINATION OF ATORVASTATIN AND FENOFIBRATE TABLETS 80 mg/160 mg MANUFACTURED FOR ALTHERA LABORATORIES LIMITED AT MEDREICH LIMITED NO 4/3, AVALAHALLI, ANJANPURA POST, OFF, KANAKAPURA RD, BANK COLONY, KONANAKUNTE, BENGALURU, KARNATAKA 560062, INDIA, WITH CO-ADMINISTRATION OF REFERENCE PRODUCT (R=R1+R2) R1: ZARATOR 80 mg FILM-COATED TABLETS OF VIATRIS HEALTHCARE LIMITED, DAMASTOWN INDUSTRIAL PARK, MULHUDDART, DUBLIN 15, DUBLIN, IRELAND AND R2: SECALIP SUPRA 160 mg FILM-COATED TABLETS OF LACER, SA - BOTERS, 5, 08290 CERDANYOLA DEL VALLÈS, BARCELONA, SPAIN IN HEALTHY, ADULT, HUMAN SUBJECTS UNDER FED CONDITIONS- CLINICAL SITE STUDY CODE: OEF-233-24; PROJECT NO./ PROTOCOL NO.: ALTH-2024-002

12. A RANDOMIZED, BALANCED, SINGLE ORAL DOSE, OPEN LABEL, TWO TREATMENT, TWO PERIOD, TWO SEQUENCE, Crossover, PIVOTAL BIOEQUIVALENCE STUDY OF SINGLE FIXED DOSE COMBINATION OF ROSUVASTATIN, EZETIMIBE AND FENOFIBRATE COATED TABLET 20 MG/10 MG/160 MG MANUFACTURED FOR ALTHERA LABORATORIES LIMITED AT MEDREICH LIMITED NO 4/3, AVALAHALLI, ANJANPURA POST, OFF, KANAKAPURA RD, BANK COLONY, KONANAKUNTE, BENGALURU, KARNATAKA 560062, INDIA, WITH CO-ADMINISTRATION OF CRESTOR® 20 MG TABLET AS PER MA HOLDER, ASTRAZENECA FARMACEUTICA SPAIN S A, RONDA NARCÍS MONTURIOL I ESTARRIOL (PARQ. TECNOLÓGICO), 6, 46980 PATERNA, VALENCIA, EZETROL 10 MG TABLETS OF ORGANON PHARMA (IRELAND) LIMITED, DUBLIN, IRELAND AND SECALIP SUPRA 160 MG FILM-COATED TABLETS OF LACER, SA - BOTERS, 508290 CERDANYOLA DEL VALLES, BARCELONA, SPAIN, IN HEALTHY HUMAN ADULT SUBJECTS UNDER FED CONDITION- CLINICAL SITE STUDY CODE: SZF-132-25; PROJECT NO./ PROTOCOL NO.: ALTH-2025-002

Национални научноистражувачки проекти и клинички студии на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија:

1. A SINGLE-DOSE, RANDOMIZED, OPEN-LABEL, TWO-WAY Crossover, BIOEQUIVALENCE STUDY OF VORTIOXETINE 20 MG ORODISPERSIBLE TABLETS AND BRINTELLIX 20 MG FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS”-SPONSOR STUDY CODE: b3-25-ROVt; CRU STUDY CODE: ROV-164-25.
2. A SINGLE-DOSE, RANDOMIZED, OPEN-LABEL, THREE-WAY Crossover, COMPARATIVE BIOAVAILABILITY PILOT STUDY OF TWO FORMULATIONS OF VORTIOXETINE 20 MG ORODISPERSIBLE TABLETS AND BRINTELLIX 20 MG FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS” SPONSOR STUDY CODE: b4-24-ROVt; CLINICAL RESEARCH UNIT STUDY CODE: ROV-218-24
3. A SINGLE-DOSE, RANDOMIZED, OPEN-LABEL, TWO-WAY Crossover, PILOT COMPARATIVE BIOAVAILABILITY STUDY OF EZETIMIBE/ATORVASTATIN

10MG/80 MG FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS- SPONSOR: b7-24-Eat; CRU STUDY CODE: ETA-33-25

4. A SINGLE-DOSE, RANDOMIZED, OPEN-LABEL, TWO-WAY CROSSOVER, BIOEQUIVALENCE STUDY OF METFORMIN HYDROCHLORIDE 1000 MG PROLONGED-RELEASE TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FASTING CONDITIONS CRO STUDY CODE: TEM-126-25; SPONSOR STUDY CODE: b2-25-TEMt.
5. AN OPEN LABEL, RANDOMIZED, THREE-TREATMENT, THREE-PERIOD, THREE-SEQUENCE, SINGLE ORAL DOSE, CROSSOVER, BIOAVAILABILITY PILOT STUDY OF TADALAFIL 20 MG ORODISPERSIBLE TABLETS AND CIALIS 20 MG FILM COATED TABLET IN HEALTHY, ADULT MALE SUBJECTS UNDER FASTING CONDITION CRU Study code: DAT-88-25; Sponsor study code (Protocol number): b1-25-DATt
6. A SINGLE-DOSE, RANDOMIZED, OPEN-LABEL, TWO-WAY CROSSOVER, BIOEQUIVALENCE STUDY OF SITAGLIPTIN/METFORMIN 50 MG/850 MG FILM-COATED TABLETS IN HEALTHY ADULT VOLUNTEERS UNDER FED CONDITIONS- CRO STUDY CODE: TEM-241-24; SPONSOR STUDY CODE: B5-24-SMT

Други активности од областа на научно-истражувачката дејност на Факултетот

1. Со цел унапредување на научноистражувачката дејност и мотивирање на публицистичката активност на научниот кадар, беше формиран нов Уредувачки одбор на “Academic Medical Journal”, списание на Медицинскиот факултет со меѓународен уредувачки одбор, кое се издава на англиски јазик, во електронска форма и со отворен пристап (Open Access Publishing). Во јуни 2021 година излезе првиот број на списанието. Актуелно списанието има 4 волумени годишно. До моментот објавувањето на трудовите во списанието кое излегува само во електронска форма, е после ригорозен peer review процес, без финансиска надокнада, и е со отворен пристап.
2. За прикажување на наставно научната дејност на Факултетот, по иницијатива на УКИМ, продолжуваат активностите за пополнување и архивирање во Ризница / Репозиториум на научни трудови од Медицински факултет. Досега се внесени околу 7000 публикации, и тоа 234 книги и монографии, 4127 артикли во медицински списанија, 2000 конференциски извештаи и 30 магистерски и докторски трудови. Вработените од Централната медицинска библиотека континуирано даваат поддршка во процесот на пополнување на Ризницата. Дополнително постојано се прави потсетување за точната афилијација на наставниците од Медицинскиот факултет при УКИМ со цел поголема и пртавилна видливост и препознатливост. Овие активности се поврзани со интегрална рамка на дигиталните и интернет ресурси, вклучувајќи ја и обновената интернет страница, за прикажување и следење на наставно-научната дејност на Факултетот. Од оваа година благодарение на интензивните напори на УКИМ и разбирањето во МОН, УКИМ има институционален пристап на базите на Web of Science и SCOPUS.
3. Продолжува редовното издавање на електронскиот билтен (Факултетски email билтен), во последната недела секој месец (првиот број беше во октомври 2020 година). Во билтените се известува за различни случувања и новини од факултетот,

информации за значајни научни публикации на автори од Факултетот, за научни проекти, за успеси и општествени дејности на вработените, за активностите на студентските организации и слично. Билтенот се испраќа преку електронска пошта на сите вработени на Факултетот.

Активности на Научниот одбор

Научниот одбор во тек на академската 2024/25 година се состануваше со план и динамика согласно потребите и активностите.

Во рамките на Научниот одбор се реализираа следните активности:

1. Оваа година Министерството за образование и наука, објави Конкурс за распределба на средства за финансирање на научно-истражувачки проекти на државните универзитети-факултети/научни институти/МАНУ за 2025 година, со кој Конкурс распредели средства на за финансирање на научно-истражувачки проекти и тоа:

-Вкупно 15 (петнаесет) проекти од подрачјето на природно-математички науки, инженерство и технологија, медицински и здравствени науки, земјоделски и ветеринарни науки.

-Вкупно 10 (десет) проекти области од Стратегијата за смарт специјализација.

Притоа секоја единица имаше право да поднесе најмногу пет проекти. На конкурсот беа поднесени вкупно 11 проекти, при што Конкурсната комисија селектираше 5 кои му беа предложени и изгласани од Наставно-научниот совет.

После одлуката на МОН беа прифатени три проекти за финансирање од Медицинскиот факултет, и тоа два по однос на првата ставка, и еден по однос на втората ставка (паметна специјализација). Тоа се следниве проекти:

1.1. **Молекуларни анализи на течни биопсии кај пациенти со малигни солидни неоплазми**, Главен истражувач Проф. д-р Славица Костадиновска Куновска, Институт за патологија, Клиника за онкологија, ГАК и Хируршките клиници: Урологија, Дигестивна хирургија, Пластична хирургија;

1.2. **Развој и примена на неинвазивен сеопфатен епигенетски тест базиран на слободно циркулирачка ДНК од крв за рана детекција и долгорочно следење на состојбата на трансплантираниот орган**, Главен истражувач Проф. д-р Александар Петличковски, Институт за имунологија и хумана генетика; и

Во Областа Паметни специјализации:

1.3. **Неинвазивен биомаркер за невродегенеративни болести базиран на мозочна ефективна поврзаност**. Главен истражувач Проф. Томислав Станковски, Катедра за медицинска физика, ПЕТ центар, Клиникас за неврологија и Клиника за радиотерапија и онкологија.

2.Активности на Комисијата со постојан состав за доделување на наградата „Проф. д-р Елса Урумова“ за најдобар труд. Оваа година се следеше примерот на МОН и УКИМ при избор на наградени трудови и избор на научник на годината и основен критериум беше трудот со оригинални научни резултати каде пријавениот кандидат е прв автор да биде објавен во базата на Web of Science. Повикот беше испратен не само до трите државни

Универзитети каде има Медицински факултети, но и до здравствените установи во државава, со право да конкурираат и лекари без академска афилијација. Се пријавија вкупно 4 кандидати со три трудови, а комисијата согласно критериумите, за најдобар труд за 2024 година го избра **“Sex differences in transradial access failure in ST segment elevation myocardial infarction”**, од авторот **Зафировска Билјана**, со ко-авторите: Александар Јовковски, Иван Василев, Хајбер Таравари, Дарко Китаноски, Даница Петкоска, Јорго Костов, Но KKL, и Сашко Кедев. Во оригинално цитирање трудот е како што следи: Zafirovska B, Jovkovski A, Vasilev I, Taravari H, Kitanoski D, Petkoska D, Kostov J, Но KKL, Kedev S. Sex differences in transradial access failure in ST segment elevation myocardial infarction. Catheter Cardiovasc Interv. 2024 Nov;104(6):1139-1147. doi: 10.1002/ccd.31247. Epub 2024 Sep 30. PMID: 39344600. (WOS), IF=1.9.

3.Формирање на Комисија и активности на истата за избор на најдобар научник/уметник, врз основа на Интерен конкурс на УКИМ, која избира и до Проректорот за наука доставува предлог за најдобар научник во подрачјето медицински науки од Медицинскиот факултет, кој потоа истиот го проследува до Проректорот за наука на УКИМ, односно Одборот за наука при УКИМ, кој избира 6 научници и уметник на ниво на УКИМ. Научник од подрачјето на Медицинските и здравствени науки се бира од предлози од Медицинскиот, Фармацевтскиот и Стоматолошкиот факултет. За **најдобар научник од областа на Медицинските и здравствени науки за 2024 година** беше избран предлогот на Медицинскиот факултет, **Професорот Драган Мијакоски** е научник на годината за 2024 година од Медицинскиот и здравствени науки. Наградата со свечено одбележување му беше врачена на 10 ноември-Денот на науката.

4. Беше формирана комисија за избор на Проект чиј носител е Медицинскиот Факултет финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, која од доставените предлози (седум) Проектот **„Уринарна подоцитна информациона рибонуклеинска киселина (mRNA): неинвазивен биомаркер за проценка на активноста на гломеруларните заболувања**, од главниот истражувач Вонр. Проф. Д-р Павлина Цекова Видимлиски, го предложи, а Наставно-научниот совет го изгласа како предлог од Медицинскиот факултет за 2025 година.

За 2026 година изборот е во тек, односно, комисијата му предложи и Научниот одбор на Наставно-научниот совет му го предлага проектот **„Употреба на 3д-печатени анатомски реплики во едукација и клиничка пракса”** носител Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, како проект од Медицинскиот факултет финансиран од УКИМ за 2026 година.

Докторски студии по медицина и јавно здравство

Активности на Советот на студиските програми за докторски студии по медицина

Во извештајниот период, Советот на трет циклус студии-докторски студии по медицина на Медицинскиот факултет, одржа вкупно 21 седница, од кои 11 со физичко присуство а 10 online седници. Седум седници беа поврзани со активностите на Советот на студиската програма по медицина а 14 седници ја следеа динамиката на одржување на седниците на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет. По потреба (кога ССП имаше за разгледување поголем број предлог докторски проекти) се одржуваа и по две седници. Исто така Советот се состануваше и во цел на разгледување и усвојување на прелиминарната и конечната листа за упис на Докторски студии, и тоа за конкурсот за упис

на студенти-докторанди во академската 2024/25 година во вториот уписан рок, додека за Конкурсот објавен во академската 2025/26 година, одржа две седници во тек на првиот уписан рок. Оваа година поради големиот интерес, ќе се отвори и вториот уписан рок за докторски студии.

На седниците на Советот на докторски студии по медицина се одлучуваше за конкретни задачи и активности:

- Формирање на рецензентски комисии за пријави на теми за изработка на докторски труд по медицина после презентација на студентот кој доставил тема со предлог проект за изработка на докторски труд (73 поднесоци);
- Прифаќање на позитивни извештаи на рецензентските комисии за оцена на пријавена тема за изработка на докторски дисертации;
- Формирање на рецензентски комисии за оцена и одбрана на докторски труд (38 оценки и 35 одбрани);
- Реализирани годишни коференции за II, IV и VI семестар, во координација со Универзитетскиот стручен совет за докторски студии (вкупно 92 кандидати);
- Формирање на комисии за рецензии на научните трудови во склоп на III и V семестар (вкупно 150 кандидати);
- Организирани и одржани се 2 работилници за IV и VI семестар во зимскиот семестар за 31 кандидати и 2 работилници за IV и VI семестар во летниот семестар за 35 кандидати;
- Беше распишан и реализиран конкурс во втор уписан рок за трет циклус-докторски студии по медицина за академската 2024/2025 година, при што се запишаа вкупно 9 студенти, и тоа: на програмата за клиничка медицина 6;
- Наставата на предметите за стекнување генерички знаења и вештини за истражување се реализираше во текот на зимскиот и летниот семестар, со физичко присуство, редовно, согласно академскиот календар на Школата за докторски студии и наставната програма за докторски студии по медицина;
- Донесени се одлуки за различни активности на барање на студентите од Трет циклус студии-докторски студии: промена на ментор, мирување/активирање на докторските студии, и други активности.

Предлог докторските проекти, се презентираат пред Советот на студиската програма за трет циклус-докторски студии, а потоа со евентуалните корекции и доработки ја продолжуваат понатамошната постапка.

Врз основа на Правилникот за уплата и распределба на школарината за студирање на третиот циклус академски студии – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 687/2024), на предлог на Советите на студиските програми за трет циклус-докторски студии ННС донесе Одлука за распределба на школарината за студирање и евиденција на уплатите на третиот циклус академски студии - докторски студии на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.

Активности на Советот на студиските програми за докторски студии по јавно здравство

Во извештајниот период, Советот на докторски студии по јавно здравство на Медицинскиот факултет, одржа вкупно 14 седници, од кои 4 со физичко присуство а 10

online седници. Осум седници беа поврзани со активностите на Советот на студиската програма по јавно здравство, а 6 седници ја следеа динамиката на одржување на седниците на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет..

На седниците на Советот на докторски студии по јавно здравство се одлучуваше за конкретни задачи и активности:

- Формирање на рецензентски комисии за пријави на теми со предлог проект за изработка на докторски труд по јавно здравство (1 поднесок)
- Прифаќање на позитивни извештаи на рецензентските комисии за оцена на пријавена тема за изработка на докторски дисертации
- Формирање на рецензентски комисии за оцена и одбрана на докторски труд (6 оценки и 6 одбрани)
- Реализирани годишни коференции за II, IV и VI семестар, во координација со Универзитетскиот стручен совет за докторски студии (вкупно 12 кандидати)
- Формирање на комисии за рецензии на научните трудови во склоп на III и V семестар (вкупно 8 кандидати)
- Организирани и одржани се 2 работилници за IV и VI семестар во зимскиот семестар за 4 кандидати и 2 работилници за IV и VI семестар во летниот семестар за 1 кандидат.
- Распишан е конкурс за трет циклус-докторски студии по јавно здравство за учебната 2024/2025 година.
- Наставата на предметите за стекнување генерички знаења и вештини за истражување се реализираше во текот на зимскиот и летниот семестар, со физичко присуство, редовно, согласно академскиот календар на Школата за докторски студии и наставната програма за докторски студии по јавно здравство.
- Донесени се одлуки за различни активности на барање на студентите од Трет циклус студии-докторски студии: промена на ментор, мирување/активирање на докторските студии, и други активности.
- Во рамките на програмата на докторски студии по јавно здравство за ментори акредитирани се 3 нови професори.
- Иницирана е активност за креирање на алманах за докторандите по јавно здравство докторирани на Школата по јавно здравје на Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје.
- Донесено е решение новата акредитација на програмата за докторски студии за јавно здравство да биде направена покрај на македонски јазик и на англиски јазик.

Активности на наставно-научниот колегиум за постдипломски студии јавно здравство

Во извештајниот период Наставно-научниот колегиум за јавно здравство одржа 7 седници со динамика која ја следеше динамиката на одржување седниците на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет. Колегиумот за постдипломски студии по јавно здравство во извештајниот период разгледа и одобри за изработка 5 магистерски труда. Воедно, во извештајниот период успешно се одбранети и 6 магистерски труда, а за 1 магистерски труд прифатена е рецензијата и формирана комисија за одбрана.

Реализиран е конкурс за втор циклус студии по јавно здравство за учебната 2024/2025 година и 2025/2026 година, на кој се запишаа по 2 студенти. Реализацијата на

наставата успешно се реализира според предвидениот распоред, за што редовно се информира и Колегиумот.

Со одлука на Колегиумот преземени се повеќе активности во овој период за промоција на програмата за последипломските студии по јавно здравство која е акредитирана од ASPHER и меѓународно призната, и тоа: подготовка на растер и алманах на студенти и магистри по јавно здравство, одржување на меѓународна конференција по јавно здравство и партнерство со други членки на ASPHER.

Медицинскиот факултет ја продолжи соработката со ASPHER како полноправен член, платена е членарината за 2024 и 2025г. и активно учествува во меѓународните и научните активности на асоцијацијата, Испратен е званичен допис од Медицински факултет до ASPHER дека проф. д-р Фимка Тозија е номинирана за координатор на Центарот за јавно здравство како претседател на Наставно-научниот колегиум за јавно здравство. Споделени се и одговорени повеќе прашалници за истражувања спроведени од ASPHER и следени online вебинари и други настани.

Прифатен е труд за 18та Европска Конференција за јавно здравје на EUPHA и ASPHER во Хелсинки, Финска 11-14 ноември 2025г. со наслов: Perceptions of Medical students on the Commercial determinants of health (Стојческа М, Василевска Х, Стаменова А, Тозија Ф), чиј абстракт е меѓу најдобро оценетите и избран за усна презентација на Форумот на млади истражувачи.

Формирана е работна група која има задача да изготви Алманах на магистри и доктори на науки по јавно здравство. Работната група одржа неколку работни состаноци и ги даде насоките и распределбата на задолженијата за реализација на оваа активност.

Изготвен е растер на магистри и доктори на науки за јавно здравство и online апликација за подготовка на Алманахот. Направен е список на магистрите и докторите на науки по јавно здравство, испратени им се пораки по електронски пат, преку нивните ментори и преку веб страницата на Медицинскиот факултет, која постојано се ажурира со информации. Во тек е собирањето податоци од магистрите и докторите на науки по јавно здравство, и од наставниот кадар кој ја реализира наставата.

Во тек се активности за подготовка за одржување на Симпозиум по јавно здравје на 15 декември 2025 г., како и на меѓународна конференција по јавно здравство во 2026 г., во соработка со меѓународни партнери.

Проф. Тозија ги координира овие активности во соработка со Одделението за последипломски студии и членовите на Наставно научниот колегиум за јавно здравство.

ОДБОР ЗА СОРАБОТКА И ДОВЕРБА СО ЈАВНОСТА

Одборот за соработка и доверба со јавноста во извештајниот период разгледа и даде позитивно мислење на вкупно 110 рецензии за избори во наставно-научни, научни, насловни и соработнички звања (асистенти), 9 предлози за визитинг професори и 1 предлог - елаборат и тоа:

- Предлог-елаборат за повторна акредитација на студиска програма за тригодишните стручни студии по медицинско-лабараториска дијагностика.

АКТИВНОСТИ НА ОДБОРОТ ЗА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во извештајниот период, Одборот за меѓународна соработка функционираше во редовни услови, согласно планираните активности кои беа насочени кон: исполнување на обврските поврзани со ЕРАЗМУС+ мобилности на студенти и персонал, унапредување на постоечките и склучување нови билатерални договори за соработка, разгледување на поднесоците и предлагање визитинг професори на Медицинскиот Факултет, УКИМ, Скопје, како и редовните активности и координации на Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје во ECTS-MA (European Credit Transfer System-Medicine Association), како полноправен член. Одржани беа шест седници со физичко присуство.

ЕРАЗМУС+ Мобилности на студенти и наставници

Активноста на Одборот за меѓународна соработка во извештајниот период беше во дел насочена кон реализација на Конкурсот за ЕРАЗМУС плус-програмите за мобилност за академската 2024/2025 година. Во летниот семестар 2025 година, беа скоро во целост реализирани програмите за мобилност, во кои учествуваа 10 студенти (од 11 номинации) со партнерските медицински факултети во Осиек, Л'Аквила, Фоџиа и Истанбул. Номинираната студентска мобилност на Универзитетот во Белград не се реализираше поради неможност на партнерскиот универзитет да го прими нашиот номиниран кандидат поради актуелните штрајкови на универзитетите во Србија. Дополнително, еден студент оствари мобилност во тек на цел семестар на факултетот во Истанбул. На вонреден пролетен конкурс се реализираа уште две студентски мобилности. Дополнително, се оствари и една мобилност на француската летна медицинска школа ВАСЦЕРН во Париз, а благодарение на Договорот за соработка помеѓу Катедрите за семејна медицина, на Медицинскиот факултет во Загреб и нашиот факултет, две студентки од шеста година остварија едномесечен престој во Загреб.

Од дојдовни ЕРАЗМУС+ студентски мобилности, во тек е реализација на мобилност на еден студент од Измир и една студентка од Фоџиа, Италија, која слуша цел семестар со менторска настава по шест предмети на Нашиот факултет.

Во тек е ЕРАЗМУС+ конкурс за мобилност на студенти кој трае до 15 ноември, и за наставен кадар до декември.

За поздравување е големиот интерес на студентите за остварување на ЕРАЗМУС+ мобилност на универзитетите во странство, особено имајќи ги предвид позитивните коментари од партнерските институции во врска со подготвеноста, ангажираноста и сериозноста на нашите студенти, што секако е комплимент за наставниот кадар на Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје.

Во рамките на ЕРАЗМУС+ програмата за мобилност на наставен кадар, дојдовни ЕРАЗМУС+ мобилности се реализираа од страна на тројца професори по имунологија од Универзитетот Катиџ Челеби, Измир, Турција, кои остварија еднонеделен престој и одржаа предавања на нашиот факултет, како и три инструкторки од Медицинската школа во Русе, Бугарија. Од Универзитет Ондуз Мајис, Турција, се реализира ЕРАЗМУС+ мобилност на еден кандидат од областа физиотерапија и рехабилитација.

Појдовна ЕРАЗМУС+ мобилност за наставен кадар, остваривме со еден наставник кој престојуваше една недела на Медицинскиот факултет во Јанина, Грција. На наше големо задоволство, во извештајниот период пристигнаа покани од неколку универзитети за организирани летни и зимски школи за студенти и специјализанти од различни области:

1. ERASMUS+ курс за дијагностика во гинекологијата, организиран од Медицинскиот факултет во Марибор, Словенија. Курсот беше наменет за студенти од универзитети кои имаат потпишани ERASMUS+ билатерални договори со Универзитетот во Марибор а се одржа од 25-30 мај 2025 година.
2. 4. Интернационална ERASMUS+ летна школа на Медицинскиот факултет од Универзитет во Падова, Италија од 2-7 јуни 2025 година, под наслов ***“Teaming up for cardiovascular risk reduction –an integrated perspective”***
3. ERASMUS+ летна школа за ретки васкуларни болести (VASCERN 2025) во 2 дела: online дел пролетта 2025 (2.02.-30.05. 2025) и потоа on-site 15-20 септември 2025 во Париз.
4. Примивме покана од Универзитетот во Крит, Грција, за Зимска школа 2025 под наслов “Child and Sport Safety – Basic Cardiac and General Health Evaluation.” (15.11.2025 и 21-23.2025).
5. Покана за ERASMUS+ летна школа VASCERN 2026 година , во 2 дела: online дел во тек на февруари-мај 2026 година и потоа on-site 14-19 септември 2025 во Париз.

Поканите беа дистрибуирани до студентите, докторандите и специјализантите на Медицинскиот факултет.

Нови Еразмус+ билатерални договори и меѓународни проекти

Во тек на извештајниот период се обновија сите постоечки меѓу-универзитетски договори чиј рок истекуваше во 2024/25 година, а беа потпишани и три нови, меѓу-универзитетски билатерални ЕРАЗМУС+ договори со Универзитетот Асен Златаров во Бургас, Бугарија, Универзитетот Катип Челеби во Измир, Турција и Универзитетот Ондокус Маис во Самсун, Турција. Со тоа, вкупниот број на билатерални ЕРАЗМУС+ договори кои му се достапни на нашиот факултет изнесува 23 (3 во Франција, 2 во Италија, 1 во Германија, 2 во Словенија, 3 во Хрватска, 2 во Србија, 1 во Грција, 4 во Бугарија и 5 во Турција).

На иницијатива на универзитетот Меѓународен Црноморски Универзитет во Тбилиси, Грузија, започнуваме соработка во областа на градење на капацитети во високото образование преку предлог партнерски ЕРАЗМУС+ проекти кои се планирани за 2026 година.

Дополнително, во јули 2025 година беше потпишан меморандум за академска и научна соработка (Global Health, Memorandum of Understanding for Academic and Scientific Collaboration) со Медицинскиот факултет на Универзитетот во Висконсин, САД, во склоп на програмата Глобално здравје, според кој во наредниот период се планира интензивна соработка на полето на едукација на специјализанти од различни области, научна соработка, како и реализација на заеднички курикулум за магистерски студии. Со тоа, бројот на универзитети од САД со кои имаме активни меморандуми за професионална и/или академска и научна соработка изнесува 3 (Универзитетите во Мичиген, Ноксвил и Висконсин).

Во Мај 2025 година започна постапка за потпишување меморандум за соработка со Универзитетот Рјуку од Кјото, Јапонија., кој се очекува да биде финализиран во тек на академската 2025/2026 година.

Во склоп на програмата ЕРАЗМУС+, во август 2025 година успешно заврши проектот ТРАНСИМЕД, за употреба на едукација со симулација во примарна здравствена заштита, во соработка со Здравствениот дом Љубљана, Центар за семејна Медицина при

Медицинскиот факултет на Универзитетот во Загреб, Хрватска и Здравствен дом Загреб-Центар, Хрватска, чиј координатор е Залика Клеменц Кетиш од Словенија, а национален раководител е проф. д-р Катарина Ставриќ.

Активности во ECTS-МА

Продолжува редовното членство на Медицинскиот факултет, УКИМ во ECTS-МА (European Credit Transfer System - Medicine Association). Се одржуваат редовни контакти со Секретариатот на асоцијацијата, преку кој пристигнуваат редовни повици за различни едукативни активности за унапредување и интернационализација на студиите по општа медицина на Медицинските факултети кои членуваат во Асоцијацијата.

Во контекст на редовното членство на Медицинскиот факултет, УКИМ во ECTS-МА, по активирањето на студиите по општа медицина на англиски јазик, се очекува поголема видливост и барања за мобилност на студенти кон нашиот факултет. Во тек се преговори нашиот факултет да биде домаќин на Годишното собрание на ECTS-МА во 2027 година.

Предавања од визитинг професори и посети од странски експерти

Изминатата академска година беше исполнета со богата агенда на предавања и посети од избрани визитинг професори и други странски експерти.

На 8.11.2024 година имавме посета од проф. Вим Грот, редовен професор на Факултетот за здравствени науки, медицина и истражување на здравствени услуги, како и на Школото за бизнис и економија, во Мастрихт, Холандија, кој понуди експертиза, предавања и соработка на полето на Здравствена економија и курикулум за магистерски студии по здравствен менаџмент.

На 19.11.2024 година, се одржа и вебинар под наслов „Функционална нутриција-студии на случаи“ со д-р Кели Барнхил, директор на клиниката за исхрана во Џонсоновиот Центар за здравје и развој на детето, во САД.

На 28.01.2025 година, потполковник Јоел Харевен (B.A. nursing) од Медицинскиот центар Шеба (Sheba Medical Center / Tel HaShomer Hospital), одржа предавање на тема *“Public Health Care Emergency Preparedness: The Sheba Model.”*

На 26. и 27.02.2025, за целите на Програмата за трансплантација, како дел од ИПА проект на ЕУ, се одржа симпозиум за едукација и унапредување на трансплантациската медицина, на кој гостуваше проф. Матијас Трбушич од Хрватска.

На 21-22 март 2025 година, Катедрата за семејна медицина на Медицинскиот факултет, УКИМ, во Скопје, во соработка со Медицински факултет Тетово и Факултетот за медицински науки, УГД во Штип беше домаќин на Годишниот состанок на „Сплитска иницијатива“ на катедри по семејна медицина од медицинските факултети од Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Србија.

Визитинг проф. Франк Хајнцел (Frank Heinzel) од Државната болница во Дрезден, Германија, на 09.05.2025 одржа предавање за студенти по предметот интерна медицина *“Basics of cardiac pacing, history, indications and future perspectives”*, како и предавање за

специјализанти по кардиологија и интерна медицина “New technologies in rhythm management - state of the art ablations”

На 15. мај, д-р Роберт Вортингтон Кирш одржа предавања за студенти, а потоа и за специјализанти од областа на интервентната радиологија, под наслов “Interventional Radiology and Advanced Procedural Care of Venous Disorders”, а на 23.05.2025 се одржа симпозиум **Global Leadership Summit: Nursing Education**, наменет за стручни сестри и едукатори.

На 3.06. и 27.06.2025 година, соодветно, предавања за студенти, специјализанти и докторанди одржаа и визитинг професорите проф. Марко Иноченти – професор на пластична и реконструктивна хирургија, односно проф. Емре Хури, професор на урологија.

На 7.07.2025 година во Амфитеатарот на Деканатот на Медицинскиот факултет, две предавања наменети за студенти на општа медицина, односно за специјализанти на пластична и реконструктивна хирургија, одржа и визитинг проф. Јан Вранкс, професор по пластична и реконструктивна хирургија од Универзитетот во Леувен, Белгија. Визитинг проф. Хара Спилиопулу одржа предавање под наслов “Daily Life Triggers of SCD” во склоп на Вториот меѓународен состанок за ненадејна срцева смрт организиран од Здружението за судска медицина од 25-26 септември 2025 година.

На 10.10.2025 година Почесен проф. Оскар Азман од Медицинскиот универзитет во Виена, Австрија, одржа предавање на тема “Nerve transfers in reconstructive surgery”. Визитинг проф. д-р Натали Рош, специјалист по пластична и реконструктивна хирургија од Медицинскиот факултет, Универзитет во Гент, Белгија, престојуваше на нашиот Факултет на 16-17.10.2025 година и одржа две предавања за студенти во тек на посетата, во склоп на Третиот Интернационален Конгрес на ФСС МЕДФ во Скопје.

Изминатата година, листата на визитинг професори на Медицинскиот факултет се збогати со повеќе реномирани експерти, а за почесен професор (Professor honoris causa) беше избран професорот Кипрос Николаидес од Кралскиот Колеџ во Лондон, Велика Британија.

Нови или реизбрани визитинг професори во овој период се:

1. Визитинг професори на Катедрата за интерна медицина:
 - Проф. д-р Франк Хајззел; Charité University, Берлин, Германија;
 - Проф. д-р Зијад Маси; нефролог, Université de Versailles Saint-Quentin-en-Yvelines (UVSQ), Париз, Франција
 - Проф. д-р Игор Тулевски; Amsterdam University Medical Center, Холандија
 - Доц. д-р Иво Бошковски; Università Cattolica del Sacro Cuore, Италија
2. Визитинг професор на Катедрата за патолошка анатомија
 - Проф. д-р Жанета Николовска Чолеска, професор по патологија на Универзитетот во Мичиген, САД.
3. Визитинг професори на Катедрата по хирургија
 - Проф. Марко Иноченти; пластична и реконструктивна хирургија, од Универзитетот во Болоња, Италија
 - Проф. д-р Живојин Јоњев; кардиохирург, од Универзитетот во Бања Лука, БиХ
 - Проф. д-р Миодраг Акимовиќ, уролог од Универзитетот во Белград, Р. Србија,
 - Проф. д-р Драгослав Башиќ, уролог од Универзитетот во Ниш, Р. Србија
 - Проф. д-р Радоје Симиќ, детски хирург, од Универзитетот во Белград, Србија
 - Проф. д-р Јан Вранкс, пластична и реконструктивна хирургија, од Универзитетот во Леувен, Белгија.

- Проф. д-р Натали Рош, пластична и реконструктивна хирургија, од Универзитетот во Гент, Белгија.

Активности организирани од Интернационална медицинска едукација (Medical Education International – MEI)

Во склоп на активностите на **MEI**, под водство на координаторот, д-р Тимоти Гол, согласно потпишаниот меморандум за соработка со Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје, во тек на академската 2024/2025 година, беа организирани голем број на настани меѓу кои предавања и работилници за студенти, специјализанти и специјалисти од различни области од страна на експерти од САД.

Овие области вклучуваат:

1. Настава покрај болнички кревет за студентите по медицина со фокус на дијагностичко клиничко размислување, вештини за физички преглед и формулирање на диференцијални дијагнози.
2. Настава „Grand Rounds“ во амфитеатарот на Деканатот на Медицинскиот факултет.
3. Предавања со присуство на специјалисти и резиденти.
4. Семинари со македонски професори.

Активности во организација на MEI

- I. TELOS Семинар – 4-дневен едукативен настан (14–17 јули 2025) со 5 македонски лекари кои обработуваат различни медицински теми за студентите (ХТА/ДМ/ХББ).
- II. Настава покрај болнички кревет – Д-р Тимоти Гол со Клубот за клиничко размислување во есенската сесија 2024 и пролетната сесија 2025. По 3 попладневни термини неделно, 4–6 недели на различни оддели и во одделите за васкуларна хирургија/траума.
- III. Четврток „Grand Rounds“ интерактивна настава со предавачи од САД: Д-р Шарлот Холман (педијатриска неврологија), Д-р Роберт Вортингтон-Кирш (васкуларна хирургија), Д-р Стив Мулинс (патологија), Д-р Пол Јунгел (ОРЛ/операции на синуси).
- IV. Практични работилници во библиотеката на МЕИ: 1–2 вечери месечно во двата семестри од академската 2024/2025: читање ЕКГ, вештини за интубација, едноставни хируршки шевови, основи на преносен ултразвук (POCUS), невролошки преглед.
- V. Едукативни настани организирани од студентски организации (MMSA, EMSA, FSA).
- VI. Меѓународна едукативна соработка со Катедрата за семејна медицина – донација на опрема.
- VII. Гостински предавачи на медицински конференции: Д-р Патрик Јанг на GI (октомври 2025), Васкуларна болест – Д-р Роб Вортингтон, MMSA меѓународна конференција (април 2025) – Д-р Џој Раф, Сара Бар, Тим Гол.
- VIII. Соработка со Катедрата за јавно здравје – предавање на резиденти од Д-р Сунил Танкам.

- IX. Меѓународни набљудувања – 5 студенти во болницата Капсовар, Кенија; 3 студенти во приватна пракса за семејна медицина во Џонсон Сити, Тенеси.
- X. TAG – тим за студентско лидерство се состана 4 пати во текот на годината за планирање и обезбеди неколку работилници, вклучувајќи: менаџмент на повреди, интубација, флеботомија, читање ЕКГ.
- XI. Меѓународна MMSA работилница – 18 јули 2025, со учење базирано на случаи за подобрување на дијагностичките вештини.
- XII. Проект ЕЧНО, серија – мултиплекс склероза: повеќенеделна теле-едукативна серија за MS со студенти и специјалисти. Главен едукатор: Д-р Џеф Кравик од Портланд, Орегон – септември 2025.

Студентски меѓународни активности

Покрај редовните работилници, настани и активности, студентските организации на студентите по медицина, Факултетското студентско собрание на Медицинскиот факултет во Скопје - ФССМЕДФ, Македонската Медицинска Студентска Асоцијација - ММСА и Европската Медицинска Студентска Асоцијација - ЕМСА, имаа и повеќе меѓународни активности и проекти, вклучувајќи и организирани предавања и работилници во соработка со MEI (Medical Education International).

Активности на ФССМЕДФ:

1. **Трет Интернационален Конгрес** на ФСС МЕДФ, кој се одржа на Медицинскиот факултет во Скопје. На Конгресот учествуваа и 43 странски студенти од Црна Гора, Србија, Хрватска, Бугарија и Турција. На настанот, покрај професори од Медицинскиот факултет, УКИМ, присуствуваа и професори од Србија, Турција, САД, Белгија и Норвешка.
2. **Состанок со студентски организации од Хрватска и Словенија**, со цел зајакнување на меѓународната соработка и развој на заеднички проекти од областа на медицината.
3. Еден наш студент – учествуваше на **ESMO course in Medical Oncology for Medical Students** - Valencia, Јули 2025, на кој беа присутни 91 студент по медицина од Европа и светот.

Активности на ММСА:

1. Интернационална студентска размена

Во текот на летниот период, во месеците јули и август, се реализираа интернационалните студентски размени организирани од страна на Македонската Медицинска Студентска Асоцијација. На едномесечна клиничка пракса беа примени 54 студенти, а испратени беа 52 наши студенти кои реализираа едномесечна пракса во различни болници во Турција, Романија, Германија, Бразил, Чешка, Полска, Мароко, Кипар, Малта, Ерменија, Словенија, Словачка, Србија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Унгарија, Италија, Молдавија и Португалија.

2. NEO/NORE Weekend

Оваа година, ММСА беше домаќин на интернационалниот настан NEO/NORE Weekend, кој се одржа во периодот 31 јануари – 2 февруари 2025 година во Скопје. На настанот присуствуваа 60 студенти од повеќе европски земји, а темите беа насочени кон

унапредување на студентските размени, градење партнерства и создавање долгорочни врски меѓу студенти по медицина од целиот континент.

3. 78-ми Мартовски интернационален состанок

Делегација на Македонската Медицинска Студентска Асоцијација, како полноправна членка на International Federation of Medical Students' Associations (IFMSA), учествуваше на 78-миот Мартовски Интернационален Состанок (March Meeting 2025), кој се одржа од 1 до 7 март во Истанбул, Турција.

4. 46ти Интернационален медицински научен конгрес

Во периодот од 23 до 26 мај 2025 година, во Хотел „Силекс“ во Охрид, се одржа 46-тиот Интернационален медицински научен конгрес. На конгресот присуствуваа вкупно 196 учесници, од кои 191 од Република Македонија и 5 од Република Србија. Во рамките на програмата се реализираа вкупно 22 работилници, 4 предавања, два симпозиуми и една панел-дискусија. Работилниците беа одржани од страна на 31 стручен предавач, професори, доценти, асистенти и доктори – меѓу кои еден професор од Србија и еден од Турција.

5. Merak Training Camp – Ниш, Србија

Во периодот од 3 до 6 октомври 2025 година, тројца претставници на ММСА учествуваа на Merak Training Camp во Ниш, Србија. Овој настан овозможи стекнување нови знаења и вештини, инспирација од исклучителни обучувачи и мотивација за понатамошен развој на ММСА.

6. Светски Здравствен Самит – Берлин, Германија

Една студентка по општа медицина од петта година и локален офицер за јавно здравје во ММСА, учествуваше на Светскиот Здравствен Самит 2025 (World Health Summit), кој се одржа во Берлин, Германија од 12.10-14.10.2025, под мотото „Преземање одговорност за здравјето во фрагментиран свет“. На настанот учествуваа над 4.000 учесници и експерти од целиот свет.

Активности на ЕМСА

1. Проект за твининг помеѓу ЕМСА Македонија и ЕМСА Церахпаша, Турција

Универзитети:

- Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Северна Македонија
- Универзитет „Церахпаша“, Истанбул, Турција

Учесници: 10 студенти од Македонија и 10 студенти од Турција

Период: 21.02–25.02.2025 во Истанбул и 05.03–09.03.2025 во Скопје

2. Проект за твининг помеѓу ЕМСА Македонија и АМСА Монаш, Малезија

Универзитети:

- Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Северна Македонија
- Универзитет Monash, Куала Лумпур & Џохор Бару, Малезија

Ко-партнер:

AMSA Lincoln – Универзитет Lincoln, Малезија

Учесници: 4 делегати од Македонија и 5 делегати од Малезија

Период: 02.10.–09.10.2025 во Малезија и од 01.12.–08.12.2025 ќе се одржи во Скопје

Други меѓународни активности

Во тек на извештајниот период се одржаа бројни други настани во склоп на проекти и соработки на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје:

На 3.06.2025 година, како дел од COST акција 21122 Programming, во Деканатот на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје, се одржа симпозиум од областа на ортогеријатрија под наслов “Orthogeriatric - principles of orthogeriatric care based on international guidelines and experience in implementation of guidelines (osteoporosis and fragile fractures, Fracture Liaison Services – FLS)” кој го водеше еминентната професорка и експерт во оваа област, проф. Анет Х. Ранхоф од Универзитетот во Берген, Норвешка.

Во периодот од 6-8 јуни 2025 година, на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје, во склоп на Лабораторијата за практични вештини во микрохирургија, се одржаа предавања и работилници од областа на микрохирургијата, под водство на двајца реномирани експерти од областа: Проф. Ј.П. Хонг, Медицински факултет, Универзитет во Улсан и Асан Медицински центар во Сеул, Јужна Кореја, како и нашиот ново избран визитинг професор Марко Иноченти од Универзитетот во Болоња, Италија.

Од 25 до 27 јули 2025 година во Истанбул, Турција, се одржа 14. Истанбулски Универзитетски саем за избор (Istanbul University Preference Fair), познат и како ЕКЕТ University Preference Fair, организиран од UniTercih. На овогодишниот саем учествуваа повеќе од 200 универзитети со над 15000 посетители. Странските универзитети настапуваат со цел да привлечат студенти, нудејќи студиски програми на англиски јазик, често со стипендии и олеснета процедура за аплицирање. Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, **за првпат организирано**, со единиците во неговиот состав кои имаат студиски програми на англиски јазик, се претстави на саемот. Нашата делегација беше составена од вкупно 16 лица, вклучувајќи претставници од 7 факултети, предводени од Проректорот за финансии, инвестиции и развој на УКИМ. Медицинскиот факултет беше претставен од продеканот за меѓународна соработка. Од студиските програми за странски студенти на УКИМ, посетителите на саемот покажаа убедливо најголем интерес за студиската програма по општа медицина на англиски јазик, за која интерес пројавија над 100тина заинтересирани кандидати.

Од страна на Форумот на Југоисточна Европа и Западен Балкан, се објавија повеќе повици за соработка помеѓу институции од Западен балкан, повици за финансиска поддршка која има за цел да овозможи партнерство и размена на знаења помеѓу мали и компании со средна големина, како и јавни научни институции во Западен Балкан.

За академската 2024/2025 година Медицинскиот Факултет, УКИМ во Скопје, обезбеди средства за продолжување на наставата по специјализиран француски јазик за нова група на студенти, специјализанти и докторанди, во соработка со Филолошкиот факултет, УКИМ во Скопје, со фонд од 30 часа по семестар. Како поддршка на агендата, Франкофонскиот центар за вработливост (ФЦВ) на Универзитетската агенција за Франкофонија (УАФ) при УКИМ, обезбеди дополнителни 10 часа, како и можност кандидатите да полагаат за официјален сертификат по француски јазик (ДЕЛФ/ДАЛФ) во Францускиот институт во Скопје, за време на официјално одредената сесија. За жал оваа година, курсот редовно го посетуваа само 4 студенти, од иницијално пријавени 16 кандидати, за разлика од минатата академска година кога имаше 31 редовен слушател од кои 12 докторанди и специјализанти, а преостанатите беа студенти од прва до 5-та година на студии по општа медицина. Наставата беше бесплатна за кандидатите од Медицинскиот факултет. Цел на курсот беше унапредување на францускиот јазик до ниво В2, за слушателите кои веќе имаат познавање еквивалентно на ниво најмалку А1/А2, со цел да се унапреди размената на студенти и персонал помеѓу Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје и медицинските факултети на француските универзитети.

АКТИВНОСТИ НА ОДБОРОТ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИИ И СУСПЕЦИЈАЛИЗАЦИИ

Активностите на Одборот за специјализации и супспецијализации во извештајниот период, како и досега, беа насочени кон непречено и соодветно извршување на специјалистичката и супспецијалистичката едукација на специјализантите и супспецијализантите на Медицинскиот факултет.

Во извештајниот период беа одржани 9 седници на Одборот за специјализации и супспецијализации кои ја следеа динамиката на одржување на седниците на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет.

По предлог на дел од катедрите на Факултетот, формирани се нови комисии за специјалистичките и супспецијалистичките испити, согласно промените на наставниот кадар на Факултетот.

Во соработка со Медицинскиот симулациски центар (МСЦ), од октомври 2024 година, до ноември 2025 година, Медицински факултет континуирано ги реализираше обуките.

Обуки кои МСЦ ги има спроведено во овој период на специјализанти од Медицинскиот факултет Скопје беа:

- Модул за основно одржување во живот -Basic Life Support- вкупен број на специјализанти кои ја посетувале оваа обука од 22 учесници;
- Модул за напредно одржување во живот -Advanced Life Support- вкупен број на специјализанти кои ја посетувале оваа обука е 553 учесници;
- Модул за напредно одржување во живот при траума- Advanced Trauma Life Support- вкупен број на специјализанти кои ја посетувале оваа обука е 417 учесници.
- Модул за педијатриско одржување во живот -Pediatric Life Support- вкупен број на специјализанти кои ја посетувале оваа обука е 27 учесници.

Вкупниот број на специјализанти кои ја посетувале оваа обука до денес е 1.019 учесници.

На Медицинскиот факултет, во извештајниот период, со специјалистичко звање се стекнале 161 доктор по медицина. Со супспецијалистичко звање се стекнале 50 доктори специјалисти.

Специјалистичкиот испит од областа на семејната медицина од програмата за доедукација во извештајниот период го положили 6 кандидати.

Во текот на извештајниот период беше реализиран еден јавен оглас за пријавување на кандидати за запишување односно одобрување на специјализација и супспецијализација на здравствени работници со високо образование од областа на медицината и здравствени соработници со високо образование за 2025 година од Јавни здравствени установи согласно Програмата за потребите од специјалистички и супспецијалистички кадри согласно со мрежата на здравствени установи (2023-2026) на Владата на Република Северна Македонија и беа запишани 72 специјализанти и 51 супспецијализанти. Покрај тоа, беа реализирани три јавни огласи за пријавување на кандидати за запишување, односно одобрување на специјализација и супспецијализација за вработени здравствени работници односно здравствени соработници во приватни установи, други правни лица и невработени и на сите три огласи вкупно беа запишани 350 специјализанти и 56 супспецијализанти.

ОДБОР ЗА ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во рамките на своите надлежности, Одборот за издавачка дејност, во извештајниот период, реализираше активности поврзани со издавање на учебници и учебни помагала на Медицинскиот факултет, согласно Правилникот за организирање на издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Одборот за издавачка дејност во извештајниот период одржал 7 (седум) редовни седници. По предлог на катедрите, а согласно со потребите за издавање на учебници и учебни помагала, проследи на рецензија 15 ракописи (13 учебници 2 учебни помагала).

Донесени се одлуки за печатење на 13 ракописи (8 учебници, 4 учебни помагала, 1 монографија) и за 1 учебник донесена е Одлука за препечатување. Најголем дел од ракописите се испечатени или се во фаза на печатење. Донесени се Одлуки за цена на чинење на фотокопирани и печатени практикуми и учебници за 8 ракописи (5 учебници, 2 учебни помагала и 1 монографија).

АКТИВНОСТИ НА ЦЕНТРАЛНАТА МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Во извештајниот период активностите на Централната медицинска библиотека беа насочени кон непречено и квалитетно извршување на сите активности и задачи кои произлегуваат од нејзиното работење. Реализирани се следните активности:

- Библиотеката доби пристап до Web of Science, водечка светска база за научни публикации и цитати која содржи над 22 000 рецензирани списанија од различни научни области.
- Обезбеден е пристап до проектот Research4Life (<https://www.research4life.org/>), односно направена е претплата до HINARI (Health Internetwork Access to Research Initiative), кој е кофинансиран од СЗО, а обезбедува авторизиран пристап до над 2500 е-списанија во полн состав (<https://portal.research4life.org/content/hinari>).
- Обезбеден е пристап до EBSCO преку МеБ (Македонски електронски библиотеки, чијшто член е Централната медицинска библиотека). Оваа база овозможува пребарување на над 1500 странски списанија во полн состав според правилата одредени од EBSCO Publishing. (<http://search.ebscohost.com/>).
- Библиотеката, преку Македонските електронски библиотеки (МЕБ), обезбеди повластени цени или целосно бесплатно објавување на научни трудови за истражувачите од Медицинскиот факултет во реномирани меѓународни списанија. Списокот на достапни издавачи и списанија се ажурира и надополнува секоја година со нови наслови.
- Преку профилот на Библиотеката на Researchgate се следат новите публикувани трудови од страна на наставно-научниот и соработнички кадар на Медицинскиот факултет-Скопје. Трудовите објавени во списанија со импакт фактор се објавуваат во МедфБилтенот.
- Библиотеката учествува во преговорите за претплата на пристап до Amboss, платформа за студентите која ќе ја користат за полесно совладување на материјалот за учење.
- Се правеше подготовка на Academic Medical Journal за индексирање во светски бази на списанија. Аплицирањето во тие бази е во тек.

- Имплементирани се новите верзии на COBISSLib и CobissCat и сега работењето целосно се одвива во нив.
- Тековно се врши библиотечна и стручна обработка на севкупниот библиотечен материјал, а во извештајниот период обработени се и внесени во заемниот COBIV каталог вкупно 142 книги, а ретроградно беа внесени сите докторски дисертации и магистерски трудови од 1974 до 1976 година (вклучително и тие од Медицинските факултети од поранешните Југословенски простори), како и ретроградно внесени 521 монографски публикации.
- Во извештајниот период во COBIV онлајн каталогот се внесени и може да се пребаруваат 266 креирани и 16 преземени статии/трудови објавени во македонските биомедицински списанија од докторите на Медицински факултет.
- Добиените книги и списанија, како и објавените трудови во домашните медицински списанија, континуирано се внесуваат и обработуваат во заемната библиографско-каталожна база на податоци COBISS и можат да се пребаруваат преку веб - страницата <https://plus.cobiss.net/cobiss/mk/mk?lib=mfsk>, односно да се пребаруваат податоците од Централната медицинска библиотека. Свкупно од нашиот фонд до сега се внесени 15 735 записи.
- Се изведува процесот на ревидирање и администрирање на публикациите (статии во списанија, конференциски трудови, книги, докторски дисертации, магистерски трудови) поднесени од докторите на Медицинскиот факултет во Ризницата/Репозиториумот на трудови на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (<https://repository.ukim.mk/>)
- Во извештајниот период коригирани се и внесени 592 публикации од Медицински факултет. Вкупната бројка на досега коригирани и внесени публикации во Ризницата/Репозиториумот на УКИМ од Медицинскиот факултет е 6 936 трудови, но оваа бројка секојдневно се зголемува.
- Се изведува едукација на сите доктори како да ги активираат своите кориснички профили и да ги поднесуваат публикациите во Ризницата на УКИМ. Постојана комуникација со Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и решавање на тековните проблеми со Репозиториумот и корисничките профили.
- Се изведува едукација на корисниците за начинот на пребарување на базите на податоци и заемниот COBIV каталог.
- Помош околу публикување на трудови во домашни и странски списанија, како и давање насоки како да се препознаат предаторски списанија и како да се избегне публикување во нив.
- Според доставени списоци од корисниците, се врши пребарување литература во библиотечниот фонд или во достапните бази на податоци до кои Библиотеката има авторизиран пристап.
- Се врши порачка на статии од списанија од Централна медицинска књижница од Љубљана, Словенија.
- Веб страницата на Централната медицинска библиотека www.cmb.edu.mk е надополнувана со нови информации, а се врши и ажурирање на старите содржини.
- Целосно уредување на МедФ Билтенот којшто се испраќа еднаш месечно по електронски пат на сите вработени на Медицинскиот факултет.
- Сите корисници на Централната медицинска библиотека (студенти, специјализанти, докторанди, вработени) имаат можност да зајмуваат книги. Во извештајниот период направено е зајмување на 2 319 библиотечни единици надвор од Библиотеката.

ЕТИЧКА КОМИСИЈА ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЛУЃЕ

На седниците на Етичката комисија во извештајниот период, вкупно 75 апликации беа предмет на разгледување: 55 поднесоци за изработка на докторска дисертација, 1 се вратен на доработка и корекции, 18 поднесоци за изведување на научноистражувачки проекти, од 2 вратени на доработка и корекции, 1 научноистражувачки проект е одобрен по направени корекции, и 2 поднесока за публикување на труд во списание. Од сите 75 апликации, 73 се одобрени.

ОДБОР ЗА СУДСКОМЕДИЦИНСКИ ВЕШТАЧЕЊА

Во извештајниот период, Одборот за судскомедицински вештачења одржа 6 седници на кои се расправаше по однос на новопримените судски предмети и завршените вештачења.

Во овој период, од судовите и од основните јавни обвинителства во нашата држава, за вештачење, дополнувања на претходно изготвени вештачења или одговор по приговор на претходно изготвено вештачење испратени се вкупно 8 предмети, а од претходниот извештаен период останати незавршени беа 14 предмети за вештачење и 3 за дополнување на претходно изготвени вештачења. Од сите 25 предмети за вештачење, завршени се 15, за 8 се формирани комисији и предметите се дадени за изготвување на вештачење, а за 2 предмети дадени се на членовите на комисиите за изготвување на дополнување на претходно изготвено вештачење.

ФИНАНСИИ И ИНВЕСТИЦИИ

Во извештајниот период, Медицински факултет продолжи со континуирано инвестирање во унапредување на можностите и подобрување на условите за студирање на факултетот, унапредување на обемот и квалитетот на здравствена заштита и здравствената дејност со модернизирање на работните процеси преку имплементација на најновите технички и технолошки достигнувања во делот на медицинската и лабораториска дијагностичка апаратура, набавка на нова информатичка опрема, нов канцелариски мебел, воведување на нови дијагностички методи, проширување и тековно и инвестиционо одржување на веќе постоечките капацитети и целокупниот имот со кој стопанисува факултетот, како и финансирање на активности за континуирана медицинска едукација за следење и примена на најновите достигнувања од областа на медицината и науката.

Во оваа насока склучени се договори за набавка на нова информатичка опрема и тоа:

- 4 ласерски видеопроектори;
- 5 платна за проекција со сопствен триножен статив
- 54 Персонални компјутери;
- 167 Преносни компјутери;
- 51 печатар;
- 2 мултифункционални фотокопири и
- 4 смарт телевизори

Дополнително во тек е набавка на нова аудио миксета за озвучување со цел замена на постоечката која е стара и дотрајана, а се наоѓа во Амфитеатарот во зградата на Деканат.

Во насока на превентивна заштита на вработените, при спроведување на редовните здравствени прегледи за прв пат минатата година се спроведе и ехо преглед на дојка на сите вработени од женски пол на факултетот. Со таа пракса се продолжи и во овој Извештаен период.

Се реализираше енергетски ефикасна фасада на Институтската зграда врз основа на изготвен Ревидиран Проект како и Елаборат за енергетска ефикасност. Оваа енергетско ефикасна фасада покрај подобрување на визуелниот изглед на зградата, ќе придонесе за намалена потрошувачка на енергија и долгорочно намалување на трошоците.

Согласно потребата за реновирање и опремување со нов канцелариски мебел, во тек е набавка на следниот мебел кој се набавува со цел опремување на лабораториите, предавалните, институтите, катедрите и административните простории на факултетот.

Лабораториско столче со наслон	парче	33
Столица во низ за чекална	парче	1
Столица за посетители со раконаслони	парче	567
Работна фотелја	парче	21
Клуб фотелја	парче	9
Работна столица	парче	207
Лабораториско столче без наслон	парче	37
Столица со подвижна табла за пишување	парче	142

Во делот на инвестиции и капитални вложувања како и во рамките на активностите за подобрување и унапредување на условите за студирање на студентите како и наставниот кадар на факултетот што би резултирало со поквалитетна настава во тек е и целосна реконструкција на Амфитеатарот Хирургија. Согласно проектот за интериерно уредување и санација предвидено е архитектонско решение кое ги прати најновите модерни трендови за уредување на вакви јавни простори со соодветно осветлување и модерен современ мебел.

Факултетот во изминатиот период продолжи со воведената пракса за осигурување на обемен и недвижен имот, колективно осигурување на вработените лекари (осигурување од професионална одговорност на правното лице), осигурување на вработените од последици на несреќен случај (незгода), како и колективно осигурување на вработените од ризикот смрт од болест на сметка на факултетот, како и осигурување на доброволците и медицинскиот персонал кои учествуваат при реализирање на научно-истражувачките проекти.

Исто така во склоп на дворната површина пред Деканатот на Факултетот беше поставен и држач за велосипеди, донација од Стопанска банка АД Скопје.

Изработена е нова веб страна на факултетот која донесе бројни предности не само во техничкиот и визуелниот аспект на сајтот, туку и значајно унапредување на користичкото искуство и олеснување на процесот на достапност и размена на информации.

Во јуни 2025 година беше пуштена во употреба нова современа читална на Медицинскиот факултет во Скопје донација од Стопанска банка АД Скопје, простор за учење и вршење дополнителни истражувања од областа на медицината, наменет за студентите и специјализантите во текот на студиите. Читалната зафаќа површина од 120 метри квадратни, уредена со модуларен мебел, со што претставува инспиративен простор за учење и надградување на студентите и специјализантите. Овој простор наменет за нив е неопходен за долгиот процес на едукација на идни врвни медицински кадри, какви што продуцира Нашиот факултет, со што на долг рок ги унапредуваме условите за стручна едукација на идниот медицински кадар. Исто така во состав на оваа читална се наоѓа и факултетската книжара која доби нов современ изглед.

Со цел навремена наплата на доспеаните побарувања кои ги има Факултетот продолжуваат ангажманите за договорно надминување на проблемите со наплатата преку потпишување на спогодби, поднесување на платни налози преку нотар и други инструменти.

Центарот за семејна медицина ги спроведуваше активностите на проектот Ерасмус + проект „Пренесување на симулација во медицина – ТРАНССИМЕД“ заедно со Здравствен дом Љубљана – СИМ Центар, Медицински Факултет Загреб и Здравствен дом Загреб. Проектот се спроведуваше во период од 2022 до 2025 и заврши на 31 август 2025 година. Основна цел на овој проект беше да се воспостави одржлив систем на едукација со симулација во примарната здравствена заштита со што ќе се подобри безбедноста на управувањето со пациентите. Центар за семејна медицина во склоп на проектот доби опрема за едукација со симулација во вредност од 40 000 евра и 18 меѓународно сертифицирани инструктори за едукација со симулација. Transssimed – The project aims to improve patient safety, increase the knowledge and skills of professionals and lay people.

Во соработка со Светска Здравствена Организација подготвено Упатство за интервенции за одвикнување од пушење во примарна здравствена заштита, подготвена работилница за едукација на едукатори и на здравствен кадар. Истата акредитирана и во тек се обуки на здравствени професионалци од примарна здравствена заштита. Започнат е и нов проект ЕРАСМУС + Equal Health од 1 Ноември заедно со партнери Здравствен дом Љубљана Словенија, Асоцијација на лекари по општа семејна медицина од Југоисточна Европа и DOKUZ EYLUL UNIVERSITESI, Турција.

На **Институтот за анатомија** сите активности во извештајниот период се во насока на континуитет во работењето и унапредувањето на високообразовната и научноистражувачката дејност на Институтот.

Во 2025 година на Институтот за анатомија набавени се шест нови препарати со цел осовременување на наставно-образовниот процес и тоа:

- Надгледно средство - Препарат на стапало со целосен приказ на плантарните крвни садови со гранките, изработен од силиконска гума по пат на пластинација, во природна големина, со гарантен рок од 2 години, применлив за едукација на студенти.
- Надгледно средство - Препарат на стапало со целосен приказ на дорзалните артерии на стапалото со гранките, изработен од силиконска гума по пат на пластинација, во природна големина, со гарантен рок од 2 години, применлив за едукација на студенти.

➤ Надгледно средство - Препарат на стапало со целосен приказ на мускулите од вториот слој на плантарната страна на стапалото со околните неуроваскуларни елементи, изработен од силиконска гума по пат на пластинација, во природна големина, со гарантен рок од 2 години, применлив за едукација на студенти.

➤ Надгледно средство - Препарат на граден кош со приказ на сидовите на градниот кош со неуроваскуларните елементи и мускулите, како и дел од медијастиналните органи, изработен од силиконска гума по пат на пластинација, во природна големина, со гарантен рок од 2 години, применлив за едукација на студенти.

➤ Надгледно средство - Препарат на шака со целосен приказ на длабокиот артериски лак со гранките, изработен од силиконска гума по пат на пластинација, во природна големина, со гарантен рок од 2 години, применлив за едукација на студенти.

➤ Надгледно средство - Препарат на долен екстремитет со целосен приказ на мускулите во слоеви и нервите на долен екстремитет, изработен од силиконска гума по пат на пластинација, во природна големина, со гарантен рок од 2 години, применлив за едукација на студенти.

Во извештајниот период, Институтот за анатомија од средствата добиени од Министерството за животна средина и просторно планирање спроведе проект „Активност за отстранување на токсичен отпад – фенол“ .

Во извештајниот период започнато е со реновирање на просториите на Институтот за анатомија кое сеуште е во тек. На новоизградениот кат на Институтската зграда направен е систем за вентилација, направени се молерофарбарски услуги на просториите за вежби и дел од канцелариите, во тек е реновирањето на санитарните јазли и останатите обврски.

На **Институтот за применета физиологија со антропологија** во извештајниот период за потребите на Кабинетот за спортска медицина набавена е нова опрема-ергометриска станица

На **Институтот за микробиологија и паразитологија** реализирана е набавка на нова апаратура и проширена дијагностика во молекуларната лабораторија и тоа:

- Набавени се два безбедносни кабинети кои беа планирани во просториите за молекуларна дијагностика (лабораторија за молекуларна дијагностика на респираторни и цревни инфекции како и лабораторија за молекуларна дијагностика на генитални инфекции).Реализирана е набавката на ултразвучно водено купатило BactoSonic BS 14.2. Купатилото започна да се употребува за микробиолошки тестирања на различни видови протези (вештачки колкови, стентови итн); Со ова УВ купатило ќе даде голем придонес во разбивањето на биофилмовите создадени на многу импланти и вештачки помагала од пациентите и ќе поставиме добар патоказ за содржината на биофилмот и осетливоста на поединечните учесници во него – финално, обезбедуваме понуда на целна и таргетирана терапија;

- Новиот автоклав е ставен во функција – направени се обуки на персоналот за начинот на неговото функционирање (обуки на главниот одговорен, неговата замена и одговорните лица за одржување на хигиена);

- Набавени се нови контролни референтни соеви кои се потребни за релевантните испитувања (во рамките на акредитацијата), обезбедени се реагенси за надворешни

контроли потребни за верификација на одредени методи во рамките на планот за јавни набавки.

- Набавен е инкубатор за постигање на повисока температура (неопходна за термофилни соеви, конкретно за детекција на *Campylobacter spp*) и ставен во употреба;
- Набавен е вортекс, потребен во лабораторијата за серолошки анализи и ставен во употреба;
- Набавен е автоматизиран современ апарат – VITEK MS MALDI TOF технологија кој ќе обезбеди брза идентификација на широка палета етиолошки агенси на инфекции. Во тек е подготовката на отпочнување на одредена пилот студија. Апаратот е раритет во нашата држава. Од нашите сознанија, таков постои во Центарот за јавно здравје (ЦЈЗ). Овој апарат е базиран на масна спектрометрија (MALDI – TOF технологија) и многу ќе придонесе за брза, прецизна микробиолошка детекција и идентификација на патогените; исклучително важно кај тешко болните пациенти кај што би бил импакт за спасување животи. Исклучително е важно да се поседува ваков апарат, а еве и зошто:

Со него значително ќе бидат намалени трошоците за примарна обработка на примероците (тоа би значело дека ќе нема потреба од широка палета на подлоги кои што се користат за примарна обработка) но и за финална идентификација на изолатите. Ќе нема потреба од реагенси за биохемиските реакции кои сеуште се користат само во руралните средини и во крајно неразвиените земји во Европа.

Целосното функционирање на апаратот и обработката на примероците е целосно унифициран и стандардизиран процес, а со тоа се избегнува влијание на човечкиот фактор при манипулација - импакт за исклучување грешки во работењето и финално води кон егзактност на резултатите. Уште еден податок во прилог на современата технологија е што овој Vitek MS Prime работи исклучиво со слајдови кои имаат баркод за еднакратна употреба (CE и IVD) што е од огромно значење. Самиот баркод овозможува следливост при обработка на примероците (точно се знае кој примерок на кој слајд и на која позиција се работи). Нагласено е дека нема потреба од миење на слајдовите (доколку беше неопходно се создава опасна ситуација поради употреба на средства за миење во вид на високо штетни хемикалии кои се на листата супстанции опасни по здравјето).

Капацитетот на апаратот е за 767 позиции за примероци, а системот дозволува континуирано и непречено вметнување на дополнителни примероци. Идентификација по колонија се врши за време од 1 минута – брзо и егзактно. Поседува можност за поставување на слајд кој е од итност и има приоритетот при работењето. Апаратот поседува единствена дата база - арсенал со сите микроорганизми (бактерии, мувли) и нема потреба од надоградување на основната дата база.

Апаратот кој го добивме е со референтна база на податоци за идентификација и содржи повеќе од 47.000 спектри и повеќе од 15.000 соеви (бактерии-319, одделно квасци-35, мувли-47, одделно и за *Mycobacterium*- 19 и *Brucella* -9).

Поседува и дополнителна истражувачка база на податоци. Системот овозможува прецизното функционирање да е целосно автоматизирано за оптимизирање на сите параметри за подесување, вклучително и калибрација на масниот спектрометар за идентификација со што институцијата нема потреба од дополнителни трошоци за годишен сервис и месечни калибрации. Постоечката компјутерска апликација (Middleware) базирана на WEB технологија овозможува следење на поврзаните работни процеси во лабораторијата со можност за софтверска консолидација на постоечките компатибилни автоматизирани системи (Vitek 2 Compact, Bact Alert, Vidas) во микробиолошката лабораторија како и унификација на подготовка на примерок и читање на резултатите за идентификација и

антибиограм. Поседува проверен долг животен век на ласерот кој е највреден дел на инструментот кој само кај конкретниот Vitek MS Prime има загарантирани 100 билиони пукања. Системот е едноставен за одржување, без потреба од чистење на изворот на јонизација. Со ваков апарат работат над 80% развиени микробиолошки лаборатории во Европа. Ќе се употреби и за научно-истражувачки цели на вработените во оваа институција.

Сумирано, со користење на VITEK MS, наодот од примерокот на болниот може да се соопшти веднаш, брзината на идентификација се намалува од неколку дена за само неколку минути, а кај тешки болни во превод значи спасување на животот. Благодарение на овој современ апарат на Институтот за микробиологија и паразитологија ќе имаме намалени трошоци на голем број други реагенси, скратено време на дијагностика, минимизирање на грешки при работењето и во крајна линија брз и ефикасен одговор кој значи спасување на животи на нашите пациенти (скратени болнички денови и трошоци). Исто така ќе придонесе за збогатена научно – истражувачка дејност и за објавување на трудови во реномирани научни списанија.

- На Институтот исто така набавени се два фрижидера: едниот во просториите на молекуларната лабораторија, а другиот во лабораторијата за подготовка на подлоги (во замена за стариот веќе нефункционален), двата наменети за складирање и чување на реагенси и подлоги.

- Набавен е еден поголем фрижидер со температура на - 86°C за чување на референтни и лабораториски соеви поставен во функција (обезбеден бидејќи досега соевите се чуваа на други Институтути во рамките на интерните договори за интеринститутска соработка);

- Освен опремата реализирано е и проширување на палетата на молекуларната дијагностика. Набавени се и реагенси за молекуларна дијагностика на *Chlamydia* (*Chlamydophila*) *pneumoniae* и *Mycoplasma pneumoniae*, реагенси за мултиплекс детекција на *Legionella pneumophila*, но и молекуларен мултиплекс кит за детекција на 25 опортунистички бактерии и молекуларен мултиплекс кит за детекција и диференцијација на минимум 15 гени за антимикробна резистенција. Сите овие тестови веќе се применуваат во дијагностиката на Институтот.

Реализирани се и испитувањата со набавените реагенси за мултиплекс детекција и диференцијација на минимум 14 најчести предизвикувачи на микози и габични инфекции со што се прошири палетата на испитувања во лабораторијата за микотични инфекции.

Според планот за јавни набавки, набавени се тестови за молекуларна дијагностика и на присуството на *Helicobacter pylori* од биоптичен материјал и од фецес на пациентите.

Реализирани испитувања и истражувања – резултатите беа прикажани на Конгресот на микробиолози кој се одржа на крај на септември, 2024 година во Струга. Институтот како и секогаш учествуваше со голем број предавања (еден дел како поканети предавачи), дел и со постери, како членови на Научниот и Организациониот одбор.

На Институтот се реализираше континуирана интерна проверка на квалитетот на работењето на секои 4 месеци преку зработка, внесување и следење на резултатите од редовните тестирања (CAESAR, EQA).

Постојано се следат и внесуваат годишните промени според EUCAST:

Абдејтирање на сите протоколи и стандарди кои треба да се следат и менуваат секоја година при учеството во проектот на CAESAR, (следење на антимикробната резистенција во европски рамки на нашите инванзивни изолати, а следствено препораките од EUCAST);

Како резултат на сето ова и други многубројни активности успешно се заврши акредитацијата, односно Институтот за микробиологија со паразитологија успеа успешно да транзитира во новата верзија на стандардот МКС EN ISO/IEC 15189:2022.

На Институтот за имунобиологија и хумана генетика се воведоа нови молекуларни техники кои беа воведени на Институтот минатата година и се ексклузивни во државата, како на пр. техника за откривање на т.н. слободна циркулирачка ДНК од донор во плазмата на примател на солиден орган започнаа рутински да се изведуваат кај пациенти со трансплантирано срце. Со оваа неинвазивна метода многу рано и со голема сензитивност може да се откријат првите знаци за евентуално отфрлање на трансплантираниот орган и со рана интервенција може да се помогне во зачувување на трансплантатот.

Во изминатава година воведена е технологија за анализирање на цел егзом, повторно анализа која во државата се работи единствено на Институтот. Воведена е методологија за неонатален скрининг за спинална мускулна атрофија и Институтот е вклучен во редовна проверка на точноста на резултатите која ја организира Американскиот центар за контрола на болести (CDC).

На конкурс за научноистражувачки проекти финансиран од МОН, Институтот учествуваше со неколку предлог проекти, а еден од нив е избран за финансирање. Во него е предвидено истражување од областа на трансплантација на солидни органи во соработка помеѓу Институтот и клиниките за Нефрологија, Гастроентерохепатологија, Абдоминална хирургија и Кардиоваскуларна хирургија.

Активностите во Македонскиот дарителски регистер продолжуваат со засилено темпо, во изминатава година се организирани неколку дарителски акции во кои се регрутирани повеќе од 650 доброволни дарители. Со поддршка на ФЗОМ, Клиниката за хематологија и Министерството за здравство се планира уште поголемо интензивирање на активностите и за информирање на општата популација и за регрутирање на доброволни дарители на хематопоетски матични клетки.

На Институтот за медицинска и експериментална биохемија се обавува исклучително богата наставно-образовна, научно-истражувачка и здравствена дејност.

Во однос на здравствената дејност, во 2025 година на институтот беше набавен нов, 5-диференцијален хематолошки бројач од производителот Sysmex, Јапонија. По набавка на хематолошкиот анализатор беше направена верификација на 23 методи за одредување на сите елементи на комплетна крвна слика. По извршената верификација сите хематолошки параметри беа вклучени во надворешна контрола на квалитет преку провајдерите на надворешна контрола EsfeQa и Instand eV.

Надворешната контрола на квалитет преку Instand eV, Дизелдорф, Германија се реализира од 2011 година и вклучува контрола на преку 20 биохемиски параметри, комплетна крвна слика, хормони, урина и дроги на злоупотреба и истата се реализира во континуитет,

Изминатата година воведени се неколку нови лабораториски анализи: квантитативно одредување на uACR, калпротектин во фецес, IgM и IgG за хепатитис Е. Лабораторијата за биохемиски испитувања (ЛБИ) во состав на Институтот за медицинска и експериментална биохемија е единствена лабораторија во Република Северна Македонија во која се одредува Infliximab и free-Anti Infilimab кај пациенти кои примаат биолошка терапија.

Исто така, uACR квантитативно се одредува само на Институтот за МЕ Биохемија, и покрај големиот број биохемиски лаборатории во кругот на кампусот Мајка Тереза, и секојдневно расте бројот на пациенти упатени од клиниките за нефрологија, кардиологија, ендокринологија и ГОБ 8 Септември.

Споредено со 2024 година, заклучно со месец октомври 2025, двојно е надмината реализацијата на услуги кон ФЗОМ.

На **Институтот за патофизиологија и нуклеарна медицина** во извештајниот период се реализирани вкупно 23986 амбулантски прегледи во Тироидниот оддел и 3678 скенирања во Нуклеарно медицинскиот оддел. За потребите на Тироиден оддел е реализирана надградба на постоечкиот софтвер за лабораториски анализи, со што се овозможи поврзување на новата лабораториска опрема за биохемиски анализи Atellica IM со Лабораторискиот информатички систем. Се направи и надградба на софтверот со што се овозможи електронско поврзување на ЛУ2 упатот со Мој Термин.

Во 2025 година, се набави нова хибридна SPECT/CT гама камера, која е набавена во целост со финансиски средства обезбедени од Медицинскиот факултет што е прв пат во историјата на Институтот да се набави толку скапа и најсовремена гама камера исклучиво со сопствени средства. Имено постоечките гама камери, досега се обезбедувани преку грантови од ИАЕА во целост или со кофинансирање со Министерство за здравство, Медицинскиот факултет или Министерството за Образование.

Со инсталирање и отпочнување со работа на новата SPECT/CT гама камера значајно ќе се зголеми обемот на работа на Нуклеарно медицинскиот оддел, со што би требало да се намали листата на чекање на пациентите и од друга страна би се создале услови за примена на новата опрема и во научно-истражувачки проекти. За оваа потреба во септември 2025 се отпочна со градежни активности, со цел појачување на носивоста на подот и адаптација на просторија за инсталирање на нова SPECT/CT гама камера.

Во 2025 година се обезбеди нов Atellica IM 1300 автоматизиран имуноанализатор апарат за биохемиски анализи за потребите на Тироидниот оддел и се воведо метод на хемилуминисценција со акридиниум естер технологијата. Во месец август се реализираа и градежни активности за адаптација на просторијата за инсталирање на новата лабораториска апаратура.

Во септември 2025 година се набави и нов Ултрасонографски доплер ехо апарат, со што во Тироидниот оддел значајно се унапреди капацитетот, во поглед на број на реализирани прегледи, но се подобри и квалитетот на реализираните прегледи.

Во тековниот период редовно е сервисирана и е во функционална состојба лабораториската опрема и гама камерите. Набавени се делови и реализирано е сервисирање на дефектот на GE Optima NM/CT 640 хибридната гама камера и заменети се батериите на УПС апаратот за Siemens Symbia SPECT/CT гама камерата со што и овие камери се во целосна функција на пациентите.

На **Институтот за медицинска хистологија и ембриологија** во периодот од ноември 2024 - ноември 2025, во делот за наставата, набавени се 2 нови микроскопи со вградени монитори наменети за двете вежбални за студентите кои слушаат предмети на Катедрата за хистологија и ембриологија (студенти од прва година).

Во Лабораторијата за анализа на хуман ејакулат при Институтот за медицинска хистологија и ембриологија, набавен (надграден) е нов лабораториски софтвер за анализа на ДНА фрагментација на сперматозоидите, преку надградба на софтверот за компјутерска анализа на хуман ејакулат. Воведена е нова дијагностичка метода - ДНА фрагментација на сперматозоидите и набавен е нов лабораториски фрижидер.

Во тек се градежни активности за реновирање на кабината за пациенти во склоп на Лабораторијата за анализа на хуман ејакулат, како и опремување на долната вежбална со столици за студенти, столици за чекалната за лабораторијата за анализа на хуман ејакулат и столици за канцелариите.

На **Институтот за патологија** во периодот ноември 2024 – ноември 2025, покрај набавката на основните реагенси и хемикалии, како и лабораториски потрошен материјал за рутинската здравствена дејност, со средства од Буџетот за Годишниот план на Институт за патологија и развојниот Буџет на Медицинскиот факултет, набавени се:

- Автоматски ткивен процесор
- Апарат за калапење на ткивни примероци
- Апарат за сечење на ткивни пресеци (микротом)
- Водена бања
- Дигестор со 2 работни позиции
- 4 специјалистички микроскопи со камери
- Термален сајклер

Набавените апарати овозможуваат автоматизирана обработка на ткивата, почнувајќи од фиксација до добивање на ткивни пресеци за микроскопска анализа со врвен квалитет, кој освен за морфолошка дијагностика е неопходен и за добивање на квалитетна ДНК и РНК за натамошна молекуларна анализа. Со нивната набавка и инсталација се дополни постоечката опрема во хистолошката лабораторија, односно се воспостави уште една целосна линија за обработка на ткивата, што, со оглед на континуираното зголемување на обемот на работа, овозможува навремена и непречена техничка обработка на примероците доставени за патолошка дијагностика.

Со набавката на дигесторот се намалува експозицијата на докторите и лаборантите на испарувања од хемиските фиксативи кои се користат во обработката на ткивата.

Воедно, со набавката на микроскопи со квалитетна оптика и камери се збогати фондот на микроскопи на Институтот, што на специјализантите и специјалистите им овозможува непречена работа и можности за развој и продлабочување на знаењата.

Во лабораторијата за молекуларна дијагностика, каде што бројот на анализи неопходни за дијагностика на онколошките заболувања исто така е неколкукратно зголемен, со набавката на термалниот сајклер е зголемен капацитетот за примарна обработка на изолираната ДНК и РНК. Покрај тоа, воведена е и нова технологија на секвенционирање со можност за континуирано и флексибилно користење на регенсите, со што се зголеми капацитетот на молекуларната лабораторија и се забрза издавањето на резултатите потребни за индивидуализиран онколошки третман на пациентите.

Преку донација обезбедена од Стопанска банка АД Скопје, набавен е дискусиски микроскоп со камера и монитор наменети за консултации, состаноци и обука на специјализанти, како и UPS уреди за континуирано напојување со електрична енергија на дел од апаратите на Институтот. Оваа опрема овозможува телепатологија, односно дигитална консултација на далечина со референтни центри за одредени комплексни патолошки случаи, што досега не беше достапно.

Во извештајниот период се заменети и инсталирани вкупно 12 клима уреди.

Институтот за патологија во мај 2025 се акредитираше според новата верзија на стандардот ISO 15189:2022, без утврдени несообразности. Имајќи предвид дека се

акредитира во континуитет од 2016 год., Институтот за патологија ја потврдува својата посветеност на примена, одржување и унапредување на највисоки стандарди на работа во сите дијагностички лаборатории кои функционираат во негови рамки.

На **Институт за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија** се реализираа повеќе значајни активности и проекти насочени кон унапредување на техничките и стручните капацитети на институцијата.

Институтот е акредитиран според стандардот ISO 17025:2018, што претставува потврда за квалитетот и компетентноста на лабораториските процеси и аналитички методи.

Преку проект финансиран од Европската Унија, извршена е набавка на нови компјутери и сервер систем, со што значително се подобри инфраструктурата и ефикасноста на работењето.

Во токсиколошката лабораторија набавен е нов апарат Гасен хроматограф со масен детектор GC-TQD, кој ќе се користи за детекција и анализа на лекови, дроги и цијаниди, со што се унапредува аналитичката прецизност и обемот на испитувањата. Инструментот претставува основна аналитичка алатка за изведување на токсиколошки анализи при определување на лекови, психоактивни супстанции и пестициди. Дополнително, инструментот со овој тип на детектор овозможува попрецизна идентификација и квантификација, а исто така се карактеризира со поголема специфичност и сензитивност. Горе споменатиот инструмент поседува два инјектори, што нуди можност за анализа на примероци во течна и гасовита форма (пареи), со што се создава можност за детекција на масени спектри на соединенија во гасовит облик (како алкохоли, цијаниди итн) . Инструментот е испорачан со нова библиотека на масени спектри за токсиколошки релевантни супстанции со што може да се прошири опсегот на идентификувани соединенија.

Во текот на извештајниот период, беа спроведени 64 судско-медицински обдукции на лица загинати во масовната несреќа која се случи во дискотека во Кочани, како и извештачени повеќе од 300 лица со задобиени повреди поврзани со истиот настан.

Со овие активности, Институтот продолжува континуирано да го зајакнува својот капацитет, со цел да обезбеди највисоко ниво на стручност и квалитет во извршувањето на својата работа.

На **Институтот за фармакологија со токсикологија** со цел исполнување на највисоките стандарди и барања на Европските и светските регулаторни тела, како и на ICH-GCP-R3 набавени се 2 нови ЕКГ апарати.

За целокупниот персонал вклучен во научно истражувачките проекти е спроведена соодветна GCP R3-сертификација, потоа едукација согласно GDPR барањата, како и обновување на знаењата од областа на срцева, белодробна и мозочна реанимација.

Во завршна фаза е развојот и имплементацијата на целосна дигитализација на процесот на спроведување на научно истражувачките проекти, вклучувајќи го клиничкиот и лабораторискиот дел (модуларно интегрирано софтверско решение кое се базира на современ систем за управување со релациони бази).

Во периодот ноември 2024 - ноември 2025 се продолжи со иницијативите за поддршка на студентите, нивните организации и активности, што претставува и една од основните заложби на Факултетот.

Во таа насока, студентите на факултет оваа година постигнаа особен успех и позитивни резултати во рамките на Универзитетската лига организирана од страна на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје. За постигнатиот успех Факултетот ги награди своите студенти и тренерот кои завземаа активно учество во Универзитетската лига и освоија голем број на медали.

За **Факултетското студентско собрание на Медицинскиот факултет во Скопје** одобрени се средства во висина од 500.000 денари за реализирање на планирани активности од делокругот на работата и надлежностите на собранието, при што се организира и одржа Третиот интернационален Конгрес на Факултетското студентско собрание.

За **Европската Медицинска Студентска асоцијација – ЕМСА**, Факултетот со Одлука на Деканатската управа, одобри финансиски средства во износ од 6.000 ЕУР во денарска противвредност за организација на Летната школа по Ургентна медицина која се одржа во периодот од 11.07 до 15.07.2025 година во Охрид.

Исто така Медицински факултет го прифати барањето на **Европската Медицинска Студентска асоцијација – ЕМСА**, и се одобрија финансиски средства во висина од 276 ЕУР за покривање на трошоците за котизација за учество на еден претставник на Пролетното собрание “Spring assembly” организирамо од ЕМСА Европа во Лоф, Полска. Со присуството на еден претставник на ова собрание, ЕМСА Македонија ќе го створи правото на глас во донесување на одлука кои се однесуваат на ЕМСА Европа и ќе остварат право на активно учество во дискусии.

На **Македонската Медицинска Студентска Асоцијација – ММСА** се одобрија финансиски средства за реализација на 46-тиот Интернационален Научен Конгрес на студенти и млади лекари, кој се одржа од 23 до 26 мај 2025 година во Охрид, во висина од 6.000 ЕУР во денарска противвредност наменети за хотелски трошоци на организацискиот комитет. Беа доделени и средства во износ од 99.120 денари за банер и книга на апстракти.

Како општествено одговорна институција, факултетот донесе одлука за донирање на средства во вкупен износ од 200.000,00 денари за повредените кои настрадаа во пожарот во дискотеката „Пулс“, во Кочани. Исто така, бидејќи вработените на Институтот за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија активно беа вклучени во обдукциите и идентификацијата на жртвите, Деканатската управа на факултетот донесе одлука за наградување на лицата кои директно беа ангажирани. Соодветно наградени беа и вработени од Институтот за патологија, како и лице ангажирано од Одделението за судска медицина при Општа болница Тетово.

ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ

Во извештајниот периодот октомври 2024 - ноември 2025, Медицинскиот факултет за вршење на здравствена дејност, како и минатите години, потпиша годишен договор за давање здравствени услуги во специјалистичко-консултативната здравствена заштита со Фондот за здравствено осигурување на РСМ, која се реализира на Институтите при Медицинскиот факултет кои вршат здравствено-апликативна дејност. Преговорите кои ги водеше Факултетот со Фондот во Ноември 2024 година резултираа со енорно повисок одобрен договорен надоместок за извршени услуги за 2025 година во однос на претходната година. Фондот одобри договорен износ повисок за 28,58 % во однос на претходната година кој изнесуваше 378.000.000.00 денари.

Во однос на извршените здравствени и специјалистичко-консултативни услуги кои се реализираат на Институтите при Медицинскиот факултет, кои вршат здравствено-апликативна дејност, сумата на извршени и фактурирани услуги кон ФЗОМ за периодот од 1. Октомври 2024 година до 30. Септември 2025 година е зголемен за 10,5%, споредено со истиот период од претходната година. На седницата на Одборот за здравствена дејност од 10.11.2025 година, се разгледа тековната состојба, при што се разгледаа извештаите од раководителите на Институтите кои извршуваат здравствена дејност.

Во извештајниот период има зголемување на квантитетот на здравствени услуги во споредба со истиот период претходната година, и тоа:

- Институт за експериментална и медицинска биохемија: во извештајниот период се реализирани 1190 пакети биохемиски анализи со 118% зголемено фактурирање кон ФЗОМ (од 366.681,00 ден на 799,872,00 ден) во однос на претходниот извештаен период.
- Институт за патологија: зголемување на вкупниот број на дијагностички случаи за 5.3% (од 29260, на 30816), при што најголем пораст имало во молекуларно-дијагностичките услуги 37% (од 926, на 1269), додека останатите услуги (хистопатолошки, цитопатолошки, имунофлуоресценција и електронска микроскопија) се со просечно зголемување од 4,5% (27951, на 29220 наоди). Намален е само бројот на обдукции за 14,6% (од 383, на 327).
- Институт за имунобиологија и хумана генетика: зголемен број на пациенти за 16%, со пораст во бројот на анализите за 11,4%;
- Институт за микробиологија и паразитологија: пораст на бројот на анализи за 8%;
- Институт за медицинска физиологија и антропологија: зголемен број на прегледи за 25%; со зголемено фактурирање кон ФЗОМ за 10%;
- Институт за медицинска хистологија и ембриологија: зголемување бројот на услуги за 9%;
- Институт за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија: во извештајниот период сработени се 18 студии на лекови, а од оваа година ќе започнат да даваат и здравствени услуги кои ќе се фактурираат на ФЗОМ.

За проширување на здравствената дејност на Институтот, поднесени се барања до ФЗОРСМ за одобрување на нови анализи кои би се вршеле на Институтот. Постапката е во завршна фаза на одобрување и веќе се формирани референтни цени за следните нови услуги:

- одредување на концентрација на слободни радикали (d-ROM) и вкупен антиоксидативен капацитет (РАТ)
- одредување на екстрацелуларен SOD3 (superoxide dismutase 3)
- одредување на глутатион пероксидаза
- одредување на концентрација на инфликсимаб и антитела кон лекот
- одредување на концентрација на адалимумаб и антитела кон лекот
- одредување на концентрација на клозапин
- одредување на концентрација на вкупен рисперидон/палиперидон
- одредување на концентрација на арипипразол
- одредување на концентрација на кветиапин
- одредување на концентрација на оланзапин.
- Институт за патолошка физиологија и нуклеарна медицина: зголемување на вкупниот број на услуги за 16%, со тоа што во тиреоидниот оддел имало зголемување на бројот на услуги за 17% (од 76614, на 89633), додека во одделот за нуклеарна медицина се намалил бројот на услуги за 10,4% (од 2878 скенирања, на 2578 скенирања).
- Институт за судска медицина и криминалистика: има намалување на бројот на токсиколошки анализи (по упати од клиници) за 16,7% (од 42, на 35 анализи), како и намалување на бројот на клинички обдукции за 11,8% (од 152, на 134 обдукции).

Преку активностите на Здравствениот одбор се увиде потребата од воведување на нови ставки во ценовникот за нашите услуги кон Фондот, и започнување на процес за ревидирање на цените на услугите кон Фондот, со оглед на тоа што цените на реагенсите се значително зголемени, а голем дел од цените на услугите не се корегирани повеќе од 15 години, како и континуираниот квалитативен прогрес во видот на дијагностичките услуги, двете активности од највисок приоритет во наредниот период.

Освен соработката со Фондот за здравствено осигурување на Р.С. Македонија, факултетот продолжи да дава специјалистичко-консултативни услуги врз основа на договорите за соработка со јавни здравствени установи (клиники, општи болници, заводи, институти) како и со приватни здравствени установи, во специјалистичко-консултативната дејност, потоа со судовите и јавните обвинителства, производствените и услужните приватни компании, како и физичките лица во и надвор од државата. Во врска со здравствената дејност на институтите на Медицинскиот факултет, продолжи набавката на високо софистицирана опрема и се воведоа нови дијагностички методи, во поголем дел со сопствени средства, но и преку проекти и донации, а со цел унапредување на здравствената заштита на населението во Република Северна Македонија, како и овозможување на услови за истражувања и развој на научната дејност во областа на медицината. Континуирано се продолжи со имплементација на ISO стандарди на повеќе методи на Институтите при Медицинскиот факултет.

Исто така, факултетот остварува и соработка со Министерството за здравство на РСМ во делот на реализирање на здравствени програми за родилки, доенчиња, малигни заболувања, ХИВ СИДА, бруцелоза, крводарители и дарителски регистар за испитување на матични клетки. Факултетот дава услуги и на голем број јавни здравствени установи вкупно 53 (клиники, општи болници, заводи, институти), соработува со спортски клубови (преку Кабинетот за спортската медицина при Институтот за МЕП физиологија со антропологија), како и со приватни здравствени установи, во специјалистичко-консултативната дејност.

Со почит,

Декан,
Проф. д-р Светозар Антовиќ, с.р.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" ВО СКОПЈЕ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

Republic of North Macedonia
Ss. Cyril and Methodius University in Skopje
Faculty of Medicine

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА РАБОТА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ
ВО СОСТАВ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

за период
1 ноември 2025 година – 1 ноември 2026 година

Проф. д-р Светозар Антовиќ, декан

ВОВЕД

Годишната програма за работа на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, за академската 2025/2026 година, претставува обврска која произлегува од Законот за високото образование, со цел да се запознаат членовите на Наставно-научниот совет за планираните активности на факултетот во претстојната година.

Во програмата се презентирани планираните активности предвидени во програмата на деканот за академската 2025/2026 година, други активности произлезени од измените во законските и подзаконските акти и тековните обврски на Факултетот.

Сите активности во програмата се во насока на континуитет во работењето и унапредувањето на високообразовната, научноистражувачката и здравствено-апликативната дејност на Факултетот.

РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ФАКУЛТЕТОТ

Наставно-научниот совет, Деканатската управа и Деканот своето работење ќе ги реализираат согласно надлежностите утврдени со законот, актите на Универзитетот и Факултетот, а во рамките на програмата за работа на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје за периодот 2023 – 2026, која деканот ја достави при неговиот избор за претстојниот тригодишен мандат и тековните работни активности. Планираните активности во оваа програма се презентирани во соодветните области.

Во функција на успешна реализација на активностите на Факултетот, ќе се обезбеди координација со катедрите и институтите, како и работните тела на Факултетот (одбори, комисии и сл.).

Кадровски прашања

До крајот на 2025 година и во текот на 2026 година, Факултетот планира согласно потребите на стучната и административна служба на факултетот како и потребите на катедрите и Институтите, а согласно Правилникот за систематизација на работните места работните места на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје (Анекс бр. 5), континуирано да доставува барања до министерството за финансии на РСМ за вработување на лица на неопределено време со скратено и со полно работно време. Исто така до крајот на 2025 година се планира да се достави барање за добивање на согласност од министерството за финансии на РСМ за ангажирање на повеќе лица со договор за дело, согласно одредбите од Законот за трансформација во редовен работен однос („Службен весник на Република Македонија“ бр. 20/15 и 44/15).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Во рамките на наставно-образовната дејност ќе се продолжи со активностите за подобрување на реализацијата на наставата и осовременување на административната работа со студентите. Планирани се следните активности:

- продолжување со процесот на ревидирање и рекредитирање на студиските програми:

- продолжување на процесот за реакредитација на студиската програма од интегриран прв и втор циклус шестгодишни студии за општа медицина, студиската програма од прв циклус за тригодишни стручни студии за акушерство, како и на студиските програми за едногодишни и тригодишни стручни студии за парамедици
- започнување со процес на реакредитација на студиските програми за тригодишните стручни студии за медицинска сестра/техничар, за физиотерапија и за радиолошки технолози;
- дополнување на условувачките критериуми во однос на редоследот на полагање на предметите, а соодветно на измените во реакредитациите;
- организирање на предавања на почетокот од академската 2026/2027 година за студентите од прва година, со цел нивно запознавање со начинот и правилата на студирање на Медицинскиот факултет;
- ревидирање на студентски информатори за сите студиски програми;
- продолжување со процесот на дигитализација на одделението за настава;
- издавање нови учебници и учебни помагала за студентите од општа медицина, а посебно за студентите на тригодишните стручни студии;
- од страна на секоја катедра, посочување конкретна литература врз основа на која се реализира предметната програма, а која е прилагодена за додипломски студии од соодветната насока;
- развивање на активностите на Центарот за кариера;
- продолжување на процесот на евалуација во рамките на самоевалуацијата организирана од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- реализирање редовни, планирани состаноци на студентите со продеканот за настава, со цел навремено да се надминат тековните проблеми, но и да се разгледаат креативни идеи за подобрување на наставниот процес;
- активно партиципирање во проектот „Отворен ден на УКИМ“, како манифестација организирана од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- ќе се продолжи со промовирањето на Медицинскиот факултет пред матурантите;
- реализирање на Конкурс за запишување студенти во прва година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Медицински факултет во Скопје, за академската 2026/2027 година;
- продолжување на воспоставената соработка со АД Алкалоид Скопје, во полето на образованието и науката, во рамките на која студенти од општа медицина се испраќаат на практична работа, со можност за нивно вработување по завршување на студиите.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Научноистражувачката дејност останува во фокусот на активностите на Факултетот.

Размената на знаења и искуства во изминатава академска година преку организирање на симпозиуми со физичко присуство, кои ги организираше Медицинскиот факултет покажаа дека токму овој вид на интеракција е значаен придонес во стремежот кон академската извонредност. Во тој правец, научно-истражувачките активности од типот на организирање на стручни, научни и стручно-научни конференции и состаноци и во оваа академска година ќе се реализираат со физичко присуство и како хибридни состаноци со цел на зголемување на опфатот на активни учесници.

Ќе се продолжи со стимулирање на истражувачката мисија на Факултетот преку поддршка и промовирање на интердисциплинарни истражувања, поттикнување соработки, обезбедување надворешно финансирање и преточување на наодите од истражувањето во квалитетни научни трудови.

Факултетот размислува во правец на едно интердисциплинарно интегрирање околу заедничка идеја за осмислување на истражувачки хаб за базична и транслациона медицина, со конкретна организациска активност во календарската 2027 година, која ќе почне со припреми активноти до наредната година.

Во рамките на научноистражувачката дејност, за академската 2025/26 година се планирани следните активности:

Научноистражувачки проекти и други активности

- Активности од областа на публикации во “Academic Medical Journal” – списание на Медицинскиот факултет:
 - зголемување на бројот на годишни изданија со цел одговарање на зголемените барања за публикување, особено на трудовите кои се резултат на истражувањата кои се спроведуваат во склоп на докторските студии;
 - давање можност преку суплументи на списанието да се публикуваат Зборници на апстракти од конгреси и симпозиуми;
 - обезбедување на можност за публикување на апстракти и кратки извадоци на студентите од организираниите студентски конгреси;
 - преземање активности за обезбедување достапност на некоја од реномираните бази на електронски списанија (e-journals database).
- Активности од областа на публикувачката дејност на останатите две медицински списанија, афилирани кон Медицинскиот факултет: “Journal of Morphological Sciences” и “Macedonian Journal of Anesthesia”, чии што редовни изданија можат да се следат на веб страната на Медицинскиот факултет.
- Продолжување на активностите за пополнување и архивирање во Репозиториумот на научни трудови од Медицинскиот факултет, по иницијативата на УКИМ. Ова ќе обезбеди поголема видливост на наставниците од Медицинскиот факултет, и на Медицинскиот факултет во рамките на УКИМ и меѓународно.
- Континуирани активности за финансирање на потребите за реализирање на научноистражувачките проекти на Катедрите финансирани од Медицинскиот факултет, во проектен циклус 2026-2028 година.
- Реализација на проекти чиј носител е Медицинскиот факултет, финансирани од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (во тек е конкурс за избор на еден научен проект од Медицинскиот факултет кој ќе биде финансиран и поддржан од УКИМ за 2026 година).
- Организирање и реализирање на “joint classrooms”, како форма на виртуелна мобилност за докторандите-специјализанти, со колеги од Универзитети од САД, во рамките на меѓународната соработка.
- Креирање мрежа на Алумни на Медицинскиот факултет, како критично јадро за јакнење на мрежата на научни работници во рамките на факултетот и пошироко.

- Продолжување на активностите за понатамошна соработка со партнерските медицински факултети во регионот и пошироко, со цел унапредување на научно-истражувачките можности на наставно научниот кадар од Медицинскиот факултет.
- Иницирање на истражувачки активности од страна на учесници од Медицинскиот факултет во COST Action проектот, CA22169, COST Action “EUropean network to tackle METAbolic alterations in HEART failure” (EU-METANEART), четиригодишен проект со траење од 2023 до 2027 година.
- Продолжување на активната соработка и поддршка која Медицинскиот факултет ја има од УКИМ, секторот за наука, со потенцијал за вклучување на МС (Management Committee), во кој контекст продолжува нашата соработка со COST националниот координатор и Министерството за образование и наука. Иницирање на истражувачки активности на колку е можно поголем број на COST Action повиците каде членови на МС-те се наставници од Медицинскиот Факултет.
- Активности на Медицинскиот факултет во рамките на иницијативата за мапирање на истражувачката инфраструктура на УКИМ, односно Ревизија на патоказот на истражувачка инфраструктура донесен во 2022 година од МОН.
- Поддршка на наставно-научниот кадар од Медицинскиот факултет при пријавувањето и реализацијата на домашни и меѓународни научноистражувачки проекти. За таа цел ќе продолжи практиката за организирање на покането предавање од експерт со искуство во менаџирање на Европски проекти во областа на медицинските науки, со добри практики и совети за успех при аплицирање/реализирање за ЕУ проекти со што ќе се овозможи наша поголема присутност на Европската научно-истражувачка арена;
- Продолжување на редовното издавање на електронскиот билтен (Факултетски e-mail билтен), со динамика од еднаш месечно, преку кој се известува за случувањата и новините од Факултетот со испраќање преку електронска пошта на сите вработени на Факултетот.

Докторски студии по медицина

- Континуирано реализирање и унапредување на наставата, годишните конференции и семинарите за докторандите, согласно предвидените распореди во сите пет студиски програми, во согласност со Универзитетската школа на докторски студии-УКИМ;
- продолжување со практиката воведена во академската 2023/24 година за презентирање на предложените теми за изработка на докторска дисертација пред Советот за докторски студии на Факултетот што се покажа како пракса која значајно го подобрува квалитетот на предлог темите;
- континуирана надградба и ажурирање на креираната електронска база на студенти-докторанди на Медицинскиот факултет од моментот на отпочнување на Школата за докторски студии при УКИМ во 2011 година;
- активно вклучување на докторандите во научно-истражувачките проекти кои ќе се реализираат во проектниот период 2026-2028 година, финансирани од Медицинскиот факултет, а кои се реализираат на Институтите и Клиниките во рамките на факултетот;
- преземање активности за издавање на учебни помагала за докторанди од студиската програма за докторски студии од областа на медицинските науки, за општите и специјални методолошки предмети (предметите наменети за стекнување генерички знаења и вештини за истражување);

- реализирање на Конкурсот за запишување на Трет циклус академски студии - докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” - Медицински факултет во Скопје, за академската 2025/2026 година, кој согласно на потребите и оваа година ќе се реализира во двата уписни рока;
- тековни активности во процесот на реакредитација на студиските програми за докторски студии по клиничка медицина, базична медицина и молекуларна медицина во втората половина на календарската 2025 година;
- преземање активности за акредитација на студиски програми за докторски студии по клиничка медицина и базична медицина на англиски јазик.
- усогласување на подзаконските акти кои ги носи Медицинскиот факултет, со Актите кои ги носи Школата на докторски студии.
- осмислување на предлог докторски проекти за изработка на докторски студии, врз основа на проектите од актуелниот проектен период (два се во тек).

ЈАВНО ЗДРАВСТВО

Планот на активности за втор циклус студии по јавно здравство за академската 2025/2026 година ги вклучува активностите за организација, координација и реализацијата на магистерските студии вклучувајќи ги редовните предавања на задолжителните и изборни предмети согласно студиската програма, изготвување семинарски теми, организација на работилници и научно истражувачки форум.

Активностите ќе бидат фокусирани за организирање на наставата за студентите-постдипломци и нејзината подготовка, оценка на поднесоците и одбрана на магистерските трудови. Ќе продолжи и соработката, членството и учество во работата на европската асоцијација на школи за јавно здравство (ASPHER), како и учество на меѓународни состаноци и конференции од областа на јавното здравство, претежно со on-line присуство.

Посебен фокус и натаму ќе биде ставен на унапредувањето на квалитетот на наставата и магистерските теми, како и промоција на важноста и придобивките од студиите во јавноста, а пред сè меѓуопштествените чинители со цел привлекување поголем интерес и број на запишани студенти.

Ќе се преземат низа активности за промоција на магистерските студии по јавно здравство, ќе се одржи меѓународна конференција за јавно здравство, акредитација на програмата на англиски јазик и партнерство со други школи за јавно здравство и меѓународни организации.

Докторски студии по јавно здравство

Во рамките на својата работа, Советот за докторски студии по јавно здравство за периодот 2025/2026 година ги планира следните активности:

- акредитирање на програмата на македонски и на англиски јазик за следните 5 години (2026/2031 година)
- иницирање на препознавање и акредитација на нашите докторски студии по јавно здравство од европските и светски асоцијации за овој вид на студии;

- организирање на академски дискусии за докторандите на теми од интерес за јавното здравје модерирани од домашни/ странски експерти;
- организирање и одржување на годишни конференции, семинари и работилници според предвидените распореди, во согласност со Универзитетската школа за докторски студии на УКИМ;
- поттикнување на предавачите на докторските студии по јавно здравство за осовременување на листите на препорачана литература за докторанди;
- организирање на промоција на докторските студии по јавно здравство во нашата земјата/ соседните земји со цел за зголемување на заинтересираноста за приклучување на поголем број докторанди;
- организирање собири под назив “Мои визии и предлози за унапредување на докторските студии по јавно здравство“ со учество на докторандите и професорите-предавачи;
- во соработка со одборот за меѓународна соработка да се иницира разгледување на можноста за престој на наши доктори во школите за докторски студии по јавно здравство на познати европски и светски универзитети;
- поттикнување на докторандите и нивните метри за публикување на трудови во часописи со импакт фактор;
- иницирање на мултидисциплинарен приод во пишување и аплицирање на научни проекти од областа на јавното здравство;
- реализирање на Конкурс за запишување студенти на Трет циклус-докторски студии по јавно здравство на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Медицински факултет во Скопје, за академската 2025/2026 година.

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Во академската 2025/2026 година се планира продолжување на активностите поврзани со мобилноста на студенти и наставници, поинтензивна комуникација со визитинг професорите и зголемена активност за формирање на алумни клуб, како и засилена активност на полето на обезбедување контакти за меѓународни проекти, согласно Стратегискиот план за меѓународна соработка на Медицинскиот Факултет, УКИМ во Скопје за периодот 2024-2029 година.

Во тек на зимскиот семестар од академската 2024/2025 година ќе се превземаат активности кои произлегуваат од Конкурсот за ЕРАЗМУС + програмите за мобилност за учебната 2025/2026 година, како и активно учество во други ЕРАЗМУС+ проекти кои се очекува да бидат објавени во тек на годината. За 2025/2026 се очекува одлука за прифаќање на ЕРАЗМУС+ проект за програмата KA220VET под наслов „Enhancing the quality of primary healthcare in Southeast Europe through work standardization and continuous training models (EQUAL-Health)“, чиј главен истражувач од УКИМ е проф. д-р Катарина Ставриќ, во партнерство со Центарот за јавно здравје во Љубљана како водечки партнер од ЕУ. За летниот семестар 2026 година, за ЕРАЗМУС+ мобилност номиниравме 25 студенти, но со оглед на тоа што конкурсот оваа година трае до 15.11.2025 година, нема точна бројка колку од номинациите ќе бидат прифатени. Ќе се спроведе редовната комуникација и со странските партнери од универзитетите во Безансон, Каен, Лион, Марбург, Љубљана, Марибор, Аквила, Фоџа, Белград, Ниш, Сплит, Осиек, Риека, Јанина, Пловдив, Бургас, Русе, Софија, Едрене, Ерџис, Измир, Универзитетот на Истанбул и Универзитетот Медениет, Истанбул, Турција,

како и Универзитетот Ондокуз Маис во Самсун, Турција, за реализација на планираната студентска мобилност. Дополнително, се разгледуваат можностите за прием на странски студенти за ЕРАЗМУС+ летна пракса, како и за семестрален клинички стаж во тек на летниот семестар 2026 година.

Се планира поинтензивна комуникација за реализација и подобрување на активностите поврзани со мобилност на нашите наставници, како и на избраните визитинг професори од странски универзитети, за што се планира адекватна поделба на активностите помеѓу членовите на Одборот а меѓународна соработка.

Ќе се превземат активности за продолжување на интеринституционалните Еразмус+ договори со досегашните партнерски институции, а за наредната година се планира реализација на договори со Католички универзитет на Валенсија, Шпанија, Национален и Каподистриски универзитет во Атина, Грција и Универзитетот Аристотел во Солун, Грција. Секако, поради сè поголемиот интерес на студентите и наставниот кадар за мобилност, ќе се ангажираме за потпишување на договори и со други универзитети, зависно од можностите и оптоварувањето на потенцијалните странски партнери. Во овој контекст, испланирана е посета од страна на наша делегација на Универзитетот во Лувен, Белгија во периодот од 19-21 Ноември 2025 година.

Во академската 2025/2026 година ќе продолжи и ќе се продлабочи соработката со Школата за јавно здравје во Ноксвил, САД, како и со Медицинските факултети во Универзитетите во Мичиген и Висконсин во САД. Со универзитетот во Висконсин во склоп на програмата „Глобално здравје“, ќе се популаризира заемно учество на наши специјализанти на on-line работилници (Grand rounds) кои се организираат секои два месеци на различни теми. Се планира за одредени теми, координатори и предлагачи да бидат професори од Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје. Исто така во тек на годината планирана е посета на нашиот факултет од страна на програмскиот директор на програмата за глобално здравје од Медицинскиот факултет на Универзитетот во Висконсин, САД. Во склоп на оваа соработка се планира и воспоставување на заеднички курикулум за постдипломски магистерски студии, чија програма е во фаза на изработка, како и научно-истражувачка соработка, која ќе произлезе од веќе воспоставената стручна соработка.

За академската 2025/2026 година не се планира продолжување на курсот по стручен француски јазик за студенти на општа медицина, специјализанти и докторанди на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје, поради значително опаѓање на интересот на кандидатите во однос на 2023/2024 година. Во план е рестартирање на програмата кога ќе се зголеми интересот.

Во тек на академската 2025/2026 година се планираат поголеми напори за зголемување на интересот на странските студенти за остварување ЕРАЗМУС+ мобилност на Медицинскиот факултет, УКИМ, Скопје, преку ЕРАЗМУС+ Traineeship програмата, базирана на менторски систем со помош на заинтересираните наставници, но и реализација на ЕРАЗМУС+ програмата за студирање, имајќи предвид што веќе функционира Студиската програма за општа медицина на англиски јазик. Сепак, за посериозно зголемување на атрактивноста на нашиот факултет за странските студенти кои се заинтересирани за ЕРАЗМУС+ мобилност за студирање, потребно е да се направат напори за реализација на пофлексибилна наставната програма на англиски јазик базирана на изборни модули, согласно практиките во партнерските странски институции.

Во 2025/2026 година ќе продолжат активностите во рамките на ECTS-MA. Се очекува да се прифати нашата кандидатура за домаќини на Годишното собрание на ECTS-MA во 2027 година. Во наредниот период се планираат и заеднички наставни проекти со медицински факултети кои членуваат во ECTS-MA.

Ќе ја продолжимо соработката со Medical Education International, со планирани редовни активности во четирите дефинирани облици:

1. Настава покрај болнички кревет за студентите по медицина со фокус на дијагностичко клиничко размислување, вештини за физички преглед и формулирање на диференцијални дијагнози.
2. Настава „Grand Rounds“ во амфитеатарот на Деканатот на Медицинскиот факултет.
3. Предавања со присуство на специјалисти и резиденти.
4. Заеднички семинари со македонски професори.

Во тек на академската 2025/2026 година, редовно ќе продолжат контактите со Ректоратот и со странските партнери кои фацилитираат запишување на странски студенти на програмата по општа медицина на англиски јазик. Од оваа активност се очекува да се обезбеди континуиран прилив на странски студенти и во наредните академски години.

Со оглед на забележителниот интерес на наставници од други универзитети кои аплицираат за мобилност на нашиот Факултет, ќе се превемат активности за олеснување на постапката преку забрзување на комуникацијата со Канцеларијата за меѓународна соработка на УКИМ во Скопје. Се планира и целосна имплементација на можностите кои ги нуди EWP порталот за електронско водење и потпишување на документите кои се поврзани со ЕРАЗМУС+ програмите.

За поцелосна реализација на посетите и предавањата на визитинг професорите, во тек на академската 2025/2026 година ќе се поттикнуваат катедрите кои предложиле визитинг професори со актуелен мандат да ја интензивираат комуникацијата, за ажурирање на нивните посети со предавања во живо или реализација на предавањата преку употреба на електронска комуникација во вид на виртуелни работилници, вебинари и телеконференции.

СПЕЦИЈАЛИЗАЦИИ И СУСПЕЦИЈАЛИЗАЦИИ

Специјалистичката и супспецијалистичката едукација на специјализантите и супспецијализантите на Медицинскиот факултет и во наредниот период ќе се извршува непречено и соодветно.

Во функција на успешна реализација на практичната настава ќе се обезбеди координација со катедрите и институтите, преку еден систематски пристап за квалитетно спроведување и континуирано унапредување на вештините на специјализантите и супспецијализантите.

Во наредниот едногодишен период активностите на Факултетот од оваа област ќе бидат насочени кон непречено и квалитетно извршување на сите активности и задачи кои произлегуваат од нејзиното работење.

- Евалуацијата и подобрувањето на програмите за едукација е приоритет поради што ќе се продолжи со усогласување на наставните содржини и програми за специјализациите и супспецијализациите со соодветните програми на земјите на ЕУ, што ќе овозможи подобрување на квалитетот и компатибилноста на кадарот;

- Ќе се подигне квалитетот и начинот на реализирање на програмите, при што посебен акцент ќе биде ставен на практична обука на идните специјалисти;

- Соодветно на потребите и промените на трендовите на земјите на ЕУ, ќе се воведат нови програми за специјализација и супспецијализација;

- Ќе се воведат квоти на специјализанти кои можат квалитетно да се едуцираат на Факултетот, соодветно на капацитетите, а во договор со министерството за здравство на РСМ;

- Продолжување и зајакнување на соработката со Медицинскиот симулациски центар каде Факултетот има важна улога во однос на едукацијата и унапредувањето на програмите за различни меѓународно признати модули за практични вештини.

Дополнување и унапредување на постоечкиот софтвер за специјализанти и супспецијализанти за да се олесни начинот на ажурирање и евиденција на активностите за специјализантите од страна на катедрите, менторите и едукаторите, со цел поефикасна реализација на финансиските надоместоци за едукатори и ментори вклучени во едукацијата на специјализантите.

Изменетите и дополнети програми за специјализација со работен назив: Радиологија, Неврологија, Гастроентерохепатологија и Оториноларингологија, како и новите програми за специјализација Ортопедија и трауматологија, Анатомија со хистологија, и програмите за супспецијализација со работен назив: Клиничка ензимологија и Лабораториска ендокринологија се усвоени од ННС, а во наредниот период се очекува да бидат објавени и во Правилникот за специјализации и супспецијализации на Министерството за здравство, а потоа по таа програма ќе се едуцираат нови профили специјалисти кои ќе се запишат на Конкурсот кој ќе биде објавен на крајот на 2025 година или во текот на 2026 година.

Во тек е ревидирање на постоечките програми, а ќе се побара од Катедрите да дадат предлог програми за нови специјализации и супспецијализации, како и програмата за гранката на специјализација „ортопедија и трауматологија“.

Ќе продолжи и соработката со Министерството за здравство на РСМ во однос на предвидените огласи за прием на кандидати за специјализации и супспецијализации за здравствени работници и соработници вработени во јавните здравствени установи согласно со донесената Програмата за потребите од специјалистички и супспецијалистички кадри согласно со мрежата на здравствени установи (2023-2026) на Владата на Република Северна Македонија.

Во периодот што следи ќе биде распишан и оглас за прием на кандидати за специјализации и супспецијализации со самофинансирање водејќи сметка и кандидатите кои не се вработени во ЈЗУ и кои сакаат да го остварат своето право за едукација и усовршување стекнувајќи се со специјалистичко звање, но секако водејќи сметка за потребите од овие кадри како и можноста на Факултетот да обезбеди квалитетна едукација и соодветен број на ментори и едукатори.

ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Факултетот преку Одборот за издавачка дејност во периодот кој следи ќе продолжи со реализација на активностите поврзани со издавање на учебници и учебни помагала на факултетот, согласно Одлуката за организирање на издавачката дејност на Медицинскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а по предлог на катедрите, согласно со нивните потреби за издавање на учебници и учебни помагала.

ЦЕНТРАЛНАТА МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Во периодот што претстои активностите на Централната медицинска библиотека ќе бидат насочени кон непречено и квалитетно извршување на сите активности и задачи кои произлегуваат од нејзиното работење. Во рамките на делокругот на работење на Библиотеката планирани се следните активности:

- Претплата до проектот Research4Life, односно до HINARI (Health Internetnetwork Access to Research Initiative), со кофинансирање од СЗО, а којшто обезбедува авторизиран пристап до е-списанија во полн состав.
- Обезбедување пристап до EBSCO преку МеБ (Македонски електронски библиотеки), каде член е Централната медицинска библиотека на факултетот.
- Обезбедување пристап до Dynamed, електронска медицинска база на податоци и клинички ресурс што го користат лекари и други здравствени професионалци за донесување клинички одлуки врз основа на докази.
- Промовирање на базата Web of Science на наставниот и соработнички кадар, со цел зголемување на нејзината употреба во научноистражувачката работа.
- Следење колку и каде се публикуваат нови трудови преку ResearchGate профилот на Библиотеката.
- Поставување на седум нови компјутери во Одделот за периодика, коишто се наменети за корисниците и што ќе служат за пребарување и користење на електронски бази на податоци до коишто Библиотеката има пристап како и до други научни извори,
- Подготовка на Academic Medical Journal за индексирање во реномирани светски научни бази и аплицирање во нив.
- Продолжување со работата на административно и модераторско управување со збирките на трудови во склоп на Ризницата на трудови на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.
- Едукација на докторите за начинот на поднесување трудови во Ризницата на трудови на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Помош при активација на корисничките профили. Постојана комуникација со Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство и решавање на тековните проблеми со Репозиториумот и со корисничките профили.
- Тековна библиотечна и стручна/аналитичка обработка на сите книги од македонски и странски автори, добиени по пат на претплата, подарок или задолжителен примерок, и внесување во заемната библиографско-каталожна база на податоци COBIB.
- Тековна библиотечна и стручна/аналитичка обработка на сите статии/трудови објавени од докторите на Медицински факултет во домашни списанија во заемната библиографско-каталожна база на податоци COBIB.
- Порачка на статии за потребите на докторите на Медицински факултет од странските библиотеки – соработнички на нашата Библиотека.
- Пребарување на статии во достапните бази на податоци на барање на корисниците.
- Изнајмување/издавање библиотечен материјал на студентите, докторите, специјализантите и другите корисници на Библиотеката.
- Ретроградно внесување на старите книги, монографии и учебници примени во Библиотеката во заемната база на податоци COBISS (достапно онлајн за сите корисници).
- Изработка на нова веб страница на Библиотеката којашто ќе има и англиска верзија.
- Ажурирање на веб страницата на Библиотеката.
- Ажурирање на податоците кои се однесуваат на македонските биомедицински списанија и списанијата кои се индексирани во базата PubMed.

- Едукација на корисниците за начинот на пребарување на медицински бази на податоци и пребарување на онлајн каталогот на Библиотеката.
- Упатства и помош околу публикување на трудови во домашни и странски списанија, како и упатства како да се избегне публикување на трудови во предаторски списанија
- Целосно уредување на МедФ Билтенот.

ФАКУЛТЕТСКИ ИНФОРМАТИВЕН СИСТЕМ

Во периодот што следи ќе се работи на подобрување, осовременување и постојано одржување на факултетскиот информативен систем. И оваа година ќе продолжи процесот на изготвување на веб страници на сите катедри на Медицинскиот факултет, финансирани од Факултетот на кои ќе бидат достапни сите податоци за работата на катедрите, предметните програми, распореди, резултати и информации за студентите.

И понатаму ќе се настојува во службената комуникација да се користат исклучиво, веќе креираните, официјални факултетски мејл адреси и ќе се инсистира на унифицирано користење на прифатената афилијација на Медицинскиот факултет.

ФИНАНСИИ И ИНВЕСТИЦИИ

Во рамките на периодот што следува ќе се заврши со реновирање и изведување на проектот за целосна реконструкција на Амфитеатарот Хирургија, негово интериерно уредување и санација. Со основниот проект предвидено е архитектонско решение кое ги прати најновите модерни трендови за уредување на вакви јавни простори со соодветно осветлување и модерен современ мебел. По завршување на овој проект, Факултетот ќе продолжи со реконструкција и на Амфитеатрите на интерна медицина и на катедрата за инфективни болести со цел подобрување и унапредување на условите за студирање на студентите како и наставниот кадар на факултетот.

Факултетот во нареднава година ќе даде приоритет и ќе ги започне активностите за изградба на модерна и мултифункционална Библиотека со помошни простории и Амфитеатар, која ќе биде лоцирана на плацот спроти паркингот на Инфективна клиника, врз основа на веќе изготвен основен проект.

Факултетот во месец Декември о.г. ќе започне со целосна реконструкција на просторот во малата зграда до Фармацевтскиот факултет каде во моментот е приемното одделение на Институтот за имунологија, со цел обезбедување на модерен простор во кој ќе биде сместен Центарот на семејна медицина. Приемното одделение на Институтот за имунологија кое моментално се наоѓа во овие простории ќе биде дислоцирано во бараката позади Хипократ каде веќе се во тек градежни работи за адаптирање на постоечкиот простор.

Факултетот и понатаму ќе продолжи со финансиска поддршка на студентите, нивните организации и активности при организирање на студентските конгреси и работилници од различни области, што претставува и една од основните заложби на Факултетот. Ќе се обезбеди финансиска поддршка на студентите за учество на научни конгреси, како и финансиска поддршка при учество на студентите во спортски настани и во обезбедување на простор и услови за подготовки за учество во истите.

Дополнително ќе се продолжи со надградба на постоечкото софтверско решение на Факултетот кое е имплементирано во реализација на наставната дејност како и во здравствената дејност, со нови модули.

Ќе продолжи соработката со Ректоратот и ресорните министерства како што се Министерството за образование и наука, Министерството за финансии, Министерството за здравство, Фондот за здравствено осигурување и други а со цел да се обезбедат доволно финансиски средства за факултетот да може редовно да ги сервисира достасани обврски по разни основи. Ќе се продолжи и со континуираните напори во обезбедување на наплатата на побарувањата кои ги има Факултетот, особено во делот на здравствени програми од Министерството за здравство како и побарувањата што ги има факултетот од јавните установи од областа на здравството и правосудните органи.

Во овој период исто така ќе се продолжи во насока на одржување и инвестирање во обемниот имот и опрема со кој располага факултетот како и во насока на осовременување на работните процеси преку имплементирање на најновите технички и технолошки достигнувања во делот на набавка на современа компјутерска опрема како и медицинска, лабораториска и друга опрема за потребите на институтите и катедрите на Факултетот.

Сите заложби за набавка на високо софистицирана опрема и реагенси се во насока на воведување нови дијагностички методи на Институтите при Медицинскиот факултет, а со цел унапредување на здравствената заштита на населението во Република Северна Македонија, како и овозможување на услови за истражувања и развој на научната дејност во областа на медицината, реализирање на научно-истражувачки проекти финансирани од сопствени средства на факултетот, како и финансирање на активности за континуирана медицинска едукација за следење и примена на најновите достигнувања од областа на медицината и науката.

ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ

Медицинскиот факултет во академската 2025/2026 година за вршење на здравствена дејност, очекува дополнително зголемување на износот на годишен договор за давање здравствени услуги во специјалистичко-консултативната здравствена заштита со Фондот за здравствено осигурување на Р.С. Македонија, која се реализира на Институтите при Медицинскиот факултет кои вршат здравствено-апликативна дејност, за околу 10%, колку што изнесуваше порастот во периодот до октомври 2025 година, споредено со периодот до октомври 2024 година (10,5%). За оваа цел се планира состанок со раководството на ФЗОМ за воведување на нови ставки во ценовникот за нашите услуги кон Фондот, согласно со напредокот на дијагностичките методи и осовременувањето на технолошко-техничките капацитети на дијагностичките лаборатории на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје.

Исто така, се планира ревидирање на цените за специјалистичко-консултативните услуги, со оглед на континуираниот пораст на трошоците за набавка на реагенси, потрошен лабораториски материјал, заштитна опрема, сервисирање на опремата, како и трошоци поврзани со обновување на акредитациите по ISO стандарди за голем дел од лабораториите, односно дополнителна акредитација на нови лаборатории по соодветни ISO стандарди со оглед на фактот дека голем дел од цените на услугите не се корегирани повеќе од 15 години. Се планира акредитација на најмалку две дополнителни лаборатории, за повеќе методи, на Институтите при Медицинскиот факултет според соодветни ISO стандарди.

Освен соработката со Фондот за здравствено осигурување на Р.С. Македонија, Факултетот ќе продолжи да дава специјалистичко-консултативни услуги на голем број јавни здравствени установи (клиники, општи болници, заводи, институти), како и со приватни

здравствени установи, со судовите и јавните обвинителства, производствените и услужните приватни компании, како и физичките лица во и надвор од државата.

Согласно расположливите средства, ќе продолжи набавката на високо софистицирана опрема и воведување нови дијагностички методи на Институтите при Медицинскиот факултет, како од сопствени средства, така и преку проекти и донации, а со цел унапредување на здравствената заштита на населението во Република Северна Македонија, како и овозможување на поконкурентни услови за научно-истражувачка дејност во областа на медицината.

Со почит,

Декан,
Проф. д-р Светозар Антовиќ,с.р.

Табела 1
**АНГАЖИРАЊЕ НА НАСТАВНИЦИ ВО УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА
 НА ДРУГИ ФАКУЛТЕТИ ВО РАМКИТЕ НА УКИМ**

ред .бр.	предмет	Ангажман на факултетите во рамките на УКИМ	Наставник
1	Практична примена на фармаковигиланца, Менаџирање на податоци во систем на фармаковигиланца и Ефикасна комуникација во фармаковигиланца за учество во настава за студиска програма од втор циклус студии по фармаковигиланца	Фармацевтски факултет Скопје	н.сов.д-р Марија Петрушевска
2	Фармаковигиланца во специфични популации и Медицински пристап во дијагноза и менаџирање на несакани ефекти на лекови и несакани ефекти на лекови по анатомски системи за учество во настава за студиска програма од втор циклус студии по фармаковигиланца	Фармацевтски факултет Скопје	проф.д-р Круме Јаќоски н.сов.д-р Емилија Атанасовска в.н.сop.д-р Калина Ѓорѓиевска
3	Методи на клинички испитувања за проценка на лекови и фармаковигиланца во клинички испитувања и Фармаковигиланца на хербални, традиционални хербални лекови и други слични медицински производи за учество во настава за студиска програма од втор циклус студии по фармаковигиланца	Фармацевтски факултет Скопје	проф.д-р Димче Зафиров проф.д-р Јасмина Тројачанец
4	Постмаркетиншко следење на лекови за учество во настава за студиска програма од втор циклус студии по фармаковигиланца	Фармацевтски факултет Скопје	проф.д-р Маја Сланинка Мицеска н.сов.д-р Игор Кикерков насл.вонр.проф.д-р Кристина Павловска
5	Практична примена на фармаковигиланца за учество во	Фармацевтски факултет Скопје	Проф.д-р Никола Лабачевски

	настава за студиска програма од втор циклус студии по фармаковигиланца		
6	Биостатистика , за учество во настава за студиска програма од втор циклус студии по фармаковигиланца	Фармацевтски факултет-Скопје	проф.д-р Весна Велиќ Стефановска проф.д-р Бети Зафирова Ивановска
7	За акредитација на студиската програма од трет циклус на студии по Електротехника и информациски технологии по предметната програма Нелинеарни осцилации и интеракции и акредитација на студиската програма од трет циклус на студии по Метрологија по предметната програма Методи за биомедицински мерења и медицинска дијагностика	Факултет за електротехника и информациски технологии-Скопје	проф.д-р Томислав Станковски
8	Медицина на трудот , задолжителен предмет на втор циклус студии на студиска програма Управување со системи за безбедност и здравје при работа.	Машински факултет-Скопје	проф.д-р Јордан Минов
9	Професионална токсикологија , изборен предмет на втор циклус студии на студиска програма Управување со системи за безбедност и здравје при работа.	Машински факултет-Скопје	проф.д-р Сашо Столески
10	Психофизиологија на работата , изборен предмет на втор циклус студии на студиска програма Управување со системи за безбедност и здравје при работа.	Машински факултет-Скопје	проф.д-р Драган Мијакоски

Република Северна Македонија
Универзитет „Св.Кирил и Методиј“
Медицински факултет-Скопје
Бр. 02-____/____
Дата 17.11.2025 година

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс) , член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата **XXV** редовна седница одржана на **17.11.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** конкурсот за избор на лица во наставно-научни, научни и соработнички звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 4.11.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- хирургија (3.02.00.27)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- кардиохирургија (3.02.00.40)

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- хирургија (3.02.00.27)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- пластична хирургија (3.02.00.33)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- медицинска физика (3.01.00.10)

- **2 наставника** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- патолошка физиологија (3.01.00.04)
- нуклеарна медицина (3.02.00.21)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)

- хепато-гастро-ентерологија (3.02.00.05)

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- хепато-гастро-ентерологија (3.02.00.05)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- ендокринологија и заболување на метаболизмот (3.02.00.03)

- **1 лице** во сите научни звања по предметите од научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- кардиологија (3.02.00.02)

- **2 асистенти** по предметот интерна медицина

- **1 асистент** по предметот трансфузиологија

- **1 асистент** по предметот социјална медицина

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје согласно решение од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 4.11.2025 година, согласно член 176 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во наставно-научни, научни и соработнички звања.

Согласно член 176 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), одлука за распишување конкурс за лица избрани во звања донесува деканот на факултетот, односно директорот најрано

седум, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во звање, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр.167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

Д е к а н,
Проф.д-р Светозар Антовиќ

Изготвил: Н. Цветковски
Контролирал: Г. Нелоски
Одобрил: Р. Митаноска

Примерок од Одлуката да се достави до:

- Секретар
- Одделение за правни работи
- Архива

Република Северна Македонија
Универзитет „Св.Кирил и Методиј“
Медицински факултет-Скопје
Бр. 02-____/____
Дата 17.11.2025 година

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје (Универзитетски гласник број 458/19 и 458/21-анекс) , член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/06, 136/08, 148/08, 155/08, 163/08, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 30/14, 196/15, 35/16, 97/16, 99/16, 136/16, 142/16, 67/17, 125/17, 35/18, 99/18, 140/18, 208/18, 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 98/19, 42/20, 74/21, 215/21, 58/24 и 76/24) и Решението за распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25 од 09.08.2025 година), Наставно-научниот совет на својата **XXV** редовна седница одржана на **17.11.2025** година, ја донесе следнава

О Д Л У К А

1. **СЕ става во МИРУВАЊЕ** конкурсот за избор на лица во наставно-научни и соработнички звања објавен од страна на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје на ден 20.09.2025 година, во дневните весници: „Нова Македонија“ и „Коха“ и тоа за избор на:

- **2 наставника** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- медицина на трудот (3.02.00.18)
- медицина на трудот (3.03.01.04)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- ревматологија (3.02.00.08)

- **1 наставник** во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области:

- интерна медицина (3.02.00.01)
- геријатрија (3.02.00.15)
- клиничко-болничка и општа здравствена нега (3.03.02.01)
- хематологија (3.02.00.04)

- **4 асистенти** по предметот интерна медицина

- **2 асистенти** по предметот физиологија

- **1 асистент** по предметот патологија

- **1 асистент** по предметот ортопедија

поради распишување на избори за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје согласно решение од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија објавено во Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 167/25.

2. Медицинскиот факултет, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ќе ја продолжи постапката по конкурсот по завршувањето на изборите за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје.

3. Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Образложение

Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на ден 20.09.2025 година, согласно член 176 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/21 и 58/24), објави Конкурс за избор на лица во наставно-научни и соработнички звања.

Согласно член 176 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 82/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 178/2021 и 58/24) и член 26 став 2 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник број 411/18 и 426/19), одлука за распишување конкурс за лица избрани во звања донесува деканот на факултетот, односно директорот најрано седум, а најдоцна шест месеци пред истекот на времето за кое е извршен изборот во звање, што го објавува високообразовната установа во дневниот печат.

Меѓутоа, согласно член 8-а став 1 алинеја 4 од Изборниот законик, од денот на донесувањето на решението за распишување на изборите па до завршување на изборот за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на град Скопје, не може да се започне постапка за вработување на нови лица или постапка за престанок на работен однос во државни и јавни институции, а веќе започнатите постапки се ставаат во мирување.

Решението за распишување на избор за членови на советите на општините и Советот на градот Скопје и за градоначалници на општините и за градоначалник на градот Скопје е донесено од претседателот на Собранието на Република Северна Македонија на ден 9.08.2025 година и влегува во сила со денот на објавувањето во Службен весник на Република Северна Македонија, а е објавено на ден 9.08.2025 година во Службен весник на Република Северна Македонија бр.167/25.

Врз основа на горенаведеното се донесе Одлука како во диспозитивот.

Д е к а н,
Проф.д-р Светозар Антовиќ

Изготвил: Н. Цветковски
Контролирал: Г. Нелоски
Одобрил: Р. Митаноска

Примерок од Одлуката да се достави до:
- Секретар
- Одделение за правни работи
- Архива

Примено: 28-10-2025

Срл. Един.	Број:	Прилог:	Вредност:
08	5793/7		

До Медицински факултет,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

Почитувани,

Врз основа на одлука од ННС од 08.10.25 под бр. 085973/2

Комисијата во состав:

1. проф. д-р Елизабета Жоговска Мирчевска
2. проф. д-р Марија Цветановска
3. проф. д-р Магдалена Богдановска Тодоровска

внимателно ги разгледа доставените научни проекти и едногласно донесе одлука на Наставно-научниот совет на факултетот да го предложи проектот под наслов **„Употреба на 3Д-печатени анатомски реплики во едукација и клиничка пракса“**, чиј главен истражувач е проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска.

Со почит:

проф. д-р Елизабета Мирчевска Жоговска

проф. д-р Марија Цветановска

проф. д-р Магдалена Богдановска Тодоровска

РЕЦЕНЗИИ

**ЗА ОЦЕНА НА ПРЕДЛОГ-ДОКТОРСКИ ПРОЕКТ ЗА ИЗРАБОТКА
НА ДОКТОРСКИ ТРУД ПО МЕДИЦИНА ОД ДОКТОРАНТИ НА
ШКОЛАТА ЗА ДОКТОРСКИ СТУДИИ ПРИ УКИМ**

ДО

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ “ СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЈ “- СКОПЈЕ

РЕЦЕНЗИЈА

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата **XX** работна седница одржана на ден **12.06.2025** год. по предлогот на Советот на трет циклус - докторски студии на Медицинскиот факултет во Скопје, донесе одлука за формирање на Рецензентска комисија за оцена на поднесокот за изработка на докторска дисертација од кандидатот д-р Андреа Нанчева Богоевска, вработена на Одделение за дијагностичка и интервентна радиологија во ЈЗУ ГОБ „8^{ми} Септември“ Скопје, под наслов: **„Евалуација на перкутаната КТ водена микробранова аблација во третман на колоректални белодробни метастази”** на англиски јазик: **”Evaluation of percutaneous CT guided microwave ablation in the treatment of colorectal lung metastases“**. Рецензентската комисија е во состав: Проф. д-р. Златко Темелковски (ментор), проф. д-р Михаил Груневски (член) и проф. д-р Климе Ѓорески (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание го прегледа и го оцени поднесокот за изработка на докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје му го поднесува следниов извештај:

ИЗВЕШТАЈ

Текстот од пријавениот поднесок за изработка на докторската дисертација на кандидатката д-р Андреа Нанчева Богоевска со наслов **„ Евалуација на**

перкутаната КТ водена микробранова аблација во третман на колоректални белодробни метастази” претставува поднесок изнесен на 17 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman со македонска поддршка, проред од 1,5 линии и големина на буквите 12, кој ги содржи сите поглавја на еден предлог за научно - истражувачки труд и тоа: вовед, цели, хипотези, материјал и методи, очекувани резултати, литература и три прилози. Изработен е формулар за информирана согласност за пристапување на пациентите во студијата, како и документ кој го објаснува текот и суштината на процедурата и клиничкото истражување. Начинот на експликацијата на проблемите и научната мисла на кандидатот се концизни, јасни и лесно разбирливи, така што може едноставно да се следи приложениот материјал.

Кусата содржина дава концизен и јасен преглед на клиничката студија и истата е прикажана во соодветни поглавја. Клучните зборови (микробранова аблација, белодробни метастази, колоректален карцином, компјутерска томографија, термални аблации, радиофреквентна аблација, позитрон емисиона томографија), се одбрани соодветно на проблемот кој се обработува. Кратката содржина исто така е приложена и на англиски јазик.

Во **воведниот дел**, кандидатката концизно ги дефинира поимите микробранова аблација, белодробни метастази и колоректален карцином. Потоа во текстот се дава краток осврт на епидемиолошките податоци за инциденцата на колоректалниот карцином во светот, европа и Република Северна Македонија. Честотата на метастазирање на колоректалниот карцином во белите дробови е детално опишана, односно е појаснета патофизиологијата зошто повеќе се среќава кај канцерот од ректум отколку кај канцерот на колон. Воедно наброени се и други примарни малигни болести кои често метастазираат во белите дробови. Јасно објаснување е дадено и за важноста на мултидисциплинарниот пристап во третманот на белодробните метастази од колоректален карцином, и истиот ги опфаќа: онкологијата односно системската терапија, хирургијата, стереотактичка аблативна радиотерапија секако тука вклучувајќи ја и микробрановата аблација како неинванзивна метода во доменот на интервентната радиологија. Особен осврт има на типовите на термалната аблација во кои спаѓа и самата микробрановата аблација, општувајќи ги нејзините предности во однос на другите типови на аблации и секако комбинацијата на оваа техника со онкологија и хирургија во целосно излекување на пациентот. Во воведот посебен акцент е ставен на индикациите за третман кои опфаќаат контролиран примарен тумор, со ексклузивна белодробна метастатска

болест) и технички изводлива „R0 (tumor –free margin resection)” аблација на белите дробови со една единствена контраиндикација која вклучува нарушувања на коагулацијата кои не се третираат со лекови.Кандидатката во својот поднесок за докторска дисертација ја користи така наречената класификација “ECOG (Eastern Cooperative Oncology Group)” систем, односно пациентите кои по оваа систематизација имаат кофициент 2 и повеќе, и животен век од помалку од 1 година не се кандидати за третман.Во важноста на планирањето на третманот, кандидатката ја напоменува временската рамка од 3 недели пред интервенција да се направи компјутерска томографија,како и ПЕТ-КТ скен за да се исклучи дисеминација на болеста во друг органски систем.Ефективноста на овој третман кандидатката го нагласува со користењето на компјутерската томографија, која што овозможува најпрецизно позиционирање на антената за аблација во солитарната метастатска лезија и нејзино целосно деструирање.Во понатошошниот текст од овој дел има и краток опис на карактеристиките на антените што се користат при третманот.На крајот на воведниот дел јасно и концизно се претставени предностите на микробрановата аблација во однос на другите аблативни техники и нејзиниот ветувачки потенцијал во третманот на одредени малигни болести.

Целите се јасно дефинирани и истите гласат:

- 1.Да се утврди и спореди 12 и 24 –месечен период без присуство на метастази во белите дробови кај пациенти со колоректален карцином, третирани со термална микробранова аблација;
- 2.Да се процени влијанието на бројот,димензиите и локализацијата на белодробните метастази врз должината на временскиот период поминат без метастази.

Во поднесокот приложени се 3 **хипотези** на студијата и истите гласат:

- 1.Перкутаната микробранова аблација (МБА) кај пациенти со белодробни метастази од колоректален карцином резултира со висока стапка на ‘disease-free preriod’ односно период без метастатска болест ($\geq X\%$) на 12 и 24 месеци по процедурата;
- 2.Стапката на компликации (пнеумоторакс, хеморагија, пневмонија, итн.) по МБА е ниска ($< Y\%$) и споредлива со другите минимално инвазивни методи (радиофреквентна и криоаблација)цитирани во стручната литература за овој проблем;

3. Пациентите со помалку метастази (на пр. <3), помали димензии (на пр. <2.5 cm), или периферна локализација имаат поволна стапка на ‘disease-free preperiod’ по МБА во споредба со оние со повеќе/поголеми/централни метастази.

Материјал и методи:

Кандидатката ја дефинира студијата како клиничка, ретроспективно-проспективна и уницентрична која се спроведува во ЈЗУ „ГОВ 8^{ми} Септември”, на одделот за дијагностичка и интервентна радиологија. Одлуката за изведување на микробранова аблација ја донесува стручен лекарски, мултидисциплинарен конзилиум составен од: онколог, интервентен радиолог, патохистолог и торакален или абдоминален хирург.

Во студијата кандидатката ќе опфати вкупно 60 пациенти со онколошки контролиран примарен колоректален карцином, и дијагностицирани белодробни метастази кои ќе ги задоволуваат инклузионите критериуми: возраст > 18 години, хирушки отстранет колоректален аденокарцином и патохистолошки верифициран, да нема повеќе од 3 белодробни метастази во белодробниот паренхим билатерално, најголемата метастатска белодробна лезија да не биде поголема од 3 cm, растојанието помеѓу белодробната метастаза и виталните структури да не биде повеќе од 1.5 cm, очекуваното преживување да биде повеќе од 6 месеци, задоволителни лабораториски параметри и уредна хемостаза и потпишана информирана согласност. Дефинирани се и ексклузионите критериуми кои ги исклучуваат пациентите од студијата: возраст < 18 години, неконтролирана примарна малигна болест, екстрапулмонални метастази, постоење на повеќе од 3 метастази во белодробното со максимален аксијален дијаметар на метастазата поголем од 3 cm, метастази локализирани на растојание помало од 1.5 cm од виталните белодробни структури, туморска инфилтрација во торакалниот сид или медијастиналните структури, неконтролирана коагулопатија (тромбоцити < 75.000/ml и INR до 1.5), потврдена бактериемија, сериозни нарушување на функциите на срце, црн дроб, бели дробови и бубрези, тешка анемија и метаболни нарушува кои не можат да се корегираат во краток временски период.

Во делот **очекувани резултати**, кандидатката врз основа на претходно анализираната литература очекува да се потврди дека компјутерско томографски (КТ) водената микробранова аблација е сигурна и безбедна техника/метода во третман на метастази во белите дробови од колоректален карцином. Со внимателен избор на

пациенти што треба да се лекуваат, може да се продолжи нивото преживувањето и да се намали потребата од хемотерапија. Пациенти за кои микробрановата перкутана аблација како третман може да има значителна корист се пациенти со следниве карактеристики: ≤ 3 пулмонални метастази, дијаметар на нодули ≤ 3 см, за кои е изводлив третман „R0“ со отсуство на екстра-белодробно метастатско заболување и белодробна болест > 12 месеци.

Во **литература**, кандидатката цитира 33 библиографски единици поврзани со темата која ја обработува и истите се уредно цитирани.

ЗАКЛУЧОК

Како **заклучок** пријавениот поднесок за изработка на докторска дисертација на кандидатката д-р Андреа Нанчева Богоевска со наслов „**Евалуација на перкутаната КТ водена микробранова аблација во третман на колоректални белодробни метастази**“ покрај научна, има и апликативна вредност во секојдневната практика кај пациенти со примарен колоректален карцином и белодробна метастатска болест.

Врз основа на горенаведеното, комисијата оценува дека пријавениот поднесок е со актуелна, значајно научна и практична важност како и во целост ги задоволува критериумите за изработка на докторски труд. Оттука комисијата позитивно го оценува предложениот поднесок и има чест да му предложи на Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати оваа **позитивна рецензија** на пријавениот поднесок за изработка на докторската дисертација на кандидатот д-р Андреа Нанчева Богоевска и предлогот да го проследи во понатамошна постапка .

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

1. Проф. д-р. Златко Темелковски, ментор _____

2. Проф. д-р Михаил Груневски, член

3. Проф. д-р Климе Ѓорески, член

До

Наставно-научниот совет
на Медицинскиот факултет,
Универзитет „Св Кирил и
Методиј“, Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицински факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, член 275 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и член 52, став 1 и став 2 од Правилникот за условите, критериумите, и правилата за запишување и студирање на трет циклус академски студии-докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на предлог на Советот на трет циклус-докторски студии по медицина, Наставно-научниот совет на својата XX работна седница одржана на ден 12.06.2025 год. Година донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на тема за изработка на докторска дисертација поднесена од **ас. д-р Искра Дукова**, вработена на Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, со наслов **“ВЛИЈАНИЕ НА ТИРОИДНИТЕ ДИСФУНКЦИИ И ТИРОИДНАТА АВТОИМУНОСТ ВРЗ ОВАРИЈАЛНАТА РЕЗЕРВА КАЈ ПАЦИЕНТКИ СО ИНФЕРТИЛИТЕТ”** во следниот состав:

1. Проф. д-р Синиша Стојановски, ментор
2. Проф. д-р Глигор Тофоски, член
3. Проф. д-р Ирена Алексиоска Папестиев, член

Комисијата ја разгледа темата за изработка на докторска дисертација под наслов “Влијание на тироидните дисфункции и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет” и има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниот

ИЗВЕШТАЈ

Мислење за предложената тема за изработка на докторат

Пријавената тема за изработка на докторска дисертација под наслов „Влијание на тироидните дисфункции и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет“ е изнесена на јасен и концизен начин на 24 страни и ги содржи сите логички делови на еден научно-истражувачки труд: вовед, мотив, работна хипотеза, цели на студијата, материјал и методи, протокол на студијата, очекувани резултати и литература.

Членовите на комисијата се согласни дека **насловот** на темата е соодветен за обработуваната проблематика.

„Воведот“ од трудот претставува јасно структурирана, сеопфатна и научно поткрепена целина, која ја обработува проблематиката на инфертилитетот во контекст на оваријалната резерва и тироидните дисфункции. Воведниот текст обезбедува цврста методолошка рамка за понатамошната анализа на факторите кои влијаат на женската фертилност. Во делот за оваријалната резерва, прикажувајќи ја динамиката на физиолошкото стареење на јајниците, со акцент на хронолошките, генетските и еколошките фактори, прецизно се дефинираат клиничките ентитети како намалена оваријална резерва (НОР) и прематурна оваријална инсуфициенција (ПОИ), со поддршка од меѓународни студии и релевантни податоци за нивната преваленца. Обработката на маркерите за оваријална резерва (ФСХ, АМХ, АФЦ) е особено прецизна, со јасно објаснување на физиолошките и дијагностичките принципи на секој тест, нивните ограничувања, клиничка применливост и значење во современите ИВФ протоколи. Авторот на научно валиден начин ја објаснува врската меѓу квантитативната и квалитативната страна на оваријалната функција, нагласувајќи ја супериорноста на АМХ и АФЦ како стабилни биомаркери и давајќи конкретни cut-off вредности од мета-анализи. Во продолжение, на прецизен начин се опишува ендокринолошката поврзаност меѓу тироидната и оваријалната оска, притоа поддржувајќи ја тезата со најнови докази за постоење на рецептори за ТСХ и тироидни хормони во оваријалното и ендометријалното ткиво. Во водениот дел се истакнува и вклучувањето на препораките од релевантни меѓународни здруженија (АТА, ЕТА), што му дава на текстот современ и клинички применлив карактер. Со тоа, воведот го поставува темелот за истражување на патофизиолошката врска меѓу овие системи.

Делот „Мотив“ претставува јасно формулирана и научно поткрепена основа за избор на истражуваната тема. Кандидатот ја нагласува актуелноста на проблематиката, потенцирајќи дека во последните две децении областа на репродуктивната медицина доживува значаен развој, со особено внимание на идентификацијата на ризик факторите

кои влијаат врз инфертилитетот. Прецизно е наведено дека речиси една третина од пациентките со инфертилитет покажуваат некаков степен на намалена оваријална резерва, што дополнително ја оправдува потребата од понатамошни истражувања. Мотивот на ова истражување е научно добро аргументиран преку нагласување на силната и статистички значајна поврзаност меѓу тироидната дисфункција и нарушувањата на оваријалната резерва. Кандидатот соодветно го истакнува влијанието на тироидните пореметувања врз фоликуларниот процес и потенцира дека тоа директно се одразува на репродуктивниот потенцијал. Особено позитивно се оценува идентификувањето на контраверзноста во постојните истражувања и укажувањето на методолошките ограничувања во литературата — како што се варијациите во дефинирањето на референтните вредности за ТСХ, АМХ и ФСХ, и недостатокот на добро дизајнирани проспективни студии. Овој пристап ја оправдува научната и клиничката релевантност на трудот и создава цврста основа за понатамошно истражување.

Делот „**Цели**“ во докторската дисертација е јасно и структурално поставен, со прецизно дефинирани истражувачки насоки кои се целосно усогласени со поставениот мотив и актуелноста на темата. Главната цел е влијанието на тироидната дисфункција и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет. Оваа цел е концептуално добро избалансирана и во целост ја одразува основната научна хипотеза — дека нарушувањата во тироидната функција можат директно да влијаат врз оваријалниот капацитет и репродуктивниот потенцијал на жената. Другите цели се логично изведени од примарната цел. Прво, да се одреди оваријалната резерва кај испитуваните пациентки, како квантитативна проценка на репродуктивниот статус преку валидирани биохемиски и ехографски маркери. Втората цел е да се евалуираат, споредат и дефинираат добиените вредности на тироидните детерминанти за тироидниот статус. Третата цел е да се испита влијанието на анализираниите социо-демографски и клинички фактори врз оваријалната резерва и тироидната функција, што додава дополнителна научна димензија преку мултифакторска анализа и влијание врз главните променливи.

Во делот „**Материјали и методи**“ дизајнот на студијата е јасно дефиниран како пресечна студија спроведена на Одделот за инфертилитет и асистирана репродукција при Универзитетската клиника за гинекологија и акушерство во Скопје, со што се овозможува проценка на поврзаноста меѓу тироидните параметри и оваријалната резерва кај жени со инфертилитет во даден временски пресек. Популацијата е јасно дефинирана со број на 250 учеснички, преку опишаната постапка за регрутација за учество, со потпишување на информирана согласност и пополнување на стандарден прашалник, и е во согласност со етичките принципи на истражување врз луѓе. Детално е опишан и процесот на собирање на податоци, кој вклучува лабораториски анализи за базичен хормонален статус, антимулериан хормон (АМХ) и тироиден профил, како и ултразвучно мерење на бројот на антрални фоликули.

Кандидатот во овој дел поставува јасно дефинирани инклузиони и ексклузиони критериуми. Исклучувањето на пациентки со постоечки тироидни заболувања,

оваријални патологии, ПЦОС, ендометриоза, или оние кои користеле контрацептивна терапија во блиска временска рамка, ја засилува прецизноста на добиените резултати и овозможува изолирано испитување на целната поврзаност меѓу тироидните функции и оваријалната резерва.

Во однос на клиничките тестови, лабораториските анализи се изведуваат според стандардизирани протоколи со употреба на валидирани методи – хемилуминисценција на апарат Centaur (Siemens, Германија) и Eclisys технологија за AMX – што обезбедува висока аналитичка точност и репродукцибилност на податоците. Деталното наведување на сите тироидни и гонадотропни параметри (ТСХ, ФТЗ, ФТ4, ТРОАб, ТgАб, ФСХ, ЛХ, Е2, ПРЛ, Т) ја засилува научната транспарентност на истражувањето.

Во делот методи јасно се опишува ултразвучниот протокол, изведен со апарат Voluson Expert s6 (GE Medical Systems), со вагинална сонда со резолуција од 7,5 MHz. Наведените критериуми за интерпретација на резултатите (AFC <5-7, 8-15, >15-20) се усогласени со меѓународно признатите препораки на ESHRE и ASRM, што му дава дополнителна тежина на методолошкиот пристап.

Протоколот на работа е јасно опишан и демонстрира систематичност во пристапот – со последователно изведување на ултразвучен преглед, мерење на антрални фоликули, собирање биолошки примероци и лабораториска анализа, при тоа почитувајќи го менструалниот циклус како временски фактор од клучно значење за точноста на хормоналните мерења.

Во делот „Анализа на податоците“, авторот покажува јасна визија за систематизација и класификација на променливите. Наведената стратификација на возрастните групи (20–27, 27–35, 35–42 години), како и категоризацијата на параметрите на оваријалната резерва (AMX, АФЦ, ФСХ) и тироидните вредности (ТСХ, ФТЗ, ФТ4, антитела), овозможуваат структурирана статистичка обработка и интерпретација на резултатите.

Статистичката анализа е планирана со употреба на софтвер SPSS (верзија 21). Опишаната комбинација на дескриптивни, компаративни, корелативни и мултиваријантни анализи обезбедува мултидимензионален аналитички пристап. Дескриптивните параметри (средни вредности, SD, медијани, проценти) се соодветни за карактеризација на податоците, додека употребата на Shapiro-Wilk и Kolmogorov-Smirnov тестовите за тестирање на нормалност ја потврдува статистичката строгост на пристапот. Изборот на компаративни тестови (t-тест, Mann-Whitney U, ANOVA, Kruskal-Wallis, χ^2 , Fisher exact) е соодветен избор на параметарски и непараметарски тестови во зависност од дистрибуцијата на податоците. Планираната мултиваријантна линеарна и логистичка регресија користи за да се идентификуваат независните предиктори на намалена оваријална резерва, што ја зголемува научната валидност на наодите. Јасно дефинираното ниво на статистичка значајност ($p < 0.05$) е во согласност со меѓународните стандарди и овозможува објективна проценка на резултатите.

По собирање на податоците и статистичката анализа на добиените резултати кандидатот од студијата **очекува**: Да се идентификува значајна поврзаност помеѓу тироидната функција (ТСХ, FT4, FT3) и маркерите на оваријална резерва (AMX, ФСХ, AFC) кај пациентки со инфертилитет. Понатаму, се предвидува:

- Негативна корелација помеѓу ТСХ и вредностите на АМХ и AFC.
- Позитивна корелација помеѓу ТСХ и ФСХ.
- Пациентките со субклинички или клинички хипотироидизам и/или присуство на тироидни антитела да имаат пониски вредности на АМХ и AFC и повисоки вредности на ФСХ.

Дополнително, се очекува тироидниот статус и автоимуноста да се појават како независни предиктори за намалена оваријална резерва. Преку логистичка регресија, ќе се процени нивното влијание изразено како однос на шансите (OR) со соодветни 95% интервали на доверба.

Резултатите ќе придонесат за подобро разбирање на ендокринолошкото влијание врз оваријалната функција и ќе можат да поддржат создавање на клинички препораки за рутинска евалуација на тироидната функција кај жени со инфертилитет и сомнение за намалена оваријална резерва, како и создавање на аргумент за апликација и моделирање на соодветен третман при третманот за инфертилитет.

Во поглавјето **референци** се наведени 47 референтни трудови од релевантни медицински списанија кои што се коректно цитирани.

Истражувањето ќе биде извршено во согласност со декларацијата од Хелсинки, а како апендикс на поднесокот се доставени: прашалник за истражувањето, решение за согласност на етичката комисија за истражување на луѓе на Медицинскиот факултет при УКИМ, како и согласност од стручниот колегиум на Универзитетската Клиника за Гинекологија и Акушерство во Скопје.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на разгледувањето на доставениот материја, Рецензентската комисија смета дека пријавената тема „Влијание на тироидните дисфункции и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет“, поднесена од ас. д-р Искра Дукова, е подобна за реализација и има научно и практично значење.

Темата, целите на трудот и методологијата на работа се јасно формулирани и дефинирани. На Универзитетската клиника за Гинекологија и Акушерство постојат сите потребни предуслови за изработка на оваа студија.

Комисијата смета дека темата ги задоволува принципите на научна работа и преставува комплементарен избор во истражувачкото подрачје со свој научен придонес.

Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицински Факултет - Скопје да ја прифати предложената тема за изработка на докторска дисертација од ас. д-р Искра Дукова под наслов „Влијание на тироидните дисфункции и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет“ и предлогот да го проследи во понатамошна постапка.

Рецензентската комисија:

1. Проф. д-р Синиша Стојановски,
ментор, с.р

2. Проф. д-р Глигор Тофоски, член, с.р

3. Проф. д-р Ирена Алексиоска
Папестиев, член, с.р

До

Наставно-научен совет

НА МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТ „СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ“

СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на својата XIX работна седница одржана на ден 22.05.2025 година, а на предлог од Советот на трет циклус-докторски студии донесе Одлука за формирање на Комисија за оцена на пријавена тема со предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од Д-р Томислав Јованоски со наслов:

„Споредба помеѓу модифицирана Kessler-Tsuge и класична Kessler техника за репарација на флексорни тетиви: импликации врз постоперативниот исход и раната активна мобилизација“

"Comparison between modified Kessler-Tsuge and classic Kessler technique for flexor tendon repair: Implications on postoperative outcome and early active mobilization"

во состав: 1. Проф. Д-р Ѓорѓи Велковски, ментор, 2. Проф. Д-р Елизабета Мирчевска Жоговска, член и 3. Проф. Д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, член.

Комисијата за оцена на пријавена тема со предлог-докторски проект за изработка на докторски труд го разгледа доставениот материјал и по меѓусебни консултации го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Предмет на истражување

Предмет на ова истражување е споредба на две техники на хируршки третман на повредите на флексорните тетиви, особено во анатомската зона II, кој повреди претставуваат една од најкомплексните предизвици во реконструктивната хирургија на повреди на флексорните тетиви на шаката. Оваа зона, позната и како „no man’s land“, е анатомски ограничена област во која прецизната репарација на тетивата е од суштинско значење за враќање на функционалноста на прстите. Историски гледано, хирурзите се соочувале со висок процент на компликации од типот на адхезии, руптури како и ограничен обем на движење дури и по завршена соодветна физикална терапија, што резултирало со незадоволителни резултати како за хирургот така и за пациентот кој останувал најчесто со одреден степен за инвалидност.

Со развојот на реконструктивната хирургија и напредокот на шевните техники, како и употребата на нови материјали за конците, постигнати се значајни подобрувања во третманот на овие повреди. Меѓу техниките кои се користат, класичната Kessler техника останува најчесто применувана техника поради својата едноставност која дозволува да се употребува во голем број на центри кои третираат ваков тип на повреди како и од млади специјалисти со помало искуство во однос на техниките на репарација а сепак да даде задоволителни резултати во одредени случаи. Но токму тоа што станува збор за специфична зона на повреда на флексорните тетиви, честите компликации изнудуваат од стручната фела да се бара нова техника по овие центри и може да се забележи дека последните две децении донесоа појава на модификации, меѓу кои Kessler-Tsuge техниката се истакнува како биомеханички супериорна, особено кога се користи во комбинација со современи материјали како што е FiberLoop.

Методолошкиот дизајн, кој опфаќа и ретроспективна и проспективна компонента, може да се земе како клучен момент, бидејќи се овозможува компарација во различни временски рамки и се подобрува статистичката валидност на резултатите. Вклучени се вкупно 60 примарни поправки на флексорни тетиви кај пациенти каде е применета модифицираната и класичната техника, а резултатите се мерени: вториот ден по интервенцијата, на 2 недели, на 1 месец, 3 месеци, 6 месеци и 12 месеци од повредата и репарацијата.

Текстот претставува внимателно разработен вовед во значењето и клиничката релевантност на повредите на флексорните тетиви. Авторот умешно го нагласува суштинското место на овие структури во изведувањето на фините моторни движења, прецизно појаснувајќи ја нивната анатомска и функционална улога во секојдневните активности. Издвоените примери за FDS и FDP тетивите, како и акцентот на пулејниот

апарат, придонесуваат за јасно разбирање на комплексноста на системот и ја оправдуваат важноста на нивната интегритетна реконструкција.

Особено позитивно е деталното објаснување за анатомската зона II, правилно дефинирана и истакната како „no man’s land“. Овој опис, поткрепен со клинички примери за типични механизми на повреди, покажува дека авторот ја разбира тежината на хируршкиот предизвик што оваа област го носи, вклучувајќи ја и потребата од зачувување на клучните структури како A2 и A4 пулеите. Тоа претставува цврста основа за оправдување на понатамошната дискусија за хируршките техники и исходите.

Во делот посветен на хируршката репарација, текстот е напишан со балансиран стил и содржи критички осврт кон предностите и недостатоците на различните пристапи. Добро е нагласено дека стабилноста на шевот мора да биде доволна за да издржи рана мобилизација, но и доволно еластична за да не се ограничува движењето и да не се зголемува ризикот за формирање адхезии. Со тоа се поставува контекстот за комплексната дилема со која хирурзите секојдневно се соочуваат.

Авторот соодветно ги издвојува најчесто користените core техники (модифициран Кеслер, Пенингтон, круцијатен шев) и нивната комбинација со епитендинозен шев, а потоа преминува на современите мулти-нитни решенија. Вклучувањето на четири- и шестонитните шевови е добро аргументирано преку нивната предност во овозможување на протоколи за рана активна мобилизација, што е во согласност со најновите рехабилитациски насоки.

Делот посветен на изборот на конците е исто така добро структуриран. Наведувањето на критериумите – јачина, биолошка инертност, капацитет за лизгање и безбедност на чворовите – ја демонстрира научната длабочина и критичко размислување на авторот. Разликувањето меѓу core и епитендинозни шевови, како и наведувањето на материјали што се користат, ја нагласува практичната ориентираност на текстот и ја зацврстува неговата применливост.

Особено е за поздравување што последниот дел го надополнува хируршкиот аспект со акцент на рехабилитацијата. Прецизно е истакнато значењето на раната контролирана мобилизација и неопходниот баланс меѓу заштита и стимулација на движење. Со ова се покажува разбирање дека конечниот исход не зависи само од оперативната техника и материјалот, туку и од интеграцијата на повеќе фактори – хируршки, биолошки и рехабилитациски.

2. Состојба на научното подрачје во кое се работи дисертацијата

Текстот ја прикажува темелната анализа на развојот на хируршките техники за репарација на флексорните тетиви и нивната клиничка релевантност. Авторот успешно го илустрира историскиот континуитет на техниките, започнувајќи од класичната Kessler техника, која е јасно објаснета во контекст на нејзината едноставност, сигурност и рутинска примена во хируршките центри. Опишаното користење на вкрстени core шевови ја демонстрира основната функционална логика на техниката, како и причините за нејзината долготрајна примена во клиничката пракса.

Во делот што се однесува на ограничувањата на класичната техника, текстот добро ги артикулира проблемите поврзани со механичката стабилност при рана активна мобилизација. Јасно е наведено дека недостатокот на отпорност на шевот може да резултира со слабеење на репарацијата или ре-руптура, што е критичен аспект за клиничкиот исход. Посочувањето на потребата од техники кои можат да издржат поголем механички стрес, без да попуштат, ја нагласува важноста на контекстуалниот избор на хируршката метода.

Авторот соодветно ја претставува модифицираната Kessler-Tsuge техника како еволутивен напредок, со нагласената комбинација на вкрстени, хоризонтални и вертикални шевови, што обезбедува зголемена механичка стабилност и подобрена издржливост на тетивата. Детализираното објаснување на тоа како дополнителните шевови влијаат врз способноста на тетивата да ја издржи раната мобилизација ја демонстрира длабоката техничка свесност на авторот и неговото разбирање за клиничките импликации на хируршката техника.

Во однос на изборот на материјал, текстот ја потенцира критичната улога на FiberLoop 4/0 во модифицираната техника, со добро образложени својства како што се висока флексибилност, отпорност на механички стрес и минимално ткивно иритација. Се истакнува важноста на оваа карактеристика за успешноста на шевот и за избегнување на компликации како ре-руптури. Авторот дополнително ја споредува оваа модерна опција со класичниот Prolene 3/0, прецизно објаснувајќи ги разликите во механичка сила, флексибилност и дијаметар, што го прави текстот стручно целосен и практично релевантен.

Целокупно, делот е логички конзистентен, добро структуриран и обезбедува детална споредбена анализа која ги истакнува предностите и ограничувањата на двете техники. Авторот јасно ја поврзува теоријата со клиничката примена, што го прави текстот и академски цврст и практично значаен за хируршката пракса.

3. Цели на истражувањето

Текстот јасно ги артикулира примарните и секундарните цели на истражувањето, при што се покажува добро разбирање на клиничката и научната релевантност на споредбата помеѓу класичната Kessler техника и модифицираната Kessler-Tsuge техника. Авторот соодветно ја истакнува основната цел – обезбедување објективни и доказни податоци кои ќе поткрепат подобрен исход при примената на модифицираната техника, што ја демонстрира целеносна ориентација кон научна и практична вредност на студијата.

Примарните цели се поставени јасно и конкретно, со директна врска со клиничките показатели на успех, како што се функционалноста на прстите (TAM, DASH, VAS), инциденцата на компликации и способноста на тетивниот шев да издржи рана активна мобилизација. Овој систематски пристап ја отсликува комплексноста на третманот на флексорните тетиви и ја потенцира важноста на повеќедимензионалното оценување на исходот – не само преку механички показатели, туку и преку функционални и болковни индикатори.

Секундарните цели дополнително го збогатуваат истражувањето, со внимание на временските динамики на закрепнување, перцепцијата на болка и споредбата на хируршкиот материјал. Овие цели ја зголемуваат комплексноста на анализа и ја прилагодуваат студијата кон клинички применливи резултати. Посебно е значајно што авторот вклучува и проценка на оперативната манипулација и биолошката толеранција на различните конци, што ја демонстрира свеста за интеракцијата помеѓу техника и материјал на клинички исход.

Структурата на цели е логички организирана и систематска, што овозможува лесно следење на хипотезите и очекуваните резултати. Јасно е дека истражувањето е добро планирано со јасно разграничување помеѓу основни и дополнителни цели, што ќе овозможи објективна проценка на ефектите од различните хируршки техники и материјали.

Во целост, овој дел е добро конструиран, прецизен и научно релевантен, со силна поврзаност помеѓу поставените цели и очекуваните практични импликации за хируршката и рехабилитациската пракса.

4. Очекуван научен придонес

Текстот е добро структуриран и јасно го артикулира очекуваното влијание на модифицираната Kessler-Tsuge техника со FiberLoop 4/0 конец во споредба со класичната Kessler техника со Prolene 3/0 конец. Авторот детално ги опишува функционалните резултати (TAM, DASH), компликациите (руптури, адхезии, контрактури) и брзината на рехабилитацијата, што овозможува јасна претстава за очекуваните клинички ефекти и практичната вредност на техниката.

Силната страна на текстот е деталното прогнозирање на функционалниот исход кај двете групи, со јасно разграничување помеѓу модифицираната и класичната техника. Корисно е тоа што се вклучени конкретни очекувани показатели, како TAM > 220° и DASH <15, што го прави анализата мерлива и научно релевантна. Исто така, текстот ја нагласува важноста на раната активна мобилизација и улогата на FiberLoop конецот во зголемување на стабилноста на шевот и намалување на компликациите.

Делот за компликации е прецизен, со реалистично оценување на можните проблеми и нивната очекувана инциденца, а авторот го прикажува и влијанието на различните техники врз ризикот од адхезии, контрактури и ре-руптури. Слично, описот на брзината на рехабилитацијата и времето за враќање на нормални активности е логички поврзан со применетата хируршка техника и материјал, што ја зголемува веродостојноста на очекуваните резултати.

Ограничувањата на студијата се јасно наведени и се релевантни, вклучувајќи хетерогеност на ретроспективната група, мал примерок, варијабилност кај операторот, неможност за целосна рандомизација и субјективност на само-извештајните скали. Овие критички аспекти покажуваат дека авторот има реалистичен пристап кон дизајнот на студијата и свесност за факторите кои можат да влијаат на валидноста и генерализабилноста на резултатите.

Во целина, овој дел е добро написан, јасен, научно основан и демонстрира внимателен пристап кон предвидување на клиничките исходи и идентификација на потенцијалните ограничувања. Структурата и деталноста на очекуваните резултати ќе овозможат добра основа за понатамошна анализа и дискусија на добиените податоци.

ЗАКЛУЧОК

Комисијата врз основа на приложениот материјал оценува дека пријавената тема со предлог-докторски проект за изработка на докторски труд под наслов „Споредба помеѓу модифицирана Kessler-Tsuge и класична Kessler техника за репарација на флексорни тетиви: импликации врз постоперативниот исход и раната активна мобилизација“ од д-р Томислав Јованоски е актуелен и има исклучителна апликативна вредност.

Постојат предуслови за изработка на докторски труд, а кандидатот поседува капацитети за негова реализација.

Комисијата смета дека темата ги задоволува принципите на научна работа.

Комисијата во полн состав едногласно одобрува пријавената тема со предлог-докторски проект за изработка на докторски труд да продолжи да се реализира.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. Д-р Ѓорѓи Велковски

Проф. Д-р Елизабета Мирчевска Жоговска

Проф. Д-р Смиља Туџарова Ѓоргова

**РЕЦЕНЗИИ
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКИ ДИСЕРТАЦИИ
ПО МЕДИЦИНА ОД ДОКТОРАНТИ НА ШКОЛАТА ЗА ДОКТОРСКИ
СТУДИИ ПРИ УКИМ**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ИМУНОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПАЦИЕНТИТЕ СО COVID-19 ИНФЕКЦИИ И SARS CoV-2 ВАКЦИНАЦИИ“

ОД АС. Д-Р АЛЕКСАНДРА ТАТАБИТОВСКА,

ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 458/2019 и бр. 458/2021-анекс), член 275 од од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (бр. 425 од 28.6.2019) и член 63 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 530/2020), Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата XXIV редовна седница одржана **22.9.2025**, а по предлог на Советот на студиската програма на трет циклус – докторски студии по медицина, донесе

ОДЛУКА

за формирање на Комисија за оцена на докторски труд со наслов:

Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации од докторантката ас. д-р Александра Татабитовска, во состав:

1. проф. д-р Томе Стефановски (претседател),
2. проф. д-р Ненад Јоксимовиќ (ментор),
3. проф. д-р Татјана Чапароска (член),
4. проф. д-р Деска Димитриевска (член), и
5. проф. д-р Александар Петличковски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторскиот труд на кандидатката д-р Александра Татабитовска, со наслов: **Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации**, содржи 145 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и

големина на букви 12, со 273 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, интернационални водичи и интернет-ресурси. Текстот е збогатен со табели, графикони и слики.

Трудот започнува со апстракт на македонски и англиски јазик и листа на кратенки. Структуриран е во 9 поглавја и, воедно, ги содржи сите делови на еден научноистражувачки проект: куса содржина, вовед, мотив за изработка на докторскиот труд, цели, материјал и методи, методи на статистичка обработка, резултати на истражувањето и дискусија на добиените резултати по што следат заклучоците и користената литература. Начинот на изложување е јасен и концизен, лесно се следи и, воедно, побудува интерес за одбраната тема на истражување. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Студијата обработува актуелна научна и клиничка проблематика, вредна и оправдана за истражување, како од научен така и од клинички аспект.

Во **воведот** на трудот, изложени се актуелните истражувачки прашања, теоретската рамка и најновите научни сознанија од релевантната област. Докторантката д-р Татабитовска ја истакнува пандемијата на COVID-19 како значаен медицински, јавноздравствен, социјален и научен предизвик. Таа се разгледува како сериозна глобална здравствена криза со длабоки последици, што ја наметна потребата од брза адаптација на здравствените системи и интензивирање на научните истражувања. Нагласено е дека оваа пандемија претставува најголема здравствена закана во поново време, со силно влијание врз здравството и општеството, оставајќи длабоки последици врз менталното здравје и емоционалната благосостојба, како и врз образованието, економијата и социјалниот аспект на животот на луѓето. Дополнително, посочени се и контроверзии поврзани со клиничката презентација на болеста, како и со нејзините дијагностички и терапевтски аспекти.

Воведот на докторскиот труд е поделен на 11 поглавја. Првото поглавје ја обработува етиологијата на COVID-19 со детална анализа на предизвикувачот SARS-CoV-2, PHK вирус со висока способност за мутација, со што се овозможи брза континуирана генетска еволуција и појава на нови варијанти со изменети биолошки и епидемиолошки својства. Направен е научен осврт на потеклото на овој нов коронавирус и потенцирани се варијантите и мутациите на новите соеви кои предизвикаа зголемена преносливост и изразен механизам на имунолошко избегнување, што придонесе за нови бранови на пандемијата.

Второто поглавје ја анализира трансмисијата на вирусот, додека во третото поглавје, докторантката нуди детален осврт на епидемиологијата на COVID-19, вклучувајќи податоци за високите стапки на глобалниот морбидитет од пандемијата предизвикана од SARS-CoV-2, при што морталитетот, според најновите податоци на СЗО, надминува 7 милиони лица. Кандидатката истакнува дека во 2020 година, COVID-19 била трета водечка причина за смрт на глобално ниво, веднаш по срцевите заболувања и канцерот, при што возраста, половите разлики и присуството на коморбидитети се идентификувани како значајни ризик-фактори за потешка клиничка слика и зголемен морталитет.

Во четвртото поглавје, д-р Татабитовска ги разгледува патофизиолошките механизми на COVID-19, со акцент на влијанието на SARS-CoV-2 врз респираторниот систем и екстрапулмоналните органи, при што се посочува дека, покрај респираторниот систем како главна цел, најчесто засегнати се кардиоваскуларниот, бубрежниот, хепатобилијарниот, централниот

нервен систем и гастроинтестиналниот тракт, а механизмите на нивната дисфункција се објаснети со концизна и научна анализа.

Во петтото поглавје е разработена клиничката презентација на COVID-19, при што кандидатката нагласува дека сериозноста и природата на болеста варираат од асимптоматски и паучисимптоматски форми до тешки случаи со акутен респираторен дистрес-синдром, потреба од механичка вентилација, септички шок и мултиорганска дисфункција, како и дека се застапени екстрапулмонални манифестации. Д-р Татабитовска посочува дека науката сè уште се соочува со прашањето зошто клиничката сериозност варира меѓу поединците, при што точната улога на домаќинот, особено генетските фактори, останува непозната, а интеракцијата со факторите на животната средина е значајна; ризикот за тешка болест е поврзан со повозрасна возраст и одредени коморбидитети, вклучувајќи дијабетес, срцеви и хронични респираторни заболувања, дебелина, имуносупресивни состојби, ХИВ, бременост и автоимуни болести.

Во шестото поглавје се разгледуваат и анализираат дијагностичките методи, лабораториските тестови и imaging-техниките за потврда и евалуација на COVID-19, при што се оценува нивната клиничка вредност.

Во поглавјето за третман и менаџмент се разгледуваат најновите упатства, ажурирани во февруари 2024 година, кои ја дефинираат терапевтската стратегија според клиничката презентација на пациентите, со акцент на поттикнување на антивирусен имунолошкиот одговор во раните фази и примена на имуномодулаторна терапија во тешки стадиуми на болеста. Во наредното поглавје се истакнува дека прогнозата на COVID-19 зависи од возраст, сериозност на болеста, коморбидитети, навремен и адекватен третман и одговор на терапијата, при што актуелно СЗО ја проценува глобалната стапка на смртност на 2,2%. Во деветтото поглавје акцентот е ставен на сериозните компликации предизвикани од COVID-19, вклучувајќи акутен респираторен дистрес, мултиорганска дисфункција, кардиоваскуларни и невролошки нарушувања, тромботични настани и продолжени пост-COVID синдроми. Овие сознанија ја нагласуваат критичната важност на превенцијата, навремениот третман и мултидисциплинарниот пристап во управувањето со COVID-19.

Во десеттото поглавје е направен осврт на вакцинацијата против COVID-19, вклучувајќи ги достапните вакцинални платформи на глобално ниво и во нашата земја, при што кандидатката со научна анализа го истакнува развојот на новите mRNA вакцини како клучен за индуцирање на силна имунолошка заштита, намалување на ризикот од тешка клиничка слика и хоспитализација, и како значаен инструмент во контрола на пандемијата.

Во единаесеттото, завршно поглавје од воведот, кандидатката детално ја обработува значајноста на имунитетот кај COVID-19, истакнувајќи дека имунолошкиот одговор претставува комплексна интеракција помеѓу хуморалниот и клеточниот имунитет, со суштинска улога во разбирање на динамиката на инфекцијата, прогнозата и ефикасноста на вакцинацијата. Антителата, особено вирусно-специфичните неутрализирачки антитела во респираторниот тракт, се важен предиктор за заштита од почетна инфекција, додека SARS-CoV-2-специфичните Т-клетки играат критична улога во спречување на инфекција и тешки форми на болеста, индуцирање стабилна мемориска реакција и препознавање на варијанти, дури и без сероконверзија. Кандидатката истакнува дека клеточниот имунитет е клучен за идентификација на ризични групи, персонализирана проценка на ризик, долгорочна заштита и оптимизација на вакциналните стратегии, особено со појава на нови варијанти како Омикрон. Заклучно, интегрираниот пристап

кон хуморалниот и клеточниот имунитет е од суштинско значење за намалување на морбидитетот и морталитетот, превенција на реинфекција и развој на идни интервенции, што ја потврдува централната улога на имунолошките механизми во управувањето со COVID-19.

Во **втората глава**, кандидатката јасно го изнесува **мотивот** за истражување, истакнувајќи дека пандемијата на COVID-19 предизвика глобални, здравствени и социјални последици, со клинички презентации варијабилни од асимптоматски до тешки мултиоргански манифестации, при што имунолошкиот одговор кон SARS-CoV-2 вирусот останува недоволно разјаснет. Научниот мотив произлегува од потребата за подлабоко разбирање на комплексниот хуморален и целуларен имунитет како клучен механизам за објаснување на варијациите во клиничката слика. Докторантот д-р Татабитовска истакнува дека анализа на имунолошките механизми може да овозможи идентификација на ризични групи и да придонесе за подобро разбирање и ефективен менаџмент на болеста. Овој пристап ја потврдува и научната и практичната значајност на истражувањето.

Во **третата глава**, кандидатката ги презентира **целите на истражувањето** кои се се јасно дефинирани и конципирани како примарни цели и крајна цел. Примарните цели вклучуваат: одредување на разликите во имунолошкиот одговор помеѓу пациенти со тешка и пациенти со лесна или асимптоматска клиничка форма на COVID-19, специфично испитување на хуморалниот и целуларниот имунитет во двете групи, како и корелација на клиничките и имунолошките параметри со вакциналниот статус на пациентите. Крајната цел е да се искористат добиените податоци за објаснување на причините за варијабилноста во клиничката манифестација на COVID-19 и за утврдување на предиктивната и прогностичката вредност кај ризични пациенти, со директна примена во клиничкото менаџирање и третман.

Во **четвртата глава** се наведени пет **работни претпоставки** на истражувањето, формулирани како провизиони, емпириски проверливи хипотези. Тие претставуваат основа за структурирањето на анализираниот материјал и дизајнирањето на методологијата на истражувањето, со цел добивање релевантни резултати кои би обезбедиле потврда или исклучување на поставените претпоставки.

Во **петтата глава**, кандидатката ја опишува **методологијата и дизајнот на студијата**, дефинирајќи ја како ретроспективно-проспективна кохортна студија спроведена на 100 пациенти со прележан COVID-19, на возраст над 18 години, кои биле хоспитално и/или амбулантски третирани на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија – Скопје. Вклучувањето на испитаниците било доброволно и извршено по претходно обезбедена и потпишана информирана согласност. Истражувањето било спроведено на Универзитетската клиниката за пулмологија и алергологија и Институтот за имунобиологија и хумана генетика при Медицинскиот факултет – Скопје, а податоците биле прибирани во периодот ноември 2023 – август 2024 година. Пациентите биле поделени во две групи според WHO и NIH критериумите: Група А – пациенти со лесна клиничка манифестација или асимптоматски, со позитивен PCR за SARS-CoV-2, и Група Б – пациенти со тешка клиничка презентација која барала хоспитализација. Кандидатката прецизно ги дефинира критериумите за вклучување и исклучување од студијата, како и следените параметри, кои вклучуваат: демографски карактеристики, пушачки статус, податоци од медицинска историја на болеста, коморбидитети, биохемиски анализи, податок за SARS-CoV -2 вакцинации, параметри за целуларен и хуморален имунолошки одговор за SARS-CoV-2. За процена на имунолошкиот одговор се применети две современи методи: автоматска хемилуминисцентна метода (CLIA) за детекција на SARS-CoV-2 IgG антитела и QuantiFERON SARS-CoV-2 ELISA метода за мерење на продукција на

IFN- γ од CD4+ и CD8+ T-клетки во плазма стимулирана со SARS-CoV-2 антигени и тоа Антиген 1: CD4+ T-клеточни епитопи од S1 подединицата (RBD) на S-протеинот од SARS-CoV-2 и Антиген 2: CD4+ и CD8+ T-клеточни епитопи од S1 и S2 подединиците на S-протеинот од SARS-CoV-2. Вредно е да се нагласи дека анализата на целуларниот имунитет со оваа метода е спроведена за првпат во нашата земја, што претставува значаен научен придонес и обезбедува нови сознанија со потенцијална предиктивна и прогностичка вредност за идентификација на ризични групи пациенти и подобро разбирање на имунолошката динамика кај COVID-19.

Статистичката обработка на податоците е спроведена со програмот SPSS for Windows 17.0, со јасно дефинирани и соодветни методолошки пристапи. Нормалноста на дистрибуцијата е проверена со Kolmogorov-Smirnov и Shapiro-Wilk тестови, што овозможува прецизен избор на соодветни статистички тестови. Атрибутивните (квалитативни) податоци се прикажани со дистрибуции на фреквенции, а нумеричките (квантитативни) податоци со просечни вредности, минимални и максимални вредности, медијана и интерквартилен ранк, во зависност од нивната дистрибуција. За споредба на групите, авторката користи Chi-square и Fisher exact тестови за квалитативни варијабли, а за квантитативни Student t-test, Mann-Whitney U, ANOVA и Kruskal-Wallis ANOVA, што е во согласност со современите статистички стандарди. Дополнително, ROC анализата обезбедува проценка на дискриминаторската способност на Ag1 и Ag2 за разликување на лесен и тежок COVID-19, што е важен придонес за практичната примена на резултатите. Нивото на статистичка значајност $p < 0,05$ е соодветно избрано, обезбедувајќи доверливи и валидни заклучоци.

Шестата глава ги презентира **резултатите од докторскиот труд**, систематизирани во 11 поглавја за подобра прегледност. Студијата статистички обработува 99 возрасни пациенти со прележан COVID-19, поделени во две кохорти според тежината на клиничката презентација: група А – пациенти со лесна клиничка форма или асимптоматски лица со позитивен PCR тест; група Б – пациенти со тешка клиничка форма, кои имале потреба од хоспитализација. Демографските карактеристики покажуваат скоро еднаква полова дистрибуција меѓу испитаниците, 50 (50,51 %) жени и 49 (49,49 %) мажи. Возраста варираше од 23 до 83 години, со просек од $54,4 \pm 13,4$ години и медијана од 57 години, што укажува на застапеност на возрасната популација со умерена до повисока старосна структура. Анализата на пушачките навики покажала дека 34 пациенти (34,34 %) активно пушеле во моментот на дијагноза, додека 16 (16,16 %) биле поранешни пушачи. Стапката на смртност во целата кохорта изнесувала 6,06 %, односно шест пациенти, при што значително поголем дел биле мажи ($n=5$) во споредба со жени ($n=1$). Овој наод е конзистентен со податоците од меѓународни студии кои укажуваат дека машкиот пол е почесто поврзан со неповолен исход кај COVID-19. Во однос на клиничката презентација имаме скоро еднаквата застапеност на двете групи на испитаници што овозможува објективно и еквивалентно анализирање на имунолошките параметри кои се од интерес на ова истражување. Имено 49 пациенти (49,49 %) имале лесна форма на болеста, додека 50 пациенти (50,51%) развиле тежок облик. Сите пациенти со тешка форма биле хоспитализирани, а траењето на хоспитализацијата варираше: 17 (17,17 %) престојувале ≤ 10 дена, додека 33 (33,33 %) биле хоспитализирани подолго од 10 дена. Од пациентите со тежок облик, 39,39 % имале потреба од кислородна терапија со проток ≥ 5 L/min, што ја нагласува сериозноста на респираторниот дистрес механизам. Дополнително, кај 24 пациенти (48%) била неопходна примена на неинвазивна вентилација, што укажува на значајна фреквенција на средно до тешки респираторни компликации во оваа група.

Во однос на коморбидитети и пост-COVID компликации, кај 71 пациент (71,72 %) била потврдена барем една хронична болест. Најчесто е присутна комбинација од три истовремени

коморбидитети (22,22 %), што ја рефлектира комплексноста на клиничкиот профил кај овие пациенти. Најзастапени заболувања биле артериската хипертензија и хроничната опструктивна белодробна болест (ХОББ), додека дијабетес мелитус и обезитас се јавуваат нешто поретко, иако без статистичка значајност во однос на тежината на болеста. Пост-COVID компликации биле евидентирани кај 44 пациенти (44,44 %), што укажува на релативно висок процент на долгорочни последици по прележување на инфекцијата. Најчесто регистрирани биле хроничен замор, долготрајна кашлица и перзистентна диспнеа. Кандидатката д-р Татабитовска темелно ги анализира белодробните компликации, така што кај 60 пациенти (60,61 %) била дијагностицирана пневмонија, додека синдромот на акутен респираторен дистрес (АРДС) бил потврден кај 16 пациенти (16,16 %). Понатамошната анализа покажала дека компликациите се јавувале значајно почесто кај тешките случаи (64 % во споредба со 25,53 % кај лесните; $p=0.00014$). Ова ја нагласува улогата на тежината на клиничката презентација како детерминанта за развој на сериозни белодробни нарушувања.

Детално е анализиран вакцинален статус кај испитаниците, при што резултатите покажуваат дека 78 (78,79 %) од сите пациенти биле вакцинирани, најчесто со две дози (60,2 %). Меѓу пациентите со тежок облик, процентот на вакцинирани бил понизок (73,47 %) во споредба со оние со лесна форма (85,71 %), иако разликата не достигнала статистичка значајност ($p=0.133$). Пневмонија и АРДС имале несигнификантно почесто пациентите кои немале примено вакцина против COVID-19 (65 % vs 58,97 %, $p=0.623$) и (20 % vs 14.1 %, $p=0.5$), соодветно. Сепак, дистрибуцијата според видот на вакцина покажала значајни разлики. Pfizer-вакцината била значајно поретко застапена кај тешките случаи (40,54 % vs 64,29 %, $p=0.017$), што укажува на можно протективно дејство. Напротив, AstraZeneca била забележана исклучиво кај тешко болните (5,41 %), иако бројот на пациенти е мал за цврсти статистички заклучоци.

Во однос на варијаблите возраст, пол и пушачки статус, пациентите со тежок облик на клиничка манифестација биле значајно постари во споредба со оние со лесен ($59,7 \pm 11,1$ vs $48,9 \pm 13,4$ години; $p=0.00003$), а машкиот пол бил почесто застапен во првата група (64 % vs 36 %, $p=0.00355$). Ова ја потврдува конзистентноста со меѓународните студии за ризикот од тежок COVID-19 кај повозрасни лица и машки пол. Од друга страна, пушачкиот статус не е статистички поврзан со тежината на болеста ($p=0.94$), што укажува дека индивидуалниот ризик повеќе се одредува од возраст, присуство на коморбидитети и имунолошки одговор, отколку од моменталната или претходната навика за пушење.

Хематолошката анализа покажала сигнификантни разлики меѓу групите. Лимфопенијата била многу почеста кај пациентите со тежок облик (50 % vs 20,4 %). Просечните вредности на лимфоцити биле значајно пониски ($1,09 \pm 1,7$ vs $2,09 \pm 2,1$; медијана $0,45$ vs $1,1 \times 10^9/L$; $p=0.00051$). Дополнително, 89,29 % од тешките пациенти имале ниски лимфоцити, во споредба со 58,82 % кај лесните форми ($p=0.027$). Неутрофилите исто така биле значајно повисоки во групата со тежок COVID-19 (медијана $11,25$ vs $6,8 \times 10^9/L$; $p=0.0052$). Соодветно, неутрофилно-лимфоцитниот однос (NLR) е сигнификантно зголемен кај групата А ($13,34$ vs $5,71$; $p=0.0023$). Овој параметар покажал значајна корелација со присуството на пневмонија ($13,04$ vs $5,71$; $p=0.0117$) и АРДС (26 vs $7,56$; $p=0.0117$), што ја потврдува неговата предиктивна вредност за тежината и смртноста кај пациенти со COVID-19, овозможувајќи рана стратификација на ризикот за тежината на болеста.

Во докторскиот труд се анализирани клучни инфламаторни маркери, со посебен акцент на интерлеукин-6 (IL-6), кој претставува мултифункционален цитокин со централна улога во имунолошкиот одговор. IL-6 е директно вклучен во развојот на цитокинската бура, која е суштински

механизам за појава на акутен респираторен дистрес синдром (АРДС) и други животозагрозувачки компликации кај пациенти со COVID-19. Кандидатот презентира резултати кои се на граница на статистичка сигнификантност во однос на испитуваната разлика во вредностите на IL-6 меѓу вакцинираните/невакцинираните пациенти ($p=0.053$). Тежината на клиничката манифестација на COVID-19 имала сигнификантно влијание на вредностите на IL-6 ($p<0.0001$). Пациентите со тежок облик на болеста имале сигнификантно повисок IL-6: (90 % vs 26.53 %, $p<0.0001$), со просечни и медијални вредности од 61.92 ± 45.7 и 54.5 pg/mL соодветно, наспроти просечни и медијални вредности од 8.84 ± 15.7 и 4 pg/mL соодветно кај пациентите со лесен облик на болеста. Овие наоди ја потенцираат значајната улога на IL-6 како биомаркер за сериозноста на болеста и можност за рана идентификација на пациенти со висок ризик. Исто така, кај испитаниот С-реактивен протеин (CRP) било забележано значително покачување кај пациенти со хоспитализација и тешка клиничка презентација (97.78 ± 77.9 vs 34.15 ± 46.3 ; $p=0.000004$). CRP дополнително корелирал со потребата од кислородна терапија ≥ 5 L/min ($p=0.00028$) и достигнува највисоки вредности кај пациенти со АРДС (120 vs 35 mg/L; $p=0.00098$). Овие резултати ја потврдуваат улогата на CRP како чувствителен, но неспецифичен биомаркер за системска инфламација и тежок белодробен зафат.

Во однос на резултатите од анализата на QuantiFERON SARS-CoV-2 тестот, позитивен клеточен имунолошки одговор бил евидентиран кај 54 % од пациентите со тежок облик на COVID-19 и кај 46,94 % од пациентите со лесен облик на болеста. Негативен клеточен имунолошки одговор имале 40 % од пациентите со тежок COVID-19 и 48,98 % со лесен облик, додека неодреден клеточен одговор бил присутен кај 6 % од пациентите со тежок и 4,08 % со лесен облик на инфекцијата. Овие резултати не покажаа статистички сигнификантна разлика меѓу групите ($p=0.66$). Дополнително, жените и мажите имаа слична дистрибуција во однос на исходите од QuantiFERON SARS-CoV-2 тестот ($p=0.38$), што укажува дека полот не претставува доминантен модулатор на клеточниот имунолошки одговор во оваа кохорта.

Вакциналниот статус на пациентите, од друга страна покажал статистички сигнификантно влијание врз клеточниот имунолошки одговор ($p=0.049$). Оваа значајна разлика произлегува главно од почестата застапеност на вакцинирани пациенти без детектибилен клеточен имунитет, во споредба со оние со неодреден одговор. Овој наод може да се интерпретира како индикација дека кај дел од вакцинираните лица, хуморалниот имунитет доминира, додека клеточниот не се детектира со достапните методи, или пак е можно имунолошката меморија да е одржана на ниво на мемориски Т-клетки, кои не секогаш продуцираат интерферон- γ при стимулација *in vitro*. Клеточниот имунитет бил статистички сигнификантно асоциран со вакциналниот статус кај пациентите со лесен облик на COVID-19 ($p=0.03$), додека кај пациентите со тежок облик оваа асоцијација не достигнала статистичка значајност ($p=0.28$). Ова укажува дека кај пациенти со полесна клиничка форма, вакцинацијата појасно го моделира профилот на клеточниот имунолошки одговор, додека кај тежок облик најверојатно доминираат други фактори – како вирулентноста на инфекцијата, индивидуалната имунокомпетенција и присуството на коморбидитети. Анализата на подгрупите покажа дека кај пациентите со лесен COVID-19, најголем дел од вакцинираните имаа позитивен QFN-IFN γ тест, односно присутен клеточен имунитет (91,3 %). Следи групата со негативен QFN-IFN γ тест (87,5 %), додека во подгрупата со неодреден клеточен имунитет немало вакцинирани пациенти. Овој резултат може да се разгледува како индиректен доказ дека вакцинацијата кај пациенти со лесна клиничка форма генерално ја поддржува активацијата на Т-клеточниот одговор. Во групата со тежок COVID-19, распределбата била

поразлична: вакцинирани биле 65,38 % од пациентите со позитивен QFN-IFN γ , 85 % од оние со негативен QFN-IFN γ и 66,67 % од пациентите со неодреден клеточен имунитет. Високиот процент на вакцинирани пациенти со негативен QFN-резултат (85 %) може да укаже дека во одредени случаи вакцинацијата не обезбедува доволна клеточна активација, особено кај пациенти кои развиваат тешка форма на болеста – веројатно поради имунолошка дисфункција или нарушена Т-клеточна меморија.

Пациентите со позитивен, негативен и неодреден клеточен одговор имале сигнификантно различни вредности на Ag1 ($p < 0.0001$). Post-hoc анализата покажала дека оваа вкупна сигнификантност се должи на значајно повисоки вредности на Ag1 кај пациентите со позитивен клеточен имунитет во споредба со оние со негативен и неодреден одговор ($p < 0.0001$ и $p = 0.0016$, соодветно). Овој наод ја потврдува валидноста на тестот како функционален биомаркер за процена на Т-клеточниот имунитет. Вредностите на Ag1 и Ag2 не покажале статистички значајна зависност од вакциналниот статус на пациентите со прележан COVID-19 ($p = 0.96$ и $p = 0.85$, соодветно). Ова дополнително сугерира дека вакциналниот ефект врз клеточниот имунитет е комплексен и мултифакторски условен. Кај вакцинираните пациенти медијаната (IQR) на вредностите на Ag1 изнесувал 0.355 (0.22–0.88), а кај невакцинираните беше незначајно повисока – 0.495 (0.205–0.915). Слично, медијаната на Ag2 кај вакцинираните пациенти била 0.415 (0.25–0.85), додека кај невакцинираните нешто повисока – 0.51 (0.245–1.15). Иако разликите не достигнале статистички значајност, ваквиот тренд може да укаже на потенцијален биолошки ефект, кој би можел да биде потврден само во поголеми кохорти или со подолг период на следење. ROC анализата била применета за да се утврди дискриминаторската способност на Ag1-N и Ag2-N во разграничувањето на пациенти со лесна и тешка клиничка форма на COVID-19. Вредностите на AUC беа 0.564 (95% CI: 0.448–0.680) за Ag1-N и 0.562 (95% CI: 0.447–0.676) за Ag2-N, при што се утврдило дека и двата антигени имаат слаба дискриминаторска способност за клиничката тежина на болеста. В

Во однос на анализата на хуморалниот имунолошки одговор, докторантката д-р Татабитовска прикажува резултати, при што кај 97,98 % од испитаниците бил евидентиран позитивен титар на анти-SARS-CoV-2 IgG антитела над референтната граница, додека кај 2,02 % вредностите биле под прагот. Овие поединечни случаи биле асоцирани со потежок клинички тек на COVID-19 и со неодреден QuantiFERON резултат, независно од вакциналниот статус, што укажува на можен недостаток во ефективната активација на имунолошкиот одговор. Анти-SARS-CoV-2 IgG неутрализирачките антитела имале просечна концентрација од 243.96 ± 202.9 IU/ml (медијана 165 IU/ml) во групата со лесна клиничка слика, и 358.83 ± 469.4 IU/ml (медијана 207.5 IU/ml) во групата со тежок клинички тек. Иако концентрацијата била повисока кај пациентите со потежок облик на болеста, разликата не достигнала статистичка значајност ($p = 0.28$). Кај пациентите од машки пол биле регистрирани несигнификантно повисоки вредности на анти-SARS-CoV-2 IgG антителата во споредба со женскиот пол (просек 345.96 ± 448.2 vs 268.87 ± 262.4 IU/ml; медијана 209 vs 184.5 IU/ml). Слично, била забележана позитивна, но статистички несигнификантна корелација помеѓу возраста и нивото на анти-SARS-CoV-2 IgG антителата ($r = 0.0175$; $p = 0.86$), што укажува дека повозрасните пациенти имале тенденција кон повисоки титри. Дополнително, титарот на антителата не покажала значајна асоцијација со вредностите на лимфоцитите ($p = 0.572$), неутрофилите ($p = 0.757$) или концентрацијата на IL-6 ($p = 0.213$). Од друга страна, сигнификантна разлика била утврдена во концентрацијата на анти-SARS-CoV-2 IgG антителата во зависност од статусот на клеточниот имунитет ($p = 0.0004$). Post-hoc анализата покажала дека оваа разлика

произлегува од значајно повисоки концентрации на антитела кај пациентите со позитивен клеточен имунитет, во споредба со оние со негативен ($p=0.0021$) и неодреден ($p=0.02$) QuantiFERON резултат. Просечните концентрации на анти-SARS-CoV-2 IgG антителата биле 406.71 ± 431.9 IU/ml кај пациентите со позитивен клеточен имунитет, 218.0 ± 259.9 IU/ml кај оние со негативен, и 93.66 ± 104.4 IU/ml кај пациентите со неодреден QuantiFERON резултат. Анализата на компликациите и исходите од COVID-19 покажала дека пневмонијата и APДС се јавуваа почесто кај невакцинирани пациенти (65 % vs 58,97 %; 20 % vs 14,1 %) Пост-COVID компликациите биле нешто почести кај вакцинираните пациенти (48,05 % наспроти 31,5 8%), што укажува дека самиот вакцинален статус не претставува доволен заштитен фактор за превенција на компликации, туку клучна улога има и квалитетот и адекватноста на имунолошкиот одговор.

Дополнително, кандидатката направила одделна анализа на четворица пациенти кои примале имunosупресивна терапија. Кај нив се забележале специфични клинички и имунолошки профили, кои потенцијално придонесуваат за повисок ризик од тежок исход.

Резултатите од овој докторски труд укажуваат дека иако постои силна поврзаност на хуморалниот со клеточниот имунитет, нивната конзистентност не е секогаш паралелна. Вакциналниот статус се покажа како клучен фактор за титарот на антитела и за профилот на целуларниот имунолошки одговор. Овие наоди се во согласност со тековните имунолошки модели според кои координираниот одговор на Б- и Т-клетките претставува клучен предуслов за ефикасна заштита од тешки форми на COVID-19.

Во поглавјето **Дискусија, седма глава**, кандидатката ги споредува своите резултати со достапни податоци од литературата. Кандидатката прави детална анализа на резултатите од студијата, правејќи споредба со досега објавените стручни и научни трудови во интернационални рамки, голем број на мета-анализи и водичи и препораки што се однесуваат на ова проблематика. Притоа се разгледуваат и најновите мета-анализи кои ја опфаќаат имунолошката реакција при SARS-CoV-2 инфекција, вклучувајќи го координираниот одговор на вродениот и стекнатиот имунитет, променливоста во титрите на антитела, како и поврзаноста меѓу клеточниот имунитет и клиничкиот исход кај пациентите. Голем дел од резултатите добиени со оваа студија се во согласност со податоците од литературата, вклучително и заклучоците од повеќето систематски прегледи и мета-анализи за имунолошкиот профил кај COVID-19 пациенти.

Посебен осврт е даден на предностите и ограничувањата на истражувањето, како и на апликативната вредност на добиените резултати во секојдневната клиничка работа со пациентите.

Осмата глава ги сумира **заклучоците** од истражувањето, истакнувајќи дека клиничкиот исход кај COVID-19 зависи од комплексната интеракција помеѓу вирусот, имунолошкиот систем на домаќинот и присуството на хронични заболувања, кои значително го зголемуваат ризикот од тежок тек. Вакцинацијата, особено со комплетен циклус и бустер дози, како и хибридниот имунитет, обезбедуваат повисоки титри на антитела и координиран Т-клеточен одговор, овозможувајќи супериорна заштита од реинфекција и тешка клиничка слика. Хуморалните и клеточните имунолошки маркери, вклучително титарот на неутрализирачки IgG антитела, CD4+/CD8+ клетки, IFN- γ , CRP, IL-6 и N/L сооднос, имаат значајна прогностичка вредност за идентификација на пациенти со висок ризик. Интегрираното толкување на овие параметри овозможува персонализирана проценка и подобрување на клиничкото управување со пациентите.

Последната, **деветта глава** од докторската дисертација ја содржи приложената **литература**, која е обемна и прегледна, и содржи 273 референци, коректно цитирани, по прифатените стандарди.

Оцена на трудот

Докторскиот труд на кандидатката ас. д-р Александра Татабитовска, со наслов: **Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации**, претставува истражување во областа на медицината, односно нејзиното потесно подрачје – пулмологија, со посебен осврт на имунолошките аспекти кај COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации. Докторскиот труд е изработен по сите принципи на научно истражување. Во согласност со мотивот на студијата, дефинирани се и целите на истражувањето, научниот пристап е оригинален и внимателно избран, а методологијата на испитувањето е соодветна и современа. Поставените цели се во целина реализирани, а добиените резултати се соодветно и точно обработени, интерпретирани и дискутирани во согласност со нивната научна и клиничка вредност. Од добиените резултати се изведени соодветни заклучоци, при што се апострофирани и ограничувањата на студијата. Изработката на оваа дисертација ќе даде значителен придонес не само во секојдневната клиничка пракса, туку и во академската и научноистражувачката работа.

Докторскиот труд на кандидатката Асс.д-р Александра Татабитовска, со наслов: **Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации**, ги исполнува пропишаните услови и стандарди за подготовка на докторски труд согласно со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус академски студии – докторски студии.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Александра Татабитовска, Теодора Брњарчевска Блажевски, Владимир Јоксимовиќ, Александар Петличковски, Ненад Јоксимовиќ. **Имунолошки карактеристики на пациенти со различна клиничка манифестација на COVID-19 во корелација со SARS CoV-2 вакцинации**, објавен во: **MEDICUS 2024 Vol.29 (3): 291-296** (ISSN 1409-6366 UDC 61) Dec 2024.

2. Aleksandra Tatabitovska, Teodora Brnjarchevska Blazeovski, Marija Zdraveska, Dejan Todevski, Irfan Ismaili, Bojan Stoshevski, Tamara Savevska, Ivan Petrovski, Vladimir Joksimovic, Deska Dimitrievska, Aleksandar Petlichkovski, Nenad Joksimovic " **Cellular and humoral immunity in patients with COVID-19 correlated with severity of clinical presentation and SARS CoV-2 vaccination status**" Original Article објавен во: **Мак. мед. преглед MMP 2/24, Macedonian Medical Preview, 2024; 78(2): 77-83.**

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси:

Научниот придонес на докторскиот труд се огледа преку систематското истражување и продлабочување на разбирањето за комплексната динамика помеѓу целуларниот и хуморалниот имунитет кај COVID-19 пациенти, со посебен акцент на прогностичката вредност на интегрираните имунолошки показатели за рана идентификација на пациенти со висок ризик од тежок клинички тек. Дисертацијата ја нагласува значајната улога на вакцинацијата и хибридниот имунитет во засилување на заштитата, како и меѓусебната координација на антителата и Т-клеточен одговор.

Подрачје на примена и ограничувања:

Резултатите од студијата можат да се применат во секојдневната клиничка пракса за индивидуализирана проценка на ризикот и управување со COVID-19 пациентите, како и за оптимизација на стратегии за имунизација и терапија. Во иднина, интеграцијата на овие параметри може да овозможи поефикасно справување со пандемиите и поголема подготвеност за нови вирусни закани, поттикнувајќи развој на персонализирана медицина и унапредување на глобалната здравствена заштита. Ограничувањата на студијата се однесуваат на големината на кохортата, варијабилноста на имунолошкиот одговор кај различни пациенти и ограничените можности за долгорочно следење на титрите и Т-клеточната меморија.

Можни понатамошни истражувања

Идните студии на оваа проблематика би можеле да се фокусираат на долгорочните ефекти од вакцинацијата и хибридниот имунитет кај COVID-19, на варијабилноста на имунолошкиот одговор кај различни подгрупи пациенти, како и на развој на интегрирани модели за персонализирано предвидување на клинички исход и оптимизација на терапевтските стратегии. Посебен акцент треба да се стави на Т-клеточниот одговор кај ризични групи, вклучувајќи имунокомпромитирани пациенти и оние со хронични заболувања, со цел да се оцени трајноста и ефикасноста на клеточниот имунитет во заштита од SARS-CoV-2. Овие истражувања, исто така, ќе обезбедат солидна основа за развој на ефикасни здравствени платформи за справување со идни пандемии.

Комисијата смета дека темата на дисертацијата е актуелна, современа и има значаен научен и клинички придонес. Докторскиот труд „Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации“ претставува оригинален и самостоен научен труд и целосно ги исполнува условите согласно со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата **позитивно го оценува** приложениот докторски труд и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје, да ја прифати позитивната оценка и да закаже јавна одбрана на докторскиот труд со наслов: **Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации** на кандидатката д-р Александра Татабитовска.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Томе Стефановски, претседател, с.р.

Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, ментор, с.р.

Проф. д-р Татјана Чапароска, член, с.р.

Проф. д-р Деска Димитриевска, член, с.р.

Проф. д-р Александар Петличковски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КЛИНИЧКИ И ЕПИДЕМИОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПАЦИЕНТИТЕ СО ЈУВЕНИЛЕН ИДИОПАТСКИ АРТРИТИС“ ОД АС. Д-Р МАРИЈА НЕШКОВСКА ШУМЕНКОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата XXI редовна седница одржана на 24.7.2025 година, а по предлог на Советот за студиската програма на трет циклус студии – докторски студии по медицина, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката ас. д-р Марија Нешковска Шуменковска со наслов: „Клинички и епидемиолошки карактеристики на пациентите со јувенилен идиопатски артритис“, во состав: проф. д-р Розана Кацарска (претседател), проф. д-р Аспазија Софијанова (ментор), проф. д-р Констандина Кузевска Манева (член), проф. д-р Љубинка Дамјановска Крстиќ (член) и проф. д-р Мери Киријас (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката ас. д-р Марија Нешковска Шуменковска, со наслов: „Клинички и епидемиолошки карактеристики на пациентите со јувенилен идиопатски артритис“, содржи 97 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, големина на букви – 12. Трудот содржи 78 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет-ресурси.

Трудот содржи 7 дела на научен труд: вовед, цел на студијата, материјали и методи, резултати, дискусија, заклучни согледувања и користена литература. Деловите се систематизирани во точки и потточки, со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето. Тој претставува прва студија од ваков тип кога станува збор за јувенилен идиопатски артритис, хронична болест во која е обработена детската популација од 0 до 16 години.

Во воведниот дел, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Со тоа кандидатката ја изнесува дефиницијата на јувенилниот идиопатски артритис,

инциденцата на појавување и клиничките облици на појавување. Во студијата е дискутирана класификацијата на јувенилниот идиопатски артритис. Во 1972 година, болеста била наречена јувенилен ревматоиден артритис, за подоцна со најновата ILAR-класификација да го добие името јувенилен идиопатски артритис, кое е и денес во употреба. ILAR-класификацијата ги стратифицира суптиповите на автоинфламаторни болести преку: бројот на зафатени зглобови, присуство на системски симптоми и детекција на ревматоидниот фактор како РФ позитивен или РФ негативен. Со оваа класификација се опфатени 7 суптипови на болеста. Во студијата, кандидатката поединечно ги објаснува карактеристиките на секој суптип поединечно.

Кандидатката ја одвојува посебно системската форма на јувенилен идиопатски артритис, кај која зглобните промени не се првично застапени како кај типичните форми на ЈИА, туку на почетокот клиничката слика е со епизоди на нејасна фебрилност, осип и хепатомегалија. Заради постоење на можност од настанување на МАС (макрофаген активационен синдром), како компликација на оваа форма на јувенилен идиопатски артритис, кандидатката истакнува дека пациентите треба внимателно да бидат следени.

Потоа продолжува со опис на олигоартикуланата форма, која е застапена кај 50 – 80 % од сите пациенти со јувенилен идиопатски артритис во Северна Америка и европската бела популација. Следна е полиартикуларната форма, која означува зафаќање на 5 зглоба од почетокот на болеста во првите 6 месеци од дијагностицирање на болеста. Псоријатичниот артритис во своите критериуми вклучува артритис и псоријаза и псоријаза и артритис и најмалку два од следниве знаци: дактилитис, раслојување на ноктите или онихолиза псоријаза, примарно поврзана. Во студијата се проучени и вонзглобните манифестации на јувенилен идиопатски артритис: лимфаденопатија, хепатомегалија, спленомегалија, од срцеви манифестации како најзастапена вонзглобна манифестација е перикардит, потоа кандидатката изнесува и други вонзглобни манифестации, како плевритис и перитонитис од белодробни манифестации, ревматски чворчиња, васкулитис, промени на централниот нервен систем, бубрежни манифестации, теносиновитис, миозитис, офталмолошки манифестации на ЈИА како увеитис и хроничен иридоциклитис. Кандидатката истакнува дека кај овие пациенти вообичаено се изведуваат лабораториски анализи на секои 4 до 6 недели заради следење на промени кои можат да настанат при спроведување на терапијата.

Во делот **Материјали и методи**, детално се опишани критериумите за вклучување на пациентите во студијата, како и методите.

Инклузиони критериуми за влез во студијата. Во студијата се вклучени пациенти кои ги исполнуваат ILAR-ревидираните критериуми од 2001 за дијагноза на јувенилен идиопатски артритис.

Ексклузионите критериуми опфаќаат:

1. пациенти на возраст над 16 години
2. дијагностициран септичен артритис
3. пациенти кои исполнуваат критериуми за febris reumatica
4. реактивни артрити
5. дијагноза на SLE и други автоимуни болести на сврзното ткиво
6. мукополисахаридози.

Кандидатката истакнува дека на Институтот за имунологија и хумана генетика е извршена HLA-B и HLA-DRB1 генотипизација, како и профилирање на IL-1, IL-6, TNF- α цитокините за подобро терапевско профилирање на пациентите.

Заради генотипизација на пациентите на Институтот за имунологија и хумана генетика, реализирана е HLA-B и HLA-DRB1 типизација на локусите со хибридизациона техника на Luminex-платформа. За ХЛА-типизацијата, со метод SSO беа користени китови: LAB Type SSO Typing Tests од ONE LAMBDA, INC, USA. Постапката започнува со PCR-амплификација на егзоните 2 и 3 за HLA-B и егзонот 2 за HLA-DRB1 со користење на биотинилирани прајмери. Условите за циклирање вклучуваат иницијална денатурација на 96°C 20 секунди, 60°C 20 секунди и 72°C 10 минути и бесконечно на 4°C. PCR-продуктот бил денатуриран и повторно рехибридизиран со комплементарни ДНК-проби, конјугирани за флуоресцентно обележани микросфери. За детекција на новосоздадените хибриди е користен R-phycoerythrin-conjugated streptavidin (SAPE). Интензитетот на флуоресценцијата на фикоеритринот за секоја микросфера е детектиран со Luminex 200, проточен анализатор. Резултатите од ХЛА-типизацијата се интерпретирани со помош на софтверска програма Fusion 3.0 според инструкциите на производителот.

Има докази дека HLA-B27 е најден кај пациенти со јувенилен идиопатски артритис, што може да има прогностичко значење. Има студии кои укажуваат дека при активност на болеста во крвта и во синовиите има зголемено ниво на IL-6. Исто така, има докази дека по спроведена терапија со инхибитор на IL-6 доаѓа до намалување на

нивоата, што води до заклучок дека одредувањето на IL-6 може да послужи како биомаркер за одржување на подолг ремисионен период кај пациентите.

Опишани се и скалите за функционална проценка на пациентите со јувенилен идиопатски артритис, за проценка на активноста на болеста ДАС 28 скорот, кој заедно со оригинален прашалник за сите 35 пациенти овозможува увид во клиничката состојба на пациентите и дали тие се во фаза на активна болест или ремисија. Кандидатката дава и интерпретација на **DAS 28 скорот** и истакнува дека тоа е компјутерски калкулиран скор, кој доколку е помал од 2,6, пациентот е во ремисиона фаза, доколку се движи од 2,6 до 3,2, ниска активност, доколку скорот се движи од 3,2 до 5,1, укажува на умерена активност на болеста, а доколку скорот е поголем од 5,1, укажува на високо активна болест. Прашалникот кој е даден на крајот од трудот ја надополнува оваа проценка, бидејќи на пациентот, односно на родителите им се поставуваат прашања за времетраењето на утринската вкочанетост, болки во одреден зглоб или, пак, појава на нови симптоми или отоци на зглобови кои претходно не биле отечени, со што може да се донесат поконкретни заклучоци за стадиумите на болеста. Преку одредување на активноста на болеста пред почетокот на терапијата и три месеци по терапијата, кај пациентите кои биле со висок DAS28 скор и не дале соодветен одговор на конвенционалната терапија со DMARDS, било одлучено да се префрлат од базична на биолошка терапија.

Пред да се воведе биолошката терапија кај овие пациенти, реализирано е РТГ на бели дробови, вирусолошки маркери и Qvantiferonski test.

Резултатите кандидатката ги прикажува со утврдени статистички методи преку употреба на STATISTICA 10, SPSS 20.0 и табеларно и графичко прикажување на резултатите. Во трудот има 21 графикон, 15 табели и 5 слики. Користена е и современа литература од 78 автори. Во студијата земаат учество 35 пациенти со јувенилен идиопатски артритис (ЈИА) со просечна возраст од 9.8 ± 3.4 , во ранг од 3 до 15 години. Просечната возраст кај машкиот пол е повисока и изнесува 11.4 ± 3.3 , во ранг од 5 до 15 години. Просечната возраст кај женскиот пол изнесува 9.0 ± 3.2 , во ранг од 3 до 14 години, што соодветствува со податоци од литеартурата. Во однос на полот, 65,7 % (23) се од женскиот пол, а 34,3 % (12) се од машкиот пол, што е во корелација со податоци од литературата. Во најголем дел, формата на јувенилен идиопатски артритис (ЈИА) е полиартикуларната форма, со 48,6 % (17), потоа следува моноартикуларната форма, со 25,7 % (9), со 17,1 % е застапена олигоартикуларната форма и со 8,6 % системската форма. Според националноста, во најголем дел учесниците во студијата се Македонци

– 71,4 %, Албанци – 14,3 %, Роми – 11,4 % и се регистрира еден пациент со бошњачка националност.

Кандидатката укажува дека најголем број од пациентите биле од град – 34 пациенти и еден пациент од село. Најголем број од пациентите, вкупно 20, се од Скопје со оглед на податокот дека најголем број од пациентите живеат во главниот град, 3 пациенти се од Куманово, 2 пациента се од Прилеп и Струмица и по 1 пациент од Кавадарци, Македонски брод, Штип, Битола, Велес, Валандово и Охрид. Еден пациент е од с. Лажани, Прилепско.

Со статистичка обработка идентифицирани се 18 HLA-B алелни групи во нашата кохортна група. Најфреквентни HLA-B локуси биле HLA-B*27 и HLA-B*35, со 14,29 % и HLA-B*18, со застапеност од 11,42 %. Биле детектирани единаесет HLA-DRB1 алелни групи, и само четири од нив биле со застапеност од 10 %. Кандидатката истакнува дека најфреквентна алелна група од HLA-DRB1 е HLA-DRB1*35 со застапеност од 35,71 %, следено од HLA-DRB1*01 (12,87 %). Со најмала застапеност е HLA-DRB1*04 (11,43 %).

Во однос на терапискиот пристап, кандидатката истакнува дека од вкупно 35 пациенти кои се испитувани, повеќе од половина од пациентите – 51,4 % примаат терапија со Methotrexat, од што се заклучува дека најголем број од пациентите примале перорална терапија. Авторката во студијата укажува дека кај пациентите е применета современа биолошка терапија, па од вкупниот број пациенти, 22,9 % примаат биолошка терапија со amr. Actemra и.в., кој е инхибитор на IL-6. На биолошка терапија со amr. Humira s.c., кој е инхибитор на TNF alfa, се 17,1 % од вкупниот број на пациенти и по еден (2,9 %) пациент примаат биолошка терапија со amr. Etanercept s.c., кој е, исто така, TNF alfa инхибитор. За пациентите со системска форма на јувенилен идиопатски артритис е употребена терапија со Caps. Ciklosporin и биолошка терапија со amr. Anakinra s.c., која дала добри тераписки ефекти кај овие пациенти кои треба да бидат внимателно следени заради опасноста од настанување на животозагрозувачка компликација MAC.

Во дискусијата, кандидатката укажува дека е важно рано започнување на тераписките процедури заради спречување на компликации од јувенилниот идиопатски артритис. Терапијата започнува со употреба на нестероидни антиинфламаторни лекови од типот на ибупрофен, па потоа се продолжува со употребата на DMARD (Disease-modifying antirheumatic drugs) базична терапија со метотрексат како основен лек за третман на ЈИА, а потоа третманот може да биде комбиниран и со употреба на локални кортикостероиди во зглобовите или, пак, системска употреба на кортикостеродна терапија како премостувачка терапија до делувањето на метотрекстатот. Укажано е дека кај пациентите кои не дале добри

результати од конвенционалното лекување ќе се вовеле биолошка терапија. Кандидатката укажува дека кај пациентите е спроведувана современа биолошка терапија со инхибитори на IL-6 - amp. Tocilizumab, IL-1 инхибитор - amp. Anakinra, TNF alfa инхибитори - amp. Humira (adalimumab), Infliximab (и неговиот биосимилар Inflectra). Исто така, таа истакнува дека јувенилниот идиопатски артритис претставува хронична болест, која има различни клинички и епидемиолошки, како и гентски карактеристики. Авторката прави и статистичка анализа на нивото на почетни цитокини пред терапија и заклучува дека нивното ниво се намалува по примена на соодветна терапија. Така, истакнува дека кај пациентите со ЈИА се регистрираат повисоки просечни вредности на **IL1 Beta**, кои изнесуваат 8.6 ± 6.5 pg/ml од референтните вредности кои изнесуваат <5 pg/ml. Највисока просечна вредност на **IL1 Beta** од 10.0 ± 7.3 pg/ml, во ранг од 1.9031 до 16.05228pg/ml се регистрира кај системската форма на ЈИА. Потоа следи полиартикуларната форма со покачени вредности на **IL1 Beta** над референтните со 9.5 ± 7.1 pg/ml со ранг од 1.9031 до 21.8451pg/ml. Кај олигоартикуларната се регистрираат просечни вредности на **IL1 Beta** повисоки од референтните 8.0 ± 6.0 pg/ml, во ранг од 1.9031 до 13.5834 pg/ml. Просечните вредности на **IL1 Beta** се повисоки од референтните и кај моноартикуларната форма на ЈИА 7.1 ± 6.2 , во ранг од 0.8829 до 15.2287 pg/ml.

Во дискусијата, кандидатката истакнува дека има голем напредок во третманот и дијагностиката на заболувањето јувенилен идиопатски артритис, особено со примена на мултидисциплинарен пристап од страна на педијатар ревматолог, адултен ревматолог, офталмолог, ортопед и физијатар. Во оваа студија се анализирани 35 пациенти со дијагноза јувенилен идиопатски артритис. Најголем број од пациентите биле женски (65,7 %), што е во корелација со претходно објавените податоци. Јувенилниот идиопатски артритис претставува хронична болест, која има различни клинички и епидемиолошки, како и гентски карактеристики. Во последните 15 години има големи придобивки во дијагностиката, терапијата и следењето на јувенилниот идиопатски артрит, особено со примена на мултидисциплинарен пристап од страна на педијатар ревматолог, адултен ревматолог, офталмолог, ортопед и физијатар. Авторката истакнува дека женските пациенти биле со помала возраст во однос на машките во моментот на дијагностицирање на болеста. ЈИА е клинички хетрогено заболување со различни клинички аспекти меѓу децата. Седумнаесет од пациентите со јувенилен идиопатски артритис биле со полиартикуларна форма на болеста. Девет пациенти биле со моноартикуларна форма, шест пациенти имале олигоартикуларна и три имале системска форма на болеста. Генетските фактори може да придонесат за подобро разбирање на етиологијата и патогенезата на различните форми на јувенилниот идиопатски артритис. Авторката истакнува дека неколку студии покажале

дека мајорниот хистокомпатибилен комплекс (МНС) е најважен генетски фактор за појава на јувенилен идиопатски артритис. Во група на пациенти со јувенилен идиопатски артритис, најфреквентни HLA-B алелни групи биле: HLA-B*27, B*35, и B*18. Кога авторката ја споредила фреквенцијата со здравата популација, статистички значајни разлики биле пронајдени за две алелни групи, а тоа се: HLA-B*27 ($p=0,001959$, OR=3,39) и за HLA-B*15 ($p=0,000058$ OR=7,29). Според ова, може да се донесе заклучок дека овие алелни групи го зголемуваат ризикот за појава на јувенилен идиопатски артритис. Авторката истакнува дека најфреквентни алелни групи меѓу HLA-DRB1 локусите биле DRB1*11, *01,*04 и *16, но статистичка значајност или сигнификантност за зголемен ризик од појава на јувенилен идиопатски артритис беше пронајден само за DRB1*08 ($p=0,02758$, OR=4,54). Во мета анализа зголемен ризик за појава на ЈИА бил најден за HLA-B*27, HLA-DRB1*08 и HLA-DRB1*11 алелите, додека HLA-DRB1*04 покажале протективна улога за ЈИА. Сепак, со мета анализа се утврдило дека олигоартикуларната форма на јувенилен идиопатски артритис била асоцирана со HLA-DRB1*08, HLA-DRB1*11 и HLA-DPB1*01:02 алелите. Зголемен ризик за РФ негативната полиартикуларна форма на ЈИА беше најдена за алелите DRB1*08 и DRB1*11и DPB1*01:03. Зголемен ризик за РФ позитивна полиартикуларна форма на јувенилен идиопатски артритис е пронајдена за DRB1*04 и DRB1*01 алелите. Авторката во дискусијата од докторската дисертација ја истакнува студијата на Hersh и Prahalad кои заклучиле дека РФ негативната олигоартикуларна и полиартикуларна форма на јувенилен идиопатски артритис имаат заедничка фенотипска сличност со исклучок на бројот на зафатени зглобови. HLA-DRB1*08 бил споделен како заеднички предиспонирачки фактор, како што е потврдено со резултатите од студијата.

Авторката цитира современи студии и во една од нив истакнува дека во две годишна проспективна студија – Spirchez M et al, ја евалуирале поврзаноста на IL-1alfa, IL - 6 и TNF alfa кај деца со јувенилен идиопатски артритис со активноста на болеста и клиничката слика. Тие ги споредиле резултатите од 40 пациенти со јувенилен идиопатски артритис со 18 здрави деца. При споредбата е увидено дека покачени нивоа на IL-6 имало кај пациентите со јувенилен идиопатски артритис со активна форма на болеста, споредено со пациентите со неактивна болест. За секоја ЈИА група имало статистички сигнификантна разлика меѓу вредностите на IL6 кај пациентите со активна болест и кога пациентите биле во ремисија. Тие заклучиле дека IL6 може да служи како биомаркер за активноста и тежината на болеста.

Друга студија која авторката ја наведува е на Rooney M, David J et al. Во нивната студија евалуирале 5 пациенти со системска форма на јувенилен идиопатски артритис. Нивоата на IL-6 биле високи кај овие пациенти и биле во корелација со активноста на

болеста. Ваква поврзаност не била нотирана кај пациенти со полиартикуларна форма на ЈИА. Пациентите со системска форма на јувенилен идиопатски артритис биле следени во нивната фебрилна фаза на болеста кога и нивоата на IL6 биле највисоки, а овие нивоа се намалувале кога пациентите немале треска.

Во моментот на дијагноза, половина од пациентите (51,4 %) имале зголемени нивоа на IL-1 beta. По спроведување на третманот забележавме намалување на овие нивоа на кај 11,4% од пациентите. Најголем број од пациентите (91,4 %) имале нормални нивоа на IL-6 во времето на поставување на дијагнозата. Детектирани се само три пациенти со зголемени концентрации, но 6 месеци по третманот било забележано нивно намалување кај два пациента. Најголем број од пациентите со јувенилен идиопатски артритис имале нормални нивоа на TNF alfa (97,1 %). Концентрацијата била зголемена само кај еден пациент, но и кај него по 6 месеци по спроведување на третманот концентрациите се нормализирале.

Во студијата, бројот на пациенти бил мал, според тоа и асоцијацијата со некои локуси била слаба. Поради помалата популациона група, тешко е да се создаде кохорта од пациенти, но резултатите од студијата може да се употребат за различни мета-анализи со цел да се испита ЈИА-суспектибилноста кај конкретните суптипови меѓу етничките групи, зависно од присуството на специфични алели кои имаат предиспозиција за појава на болеста или би имала протективна улога кај секоја индивидуа.

Од сето изложено, може да се заклучи дека во оваа студија се најдени 3 алелни групи во HLA-B и –DRB1 локусите за асоцијација со јувенилен идиопатски артритис.

HLA-B*27, HLA-B*15 и HLA-DRB1*08 покажале висок ризик за појава на јувенилен идиопатски артритис со различни клинички форми. Концентрацијата на проинфламаторни цитокини е важна за селекција на најдобри терапевтски стратегии за третман на пациентите.

Кандидатката истакнува дека кај пациентите со јувенилен идиопатски артритис, заради хроничитетот на болеста, можна е појава на анемија. Заради тоа, таа истакнува студија поврзана со оваа појава. Во ретроспективна студија изработена во Саудиска Арабија на Кралскиот универзитет „Абдулазиз“, кај 49 деца со дијагноза јувенилен идиопатски артритис кои ги исполнувале ILAR-критериумите е испитувана анемијата на хроничитет. Пациентите биле на возраст од 2 до 18 години, 38 од нив (77,6 %) имале јувенилен идиопатски артритис, додека 8 пациенти (16 %) имале системски лупус еритематоидес. При изработка на студијата е утврдено дека анемија на хроничитет

претставува најфреквентно хематолошко заболување кај заболениите од јувенилен идиопатски артритис. Најфреквентен суптип кај кој се јавила анемија на хреницитет била олигоартикуларната форма на јувенилен идиопатски артритис, по што следувала системската форма на јувенилен идиопатски артритис. Највообичаен патофизиолошки механизам кој води кон анемија кај пациентите е инфламацијата, која корелира со тежината на болеста, вклучително и бројот на зафатени зглобови со артрит. Исто така, предвид се земени и инфламаторни маркери, седиментација на еритроцити и ЦРП.

Во заклучокот, кандидатката наведува дека во студијата преовладувал женскиот пол, што е во согласност со податоците добиени од литературата. Исто така, заклучува дека во студијата се одредени гени кои имаат ризик за појава на јувенилен идиопатски артритис, а тоа се: HLA-B*27 и HLA-B*35, со застапеност од 14,29 %, додека следен со застапеност е HLA-B*18, со застапеност од 11,42 %.

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, објави два рецензирани истражувачки труда:

1. Автор: Neshkovska Shumenkovska Marija, Sofijanovska Aspazija, Kuzevska Maneva Konstandina, Jovanovska Valentina, Petlichkovski Aleksandar, Kirijas Meri, Damjanovska Ljubinka
Association of HLA-B and HLA-DRB1 loci and inflammatory cytokines with the clinical presentation of patients with juvenile idiopathic arthritis – Acad Med J 2024;4(3):26-35.
2. Автор: Marija Neshkovska Shumenkovska, Aspazija Sofijanovska, Rozana Kacarska, Konstandina Kuzevska Maneva, Beti Gjarkova Angelovska, Valentina Jovanovska
Evaluation of pediatric patients with juvenile idiopathic arthritis treated with biological therapy Tocilizumab (Actemra)- Archives of public health Vol.13 No2 (2021).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката се: за прв пат применета генотипизација за HLA-B, HLADR-B1, како и профилирање на цитокините IL-1, IL-6, TNF alfa.

Оваа докторска дисертација може да биде од голема корист во педијатриската ревматологија заради за прв пат применетите методи за одредување на генотипизација

HLA-B, HLADR-B1, со што се овозможува типизација на облиците на јувенилниот идиопатски артритис, како и заради тоа што за прв пат на педијатриски пациенти е извршено цитокинско профилирање во нашата држава на цитокините IL-1, IL-6, TNF alfa за попрецизно терапевско делување и со тоа побрз влез во ремисија на пациентите. Бидејќи групата од испитаници е мала, кандидатката истакнува дека нема можности за големи кохортни иследувања, но, исто така, истакнува дека со мета-анализа на резултатите од оваа студија, тие можат да се употребат понатаму за поголеми групи и уште подобро согледување на терапевските и дијагностичките можности на пациентите со јувенилен идиопатски артритис.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката ас. д-р Марија Нешковска Шуменковска со наслов: „Клинички и епидемиолошки карактеристики на пациентите со јувенилен идиопатски артритис“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Розана Кацарска, претседател, с.р.

Проф. д-р Аспазија Софијанова, ментор, с.р.

Проф. д-р Констандина Кузевска Манева, член, с.р.

Проф. д-р Љубинка Дамјановска Крстиќ, член, с.р.

Проф. д-р Мери Киријас, член, с.р.

ИЗВЕШТАЈ ОД НАСТАВЕН ОДБОР

Наставниот одбор на Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, одржа седница на ден 8.10 .2025 година, со следниов дневен ред:

1. Известувања
2. Разно

Членовите на наставниот одбор беа запознаени со барањето од студентите за казнена сесија. Сите присутни членови се изјаснија дека се против казнена сесија.

Се дискутираше за успешноста на активностите кои ги реализираат студентските организации на ниво на меѓународна соработка. Едногласно беше донесена одлука студентите од сите студентски организации на Факултетот, кои учествуваат во овие активности, во периодот кога се на размена и во периодот кога кај нив престојуваат студенти од други земји, да бидат ослободени од присуство на теоретска настава. За присуството на практична настава секоја катедра да се изјасни кога ќе има потреба, дали ќе ги ослободи или ќе ги задолжи со колоквирање, одработување или некој друг вид активност.

Беа споделени информации во врска со реакредитациите на студиските програми, кои се во тек: шестгодишни академски студии од интегриран прв и втор циклус за општа медицина и тригодишни стручни студии за акушерство

Претставникот од Катедрата за Микробиологија со паразитологија, проф. д-р Маја Јурхар Павлова, изнесе барање од Катедрата (кое беше доставено и во писмена форма) за задржување на предметот Клиничка микробиологија во новата акредитација (реакредитација) во 6. Студиска година. Предлогот не беше прифатен од членовите на наставниот одбор.

Наставниот одбор на Наставно - научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, одржа седница на ден 10.11 .2025 година, со следниов дневен ред:

1. Разгледување и усвојување на Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв и втор интегриран циклус шестгодишни студии за општа медицина
2. Разгледување и усвојување на Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв циклус тригодишни стручни студии за акушерство
3. Разгледување и усвојување на програми за образование на возрасни
 - a. Палијативна негувателка за изнемоштени лица
 - b. Негувателка за стари и немоќни лица
 - c. Асистент за нега на лица со Алцхајмерова болест
 - d. Асистент за нега на лица со мултипла склероза
4. Разгледување предлог-теми и предлог - комисији за одбрана на дипломски работи за студентите од академските студии по логопедија
5. Усвојување на записникот од Комисијата за првиот и вториот интерен оглас за избор на стручњаци од практика од соодветната област за одржување на практична настава за студиските програми за тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет во Скопје
6. Разно

На состанокот беа присутни 25 члена на Наставниот одбор и една замена.

1. Разгледување и усвојување на Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв и втор интегриран циклус шестгодишни студии за општа медицина (во прилог)

Членовите на наставниот одбор беа информирани дека корекциите во однос на предметните програми, кои воглавно се однесуваа на прераспределба на часови и тематски единици, а беа договорени со раководителите на соодветните катедри, се внесени во Елаборатот што ќе биде доставен до членовите на ННС.

Претставникот од Катедрата за Микробиологија со паразитологија, проф. д-р Маја Јурхар Павлова, изнесе барање од Катедрата (кое беше доставено и во писмена форма) за задржување на предметот Клиничка микробиологија во новата акредитација (реакредитација) во 6. студиска година. Предлогот не беше прифатен од членовите на наставниот одбор.

Проф. д-р Фимка Тозија повторно изрази несогласување (претходно доставено писмено и на мејл како извештај од состанок на Катедрата за социјална медицина) со постоење на предметни програми во кои предметите од Катедрата за социјална медицина ќе бидат во ист предмет (како посебни модули реализирани само од Катедрата за социјална медицина) со друга катедра. Инсистираше праксата предвидена во склоп на предметот Вовед во медицина и социјална медицина, која треба да биде реализирана од Катедрата за семејна медицина во првиот семестар, да се префрли во предметот Вовед во клиничка медицина (втор семестар), а модулот Социјална медицина од 12. семестар, кој треба да го реализира Катедрата за социјална медицина и беше предвиден во склоп (модул) на предметот Семејна медицина, да биде во состав на предметот Вовед во медицина и социјална медицина во прв семестар. Со прифаќање на оваа промена предметот Вовед во медицина и социјална медицина останува во прв семестар со 4 ЕКТС и ги опфаќа сите модули од Катедрата за социјална медицина. Практиката од 1 ЕКТС во реализација на Катедрата за семејна медицина влегува во состав на предметот Вовед во клиничка медицина (5 ЕКТС) во втор семестар, а предметот Семејна медицина останува во 12. семестар со 5 ЕКТС и во реализација на Катедрата за семејна медицина.

Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв и втор интегриран циклус шестгодишни студии за општа медицина беше ставен на гласање и од 25 члена 24 се изјаснија за, а еден гласаше против. Со тоа Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв и втор интегриран циклус шестгодишни студии за општа медицина беше усвоен.

2. Разгледување и усвојување на Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв циклус тригодишни стручни студии за акушерство (во прилог)

Елаборат за реакредитација на студиската програма од прв циклус тригодишни стручни студии за акушерство беше едногласно усвоен.

3. Разгледување и усвојување на програми за образование на возрасни

а. Палијативна негувателка за изнемоштени лица (во прилог)

Програмата за Палијативна негувателка за изнемоштени лица беше едногласно усвоена.

б. Негувателка за стари и немоќни лица (во прилог)

Програмата за Негувателка за стари и немоќни лица беше едногласно усвоена.

с. Асистент за нега на лица со Алцхајмерова болест (во прилог)

Програмата за Негувателка за стари и немоќни лица беше едногласно усвоена.

d. Асистент за нега на лица со мултипла склероза (во прилог)

Програмата за Асистент за нега на лица со мултипла склероза беше едногласно усвоена.

4. Разгледување предлог-теми и предлог - комисији за одбрана на дипломски работи за студентите од академските студии по логопедија.

Разгледани беа следниве предлози:

1. Александра Јаковска (бр.индекс 800243/ДЛ4)

Тема: Анатомски карактеристики на голтник

Ментор: Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска
2. Проф. д-р Аце Додевски
3. Проф. д-р Биљана Зафирова

2. Симона Попоска (бр.индекс 800211/ДЛ4)

Тема: Рани знаци на отстапување во комуникацијата, јазикот и говорот

Ментор: Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
2. Доц. д-р Весна Лазаровска
3. Проф. д-р Сунчица Петровска

3. Анамарија Богдановска (бр.индекс 800174/ДЛ4)

Тема: Теоретски приказ на терапевтските пристапи во логопедската работа со деца со орофацијални расцепи од аспект на говорни нарушувања

Ментор: Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
2. Доц. д-р Весна Лазаровска
3. Проф. д-р Никола Николовски

4. Деспина Пашоска (бр.индекс 800148/ДЛ4)

Тема: Улога на забите во фонацијата

Ментор: Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
2. Доц. д-р Весна Лазаровска
3. Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска

5. Тамара Матеска (бр.индекс 800141/ДЛ4)

Тема: Јазичните способности на децата со аутистичен спектар на нарушувања

Ментор: Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
2. Доц. д-р Весна Лазаровска
3. Проф. д-р Јасмина Плунцевски Глигоровска

6. Марија Велкова (бр.индекс 800144/ДЛ4)

Тема: Влијанието на изложеноста на екраните на комуникацискиот, јазичниот и говорниот развој на децата од предшколска возраст

Ментор: Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа

7. Предлог на членови за рецензентска комисија:

1. Проф. д-р Татјана Георгиевска Јанческа
2. Доц. д-р Весна Лазаровска
3. Проф. д-р Драгана Петровска Цветковска

Членовите на наставниот одбор едногласно ги усвоија предлог-комисиите

5. Усвојување на записникот од Комисијата за првиот и вториот интересен оглас за избор на стручњаци од практика од соодветната област за одржување на практична настава за студиските програми за тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет во Скопје

Записникот беше едногласно усвоен.

6. Известување за настава

Се дискутираше за организацијата на наставата со новата реакредитација.

7. Разно

Се дискутираше за одлуката на Наставниот одбор од минатата година на студентите запишани на академските студии за дипломиран логопед во академската 2023/2024 и 2024/2025 година, кои студирале на тригодишните стручни студии, одлучи да им се признаат сите предмети за кои, врз основа на студиските програми, одговорните катедри потврдиле дека може да бидат признаени, а притоа не биле земени во предвид условувачките критериуми во студиската програма за академски студии за дипломиран логопед.

Се усвои истиот предлог и за студентите кои студирале на тригодишните стручни студии за дипломиран логопед, а во академската 2025/2026 година се запишале на конкурс на четригодишните академски студии за дипломиран логопед, односно да ми се признаат сите предмети за кои, врз основа на студиските програми, одговорните катедри писмено потврдиле дека може да бидат признаени, без да се применуваат условувачките критериуми во студиската програма за академските студии за дипломиран логопед, со цел да им се овозможи на студентите да напредуваат.

Продекан за настава

Проф. д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, с.р.

Назив на установата / институцијата за образование на возрасните

Програма за образование на возрасните
ПАЛИЈАТИВЕН/А НЕГУВАТЕЛ/КА НА ИЗНЕМОШТЕНИ ЛИЦА

Назив на програмата за образование на возрасните

2025 година

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на Програмата за ОАВ	ПАЛЈАТИВЕН НЕГУВАТЕЛ/КА НА ИЗНЕМОШТЕНИ ЛИЦА
2	Сектор (еден од 16-те наведени од МОН)	Здравствена и Социјална Заштита
3	Поврзани стандард(и) на занимања (доколку е директно поврзан со еден или повеќе)	- Асистент за нега на лица со деменција- Алцхајмерова деменција и интелектуална попреченост (0620.30.02) - Негувател/ка на возрасни(0620.30.01)
4	Код на национално занимање*	0620.30.02 и 0620.30.01
5	Ниво на квалификација според МРК*	Ниво III
6	Број на кредити	
7	Вкупен број на часови на учење (теорија и пракса)	Теоретски содржини: 90 часа Практичен дел: 160 часа Вкупно: 250 часа
8	Критериуми за упис на учесникот во програмата	- завршено минимум основно образование - најмалку 18 годишна возраст
9	Вид на јавна исправа која ја стекнува учесникот (ве молиме означете еден од трите понудени документи)	Сертификат

II. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА / ИНСТИТУЦИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на установата / институцијата за образование на возрасните	Медицински факултет УКИМ Скопје – Центар за семејна медицина
2	Име и презиме на Менаџерот на установата / институцијата за образование на возрасните	Проф др Светозар Антовиќ
3	Податоци за контакт	
	Адреса:	
	Телефонски број:	
	Е-маил:	
4	Име и презиме на програмскиот координатор	Проф др Катарина Ставриќ
5	Податоци за контакт	
	Назив на програма:	ПАЛЈАТИВЕН/А НЕГУВАТЕЛ/КА НА ИЗНЕМОШТЕНИ ЛИЦА
	Телефонски број:	
	Е-маил:	

III. ОПИС, ТЕМАТСКИ ЦЕЛИНИ/МОДУЛИ, РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО, РЕСУРСИ ЗА ПРОГРАМАТА

1	Опис на програмата	Програмата опфаќа стекнување знаења, вештини и компетенции за планирање и испорачување на социо-здравствени услуги во делокругот на палијативна нега. Оваа програма е со времетраење од 250 часа од кои 90 часа стручно теоретски содржини кои се во функција на практичната обука која е со времетраење од 160 часа. Програмата за практична обука се изведува во, центар или институции за сместување на лица кои имаат ваква потреба. По успешното завршување на програмата Учесникот ќе се стекне со верифициран сертификат за Палијативен/а негувател/ка на изнемоштени лица. По завршувањето на оваа обука учесникот ќе биде оспособен да: • планира, подготвува и организира сопствената работа самостојно во домот на негуваното лице/или под надзор на стручно лице во институции/установи за палијативна нега; • почитува и спроведува принципи за палијативна грижа согласно возраста, состојбата и карактеристиките на негувано лице; • познава, разбира и применува основни знаења за услугата помош и подршка во секојдневните активности за палијативна нега на лицата; • спроведува активности за исполнување на слободното време, по препорака на стручни лица. • Спроведува прва помош при акутни повреди и животозагрозувачки состојби • извршува свои задачи во согласност со етичките норми, релевантните законски стандарди, кодекси на работа и методи за добра комуникација со корисниците и семејствата, и се залага за препознавање и спречување на злоупотреба; • се грижи за квалитетот на извршената работа, безбедноста и здравјето на работната и животната околина и применува протоколи за заштита при работа во домот или установата. • Проценува, планира и креира план за управување со ризици и катастрофи.
2	Максимален број на учесници по група	До 25 учесници во група зависно од насоките и условите за безбедност и заштита на учесниците

3.	План на програмата		
Бр.	Модули	Бр. на часови теоретска настава	Бр. на часови практична настава
	Модул 1: Модели и карактеристики на палијативна нега	20	40
	Модул 2: Палијативна нега	40	80
	Модул 3: Подготовка, организација и безбедност на работното место	15	20
	Модул 4: Кодекс на однесување, комуникација и квалитет на живот	15	20
Вкупно часови		90	160
Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		250	

4.	План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)		
Модул 1: Модели и карактеристики на палијативна нега		Часови теоретска настава	20
		Часови практична настава	40
		Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	60
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Палијативна нега	- опишува палијативна нега и терминална грижа - аргументира и класифицира карактеристики и димензии на палијативна нега - објаснува и применува основни принципи на палијативна нега - познава служби за палијативна нега - објаснува улога на негувател/ка во палијативна и терминална нега;	- дефинира поим за палијативна нега е и терминална нега - набројува и опишува карактеристики и димензии на палијативна нега - практикува и познава принципи и задачи на негувател/ка за палијативна нега; - набројува служби за палијативна нега - набројува улоги на негувате/ка во палијативна и терминална нега

2	Аспекти на палијативна грижа	• наведува аспекти на палијативна грижа и нивни карактеристики; • објаснува и користи пишана, вербална и невербална комуникација • имплементира емпатија, независност, социјализација, интеграција и почит кон корисникот како личност • опишува сигурност како аспект која вклучува средина, заштита од насилство, грешки, инфекција, самоповредување и тераписки третман • Објаснува улога на сон и одмор, удобност и намалување на болка како аспекти на палијативна грижа • аргументира значење на лична хигиена, орално здравје и тоалетни потреби како аспекти на нега. • Објаснува исхрана како фактор за палијативна нега	• Набројува аспекти на палијативна грижа • комуницира во пишана, вербална и невербална форма со корисник, здравствен тим, семејство и слично; • Практикува и опишува почит, независност, интеграција, социјализација и емпатија кон корисникот и неговите основни човекови права • обезбедува и аргументира сигурност од аспект на здравје, опкружување, опрема и насилство • опишува карактеристики на сон и одмор и улога на удобност и намалување на болка • наведува улога на лична хигиена, орално здравје и тоалетни потреби при палијативна нега. • набројува карактеристики за храна и течности како фактор
---	-------------------------------------	---	---

4. План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)

Модул 2: Палијативна нега	Часови теоретска настава	40
	Часови практична настава	80
	Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	120

Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Запознавање со органи и системи од човековото тело и нивната местоположба	• Познава делови, органи, и системи од човечкото тело и нивната местоположба; • Познава функции на органи, системи и сетила во човечкото тело;	• Идентификува делови на човековото тело; • Демонстрира местоположба на органи, системи и сетила и ја објаснува нивна функција
2	Субјективни и објективни знаци	• Следи состојба и опишува промени во надворешен изглед кај изнемоштени лица и навремено ги информира надлежните стручни	• Препознава и објаснува промени на кожата, со и без влакна, и мукозните мембрани;

		лица; - Дискутира знаци на нарушени функции во општата телесна состојба кај немоќни лица (нестабилност и паѓање, оштетување на сетилата за слух и вид) и соодветно ги известува надлежни стручни лица; - Следи и опишува основни витални функции: температура, пулс, дишење, крвен притисок и состојба на свест и нивни отстапувања. - Препознава итна состојба и објаснува начин на давање на прва помош на негуваното лице до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор	- Препознава и опишува влошување на состојбата на негуваното лице и известува надлежно стручно лице; - Воочува и објаснува промени во основни витални функции: температура, пулс, дишење, крвен притисок и состојба на свест. - Аргументира и презема постапки за прва помош при животна загрозувачки состојби до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор
3	Постапки за одржување на легло во домашни и болнички услови	- Објаснува основна постелнина, карактеристики и одржување - Објаснува техники на менување на постелнина кај подвижни, тешко подвижни и неподвижни корисници - Објаснува и спроведува постапки за одржување на легло	- Набројува основна постелнина, нејзини карактеристики и одржување - Опишува и демонстрира менување на постелнина кај различни категории на корисници и нејзини карактеристики - Одржува легло во домашни и болнички услови
4	Асистирање и спроведување на лична хигиена, исхрана и терапија кај лица кои користат палијативна нега	- Опишува и спроведува основни активности за лична хигиена на подвижен и неподвижен корисник - Објаснува и спроведува протокол за нега на усна празнина; - Објаснува постапки за менување на облека кај подвижно и неподвижно лице - Образложува и асистира при извршување на физиолошки потреби во кревет; - Реализира план за исхрана и хидратација на корисник - Објаснува и изведува вештини за движење на корисникоти превенција на физички нелагодности (вртење во легло, положби, преместување) - Опишува и асистира при земање на	- Демонстрира и образложува одржување на лична хигиена кај подвижен и неподвижен корисник; - Спроведува и опишува миенење и капење, утринска тоалета, тоалета на нос и уши, нозе и раце, коса и брада. - Изведува постапки за менување на облека кај неподвижно и подвижно лице - Изведува техники на нега на усна празнина. - Поседува и применува основни знаења за делумна и целосна тоалета кај подвижни и неподвижни лица од сите возрасни групи. - Применува хигиенски мерки за одржување, и одложување на приборот

		препорачана терапија Опишува и демонстрира потребни материјали и опрема потребна за спроведување на лична хигиена, исхрана и терапија	за лична хигиена • Следи празнење и мокрење кај негуваното лице; • Асистира при извршување на физиолошки потреби во кревет; • Спроведува исхрана и хидратација на корисник според неговите потреби (болести, диета, алергии и сл.); • Препознава знаци на дехидрација и информира стручни лица • Спроведува и аргументира вештини за движење и превенција на физички нелагодности • Опишува потреба од навремено и редовно земање на препорачана терапија • Применува препорачани начини на давање лекови – терапија во домашни услови; • набројува и користиматеријали и опрема потребни за спроведување на лична хигиена, исхрана и терапија
5	Превенција на декубитални рани	• Објаснува и спроведува протокол за превенција и нега на лице со декубитални рани;	• Реализира и аргументира превенција од декубитуси (исхрана, течности, позиции и помагала) • Препознава карактеристики на декубитусот по одредени делови од телото и за тоа ги известува стручните лица;
6	Најчести симптоми кај корисници при палијативен третман	• Образложува и воочува најчести симптоми кои се јавуваат кај корисник под палијативна нега: • системот за варење - гадење и повраќање, пролив, запек, неволно празнење; • проблеми во системот за дишење - отежнато	• Препознава и опишува симптоми кај негувано лице поврзани со: систем за варење-гадење и повраќање, пролив, запек, неволно празнење; проблеми со системот за дишење – отежнато дишење и кашлица; систем за мокрење –

		- дишење и кашлица; - систем за мокрење – неволево мокрење, застој во мокрењето. - Набројува причини и објаснува принципи на превенција од падови - Разликува различни видови на болка и начини на справување;	неволево мокрење, застој во мокрењето. - Класифицира причини за падови - Спроведува принципи на превенција од падови - Дава прва помош при пад; - Спроведува план за следење на болка - Информира стручен тим за вид на болка и применува насоки дадени од стручниот тим
7	Палијативен пристап кон лицето кое е на умирање	- Препознава симптоми присутни во последната фаза од животот; - Објаснува начини на пристап на лице на умирање (изолација, подготовка на просторот и лицето); - Обезбедува грижа за болните во последната фаза од животот; - Објаснува етички принципи при смрт - Објаснува и почитува протокол за подготовка на починат корисник..	- Препознава и опишува симптоми кои укажуваат на влошување на состојбата и соодветно реагира; - Применува принципи на соодветна нега во последните моменти од животот на корисникот; - Анализира етички принципи при смрт - Опишува и применува протокол за подготовка на починат корисник.
8	Прва помош при акутни повреди и живото загрозувачки ситуации	- Опишува укажување прва помош и основно одржување во живот во различни состојби и ситуации до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор или Итна медицинска помош (со стандардни и импровизирани средства) - Објаснува итни состојби и објаснува начин на давање на прва помош на негуваното лице до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор	- Дефинира прва помош - Проценува ситуација на место на незгода (чек листа) - Евидентира безбедност и пријавување место на незгода - Демонстрира и набројува спроведување прва помош - Толкува ситуации за повик на итна медицинска помош и евидентира ситуација - Демонстрира повик до Итна медицинска служба

		Објаснува можни компликации од повреди и итни состојби	- Демонстрира /Спроведува чекори за постапки за прва помош при животни загрозувачки состојби до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор (гази, завои, тријаголници, марами, имобилизациони сплитови) и импровизирани средства - Набројува начини на постапување при итни состојби - Набројува можни компликации од повреди и итни состојби
--	--	--	--

4. План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)			
Модул 3: Подготовка, организација и безбедност на работното место	Часови теоретска настава		15
	Часови практична настава		20
	Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		35
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Планирање и организирање на работата	- Објаснува важност на планирање на работата и работните задачи; - Креира дневен, неделен и месечен план за работа со корисник во зависност со индивидуалните можности и потреби и евидентира промени - Применува Методологија на работасогласно планот за грижа.	- Собира и обработува информации неопходни за подготовка на индивидуален план за работа со корисникот кој му се пружа нега; - Изготвува дневен, неделен и месечен план за работа со корисникот - Споделува информации поврзани со планот со соработниците /членови на тимот - Реализира задача од изготвениот дневен, неделен и месечен план за работа со корисникот - Проценува, планира, ре/проценува, имплементира сервисни активности, води

			евиденција (портфолио, дневник на негувател за реализирани активности) согласно планот за грижа.
2	Подготовка на простор опрема и материјали за работа	• Опишува основни карактеристики на станбените простории – просториите за престој на корисниците; • Опишува и подготвува за употреба ортопедски помагала, инвалидска количка, кревет и додатоци ; • Објаснува потреба од проверка на безбедност на материјалите и опремата за безбедна употреба; .	• Објаснува и проверува состојба на простории за престој на корисниците(услови, хигиена, проветреност, распоред на помошниот инвентар, локација на инвентарот, микро клима, кревет, санитарии, потребни помошни помагала сл.) • Наведува составни делови, карактеристики и функција на ортопедски помагала, инвалидска количка, кревет и додатоци ; • Проверува опрема за безбедно движење на неподвижни корисници: ортопедски помагала, инвалидска количка, кревет и помошна опрема; • Подготвува, дезинфицира и правилно користи материјали, опрема и алатки;
	Средства за лична заштита и заштита на животната и работната околина	• Објаснува и применува антисепса и асепса; • Познава, опишува и применува постапки за дезинфекција и стерилизација • Наведува и користи постапки за самозаштита, заштита на корисникот на кој му се дава поддршка и помош почитувајќи ги пропишаните протоколи за здравје и безбедност во работата. • објаснува и спроведува протоколи за безбедно работење во услови на пандемија; • Наведува и практикува мерки за превенција на инфекции и контрола на инфекции согласно протокол;	• Опишува и применува антисептички и асептички принципи за спречување на инфекции со цел да се заштити себеси, корисницитеи околината; • Опишува и користи соодветни средства за дезинфекција, правилно ги одржува и складира на соодветно место одредено за тоа. • Опишува постапки за самозаштита, заштита и помош на корисникот согласно протоколи за здравје и безбедност во работата. - Демонстрира квалитетот во извршување на работните активности, безбедноста и здравјето на лицето со попреченост •

			• правилно ги одржува, применува и складира. • Дефинира поим пандемија • Наведува принципи за грижа на корисник во случај на пандемија • Опишува протоколи за работа во услови на пандемија; • Опишува и правилно користи лични заштитни средства и опрема • Правилно постапува со биолошки, медицински и комунален отпад
	Управување со ризици и катастрофи	- Опишува основи за заштита и спасување и управување со кризи во Републиката; - Познава основи на заштита и самозаштита при природни и од човек предизвикани опасности; - Опишува обезбедување на заштита и самозаштита на лице со попреченост според видот на опасност: - Објаснува проценка на потребите (видови проценка, како витален елемент за планирање со фокус на брза проценка на потребите и проценка на капацитетот на ранливоста), - Опишува план за управување (планира, подготвува и организира мерки и активности) самостојно и/или под надзор на стручни лица за заштита и самозаштита на лицето со попреченост; - Опишува организација на континуирана заштита и самозаштита со членовите на семејството, блиските лица и/или здравствениот тим/тимот за неа; - Објаснува комуникација и координација во кризни состојби -	- Набројува основи за заштита и спасување и управување со кризи во Републиката; - Идентификува основи на заштита и самозаштита при природни и од човек предизвикани опасности; - /објаснува/изведува заштита и самозаштита на лицето со попреченост според видот на опасност: - Креира проценка на потребите (видови проценка, како витален елемент за планирање со фокус на брза проценка на потребите и проценка на капацитетот на ранливоста), - Креира план за управување (план, подготовка и организација на мерки и активности) самостојно и/или под надзор на стручни лица за заштита и самозаштита на лицето со попреченост; - Креира план за континуирана заштита и самозаштита со членовите на семејството,

			блиски лица и/или здравствениот тим/тимот за неџа; • Изведува комуникација и координација во кризни состојби
--	--	--	---

4. План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)			
Модул 4:Кодекс на однесување, комуникација и квалитет на живот	Часови теоретска настава		15
	Часови практична настава		20
	Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		35
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Морал во палијативна неџа	- Објаснува етичките принципи на работа; - Опишува важност за одржување на достоинство тона корисникпод палијативна неџа, застапување и доверливост; - Набројува права на корисници на услугата палијативна неџа; - Објаснува важноста во примена на кодексот на однесување во организацијата за постигнување на професионалност во работата - Објаснува кодекс на однесување со корисникот, семејството, за стекнување на доверба и почит;	- Набројува етичките принципи на работа - Применува етичко однесување согласно кодексот и начелата во спроведување на грижата - Класифицира права на корисници на услуга палијативна неџа - Објаснува доверливост, достоинство и почит кон корисникот - Користи етичките принципи во почитување на одлуки при обезбедување на неџа; - Опишува кодекс за однесување со корисникот и неговото семејство, за стекнување на доверба и почит и го образложува неговото значење;

2	Квалитет на животот	- Објаснува добросостојба и ги познава 8^{те} димензии на добросостојбата (физичка, лична автономија, емоционална, духовна, здравствена, интелектуална, професионална и социјална добросостојба; - Применува план за окупациона терапија на корисникот под палијативна грижа; - Наведува и реализира задачи на палијативна нега за ублажување на патењето, зачувување на достоинството на корисникот под палијативна нега и унапредување на квалитетот на животот на корисникот и неговото семејство. - Објаснува одржување на социјални контакти и вклучување на корисникот во заедницата	- Класифицира димензии на добросостојба - Ја прилагодува својата грижа согласно потребите на корисникот под палијативна нега; - Опишува и се придржува кон дадениот план за обезбедување добросостојба во секојдневните активности на корисникот; - Набројува и практикува задачи за ублажување на патењето, зачувување на достоинството и унапредување на квалитетот на живот на корисникот - Го мотивира корисникот преку разни активности, го вклучува во активности, окупациона терапија и настани во заедницата; - Организира посети на семејство и пријатели
3.	Комуникација со корисникот користејќи палијативна нега, неговото семејство и тимот	- Објаснува важноста на комуникацијата во палијативна нега; - Опишува различни видови на комуникација (вербална, невербална, пишана) со корисник и членови на неговото семејство - Ги објаснува и применува комуникациските вештини (активно слушање, парафразирање, поставување на прашања и слично); кај лица со попречености - Објаснува емпатија, сочувството и симпатија како интерперсонални вештини; - Набројува негативните влијанија од не-ефективна комуникација; - Објаснува изразување на чувства (жалење, благодарност и загуба) во однос на промените со кои се соочува корисникот; - Познава фази на протоколот за споделување на лоши вести. - Ги објаснува поимите стрес, професионално	- Демонстрира и опишува различни видови на комуникација: активно слуша, парафразира, повторува, поттикнува потврдува, сумира. - Демонстрира и објаснува комуникација со лица со оштетен слух, вид; - Комуницира со палијативниот корисник неговото семејство според нивните потреби и способности - Спроведува и објаснува ефективна комуникација со стручни лица - Комуницира со лице кое е на смрт. - Користи и опишува чекори за споделување на лоши вести - Информира и се советува со стручни лица - Спроведува ефективна комуникација со семејство на корисник под палијативна грижа;

		согорување. • Објаснува техники за справување со стрес на работно место	Користи техники за справување со стрес
--	--	--	--

5.	Форминаспроведувањенапроцесотна настава и учење				
Форминаспроведување		Модул 1	Модул 2	Модул 3	Модул 4
Настава во училиница/кабинет		√	√	√	√
Практична настава		√	√	√	√
Комбинирано учење		√	√	√	√
Е-учење		√	√	√	√
Настава на далечина		√	√	√	√
6.	Методина настава и учење				
Метод					
Предавање		√	√	√	√
Дискусија во група		√	√	√	√
Набљудување		√	√	√	√
Истражување/Откривање		√	√	√	√
Учење преку симулации		√	√	√	√
Учење насочено кон решавање на проблеми		√	√	√	√

Практична настава во училишница/кабинет	√	√	√	√
Обука на работното место	√	√	√	√
Индивидуална настава				
Самонасочено учење	√	√	√	√
Посети/Студиски патувања				
Друго (вемолимена ведете):				

7.	Ресурси / опрема за настава и учење	Компјутер и интернет мрежа, Видео бим, Платно, Табла (Флипчарт), Фломастери, хартија, слики и постери, апарат за мерење притисок, апарат за мерење на шеќер, пулс оксиметар, живин топломер, ракавици за еднократна употреба, заштитни ракавици, работна заштитна облека, престилка, маска, капа, сад за вршење на нужда (гуска), лопата, примерок од катетар, кревет, постелнина, перници, анти-декубитален душек, анти-декубитално перниче, ортопедски помагала (инвалидска количка, тоалетна количка, бастун, патерици, дубак), лабори, бокали, пешкири и слично.
8.	Наставен кадар (Специјализации за настава, на пр. инструктори, тренери или професори/ компетенции/ квалификации)	За теоретски содржини: - Лекар по општа медицина со најмалку две годишно искуство во областа, - Психолог, со минимум три годишно искуство во областа, - Социјален работник, со минимум три годишно искуство во областа, Практична обука ќе се реализира од страна на - Медицинска сестра со најмалку двегодишно работно искуство - Негувател/асистент кој поседува најмалку тригодишно искуство во испорака на социо-здравствени услуги за лица под палијативна грижа.
9.	Место на спроведување	Теоретска настава: Ќе се реализира во опремена просторија за изведување на теоретска настава (училна или кабинет) или онлине во услови на пандемија. Практична настава: Ќе се реализира во опремени простории за изведување на практична настава кои ги исполнуваат барањата на програмата и во Установи за социјална заштита на изнемоштени лица вклучувајќи деца, возрасни и стари лица.

10.	Методи и инструменти за оценување	Во текот на реализацијата на секој модул се врши формативно оценување преку следење на активноста на учесникот во дискусии, одговори на поставени прашања; практична работа, демонстрација. Сумативно оценување се спроведува по целосно реализирана програмата за обука. Завршниот испит е составен од теоретски и практичен дел.
11.	Клучни компетенции	• Комуникација на мајчин јазик: изразува и толкува концепти, мисли, чувства, факти и мислења во усна и писмена форма (слушање, зборување, читање и пишување), и комуницира јазично со возрасните лица за кои се грижи, членовите на семејството и колегите на соодветен и креативен начин во различни општествени и културни контексти. Способен е да направи разлика и да користи различни видови на текстови кои се однесуваат на областа на нега, да бара, собира и обработува информации, да користи помагала, како и да формулира и изразува усмени и писмени аргументи на убедлив начин соодветен на контекстот.(не е само македонски мајчин јазик) • Математичка компетенција и основни компетенции во областа на науката и технологијата: применува математичко размислување и знаење кое го користи за објаснување на природниот свет со цел да реши одреден број на проблеми број на проблеми во секојдневните работни ситуации. Користи и работи со технолошки алатки, за исполнување на задачите и активностите кои се потребни за соодветна нега на лица, или да донесе одлука или заклучок врз основа на докази. Ги познава основните карактеристики на научното истражување во доменот на нега на лица и ги комуницира заклучоците и размислувањето што води до истите • Дигитална компетенција: бара, собира и обработува дигитални информации и ги користи на критички и систематски начин со цел да обезбеди најдобра можна нега на лица. Користи алатки да создаде, презентира и разбере комплексни информации во областа на нега на лица и пошироко. • Учење како да учи: пристапува, добива, обработува и усвојува нови знаења и вештини и ги имплементира истите за подобра нега на лица. Управува со сопственото учење, кариера и работни модели. Продолжува со учење самостојно и со само-дисциплина, но исто така соработува, стекнува и разменува искуства од хетерогена група и го споделува наученото во пошироката сфера на нега на возрасни лица. • Социјални и граѓански компетенции: лична, меѓучовечка и меѓукултурна компетенција да комуницира конструктивно во различни средини, да покажува толеранција, изразува и разбира различни гледишта и создава доверба во тек на работата со лица и членовите на нивните семејства и колегите. • Смисла за иницијатива и претприемништво: претвора идеи во акција и

		проактивно придонесува во управување со проекти за подобрување на негата на лица, а работи и како поединец и заеднички во тимови. Идентификува силни и слаби страни, како кај возрасните лица за кои се грижат така и кај колегите. Придонесува за култура која поддржува и вреднува иницијативи и иновации и препознава различни вештини на сите во рамки на службата, колегите и возрасните лица за кои се грижат. • Културна свест и изразување: ја цени важноста на креативното изразување на идеи, искуства и чувства во различни средини и области. Ги поврзува сопствените креативни и експресивни ставови со мислењата на возрасни луѓе за кои се грижат, членовите на нивните семејства и колегите. Идентификува и остварува социјални и економски можности во културните активности и само изразувањето.
12.	Проодност од програмата во рамките на образованието*	Се обезбедува можност за хоризонтална и вертикална проодност кон програми со слична содржина

13.	Само- евалуација / интерна евалуација	
	Алатки / Методи (прашалници, дискусии, извештаи за имплементираната евалуација)	Алатки: На крајот од теоретскиот и практичниот дел, учениците и другите учесници во програмата ќе пополнат евалуациона листа (прашалник). На крајот од обуката податоците ќе бидат обработени и ќе се направи анализа на задоволството на сите учесниците во обуката. Методи: Интервју со учесниците во програмата во текот на реализација на модулите: со менаџерот за организација и координација на обуката. Дискусии со учесниците во програмата во текот на реализација на модулите: со менаџерот за организација и координација на обуката и обучувачите. Дискусии со обучувачите во програмата во текот на реализација на модулите.
	Временска рамка на само- евалуацијата (период кога е планирано да се одржи само- евалуацијата: на почетокот, во текот или на крајот од програмата):	Формална евалуација опфаќа пополнување на евалуационен прашалник по завршување на секој модул и на крај крајна евалуација за целокупната програма; Неформална евалуација преку: вежби, дискусија и рефлексција помеѓу учесниците и тренерот/едукатор по завршување на секоја модуларна единица; Рефлексција помеѓу членовите на тимот кој ја испорачува обуката по

		завршување на секоја сесија.
	Последователни мерки спроведени при последната само- евалуација / Направени измени по последната само- евалуација (ве молиме наведете детали)	Добиените резултати од само- евалуацијата се анализираат и презентираат пред обучувачите и се преземени активности за надминување на пројавени слабости: предавања, метод на активна настава, дискусии, темпото на предавање и разработката на содржините

14.	Датум на поднесување:	29.05.2023
15.	Изјава	Јас, долу потпишаниот (менаџер): - ја потврдувам точноста на информациите содржани во образецот; - потврдувам дека образецот е пополнет во согласност со Методологијата за верификација на посебни програми за образование на возрасните; - потврдувам дека сите потребни услови за спроведување на програмата се исполнети; се согласувам да се врши мониторинг на спроведувањето на програмата од надлежните институции.
16.	Потпис на Менаџерот и печат на установата / институцијата за образование на возрасните	

IV ОДОБРУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ од ЈУ Центар за образование на возрасните – Скопје

Посебната програма за образование на возрасните
_____ беше одобрена со Решение бр. _____ од
_____ година.

I. ОДОБРУВАЊЕ ОД ИНСТИТУЦИЈАТА од Министерството за образование и наука

Институцијата _____ беше одобрена со
Решение бр. _____ од _____ година од страна на Министерството за
образование и обука за имплементација на Посебната програма
_____.

Центар за семејна медицина, Медицински Факултет Скопје Универзитет Кирил и Методиј

Назив на установата / институцијата за образование на возрасните

Програма за образование на возрасните

Негувател/ка за стари и немоќни лица

Назив на програмата за образование на возрасните

2023 година

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на програмата за образование на возрасните	Негувател/ка за стари и немоќни лица
2	Сектор	Здравство и социјална заштита
3	Поврзани стандард(и) на занимања	Неговател/ка за стари и немоќни лица
4	Код на национално занимање*	0620.30.02
5	Ниво на квалификација според НРК*	III (трето)
6	Број на кредити	10
7	Вкупен број на часови на учење (теорија и пракса)	90 часа часа теорија 160 часа пракса Вкупно 250 часа
8	Критериуми за упис на учесникот во програмата	• Минимум ССС-со 3 годишно образование • Навршени 18 години • Лекарско уверение за психофизичка способност
9	Вид на јавна исправа која ја стекнува учесникот	Сертификат

II. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА / ИНСТИТУЦИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на установата / институцијата за образование на возрасните	Центар за семејна медицина, Медицински Факултет Скопје Универзитет Св Кирил и Методиј
2	Име и презиме на Менаџерот на установата / институцијата за образование на возрасните	Проф. д-р Светозар Антовиќ
3	Податоци за контакт	
	Адреса:	Адреса: 50 Дивизија бр 6, 1000 Скопје, Република Македонија
	Телефонски број:	Телефонски број: +389 70 840 949
	Е-маил:	Е-mail адреса: semejnamedicina@medf.ukim.edu.mk
4	Име и презиме на програмскиот координатор	Име и презиме: Проф. д-р Катарина Ставриќ
5	Податоци за контакт	Работна позиција: Координатор на Катедра по семејна медицина при Медицински Факултет Скопје, Професор на катедрата на семејна медицина
	Назив на програма:	Неговател/ка за стари и немоќни лица
	Телефонски број:	Телефонски број: +389 70 840 949
	Е-маил:	Е-mail адреса: semejnamedicina@medf.ukim.edu.mk

III. ОПИС, МОДУЛИ, МОДУЛАРНИ ЕДИНИЦИ, РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО, РЕСУРСИ ЗА ПРОГРАМАТА

1	Опис на програмата	Главна цел на програмата за негувател/ка за стари и немоќни лица е работно да ги оспособи учесниците за стручно давање на услуги за грижа, нега и психо - социјална поддршка на стари и немоќни лица со различна здравствена состојба во здравствени и социјални установи за стари лица или слични форми на социјална заштита каде овие лица престојуваат. Ова е специјализирана програма каде учесниците ќе ги стекнат потребните компетенции преку теоретскиот и практичниот дел на посебната програма и ќе се стекне со со верифициран сертификат Неговател/ка за стари и немоќни лица. По завршување на оваа обука учесникот ќе биде способен да: 1. планира, подготвува и организира грижа за стари и немоќни лица; 2. пополнува соодветната документација; 3. се грижи за квалитетот на извршената работа, безбедноста и здравјето на работната и животната околина и применува протоколи за заштита при работа 4. препознава и опишува најчести знаци и симптоми на нарушени функции, дава прва помош до доаѓање на здравствен професионалец; 5. препознава и одговара на морални/етички дилеми и прашања во секојдневната грижа за стари лица; 6. користи и спроведува правила и постапки за безбедно изведување на манипулации; 7. пружа психолошка и социјална поддршка на стари и немоќни лица; 8. препознава и проценува психолошки и социјални фактори во манифестација и влијание врз појава на болести; 9. применува карактеристики и елементи на комуникација со стари лица, членови на семејство, како и членови на стручен тим; 10. остварува тимска работа; 11. се мотивира од програмата за професионален развој и учење; прифаќа и презема одговорност во работата.
2	Максимален број на учесници по група	До 15 учесници зависно од насоките и условите за безбедност и заштита на учесниците.
3.	План на програмата	

Бр.	Модули	Број часови теоретска настава	Број часови практична настава
1	Модул 1. Основи на занимањето и улогата на негувател за стари и немоќни лица во институција и надвор од неа	30	40
2	Модул 2: Комуникација	30	60
3	Модул 3: Нега на стари и изнемоштени лица	30	60
Вкупно часови		90	160
Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		250	

4.	План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)		
Модул 1: Основи на занимањето и улогата на негувател за стари и немоќни лица во институција и надвор од неа	Часови теоретска настава	30	
	Часови практична настава	40	
	Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	70	
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Планирање и организирање работата на	Учесникот ќе биде способен да: Познава и опишува задачи, улога и одговорности на неговател за нега на стари и изнемоштени лица	- Ги набројува задачите, улогите и одговорностите на неговател за нега на стари и изнемоштени лица - ги објаснува основните принципи и потреби во нега на стари и изнемоштени лица, - препознава потреба од нега на стари и

		• Опишува релевантни законски стандарди и прописи • Објаснува и демонстрира организација на неџа • Објаснува, планира и реализира план за работата и работните задачи; • Дефинира и пополнува потребна медицинска документација	изнемоштени лица, улога на негувател/ка на стари и немоќни лица • набројува релевантни законски стандарди и прописи • Опишува и учествува во организација на неџа • разликува видови негување и услуги за поддршка • Собира и обработува информации неопходни за подготовка на индивидуален план за работа со корисникот на кој му се пружа неџа; • Споделува информации поврзани со планот со соработниците /членови на тимот • Креира дневен, неделен и месечен план за работа со корисник во зависност со индивидуалните можности и потреби и евидентира промени • Реализира задача од изготвениот дневен, неделен и месечен план за работа со корисникот • Соработува и споделува информации со работниот тим • Ја анализира дадената задача и подготвува дневен план за поддршка од страна на стручно лице • создава стабилна и партнерска врска со лицето и неговото семејство • Проценува, планира, ре/проценува, имплементира сервисни активности, • води евиденција (портфолио, дневник на негувател за реализирани активности) согласно планот за грижа.
--	--	--	--

2	Подготовка на простор и опрема за работа	- Опишува и контролира основни карактеристики на станбените простории – просториите за престој на корисниците; - Опишува и подготвува за употреба ортопедски помагала, инвалидска количка, кревет и додатоци; - Објаснува и применува антисепса и асепса; - Познава, опишува и применува постапки за дезинфекција - Наведува и практикува мерки за превенција на инфекции и контрола на инфекции согласно протокол;	- Објаснува и проверува состојбата на просториите за престој на лицата (услови, хигиена, проветреност, распоред на помошниот инвентар, локација на инвентарот, микро клима, кревет, санитарии, потребни помошни помагала - Објаснува потреба од проверка на безбедност на материјалите и опремата за безбедна употреба; - Објаснува употреба и подготвува ортопедски помагала, инвалидска количка, кревет и додатоци ; - Наведува составни делови, карактеристики и функција на ортопедски помагала, инвалидска количка, кревет и додатоци ; - Подготвува материјали и опрема потребни за неа на лицето (подвижни, тешко подвижни и/или неподвижни); - Објаснува потреба од проверка на безбедност на помагалата за безбедна употреба; - Подготвува, дезинфицира и правилно користи материјали, опрема и алатки; - Опишува и користи соодветни средства за дезинфекција, правилно ги одржува и складира на соодветно место одредено за тоа. - Опишува и применува антисептички и асептички принципи за спречување на инфекции со цел да се заштити себеси, корисницитеи околината; - објаснува и спроведува протоколи за безбедно работење во услови на пандемија;
---	--	---	---

			Правилно постапува со биолошки, медицински и комунален отпад	
3	Етика и морал	- Објаснува и применува етичките принципи на работа; - Познава и применува тимска работа - Наведува кодекс на однесување со корисникот, семејството, за стекнување на доверба и почит;	- Набројува етичките принципи на работа - Применува етичко однесување согласно кодексот и начелата во спроведување на грижата - Објаснува доверливост, достоинство и почит кон корисникот - Објаснува важност во примена на кодексот на однесување во организацијата за постигнување на професионалност во работата - Познава и практикува правила за работата во тим, тимска работа согласно етички начела - Ефективно комуницира со семејства кои имаат старо и изнемоштено лице. - Познава и практикува однесување со корисникот и неговото семејство по кодексот, за стекнување на доверба и почит и го образложува неговото значење;	
Модул 2: Комуникација			Часови теоретска настава	30
			Часови практична настава	60
			Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	90
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	
1	Вештини за ефикасна комуникација	Учесникот ќе биде способен да: Опишува и демонстрира различни видови на комуникација (вербална,	- Набројува причини за добра комуникација - Објаснува важноста на комуникација	

		невербална, пишана)со корисник и членови на неговото семејство • Објаснува емпатија, сочувството и симпатија како интерперсонални вештини; • Демонстрира и објаснува комуникација со лица со попреченост, нивното семејство и тимот за работа; • Познава и практикува фази на протоколот за споделување на лоши вести.	• Опишува и применува различни видови на комуникација: активно слуша, парафразира, повторува, поттикнува потврдува, сумира. • Ги објаснува и применува комуникациските вештини (активно слушање, парафразирање, поставување на прашања и слично); кај лица со попречености • Користи документација како начин на комуникација. • Набројува негативните влијанија од не-ефективна комуникација; • Познава и демонстрира емпатија, холистички, толерантен, неосудувачки и чувствителен начин во секојдневната грижа, водејќи сметка за почитување на правата, верувањата и желбите на старите лица. • Објаснува изразување на чувства (жалење, благодарност и загуба) во однос на промените со кои се соочува корисникот; • Демонстрира и објаснува комуникација со лица со оштетен слух, вид; • Комуницира со старо/инземоштено лице и неговото семејство според нивните потреби и способности • Спроведува и објаснува ефективна комуникација со стручни лица • Користи и опишува чекори за споделување на лоши вести • Комуницира со лице кое е на умирање и со неговото семејство. • Ефективно комуницира во периодот на жалост со семејствата или старателите
--	--	---	---

2	Интерперсонални вештини на комуникација	- Дефинира и препознава причини за појава на професионална грешка и несакан настан - Дефинира и користи критичка евалуација и давање на фидбек	- Препознава и менаџерира професионална грешка и несакан настан. - Обезбедува и аргументира сигурност од аспект на здравје, опкружување, опрема и насилство - Употребува неосудувачки, подржувачки став и го почитува старото лице, неговите потреби и неговата состојба - Спроведува и работи согласно правата на пациентите, етички норми на старите лица - спроведува критична евалуација и фидбек на крајот од денот	
	Квалитет на живот	- Објаснува добросостојба и ги познава 8^{те} димензии на добросостојбата (физичка, лична автономија, емоционална, духовна, здравствена, интелектуална, професионална и социјална добросостојба; - Објаснува одржување на социјални контакти и вклучување на корисникот во заедницата	- Класифицира димензии на добросостојба - Применува план за окупациона терапија на стари и изнемоштени лица; - Го мотивира корисникот преку разни активности, го вклучува во активности, окупациона терапија и настани во заедницата; - Организира посети на семејство и пријатели	
3	Справување на стресот и синдром на „Burnout“,	- Ги објаснува поимите стрес, професионално согорување и прпознава состојби. - Објаснува и практикува техники за справување со стрес на работно место	- дефинира стрес и „Burnout“, симптоми, причини и начини на справување на стресот и согорувањето на работното место - Препознава стрес состојби - Демонстрира и опишува менаџирање на стресот со примена на соодветни техники за справување со стрес	
Модул 3: Нега на стари и изнемоштени лица			Часови теоретска настава	30
			Часови практична настава	60

			Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	90
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	
1.	Основни правила во нега на болен (одржување на легло, спроведување на лична хигиена, исхрана и терапија)	Учесникот ќе биде способен да: Познава и практикува основни правила за одржување на легло - Опишува и спроведува основни активности за лична хигиена на подвижен и неподвижен корисник - Објаснува и изведува постапки за менување на облека кај подвижно и неподвижно лице - Објаснува и асистира при извршување на физиолошки потреби во кревет; - Реализира план за исхрана и	- Опишува постелнина кај различни категории на корисници и нејзини карактеристики - Менува и одржување на постелнина и легло кај подвижни, тешко подвижни и неподвижни корисници - Поседува и применува основни знаења за делумна и целосна тоалета кај подвижни и неподвижни лица од сите возрасни групи - Спроведува и опишува миење и капење, утринска тоалета, тоалета на нос и уши, нозе и раце, коса и брада. - Објаснува и спроведува техники на нега на усна празнина - Применува хигиенски мерки за одржување, и одложување на приборот за лична хигиена - Опишува и демонстрира постапки за менување на облека кај подвижно и неподвижно лице - Следи празнење и мокрење кај негуваното лице; - Асистира при извршување на физиолошки потреби во кревет; - Спроведува исхрана и хидратација на корисник според неговите потреби (болести, диета, алергии и сл.);	

		хидратација на корисник - Објаснува и изведува вештини за движење на корисникот и превенција на физички нелагодности (вртење волегло, положби, преместување) - Опишува постапка и асистира при земање на препорачана терапија - Опишува потреба за сон и одмор на лицето	- Препознава знаци на дехидрација и информира стручни лица - Спроведува и аргументира вештини за движење и превенција на физички нелагодности - Објаснува и подржува потреба од навремено и редовно земање на препорачана терапија - Применува препорачани начини на давање лекови – терапија во домашни услови; - Опишува карактеристики на сон и одмор - Познава улога на удобност и намалување на болка.
	Геријатриски синдроми	- следи состојба и опишува промени во надворешен изглед кај старите и изнемоштени лица и навремено и правилно информира надлежни стручни лица; - препознава знаци на нарушени функции во општата телесна состојба кај старите и немоќни лица (нестабилност и паѓање, инконтиненција, хронична телесна болка, оштетување на сетила за слух и вид) и соодветно известува надлежни стручни лица - Препознава итна состојба и објаснува начин на давање на прва помош на негуваното лице до доаѓање на	- Препознава и објаснува промени на кожата, со и без влакна, и мукозните мембрани; - Препознава и опишува влошување на состојбата на негуваното лице и известува надлежно стручно лице; - Следи и опишува основни витални функции: температура, пулс, дишење, крвен притисок и состојба на свест и нивни отстапувања. - Аргументира и презема постапки за прва помош при животна загрозувачки состојби до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор.

		медицинска сестра и/или доктор • Образложува и воочува најчести симптоми кои се јавуваат кај старо/изнемоштено лице. • Набројува причини и објаснува принципи на превенција од падови • Разликува и применува различни видови на болка и начини на справување;	• Обезбедува прва помош додека не пристигне медицинска помош кај лице кое има акутен пролив; акутен затвор: Акутно повраќање; акутно и гаење, акутна кашлица; • Препознава и опишува симптоми кај негувано лице поврзани со: систем за варење-гадење и повраќање, пролив, запек, неволно празнење; проблеми со системот за дишење – отежнато дишење и кашлица; систем за мокрење – неволево мокрење, застој во мокрењето. • препознава застој во мокрење и соопштува за истото; одржува и соопштува за дневно мокрење; препознава, соопштува маневрира неволно мокрење • Класифицира причини за падови • Спроведува принципи на превенција од падови • Дава прва помош при пад; • Соопштува паѓање на семејството. • Спроведува план за следење на болка • Информира стручен тим за вид на болка и применува насоки дадени од стручниот тим - Познава лекови за намалување на болка
	Превенција на декубитални рани	• Објаснува и спроведува протокол за превенција и нега на лице со декубитални рани;	• Реализира и аргументира превенција од декубитуси (исхрана, течности, позиции и помагала) • Препознава карактеристики на декубитусот по одредени делови од телото и за тоа ги известува стручните лица;
	Пристап кон лице кое е на умирање	• Опишува и препознава симптоми присутни во последната фаза од животот; • Објаснува начини на пристап на лице на умирање (изолација, подготовка на просторот и лицето);	• Набројува и воочува симптоми кои укажуваат на влошување на состојбата и соодветно реагира; • Применува принципи на соодветна нега во последните моменти од животот на корисникот; • Објаснува етички принципи при смрт • Обезбедува грижа за болните во последната

		Објаснува и почитува протокол за подготовка на починат корисник.	фаза од животот Објаснува и применува протокол за подготовка на починат корисник.
--	--	--	--

5.	Форми на спроведување на процесот на настава и учење				
Форми на спроведување		Модул 1	Модул 2	Модул 3	
Настава во училница/кабинет		√	√	√	
Практична настава		√	√	√	
Комбинирано учење					
Е-учење		√	√	√	
Настава на далечина		√	√	√	
6.	Методи на настава и учење				
Метод					
Предавање		√	√	√	
Дискусии во група		√	√	√	
Набљудување		√	√	√	
Истражување/Откривање		√	√	√	
Учење преку симулации		√	√	√	
Учење насочено кон решавање на проблеми		√	√	√	
Практична настава во училница/кабинет		√	√	√	
Обука на работното место		√	√	√	

Индивидуална настава		√	√	√		
Самонасочено учење		√	√	√		
Посети/Студиски патувања						
Друго (ве молиме наведете):						
7.	Ресурси / опрема за настава и учење	Компјутер и интернет мрежа, Видео бим, Платно, Табла (Флип чарт), Фломастери, хартија, слики и постери, апарат за мерење притисок, живин топломер, апарат за мерење на шеќер, пулс оксиметар, живин топломер, фантои, манекени со симулатори, ракавици за еднократна употреба, заштитни ракавици, работна заштитна облека, престилка, маска, капа, сад за вршење на нужда(гуска), лопата, примерок од катетар, кревет, постелнина, перници, анти-декубитален душек, анти-декубитално пернице, ортопедски помагала (инвалидска количка, тоалетна количка, бастун, патерици, дубак), лабори, бокали, пешкири и слично.				
8.	Наставен кадар	Стручно теоретски дел од обуката: -доктор по општа медицина со минимум две годишно искуство во областа, -социјален работник со минимум три годишно искуство во областа, - психолог, со минимум три годишно искуство во областа, Практична обука: - доктор по општа медицина со минимум двегодишно искуство -медицинска сестра, со минимум три годишно искуство во областа, - негувател/асистент, со минимум три годишно искуство во областа.				
9.	Место на спроведување	Теоретска настава: училна, сала, кабинет, онлајн настава				
		Практична настава: Практичниот дел ќе се реализира во опремени простории за изведување на практична настава кои ги исполнуваат барањата на програмата, симулациски кабинет, дом за стари лица, и/ или дневни центри и/или сервиси за помош и нега во домот.				

10.	Методи и инструменти за оценување (есеи/писмени работи, проекти, практична работа, презентации, испитни прашања, изведби, портфолија на работа, учење преку работа, завршен испит и др.)	Теоретскиот дел од програмата се проверува преку тест и со усна проверка Практичниот дел од програмата се проверува преку примена на знаењето и вештините во непосредна работа во установи во кои се реализира обуката на работното место и во симулациски центар. Критериуми за оценување на завршниот испит • Учесникот теоретски го познава материјалот од модулите испорачани со обуката • Учесникот има способности за применување на усвоените теоретски знаења во пракса • Учесникот има способност за самостојно воочување и решавање на проблеми • Учесникот има способност за правилна комуникација
11.	Клучни компетенции	• Комуникација на мајчин јазик: изразува и толкува концепти, мисли, чувства, факти и мислења во усна и писмена форма (слушање, зборување, читање и пишување), и комуницира јазично со возрасните лица за кои се грижи, членовите на семејството и колегите на соодветен и креативен начин во различни општествени и културни контексти. Способен е да направи разлика и да користи различни видови на текстови кои се однесуваат на областа на нега, да бара, собира и обработува информации, да користи помагала, како и да формулира и изразува уснени и писмени аргументи на убедлив начин соодветен на контекстот. • Математичка компетенција и основни компетенции во областа на науката и технологијата: применува математичко размислување и знаење кое го користи за објаснување на природниот свет со цел да реши одреден број на проблеми број на проблеми во секојдневните работни ситуации. Користи и работи со технолошки алатки, за исполнување на задачите и активностите кои се потребни за соодветна нега на лица, или да донесе одлука или заклучок врз основа на докази. Ги познава основните карактеристики на научното истражување во

		доменот на неџа на лица и ги комуницира заклучоците и размислувањето што води до истите. • Дигитална компетенција: бара, собира и обработува дигитални информации и ги користи на критички и систематски начин со цел да обезбеди најдобра можна неџа на лица. Користи алатки да создаде, презентира и разбере комплексни информации во областа на неџа на лица и пошироко. • Учење како да учи: пристапува, добива, обработува и усвојува нови знаења и вештини и ги имплементира истите за подобра неџа на лица. Управува со сопственото учење, кариера и работни модели. Продолжува со учење самостојно и со самодисциплина, но исто така соработува, стекнува и разменува искуства од хетерогена група и го споделува наученото во пошироката сфера на неџа на возрасни лица. • Социјални и граѓански компетенции: лична, меѓучовечка и меѓу културна компетенција да комуницира конструктивно во различни средини, да покажува толеранција, изразува и разбира различни гледишта и создава доверба во тек на работата со лица и членовите на нивните семејства и колегите. • Смисла за иницијатива и претприемништво: претвора идеи во акција и проактивно придонесува во управување со проекти за подобрување на неџата на лица, а работи и како поединец и заеднички во тимови. Идентификува силни и слаби страни, како кај возрасните лица за кои се грижат така и кај колегите. Придонесува за култура која поддржува и вреднува иницијативи и иновации и препознава различни вештини на сите во рамки на службата, колегите и возрасните лица за кои се грижат. • Културна свест и изразување: ја цени важноста на креативното изразување на идеи, искуства и чувства во различни средини и области. Ги поврзува сопствените креативни и експресивни ставови со мислењата на возрасни луѓе за кои се грижат, членовите на нивните семејства и
--	--	---

		колегите. Идентификува и остварува социјални и економски можности во културните активности и само изразувањето.
12.	Проодност од програмата во рамките на образованието*	Се обезбедува можност за хоризонтална и вертикална проодност кон програми со слична содржина
13.	Само-евалуација / интерна евалуација	Евалуациона листа (прашалник), интервју, дискусија
	Алатки / Методи (прашалници, дискусии, извештаи за имплементираната евалуација)	Алатки: На крајот од теоретскиот и практичниот дел, учениците и другите учесници во програмата ќе пополнат евалуациона листа (прашалник). На крајот од обуката податоците ќе бидат обработени и ќе се направи анализа на задоволството на сите учесниците во обуката. Методи: - Интервју со учесниците во програмата во текот на реализација на модулите: со менаџерот за организација и координација на обуката. - Дискусии со учесниците во програмата во текот на реализација на модулите: со менаџерот за организација и координација на обуката и обучувачите. - Дискусии со обучувачите во програмата во текот на реализација на модулите.
	Временска рамка на само-евалуацијата	Формална евалуација опфаќа пополнување на евалуационен прашалник по завршување на секој модул и на крај крајна евалуација за целокупната програма; Неформална евалуација преку: вежби, дискусија и рефлексција помеѓу учесниците и тренерот/едукатор по завршување на секоја модуларна единица; Рефлексција помеѓу членовите на тимот кој ја испорачува обуката по завршување на секоја сесија.
	Последователни мерки спроведени при последната само-евалуација / Направени измени по последната само-евалуација	Добиените резултати од само- евалуацијата се анализираат и презентираат пред обучувачите и се преземени активности за надминување на пројавени слабости: предавања, метод на активна настава, дискусии, темпото на предавање и

		разработката на содржините
14.	Датум на поднесување:	30.06.2023
15.	Изјава	Јас, долу потпишаниот (менаџер): - ја потврдувам точноста на информациите содржани во образецот; - потврдувам дека образецот е пополнет во согласност со Методологијата за верификација на посебни програми за образование на возрасните; - потврдувам дека сите потребни услови за спроведување на програмата се исполнети; - се согласувам да се врши мониторинг на спроведувањето на програмата од надлежните институции.
16.	Потпис на Менаџерот и печат на организацијата / институцијата за образование на возрасни	

IV. ОДОБРУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ од ЈУ Центар за образование на возрасните – Скопје

Посебната програма за образование на возрасните
 _____ беше одобрена со Решение бр. _____ од
 _____ година.

V. ОДОБРУВАЊЕ ОД ИНСТИТУЦИЈАТА од Министерството за образование и наука

Институцијата _____ беше одобрена со
 Решение бр. _____ од _____ година од страна на Министерството за
 образование и обука за имплементација на Посебната програма
 _____.

Образец 1

Назив на установата / институцијата за образование на возрасните

Програма за образование на возрасните
АСИСТЕНТ ЗА НЕГА НА ЛИЦА СО АЛЦХАЈМРОВА БОЛЕСТ

Назив на програмата за образование на возрасните

~~2023~~ година

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на програмата за образование на возрасните	Асистент за нега на лица со Алцхајмерова болест
2	Сектор	Здравство и социјална заштита
3	Поврзани стандард(и) на занимања	Асистент за нега на лица со деменција-Алцхајмерова деменција и интелектуални попреченост
4	Код на национално занимање*	0620.30.02
5	Ниво на квалификација според НРК*	III (трето)
6	Број на кредити	
7	Вкупен број на часови на учење (теорија и пракса)	110 часа теорија 140 часа пракса Вкупно 250 часа
8	Критериуми за упис на учесникот во програмата	- Завршено најмалку основно образование, - Навршени 18 години
9	Вид на јавна исправа која ја стекнува учесникот	Сертификат

* Овие полиња треба да се пополнат доколку е можно, а задолжително ќе се пополнуваат кот како ќе се воспостави кодниот систем на националните занимања.

II. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА / ИНСТИТУЦИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на установата / институцијата за образование на возрасните	Медицински Факултет Скопје, Центар за семејна медицина
2	Име и презиме на Менаџерот на установата / институцијата за образование на возрасните	Проф д-р Светозар Антовиќ
3	Податоци за контакт	
	Адреса:	
	Телефонски број:	
	Е-маил:	
4	Име и презиме на програмскиот координатор	Проф д-р Катарина Ставриќ
5	Податоци за контакт	
	Назив на програма:	АСИСТЕНТ ЗА НЕГА НА ЛИЦА СО АЛЦХАЈМРОВА БОЛЕСТ
	Телефонски број:	
	Е-маил:	

III.

IV. ОПИС, МОДУЛИ, МОДУЛАРНИ ЕДИНИЦИ, РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО, РЕСУРСИ ЗА ПРОГРАМАТА

1	Опис на програмата	Програмата за асистент за неџа на лица со Алцхајмерова болест има за цел оспособување на учесниците за давање помош и поддршка на корисниците на услугите, и нивните семејства. Асистентот на лице со Алцхајмерова болест треба да обезбеди директна помош, поддршка и неџа на лицето за кое се грижи, како и индиректна поддршка и помош на неговото/нејзиното семејство. Претставува услуга од социјална заштита, која на корисниците треба да им обезбеди интегрирани социо-здравствени услуги и социјална неџа и поддршка во развивање или одржување на нивните лични способности и вештини. Програмата е со тримесечно времетраење, 250 часа или 10 кредити, истата опфаќа стручно теоретски содржини во времетраење од 110 часа-теоретска обука која се реализираат во училиница/кабинет и 140 часа- настава практична работа ќе се изведува во домашни услови и институции за сместување на лица со Алцхајмерова болест. По завршување на програмата учесникот ќе се добие Сертификат за Асистент за неџа на лица со Алцхајмерова болест. Програмата овозможува учесникот да се оспособи да ја планира, подготвува и организира сопствената работа самостојно и/или под надзор на стручно лице во институции/установи за лица со Алцхајмерова болест. • Дава неџа на лице со деменција и Алцхајмерова болест според потребите и / или насоките на здравствениот тим; • Дава психосоцијална поддршка и помош на лица со Алцхајмерова болест и нивните семејства; • Се грижи за квалитетот на извршената работа, безбедноста и здравјето на работната и животната околина. • Користи одредени методи и техники за спроведување на лична хигиена и исхрана, применува техники за менување на постелнина и облека, манипулира при физиолошка потреба; • Комуницира и е проактивен во обезбедувањето на услугата; • Спроведува прва помош при акутни повреди и животозагрозувачки состојби • Проценува, планира и креира план за управување со ризици и катастрофи • .		
2	Максимален број на учесници по група	До 25 учесници За реализација на вежби се работи во групи од 8 до 10 учесници.		
3.	План на програмата			
Бр.	Модули		Број на часови	Број на часови

Commented [WU1]: настава

Commented [WU2]: голема буква

Commented [WU3]: голема буква

		теоретска настава	практична настава
1	Модул 1: Стадиуми и прогресија на Алцхајмеровата болест и другите видови на деменции	20	20
2	Модул 2: Подготовка и организација на работното место	20	30
3	Модул 3: Нега на лица со деменција и алцхајмерова болест	30	40
4	Модул 4: Промени во расположението и однесување на лицата со Алцхајмерова болест	20	20
5	Модул 5: Комуникација, социјализација и интеграција во заедницата	20	30
Вкупно часови		110	140
Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		250	

4.	План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)		
Модул 1: Стадиуми и прогресија на Алцхајмеровата болест и другите видови на деменции;	Часови теоретска настава		20
	Часови практична настава		20
	Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)		40
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Алцхајмерова болест, пристап и фази на болеста, други видови на деменции и нивни карактеристики.	- Објаснува основни карактеристики на деменции, нивни карактеристики со акцент на Алцхајмерова болест. - Објаснува фази во развојот на Алцхајмеровата болест и ги препознава и идентификува потреби	- Ја дефинира соодветно Алцхајмеровата болест и нејзините карактеристики; - Опишува основни карактеристики на лица со Алцхајмерова болест и други видови на деменции; - Прави разлика помеѓу лица со Алцхајмерова деменција и лица со нормално стреење - Ги дефинира фазите на Алцхајмеровата болест и другите видови на деменции; - Демонстрира карактеристики на лица кои имаат нормални промени во помнењето под

		кај лицата со деменција; - Опишува пристапи и грижа кон лица со деменција и Алцхајмерова болест во зависност од фазата; - Опишува основни карактеристики на однесување на лица кои имаат нормални промени во помнењето кои се под влијание на возраста - Набројува стадиумите на прогресија на Алцхајмеровата болест и другите видови на деменции; - Објаснува значење на активен живот на лица со деменција - Алцхајмерова болест.	влијание на возраста објаснува што е пациент центрина грижа насочена кон личноста - Објаснува со пример како се однесува возрасен адулт со нормално стареење - Објаснува со пример карактеристики на стадиуми и како прогредира Алцхајмерова болест и други видови на деменција - Набројува придобивки од примена на активен живот, социјално дружење, - Демонстрира работна окупациона терапија за подобрување на квалитетот на животот на лица со деменција – Алцхајмерова болест. - Дава примери како да се анимира лице со Алцхајмерова болест во умерената фаза; како да се смири кога е агитиран, параноидна состојба ,депресија; кој активности да се превземат ,како и со кој да се комуницира	
Модул 2: Подготовка и организација на работното место (Согласно правилниците и законските регулативи во Р.С. Македонија)			Часови теоретска настава	20
			Часови практична настава	30
			Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	50
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	
1	Планирање и организирање работата	- Опишува улога, задачи и одговорности на асистентот за нега на лица со Алцхајмерова болест во зависност од возраста и фазата на болеста; - Објаснува важност за придржување и користење на насоките дадени во дневниот, неделниот и месечниот план за работа од аспект на	- Креира план за работни одврски и задачи насочени кон личноста - спроведува објаснувања(коментари) за активности предвидени со во—дневниот, неделниот и месечниот план за работа од аспект на психосоцијална, здравствена и духовна нега и начин како ќе ги евидентира и временска рамка индивидуално за секој - Се придржува на дадените приоритети од тимот за задоволување на потребите на корисникот.	

		психосоцијална, здравствена и духовна нега, со посебен осврт кон креирање на план за нега и грижа, негова имплементација, евиденција, креирање портфолио за секој корисник и редовно ажурирање на истото Објаснува потреба од придржување на дадените приоритети од тимот за задоволувањето на потребите на корисникот;	Креира/спроведува план за тимски пристап насочен кон лицето со индивидуална грижа(низ пример)
2	Подготовка на простор и опрема за работа	- Објаснува потреба од подготовка на просторот и опремата за работа со корисникот, - Набројува потребни материјали и опрема потребна за работа со лицето на кое им се дава помош и нега. - Проверува состојбата на просториите за престој на лицето (услови, хигиена, проветреност, распоред на помошниот инвентар, локација на инвентарот, микро клима, кревет, санитарии, потребни помошни помагала сл.);	- Демонстрира подготовка на просторијата во која престојува корисникот (услови, проветреност, микро клима). - Подготвува и правилно користи материјали, опрема и алатки; - Подготвува материјали и опрема потребни за нега на лицето (подвижни, тешко подвижни и/или неподвижни);
3	Користење на средства за лична заштита и заштита на животната и работната околина	- Објаснува потреба од познавање и користење на средства за лична заштита и заштита на корисникот - Опишува постапка за самозаштита, заштита на лицето на кое му се дава поддршка и помош почитувајќи ги пропишаните протоколи за здравје и безбедност во работата. - Наведува средства за дезинфекција, нивна примена за	- Демонстрира постапки на дезинфекција на раце, опрема, работни површини, - Демонстрира постапка за самозаштита, заштита на лицето на кое му се дава поддршка и помош почитувајќи ги пропишаните протоколи за здравје и безбедност во работата. - Набројува избор на средства и Води евиденција за користење на средства за дезинфекција

		лична заштита и заштита на корисникот.	
	Управување со ризици и катастрофи	- Опишува основи за заштита и спасување и управување со кризи во Републиката; - Познава основите на заштита и самозаштита при природни и од човек предизвикани опасности; - Објаснува меѓународната рамка и добрите практики за заштита и самозаштита на лицата со попреченост; - Опишува обезбедување на заштита и самозаштита на лицето со попреченост според видот на опасност; - Објаснува проценка на потребите (видови проценка, како витален елемент за планирање со фокус на брза проценка на потребите и проценка на капацитетот на ранливоста), - Креира план за управување (планира, подготвува и организира мерки и активности) самостојно и/или под надзор на стручни лица за заштита и самозаштита на лицето со попреченост; - Опишува организација на континуирана заштита и самозаштита со членовите на	- Набројува основи за заштита и спасување и управување со кризи во Републиката; - Идентификува основи на заштита и самозаштита при природни и од човек предизвикани опасности; - Набројува меѓународната рамка и добрите практики за заштита и самозаштита на лицата со попреченост; - Обезбедува/објаснува/изведува заштита и самозаштита на лицето со попреченост според видот на опасност; - Спроведува/Креира/Проценува проценка на потребите (видови проценка, како витален елемент за планирање со фокус на брза проценка на потребите и проценка на капацитетот на ранливоста), - Креира план за управување (план, подготовка и организација на мерки и активности) самостојно и/или под надзор на стручни лица за заштита и самозаштита на лицето со попреченост; - Спроведува/Креира план за континуирана заштита и самозаштита со членовите на семејството, блиски лица и/или здравствениот тим/тимот за нега; • Изведува комуникација и координација во кризни состојби

		семејството, блиски лица и/или здравствениот тим/тимот за неџа; - Познава квалитетот и навременото извршување на работните активности, безбедноста и здравјето на лицето со попреченост - Објаснува комуникација и координација во кризни состојби	
Модул 3: Неџа на лице со деменција и алцхајмерова болест		Часови теоретска настава	30
		Часови практична настава	40
		Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	70
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1.	Лична хигиена и здрави животни стилови на лицата со деменција и алцхајмерова болест	• Опишува техники за одржување на лична хигиена на корисниците во согласност со неговите потреби и видот и степенот на деменција и алцхајмеровата болест; • Објаснува важност на одржување на личната хигиена, одржување на местeње на постелина кај тешко подвижни лица, преслекување.... • Наведува помагање/асистирање техники и вашност во секојдневна рутина на корисници при облекување, капење, во зависност од степенот на потреба од помош и поддршка, дава набројува упатства, асистира делумно или помага целосно • Следи Наведува за здравствена состојба на корисникот (визуелни параметри, витални знаци,	• Нема Демонстрира и/или применува техники за одржување на лична хигиена на корисникот. • Препознава/пријавува и евидентира промени на кожата кај корисниците и деловите на кожата обраснати со влакна и коса и соодветно реагира; • Објаснува/Практикува/ важно на примената на различни когнитивни вежби, вежби за меморија и музикотерапија; • Се грижи Демонстрира начини за навремено земање на препишана терапија;демонстрира чек листа за евиденција на земена терапија • Креира и Води евиденција за исполнување на план за дневно рутински активности и прошетки;физички вежби според степенот на болеста • Креира,Води и објаснува евиденција за витални параметри,знаци,излачевини,болка • Препознава одредени делови од телото за

		излачевини);редовно земање на хронична и акутна терапија • Објаснува важност на препознавање и проценка на болка; • Наведува за тага, интервенира при плачење, и пријавување халуцинации; • Наведува за Обезбедување идентификација во случај на напуштање на домот; • Прати и пријавува промени во способностите; • Спроведува дневно рутински активности и прошетки; • Спроведува физички активности; • Обезбедува безбедно движење во домот или установата; • Помага за создавање на удобност и применува положби (седечка, полу лежечка и лежечка); • Препознава можни предилекциони места од телото и екстремитетите и карактеристики за појава на декубитус; • Превенира појава на рани и декубитални појави на кожата и за тоа ги известува стручните лица;	појава на декубитус; • Води евиденција за појава и менаџирање за когнитивно бихевиорални промени и комуникација со стручно лице за истото • Практично води евиденција за појава на декубитални рани или кожни промени и применува превентивни мерки за појава на декубитус и ги известува стручните лица и семејствата за помош; • Креира и евидентира план за прошетки и безбедно движење асистирано од Негова страна • Демонстрира и набројува промени на положби за позиционирање кај напредна фаза на болеста
2.	Исхрана на лицата со деменција и алцхајмерова болест	• Објаснува основните состојки на исхраната и нивната функција во организмот; • Наведува избор на храна според потребите ,вкусови и можност за цвакање во зависност од фазата на болест • Учесствува Асистира во избор на мени, подготвува и асистира во давање на храната според состојбата; • Ја почитува Објаснува за дневната потреба за храна и распоредот на	• Го подготвува планот за исхрана со дадени препораки и консултации со тимот и клиентот; • Води евиденција за избор и подготовка на храната; • Се грижи Води евиденција за редовно земање на храна и напитоци. • Демонстрира Применети техники за асистирање при хранење и подготовки на разни форми на храна; • Набројува избор на храна според дневните потреби,вкусови и можност за цвакање во

		оброци кај корисниците на услугите; - Објаснува важност на цваќање на храната и ги поттикнува корисниците да ја соцвакуваат храната; - Објаснува/Наведува за редовност во земањето на храна.	зависност од фазата на болест
3.	Внес на течности кај лицата со деменција и алцхајмерова болест	- Помага при пероално внесување на течности; - Препознава знаци на дехидрација ; - Дава помош на дехидрирани лица; - Ги известува надлежните стручни лица;	- Наведува дози за внесување на течност во организмот; - Води евиденција за внесување на течност; - Набројува и демонстрира знаци на дехидрација; - Наведува процедури за помош на дехидрирана личност; - Применува води план за процедури за надминување на проблемите од дехидрација;
4.	Помош и поддршка при користење и одржување на помагала наменети за немоќни лица	- Опишува основни уреди (инвалидска количка, кревет и додатоци) и нивна употреба; - Опишува видови помагала, нивна примена и важност за правилно одржување (ортопедски помагала) и помага при нивна употреба); - Опишува потребни материјали и опрема потребна за неа на лицата на кои им се пружа нега; - Објаснува потреба од проверка на безбедност на материјалите и опремата за безбедна работа; - Опишува вртење во кревет, преместување во количка, асистирање	- Демонстрира управување со инвалидска количка - Набројува,објаснува и демонстрира за ортопедски помагала за користење (патерици, бастун, штака, ортози, протези) и асистира при изведување на двотактен, трокатен и четирикатен од со бастун, патерици, со или без протеза или протоза, качување и симнување по скали согласно помагалото кое го користи - Демонстрира и наведува чекори за вртење во кревет, преместување во количка, асистирање при одење со помош на помагала - Објаснува и води евиденција за складирање/ безбедност и одржување на апарати кои се користат од страна на лицата со оштетен вид - Објаснува и води евиденција за складирање/

		при одење со помош на помагала • Познава и одржува апарати кои се користат од страна на лицата со оштетен вид • Познава и одржува апарати кои ги користат лицата со оштетен слух, • Ракува со слушен апарат (апликација и одржување хигиена)	безбедност и одржување апарати кои ги користат лицата со оштетен слух, • Демонстрира чекори за ракување со слушен апарат (апликација и одржување хигиена)
	Прва помош при акутни повреди и живото загрозувачки ситуации	• Опишува укажување прва помош и основно одржување во живот во различни состојби и ситуации до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор или Итна медицинска помош (со стандардни и импровизирани средства) • Објаснува итна состојба и објаснува начин на давање на прва помош на негуваното лице до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор •	• Дефинира прва помош • Проценува ситуација на место на незгода(чек листа) • Евидентира безбедност и пријавување на местото на незгода • Демонстрира и набројува Спроведување прва помош • Демонстрира Правилно повик до Итна медицинска служба • Демонстрира /Спроведува чекори за постапки за прва помош при животна загрозувачки состојби до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор (гази, завои, тријаголни марамы, имобилизациони сплнтови) и импровизирани средства • Набројува начини на постапување при незгода • Толкува ситуации за повик на итна медицинска

			помош и евидентира ситуација
			Препознава/набројува можни компликации од повреди и ненадејни заболувања
Модул 4: Промени во расположението и однесување на лицата со Алцхајмерова болест		Часови теоретска настава	20
		Часови практична настава	20
		Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	40
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Психо-социјална поддршка и советување на лица со алцхајмерова болест и нивните семејства.	- Препознава промени во однесувањето на лицата со Алцхајмерова болест - Препознава потреба од потреба на стручно лице и можност за психо-социјална поддршка на семејствата и на лица со Алцхајмерова болест. - Објаснува начин за давање на основна психо-социјална поддршка, социјално советување и упатување. - Упатува кон стручно лице кое ќе може да даде повисоки форми на поддршка и советување - Дава совет и поддршка на корисникот по насоки на стручно лице за да	- Дава соодветна поддршка на лицето за кое ќе увиди дека му треба поддршка. - Евидентира и опишува и упатува кон комуникација со стручно лице кое ќе може да даде повисоки форми на поддршка и советување - Набројува и демонстрира совет и поддршка на корисникот по насоки на стручно лице за да остане смирен во стресни ситуации; - Демонстрира активности за намалување менаџмент на со стрес - Детектира знаци кои укажуваат на синдром на исцрпеност и ментално прегорување,набројува начин на комуникација со надлешни и набројува начини за справување со стресот од работните обврски и средината

		остане смирен во стресни ситуации; • Набројува копира,и бара совет при состојби на стрес согорување од работните обврски и средината •	
4.	План за учење (Модули / Тематски целини / резултати од учењето / Критериуми за оценување)		
Модул 5: Комуникација, социјализација и интеграција во заедницата		Часови теоретска настава	20
		Часови практична настава	30
		Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	50
Бр.	Тематска целина	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1	Основи комуникацијата на	• Објаснува видови на комуникација и нивна важност- • Развива емпатија и емоционална поддршка; • Препознава и применува потреба за промена на начин на комуникација врз основа на прогрес на болеста од рана кон доцна фаза; • Објаснува важност на ефективно комуницирање со семејства и социјални групи, здравствени соработници; • Ефективно користи невербална комуникација со цел да се надминат пречки во истата; • Применува/практикува активно слушање при комуникација • Помага во комуникација преку примена на различни информациски	• Демонстрира/набројува експресија на невербална комуникација • Објаснува важност,набројува вербална комуникација и демострира јасно и разбирливо зборување, зборува разговетно, полека и гласно;; со различни фази од болеста • Води евиденција/опис и чек листи за комуникација со стручни лица и членови од блиското опкружување на корисникот; • Демонстрира чекори во комуникација преку примена на различни информациски и комуникациски технологии

		и комуникациски технологии	
2	Вештини за ефикасна комуникација	- Објаснува важност на слушањето како дел од клучните вештини во комуникацијата; Применува/практикува активно слушање при комуникација - Објаснува важност на внимателно слушање и чисто и отворено одговарање; - Набројува важност на интонацијата, и говорот на телото и на она што не е кажано;	- Демонстрира ефективна комуникација преку: Демонстрира активно слушање; Демонстрира парафразирање, повторување; - Користи/набројува описно со примери неосудувачка комуникација и начин на изразувањеи - Наведува пример за фокусирани и прашања,- - Демонстрира разговорна ефективна комуникација со лице со деменција во зависност од фазата на болеста

5.	Форми на спроведување на процесот на настава и учење					
Форми на спроведување		Модул 1	Модул 2	Модул 3	Модул 4	Модул 5
Настава во училница/кабинет		√	√	√	√	√
Практична настава		√	√	√	√	√
Комбинирано учење						
Е-учење		√	√	√	√	√

Настава на далечина		√	√	√	√	√
6.	Методи на настава и учење					
Метод						
Предавање		√	√	√	√	√
Дискусии во група		√	√	√	√	√
Набљудување		√	√	√	√	√
Истражување/Откривање						
Учење преку симулации		√	√	√	√	√
Учење насочено кон решавање на проблеми		√	√	√	√	√
Практична настава во училница/кабинет		√	√	√	√	√
Обука на работното место		√	√	√	√	√
Индивидуална настава		√	√	√	√	√
Самонасочено учење						
Посети/Студиски патувања						
Друго (ве молиме наведете):						
7.	Ресурси / опрема за настава и учење	Компјутер и интернет мрежа, Видео бим, Платно, Табла (Флип чарт), Фломастери, хартија, слики и постери, апарат за мерење притисок, живин топломер, помагала:				
8.	Наставен кадар	Стручно теоретски дел од обуката: -доктор по општа медицина со минимум две годишно искуство во областа, -социјален работник со во областа, - психолог, со минимум три годишно искуство во областа, Практична обука: - медицинска сестра, со				

		- негувател/асистент, со минимум три годишно искуство во областа
9.	Место на спроведување	Теоретска настава: училна/сала/кабинет, онлајн настава Практична настава: Практичниот дел ќе се реализира во опремени простории за изведување на практична настава кои ги исполнуваат барањата на програмата, дом за стари лица, и/или дневни центри и/или сервиси за помош и нега во домот
10.	Методи и инструменти за оценување (есеи/писмени работи, проекти, практична работа, презентации, испитни прашања, изведби, портфолија на работа, учење преку работа, завршен испит и др.)	Теоретскиот дел од програмата се проверува преку тест и со усна проверка Практичниот дел од програмата се проверува преку примена на знаењето и вештините во непосредна работа во установи во кои се реализира обуката на работното место и/или со можност во симулациска средина Критериуми за оценување на завршниот испит • Учесникот теоретски го познава материјалот од тематските единици испорачани со обуката • Учесникот има способности за применување на усвоените теоретски знаења во пракса • Учесникот има способност за самостојно воочување, комуникација и тимски пристап во решавање на ситуации, промена во однесување и здравствени состојби и проблеми • Кандидатот има способност ефективна комуникација
11.	Клучни компетенции	• Комуникација на мајчин јазик: изразува и толкува концепти, мисли, чувства, факти и мислења во усна и писмена форма (слушање, зборување, читање и пишување), и комуницира јазично и невербално со возрасните лица за кои се грижи, членовите на семејството и колегите на соодветен и креативен начин во различни општествени и културни контексти. Способен е да направи разлика и да користи различни видови на текстови кои се однесуваат на областа на нега, да бара, собира и обработува информации, да користи помагала, како и да формулира и изразува уснени и писмени аргументи на убедлив начин соодветен на контекстот.

		• Математичка компетенција и основни компетенции во областа на науката и технологијата: применува математичко размислување и знаење кое го користи за објаснување на природниот свет со цел да реши одреден број на проблеми број на проблеми во секојдневните работни ситуации. Користи и работи со технолошки алатки, за исполнување на задачите и активностите кои се потребни за соодветна нега на лица, или да донесе одлука или заклучок врз основа на докази. Ги познава основните карактеристики на научното истражување во доменот на нега на лица и ги комуницира заклучоците и размислувањето што води до истите. • Дигитална компетенција: бара, собира и обработува дигитални информации и ги користи на критички и систематски начин со цел да обезбеди најдобра можна нега на лица. Користи алатки да создаде, презентира и разбере комплексни информации во областа на нега на лица и пошироко. • Учење како да учи: пристапува, добива, обработува и усвојува нови знаења и вештини и ги имплементира истите за подобра нега на лица. Управува со сопственото учење, кариера и работни модели. Продолжува со учење самостојно и со само-дисциплина, но исто така соработува, стекнува и разменува искуства од хетерогена група и го споделува наученото во пошироката сфера на нега на возрасни лица. • Социјални и граѓански компетенции: лична, меѓучовечка и меѓу културна компетенција да комуницира конструктивно во различни средини, да покажува толеранција, изразува и разбира различни гледишта и создава доверба во тек на работата со лица и членовите на нивните семејства и колегите. • Смисла за иницијатива и претприемништво: претвора идеи во акција и проактивно придонесува во управување со проекти за подобрување на негата на лица, а работи и како поединец и заеднички во тимови. Идентификува силни и слаби страни, како кај возрасните лица за кои се грижат така и кај колегите.
--	--	--

		Придонесува за култура која поддржува и вреднува иницијативи и иновации и препознава различни вештини на сите во рамки на службата, колегите и возрастните лица за кои се грижат. • Културна свест и изразување: ја цени важноста на креативното изразување на идеи, искуства и чувства во различни средини и области. Ги поврзува сопствените креативни и експресивни ставови со мислењата на возрастни луѓе за кои се грижат, членовите на нивните семејства и колегите. Идентификува и остварува социјални и економски можности во културните активности и само изразувањето.
12.	Проодност од програмата во рамките на образованието*	Се обезбедува можност за хоризонтална и вертикална проодност кон програми со слична содржина
13.	Само-евалуација / интерна евалуација	Евалуациона листа (прашалник), интервју, дискусија
	Алатки / Методи (прашалници, дискусии, извештаи за имплементираната евалуација)	Алатки: На крајот од теоретскиот и практичниот дел, учениците и другите учесници во програмата ќе пополнат евалуациона листа (прашалник). На крајот од обуката податоците ќе бидат обработени и ќе се направи анализа на задоволството на сите учесниците во обуката. Методи: - Интервју со учесниците во програмата во текот на реализација на модулите: со менаџерот за организација и координација на обуката. - Дискусии со учесниците во програмата во текот на реализација на модулите: со менаџерот за организација и координација на обуката и обучувачите. - Дискусии со обучувачите во програмата во текот на реализација на модулите.
	Временска рамка на само-евалуацијата	Анкетен прашалник по завршувањето на целокупната програма.
	Последователни мерки спроведени при	Добиените резултати од само- евалуацијата се анализираат и

	последната само-евалуација / Направени измени по последната само-евалуација	презентираат пред обучувачите и се преземени активности за надминување на пројавени слабости: предавања, метод на активна настава, дискусии, темпото на предавање и разработката на содржините
14.	Датум на поднесување:	23.05.2023
15.	Изјава	Јас, долу потпишаниот (менаџер): - ја потврдувам точноста на информациите содржани во образецот; - потврдувам дека образецот е пополнет во согласност со Методологијата за верификација на посебни програми за образование на возрасните; - потврдувам дека сите потребни услови за спроведување на програмата се исполнети; - се согласувам да се врши мониторинг на спроведувањето на програмата од надлежните институции.
16.	Потпис на Менаџерот и печат на организацијата / институцијата за образование на возрасни	

V. ОДОБРУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ од ЈУ Центар за образование на возрасните – Скопје

Посебната програма за образование на возрасните

_____ беше одобрена со Решение бр. _____ од _____ година.

VI. ОДОБРУВАЊЕ ОД ИНСТИТУЦИЈАТА од Министерството за образование и наука

Институцијата _____ беше одобрена со
Решение бр. _____ од _____ година од страна на Министерството за
образование и обука за имплементација на Посебната програма
_____.

Програма за образование на возрасните
Асистент за нега на лица со мултиплекс склероза

Formatted: Russian

2025 година

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на програмата за образование на возрасните	Асистент за нега на лица со мултиплекс склероза
2	Сектор	06 ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА
3	Поврзани стандард(и) на занимања	- Асистент за нега на лица со мултиплекс склероза - Негувател во палијативна нега - Негувател/ка на стари лица
4	Код на национално занимање*	
5	Ниво на квалификација според НРК*	Ниво III
6	Број на кредити	10
7	Вкупен број на часови на учење(теорија и пракса)	Теоретска содржина 90 часа Практичен дел 160 часа Вкупно 250 часа
8	Критериуми за упис на учесникот во програмата	- завршено минимум основно образование - најмалку 18 годишна возраст
9	Вид на јавна исправа која ја стекнува учесникот	Сертификат

* Овие полиња треба да се пополнат доколку е можно, а задолжително ќе се пополнуваат откако ќе се воспостави кодниот систем на националните занимања.

II. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА / ИНСТИТУЦИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ

1	Назив на установата / институцијата за образование на возрасните	Медицински Факултет УКИМ Скопје– Центар за семејна медицина
2	Име и презиме на Менаџерот на установата / институцијата за образование на возрасните	Проф д-р Светозар Антовик
3	Податоци за контакт	
	Адреса:	
	Телефонски број:	
	Е-маил:	
4	Име и презиме на програмскиот координатор	Проф д-р Катарина Ставриќ
5	Податоци за контакт	
	Назив на програма:	Асистент за нега на лица со мултиплекс склероза
	Телефонски број:	
	Е-маил:	

III. ОПИС, МОДУЛИ, МОДУЛАРНИ ЕДИНИЦИ, РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО, РЕСУРСИ ЗА ПРОГРАМАТА

1	Опис на програмата	Програмата за асистент за нега на лица со мултиплекс склероза има за цел да ги оспособи учесниците за планирање и имплементирање на интегрирани социо-здравствени услуги се со цел да се подобри физичката, емоционалната и социјалната -состојба и да се одржи работоспособноста на лицата со мултиплекс склероза. Во рамките на оваа програма учесниците ќе имаат можност да се стекнат со знаења, вештини и компетенции за обезбедување на асистенција на клиентите со цел истите да можат да се грижат за себе, за семејството, за домот, да го одржат континуитетот и функционалноста во работниот процес на работното место и во исполнувањето на слободните активности. Воедно учесниците ќе имаат можност да се стекнат со знаења и вештини за обезбедување на потребна помош, грижа и нега се со цел да се ублажат симптомите, да се одржи моменталната состојба, да се зачуваат навиките и да се одржи и подобри квалитетот на живот на клиентот во согласност со неговите можности и потреби.
---	--------------------	--

		Учесникот ќе развие вештини за тимска-партнерска работа со клиентот и неговото семејство во неговиот дом, заедница, работно место на клиентот, во здравствена институција и други установи/центри/организации кои клиентот ги посетува на дневна основа. По завршувањето на оваа обука учесникот ќе биде оспособен да: - анализира, планира и организира работа и работни активности согласно идентификуваните потреби на клиентот и неговото семејство; - асиситира во извршување на секојдневни задачи во домот и на работното место на клиентот; - се грижи за одржување на личната хигиена и хигиена на леглото на клиентот; - дава поддршка во одржување на рутина - мобилност; - асистира во физичката рехабилитација на лица со мултиплекс склероза; - да асистира во психосоцијалната рехабилитација на лица со мултиплекс склероза; - обезбедува квалитет во поддршката на лица со мултиплекс склероза во сите фази од болеста; • Спроведува прва помош при акутни повреди и животозагрозувачки состојби • извршува свои задачи во согласност со етичките норми, релевантните законски стандарди, кодекси на работа и методи за добра комуникација со корисниците и семејствата, и се залага за препознавање и спречување на злоупотреба; • се грижи за квалитетот на извршената работа, безбедноста и здравјето на работната и животната околина и применува протоколи за заштита при работа во домот или установата. • Проценува, планира и креира план за управување со ризици и катастрофи. -
2	Максимален број на учесници по група	До 25 учесници во група зависно од насоките и условите за безбедност и заштита на учесниците

3.	План на програмата		
Бр.	Модули	Број на часови за теоретска настава	Број на часови за практична настава
1	Модул 1: Основни познавања за мултиплекс склероза, видови и симптоми на болеста	30	40
2	Модул 2: Нега на лице со мултиплекс склероза	30	60
3	Модул 3: Комуникација, интеграција и социјализација	10	30
4	Модул 4: Физичка и психосоцијална рехабилитација и	20	30

поддршка на лице со мултиплекс склероза		
Вкупно часови	90	160
Вкупно (вкупно часови теоретска и практична настава)	250	

Модул 1: Основни познавања за мултиплекс склероза, видови и симптоми на болеста		Часови за теоретска настава	30
		Часови за практична настава	40
Модуларна единица	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	
1. Запознавање со анатомија и функција на централниот нервен систем	- Опишува анатомија и функции на човечкото тело; - Опишува функција на централен нервен систем; - Препознава карактеристики на проблемите со кои се соочуваат лицата со мултиплекс склероза	- Набројува системи и препознава органи во нивен состав; - Познава функција на нервен систем - Опишува механизам на работа на човеково тело; - Набројува карактеристики на проблемите со кои се соочуваат лицата со мултиплекс склероза	
2. Основни познавања за мултиплекс склероза, видови и симптоми на болеста	- Опишува индивидуален пристап во зависност од потреби кај лицата со мултиплекс склероза; - Објаснува техники за асистенција во зависност од промени во однесувањето кај лицето со МС;	- Опишува карактеристики на болеста по различни фази; - Набројува промени во способностите и однесувањето на лицата со мултиплекс склероза, како и користи техники за асистенција	
3. Препознавање на емотивна состојба кај лица со мултиплекс склероза (МС)	- Опишува потреби кои може да ги имаат лицата со мултиплекс склероза; - Набројува специфики во негувањето со лично ориентиран пристап; - Опишува можни промени во способностите и во однесувањето; - Набројува промени во циклусот на будност и спиење; - Препознава потреба од поттикнување на	- Набројува потреби на лицата со Мултиплекс склероза; - Објаснува потреба од лично ориентиран пристап кон негувањето на лицето со мултиплекс склероза; - Набројува промени во способностите и однесувањето. - Опишува карактеристики на сон и будност	

	автономност на лицата со мултиплекс склероза;	• Користи индивидуален, холистички, толерантен, не осудувачки и чувствителен начин во секојдневната грижа, водејќи сметка за почитување на правата, верувањата и желбите; • Опишува асистенција во поттикнување на автономност со примена на индивидуален пристап
4. Синдром на прегорување и стрес на работно место кај Асистентот	• Применува техники за справување со стрес и појава на прегорување на работно место кај асистентот на лица со МС; • Користи можности за надградба и стручно оспособување преку обуки; • Познава техники за да го препознае својот стрес; • Применува постапки за справување со стресот;	• Набројува можни значаи и појави за прегорување кај асистентот на лицата со МС • Објаснува појава на стрес кај Асистентот на лица со МС • Применува само-евалуација и се справува со стресот на соодветен начин и бара стручна помош кога е неопходно
5. Работа во услови на пандемија врз основа на протоколи	• Правилно користи ЛЗО; • Применува техники за превенција од несакани инфекции, лична заштита, заштита - Правилно користи ЛЗО Правилно користи ЛЗО на клиентите и работната и животна средина; • Применува упатства за заштита од Пандемија препорачани со Протоколот за заштита од истата, установата и ЦЈЗ.	• Објаснува важност од соодветно спроведување на протоколите за работа во услови на пандемија; • Опишува постапки за дезинфекција, стерилизација на опремата која ја користи; • Објаснува важност на користење лична опрема за заштита при работа и протоколите за дезинфекција на опремата, просторот и облеката
Управување со ризици и катастрофи	- Опишува основи за заштита и спасување и управување со кризи во Републиката; - Познава основи на заштита и самозаштита при природни и од човек предизвикани опасности;	- Набројува основи за заштита и спасување и управување со кризи во Републиката; - Идентификува основи на заштита

	- Опишува обезбедување на заштита и самозаштита на лице со попреченост според видот на опасност: - Објаснува проценка на потребите (видови проценка, како витален елемент за планирање со фокус на брза проценка на потребите и проценка на капацитетот на ранливоста), - Опишува план за управување (планира, подготвува и организира мерки и активности) самостојно и/или под надзор на стручни лица за заштита и самозаштита на лицето со попреченост; - Опишува организација на континуирана заштита и самозаштита со членовите на семејството, блиските лица и/или здравствениот тим/тимот за неа; - Објаснува комуникација и координација во кризни состојби •	и самозаштита при природни и од човек предизвикани опасности; - /објаснува/изведува заштита и самозаштита на лицето со попреченост според видот на опасност: - Креира проценка на потребите (видови проценка, како витален елемент за планирање со фокус на брза проценка на потребите и проценка на капацитетот на ранливоста), - Креира план за управување (план, подготовка и организација на мерки и активности) самостојно и/или под надзор на стручни лица за заштита и самозаштита на лицето со попреченост; - Креира план за континуирана заштита и самозаштита со членовите на семејството, блиски лица и/или здравствениот тим/тимот за неа; • Изведува комуникација и координација во кризни состојби
--	---	---

Модул 2 Нега на лица со мултиплекс склероза	Часови за теоретска настава	30
	Часови за практична настава	60

Модуларна единица	Резултати од учењето	Критериуми за оценување
1. Лична хигиена и хигиена на леглото	• Применува техники за местење на кревет • Применува техники за менување на постелнина. • Опишува техники и применува постапки за безбедно вртење во кревет; • Применува постапки за редовно одржување на личната хигиена; • Објаснува потреба и применува техники и методи за безбедно бањање во када, туш, и во кревет; • Асистира при правилна примена на помагала за безбедно одржување на физиолошките потреби; • Применува техника на менување на пелени и долен веш за возрасни;	• Опишува важност на потребата за правилна примена на техниките за местење на кревет и менување на постелнина; • Демонстрира важност за редовно одржување на личната хигиена; • Набројува потреба и применува разни техники и методи за безбедно изведувањето и вртење во кревет; • Набројува потреба и применува разни техники и методи за бањање во када, туш и во кревет • Наведува постапки за правилна примена на помагала за безбедно одржување на физиолошките потреби; • Демонстрира менување на пелени и долен веш кај лица со МС
2. Хранење, важност и примена	• Опишува важност на придржувањето кон навремена и здрава исхрана; • Се придржува на препораките за диетална исхрана кај клиентот; • Реализира план за внес на храна и течности на соодветен начин; • Подготовка мени за хранење на клиентот според состојбата и насоките од стручниот тим; • Мотивира и изведува хранење и ехидрација кај клиентите кои имаат потешкотии при тоа;	• Објаснува важност на придржување кон навремена и здрава исхрана; • Спроведува препораки за диетална исхрана кај клиентот • Објаснува потреба од придржување на пропишаниот избор на мени; • Дава соодветна насока за редовно земање на храна и течности според упатствата од стручното лице; • Учествува во подготовката на менито и хранењето на клиентот. • Објаснува потреба од помош во исхраната и хидрацијата кај оние кои имаат потешкотии при тоа;

3. Применување на соодветна таблетарна терапија и дерматолошки премази од стручниот тим	• Применува препораки од стручниот тим за давање навремена и соодветна таблетарна терапија • Применува препораки од стручниот тим за употреба на дерматолошки премази (масти, креми), препорачани од стручниот тим;	• Објаснува важност од давање навремена и соодветна таблетарна терапија • Демонстрира начин на апликација на дерматолошки премази според упатствата од стручен тим
4. Нега на декубитални рани (протокол-дефиниција, превенција) и практичен дел со сценарија	• Објаснува ризични места со најчеста појава на декутибални рани; • Објаснува промени на кожата и мукозните мембрани • Опишува постапки на превенција од појава на декутибални рани; • Опишува помагала (прирачни и механички) и постапки за спречување на појавата на декубитални рани.	• Набројува ризични места за појава на декубитални рани • Набројува карактеристики на декубитус по одредени делови од телото и за тоа ги известува стручните лица; • Објаснува потреба од навремено пријавување на промени на кожата и мукозните мембрани; • Набројува можни постапки за спречување на појавата и развој на декубитус. • Применува помагала за спречување на појава на декубитални рани.
5. Поддршка во одржување на рутина: мобилност (самостојна или со помагала), работоспособност (дома/работно место), користење на времето за одмор и рекреативни активности, користење на времето за психосоцијални контакти и интеракции, користење на технолошки напредни инструменти во секојдневното живеење).	• Објаснува протокол и подготовка за излез од домот; • Опишува протоколи и подготовка за безбеден транспорт; • Опишува безбедна домашна средина во зависност од потребите на клиентот; • Опишува постапки за превенирање од пад; • Објаснува протокол и подготовка за посета на лекар; • Опишува протокол за посета од страна на други лица; • Асистира со приемна на протоколи за	• Применува протоколи и подготовка за излез од дома во зависност од местото, временските услови; • Применува и подготвува безбеден простор, за движење и комуникација во просторот во кој престојува клиентот • применува безбедна средина во домашни услови; • Набројува и презема мерки за безбедност од паѓање, • Спроведува протоколот за одење на

	работно место, во согласност со потребите на клиентот и организацијата на работното место	лекар; • Применува протоколи и подготовка за прием на гости, одење на гости; • Применува протоколи во зависност од вероисповедта и традициите на семејството на клиентот. • Набројува протоколи за асистирање на работно место во согласност со потребите на клиентот и организацијата на работа во организацијата.
6. Нега на полу подвижно и неподвижно лице	• Применува постапки за асистенција и воочување инконтинентност/ ретенција и констипација / дијареја; • Демонстрира асистенција при појава на болка; • Опишува емотивна исцрпеност, депресија, препознава тага, обвинување, плачење и известува стручно лице од тимот • Опишува постапки за помош- асистенција при промена во способностите;	• Набројува карактеристики на инконтинентност / ретенција и констипација / дијареја • Опишува однесување при појава на болка • Препознава однесување при појава на депресија и при појава на тага, • Набројува знаци на тага, обвинување, плачење и бара стручна помош • Применува постапки за помош- асистенција при промена на способностите.
7. Прва помош при акутни повреди и живото загрозувачки ситуации	• Опишува укажување прва помош и основно одржување во живот во различни состојби и ситуации до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор или Итна медицинска помош (со стандардни и импровизирани средства)	• Дефинира прва помош • Проценува ситуација на место на незгода (чек листа) • Евидентира безбедност и пријавување место на незгода • Демонстрира и набројува спроведување прва помош • Толкува ситуации за повик на итна медицинска помош и евидентира

	- Објаснува итни состојби и објаснува начин на давање на прва помош на негуваното лице до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор - Објаснува можни компликации од повреди и итни состојби	ситуација - Демонстрира повик до Итна медицинска служба - Демонстрира /Спроведува чекори за постапки за прва помош при животни загрозувачки состојби до доаѓање на медицинска сестра и/или доктор (гази, завои, тријаголници, марами, имобилизациони спланти) и импровизирани средства - Набројува начини на постапување при итни состојби - Набројува можни компликации од повреди и итни состојби
--	---	---

Модул 3: Комуникација, интеграција и социјализација		Часови за теоретска настава	10
		Часови за практична настава	30
Модуларна единица	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	
1. Комуникација со лице со мултиплекс склероза	- Објаснува комуникациски техники за промовирање на благосостојбата на лицето со мултиплекс склероза; - Опишува активно слушање при вербална и невербална комуникација со лице со мултиплекс склероза; - Објаснува правила за ефективна комуникација со семејството,	- Демонстрира важност на познавање на позитивна вербална и невербална комуникација - Применува начин на комуникација со со лица со оштетен слух, вид - Демонстрира ефективна комуникација на клиентот и неговото/нејзино семејство,	

	родителот/старателот, средината;	родителот/старателот, средината според потребите и способностите
2. Комуницирање со семејството, социјалните групи и заедницата	• Применува редовна комуникација со семејството, социјални групи, здравствени соработници; • Поддржува разни активности со цел подобар квалитет на живот на клиентот • Опишува вербална и писмена комуникација со сите засегнати страни и лицето со мултиплекс склероза.	• Објаснува важност од приемна на вербална и редовна комуникација со семејството, социјални групи, здравствени соработници; • Демонстрира активности со семејството со цел подобар квалитет на животот на клиентот. • Демонстрира важност на асистенција при вербална и писмена комуникација со засегнатите страни
3. Социјализација на лица со мултиплекс склероза (начини на вклучување, стимулирање за вклучување на клиентот во заедницата, посета на настани, интеракција со лица блиски до клиентот).	• Препознава и учествува во справувањето со бихевиорални промени; • Применува мотивација, поттикнување, поддржување, помагање, олеснување и вклучување на клиентот во општеството, негова социјализација;	• Одржува функционирање и вклучување во животни активности за подобар квалитет на живот на клиентот • Објаснува важност на поддршка и мотивација клиентот да успее во активностите кои ги изведува • Објаснува важност на поддршката и мотивацијата на клиентот за вклучување во друштвени игри, посети на културни настани, концерти, театри, филмови, излети, екскурзии и сл. • Асистира во вклучување на различни игри во институцијата или околината, средината во која живее и работи клиентот

Модул4: Физичка и психосоцијална рехабилитација на лица со мултиплекс склероза	Часови за	20
---	------------------	-----------

		теоретска настава	
		Часови за практична настава	30
Модуларна единица	Резултати од учењето	Критериуми за оценување	
1. Потреба од помош за одржување на виталноста	- Асистира во интервенција при вочена вкочанетост и објаснува потреба од навремено пријавување на стручниот тим ; - Помага со примена на постапки за помош при губиток на рамнотежа; - Применува постапки за правилно манипулирање со инвалидски колички, ортопедски помагала; - Користи техники со цел да корисникот да го разбере говорот на лицето;	- Објаснува важност за примена Препознава вкочанетост и навремено пријавува и учествува во интервенцијата - Демонстрира асистенција при губиток на рамнотежа; - Применува техники за правилно користење на ортопедски помагала и инвалидска количка; - Применува техники за ориентација во простор - Објаснува асистенција за разбирање и објаснување на говорот на лицето	
2. Одржување и поддршка во движење и стабилноста	- Применува техники за поддршка во движење при нестабилност во мобилноста (асистенција, поткрепа, помош, соработка за совладување на препреки); - Учество во спроведување на дневно рутински активности, окупациона и релаксациона терапија - Асистира во реализација на физички активности, мотивира, поддржува и стимулира во психофизичка рехабилитација и социјализација; - Асистира во приемна на други физички активности според програмата и насоките од стручниот тим;	- Опишува можни потешкотии кога е потребно давање поддршка во движење при нестабилност во мобилноста - Објаснува потреба од спроведувањето на дневно рутински активности, окупациона и релаксациона терапија; - Набројува важност од асистенција и примена на други физички активности;	

5.	Форми на спроведување на процесот на настава и учење				
Форми на спроведување		Модул 1	Модул 2	Модул 3	Модул 4
Настава во училница/кабинет		√	√	√	√
Практична настава		√	√	√	√
Комбинирано учење		√	√	√	√
Е-учење		√	√	√	√
Настава на далечина		√	√	√	√
6.	Методи на настава и учење				
Метод					
Предавање		√	√	√	√
Дискусии во група		√	√	√	√
Набљудување		√	√	√	√
Истражување/Откривање		√	√	√	√
Учење преку симулации		√	√	√	√
Учење насочено кон решавање на проблеми		√	√	√	√
Практична настава во училница/кабинет		√	√	√	√
Обука на работното место		√	√	√	√
Индивидуална настава					
Самонасочено учење		√	√	√	√
Посети/Студиски патувања					
Друго (ве молиме наведете):					

7.	Ресурси / опрема за настава и учење	Просторија за одржување на теоретска настава (ЛЦД проектор, флип-чарт табла, лап топ,) како и: фантоми/кукли, медицински помагала, кабинет (училница), скрипти со стручна литература од областа, испечатени материјали итн. Установа за спроведување на практичната обука (ортопедски помагала, апарат за мерење притисок, помагала за лица со попреченост, кревет и др.) Установа за спроведување на обука на работно место (основни средства за лична хигиена и хигиена на просторот) •Установи за спроведување на обука на работно место/домашни услови.
-----------	--	---

8.	Наставен кадар	Теоретски обука: • Лекар или медицинска сестра со минимум 2 годишно работно искуство • Дипломиран социјален работник со минимум три годишно работно искуство од областа, Практична обука: • Дипломирана медицинска сестра или сестра специјалист со три годишно искуство. • Лиценциран негувател
9.	Место на спроведување	Теоретскиот дел од програмата ќе се реализира во опремена просторија за изведување на теоретска настава (сала, училна, кабинет) и онлине. Практичниот дел ќе се реализира во опремени простории за изведување на практична настава кои ги исполнуваат барањата на програмата (институции, дневни центри)
10.	Методи и инструменти за оценување (есеи/писмени работи, проекти, практична работа, презентации, испитни прашања, изведби, портфолија на работа, учење преку работа, завршен испит и др.)	Практичниот дел од програмата се проверува преку применување на знаењето и вештините во непосредна работа во установата. Теоретскиот дел од програмата се проверува преку тест, усно, портфолио, есеи, презентации, обработка на случаи, практични вежби, работа во групи, дискусија, тестови, завршен испит. Знаењето кое се проверува зависи од подготвените модули за програмата за обука. Алатки/методи (прашалници, дискусии, извештаи за спроведена евалуација) На крајот од теоретскиот и практичниот дел, учесниците ќе пополнат евалуациона листа (прашалник), по што ќе следи нивна обработка. Анализата на податоците од евалуационите листи ќе покаже какви импресии имаат учесниците од обуката. Дали планирате да спроведете одредени мерки врз основа на добиените резултати од евалуацијата: Врз основа на анализата ќе се направат потребни корекции во смисла на подобрување на програмата (промена на соодносот на часови помеѓу теоретскиот и практичниот дел од обуката), подобрување на условите за реализација на истата или промена на ангажираниот кадар.

11.	Клучни компетенции	• Комуникација на мајчин јазик: изразува и толкува концепти, мисли, чувства, факти и мислења во усна и писмена форма (слушање, зборување, читање и пишување), и комуницира јазично со возрастните лица за кои се грижи, членовите на семејството и колегите на соодветен и креативен начин во различни општествени и културни контексти. Способен е да направи разлика и да користи различни видови на текстови кои се однесуваат на областа на нега, да бара, собира и обработува информации, да користи помагала, како и да формулира и изразува усмени и писмени аргументи на убедлив начин соодветен на контекстот. • Математичка компетенција и основни компетенции во областа на науката и технологијата: применува математичко размислување и знаење кое го користи за објаснување на природниот свет со цел да реши одреден број на проблеми број на проблеми во секојдневните работни ситуации. Користи и работи со технолошки алатки, за исполнување на задачите и активностите кои се потребни за соодветна нега на лица, или да донесе одлука или заклучок врз основа на докази. Ги познава основните карактеристики на научното истражување во доменот на нега на лица и ги комуницира заклучоците и размислувањето што води до истите. • Дигитална компетенција: бара, собира и обработува дигитални информации и ги користи на критички и систематски начин со цел да обезбеди најдобра можна нега на лица. Користи алатки да создаде, презентира и разбере комплексни информации во областа на нега на лица и пошироко. • Учење како да учи: пристапува, добива, обработува и усвојува нови знаења и вештини и ги имплементира истите за подобра нега на лица. Управува со сопственото учење, кариера и работни модели. Продолжува со учење самостојно и со само-дисциплина, но исто така соработува, стекнува и разменува искуства од хетерогена група и го споделува наученото во пошироката сфера на нега на возрастни лица • Социјални и граѓански компетенции: лична, меѓучовечка и меѓу културна компетенција да комуницира конструктивно во различни
-----	--------------------	--

		средини, да покажува толеранција, изразува и разбира различни гледишта и создава доверба во тек на работата со лица и членовите на нивните семејства и колегите. • Смисла за иницијатива и претприемништво: претвора идеи во акција и проактивно придонесува во управување со проекти за подобрување на негата на лица, а работи и како поединец и заеднички во тимови. Идентификува силни и слаби страни, како кај возрасните лица за кои се грижат така и кај колегите. Придонесува за култура која поддржува и вреднува иницијативи и иновации и препознава различни вештини на сите во рамки на службата, колегите и возрасните лица за кои се грижат. • Културна свест и изразување: ја цени важноста на креативното изразување на идеи, искуства и чувства во различни средини и области. Ги поврзува сопствените креативни и експресивни ставови со мислењата на возрасни луѓе за кои се грижат, членовите на нивните семејства и колегите. Идентификува и остварува социјални и економски можности во културните активности и само изразувањето.
12.	Проодност од програмата во рамките на образованието*	Се обезбедува можност за хоризонтална и вертикална проодност кон програми со слична содржина
13.	Само-евалуација / интерна евалуација	
	Алатки / Методи (прашалници, дискусии, извештаи за имплементираната евалуација)	На крајот од секој тематски дел, на учесниците ќе им биде дадена евалуациона листа (прашалник) за проценка на мислењето и задоволството на учесниците за начинот на реализација на содржината и обуката. Исто така се предвидуваат и дискусии кои ќе опфатат предлози и сугестии за подобрување на практичниот дел, различни аспекти на програмата како на пример дополнителни информации, извор на релевантни информации и сл. Освен тоа, обучувачкиот тим има удел во процесот на подобрување и унапредување на програмата со тоа што после секоја тема предвидена е дискусија за постигнатите резултати, само евалуација и евалуација на обучувачкиот тим.
	Временска рамка на само-евалуацијата	Вкупното времетраење на евалуациониот период е 2 часа и опфаќа формална и неформална евалуација:

		• Формална евалуација опфаќа пополнување на евалуационен прашалник по завршување на секој модул и на крај крајна евалуација за целокупната програма; • Неформална евалуација преку: вежби, дискусија и рефлексција помеѓу учесниците и тренерот/едукатор • Рефлексција помеѓу членовите на тимот кој ја испорачува обуката.
	Последователни мерки спроведени при последната само-евалуација / Направени измени по последната само-евалуација	Согласно добиени резултати и сугестии од учесниците, се врши подобрување на методите на едукација и содржината на едукативниот материјал.
14.	Датум на поднесување:	
15.	Изјава	Јас, долупотпишаниот (менаџер): - Ја потврдувам точноста на информациите содржани во образецот; - Потврдувам дека образецот е пополнет во согласност со Методологијата за верификација на посебни програми за образование на возрасните; - Потврдувам дека сите потребни услови за спроведување на програмата се исполнети; - Се согласувам да се врши мониторинг на спроведувањето на програмата од надлежните институции.
16.	Потпис на Менаџерот и печат на организацијата / институцијата за образование на возрасни	

IV. ОДОБРУВАЊЕ НА ПОСЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ од ЈУ Центар за образование на возрасните – Скопје
Посебната програма за образование на возрасните

_____ беше одобрена со Решение бр. _____ од _____
година.

V. ОДОБРУВАЊЕ ОД ИНСТИТУЦИЈАТА од Министерството за образование и наука
Институцијата _____ беше одобрена со Решение
бр. _____ од _____ година од страна на Министерството за образование и обука
за имплементација на Посебната програма _____.

ЗАПИСНИК

Од одржан состанок со Комисија за втор интерен оглас за избор на стручњаци во практиката од соодветната област за одржување на практична клиничка настава за студиските програми за тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет во Скопје

Врз основа на објавениот Интерен оглас за избор на стручњаци од практиката бр. 14-6215/1 од 15.10.2025 година, комисијата во состав: Проф.д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, Кристијан Делчевски и Тања Блажевска, се состана во предвидениот рок и детално ги разгледа доставените документи од пријавените кандидати.

Согласно условите предвидени во интерниот оглас (завршени додипломски тригодишни стручни студии и искуство во професијата од најмалку 5 години по дипломирање), комисијата направи детално рангирање од сите пријавени кандидати. Исто така во рангирањето е земен во предвид и просекот од завршените додипломски тригодишни стручни студии.

Во следниот табеларен приказ е направено рангирањето за секоја катедра посебно согласно побарувањата по конкурсот:

1. Катедра за интерна медицина (34 стручњак од практиката од кои 32 од Интернистички клиници и 2 стручњаци од практиката од ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина “13 Ноември” – Скопје):

Ред. Бр.	Име и презиме	Просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавени стручњаци од практиката од Интернистички клиници				
Пријави од ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина “13 Ноември” – Скопје				
1	Даниела Цветковска	7,39	Има 5 год.	Комплетна
2	Катерина Николовска	7,26	Има 5 год.	Комплетна

2. Катедра за хирургија (3 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Татјана Ничева	9,21	Има 5 год.	Комплетна
2	Маја Брзанова	8,96	Има 5 год.	Комплетна

3. Катедра за дерматовенерологија (6 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Ирена Серафимова	8,33	09.04.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	Комплетна

4. Катедра за патологија (2 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавевни кандидати				

5. Катедра за неврологија (1 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавевни кандидати				

6. Катедра за психијатрија и медицинска психијатрија (4 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Звонко Симовски	9,03	Има 5 год.	Комплетна
2	Радмила Јаниќ	6,90	Има 5 год.	Комплетна
3	Виолета Стојановиќ	6,68	Има 5 год.	Комплетна
4	Марија Ташковска	8,80	25.03.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	Комплетна

7. Катедра за онкологија со радиотерапија (7 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавено кандидати				

8. Катедра за педијатрија (2 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавено кандидати				

9. Катедра за физикална медицина и рехабилитација (4 стручњаци од практиката од кои 1 од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација и 3 стручњаци од практиката од Катлановска бања):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Пријава од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација:				
1	Марија Гочевска	8,12	Има 5 год.	Комплетна
Нема пријавено кандидати од Катлановска бања				

10. Катедра за анестезиологија со реанимација (1 стручњак од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавено кандидати				

11. Катедра за трансфузиологија (9 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавено кандидати				

12. Катедра за патолошка физиологија и катедра за нуклеарна медицина (3 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Силвана Петровска	9,17	Има 5 год.	Комплетна
2	Маја Неделковска	8,87	Има 5 год.	Комплетна
3	Александра Костовска	7,68	Има 5 год.	Комплетна

Согласно горенаведените рангирања во табеларни прикази, комисијата ги предлага за избор следните кандидати по катедри:

1. Катедра за интерна медицина (34 стручњак од практиката од кои 32 од Интернистички клиники и 2 стручњаци од практиката од ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина “13 Ноември” – Скопје):

- Од интернистички клиники:

Нема пријавено кандидати

- Од ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина 13ти Ноември - Скопје

1	Даниела Цветковска
2	Катерина Николовска

2. Катедра за хирургија (3 стручњаци од практиката):

1	Татјана Ничева
2	Маја Брзанова

3. Катедра за дерматовенерологија (6 стручњаци од практиката):

- Пријавениот кандидат не исполнува услови

4. Катедра за патологија (5 стручњаци од практиката):

Нема пријавено кандидати

5. Катедра за неврологија (1 стручњак од практиката):

Нема пријавено кандидати

6. Катедра за психијатрија и медицинска психијатрија (4 стручњаци од практиката):

1	Звонко Симовски
2	Радмила Јаниќ
3	Виолета Стојановиќ

7. Катедра за онкологија со радиотерапија (7 стручњаци од практиката):

Нема пријавено кандидати

8. Катедра за педијатрија (2 стручњаци од практиката):

Нема пријавено кандидати

9. Катедра за физикална медицина и рехабилитација (4 стручњаци од практиката од кои 1 од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација и 3 стручњаци од практиката од Катлановска бања):

- Од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација - Скопје

1	Марија Гочевска
---	-----------------

- Нема пријавени кандидати од Медицински центар Катлановска бања – Катланово

10. Катедра за анестезиологија со реанимација (1 стручњак од практиката):

Нема пријавено кандидати

11. Катедра за трансфузиологија

Нема пријавено кандидати

12. Катедра за патолошка физиологија и катедра за нуклеарна медицина (3 стручњаци од практиката):

1	Силвана Петровска
2	Маја Неделковска
3	Александра Костовска

Комисија во состав:

- Проф.д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска
- Кристијан Делчевски
- Тања Блажевска

ЗАПИСНИК

Од одржан состанок со Комисија за првиот интерен оглас за избор на стручњаци во практиката од соодветната област за одржување на практична клиничка настава за студиските програми за тригодишните стручни студии на Медицинскиот факултет во Скопје

Врз основа на објавениот Интерен оглас за избор на стручњаци од практиката бр. 14-5937/1 од 06.10.2025 година, комисијата во состав: Проф.д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска, Кристијан Делчевски и Тања Блажевска, се состана во предвидениот рок и детално ги разгледа доставените документи од пријавените кандидати.

Согласно условите предвидени во интерниот оглас (завршени додипломски тригодишни стручни студии и искуство во професијата од најмалку 5 години по дипломирање), комисијата направи детално рангирање од сите пријавени кандидати. Исто така во рангирањето е земен во предвид и просекот од завршените додипломски тригодишни стручни студии.

Во следниот табеларен приказ е направено рангирањето за секоја катедра посебно согласно побарувањата по конкурсот:

1. Катедра за интерна медицина (51 стручњак од практиката од кои 46 од Интернистички клиники и 5 стручњаци од практиката од ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина “13 Ноември” – Скопје):

Ред. Бр.	Име и презиме	Просек	Стаж по дипл.	Документација
Пријави од Интернистички клиники				
1	Елизабета Грезу	9,31	Има 5 год.	Комплетна
2	Лидија Тодоровска	8,36	Има 5 год.	Комплетна
3	Славица Силјановска	8,26	Има 5 год.	Комплетна
4	Амра Хасиќ	8.08	Има 5 год.	Комплетна
5	Анета Ристовска	7,92	Има 5 год.	Комплетна
6	Ангела Блажовска	7,86	Има 5 год.	Комплетна
7	Тања Арсовска Јакимовска	7,80	Има 5 год.	Со диплома нема уверение
8	Мартина Ивановска	7,78	Има 5 год.	Комплетна
9	Јасминка Наумовска	7,66	Има 5 год.	Комплетна
10	Наташа Тасевска		30.05.2022 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
11	Оливера Тасевска		20.05.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
12	Александра Николовска		21.11.2023 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
13	Катерина Киранџиќ		24.03.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

14	Јулијана Атанасовска			Нема уверение
Пријави од ЈЗУ Специјализирана болница за геријатриска и палијативна медицина 13ти Ноември - Скопје				
1	Благородна Мартиновска	7,35	Има 5 год.	Комплетна
2	Катерина Митровска	6,97	Има 5 год.	Комплетна
3	Емилија Трајковска	6,60	Има 5 год.	Комплетна

2. Катедра за хирургија (15 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Виолета Стојановска	8,70	Има 5 год.	Комплетна
2	Валентина Младеновска	8,60	Има 5 год.	Комплетна
3	Даниела Делова	8,03	Има 5 год.	Комплетна
4	Соња Ацковска	7,79	Има 5 год.	Комплетна
5	Александра Кречева	7,68	Има 5 год.	Комплетна
6	Кристина Павлевска	7,52	Има 5 год.	Комплетна
7	Весна Крстеска	6,91	Има 5 год.	Комплетна
8	Јасминка Милевска	6,63	Има 5 год.	Комплетна
9	Валентина Димеска			Нема заверено уверение
10	Лорета Петрушевска		03.11.2020 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
11	Моника Стефановска		30.08.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

3. Катедра за дерматовенерологија (6 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавено кандидати				

4. Катедра за радиологија (6 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Маја Тимова Нешкоска	8,96	Има 5 год.	Комплетна
2	Благоја Димитровски	8,78	Има 5 год.	Комплетна
3	Игор Андоновски	8,45	Има 5 год.	Комплетна
4	Елена Ристовска	8,42	Има 5 год.	Комплетна
5	Весна Тренеска	8,27	Има 5 год.	Комплетна
6	Валентина Настова	8,23	Има 5 год.	Комплетна
7	Мирјана Репиновски	8,09	Има 5 год.	Комплетна
8	Виолета Радеска	7,96	Има 5 год.	Комплетна
9	Ирена Милошевска	7,90	Има 5 год.	Комплетна
10	Мартин Тошески	7,88	Има 5 год.	Комплетна

11	Хавса Алија	7,55	Има 5 год.	Комплетна
12	Димитар Андонов	7,45	Има 5 год.	Комплетна
13	Оливер Костовски	7,45	Има 5 год.	Комплетна
14	Стевчо Спасов	7,03	Има 5 год.	Комплетна
15	Аднан Имбрами			Нема уверение од 1 циклус

5. Катедра за патологија (5 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Стела Калабакова	8.46	Има 5 год.	Комплетна
2	Магдалена Столеска	8.00	Има 5 год.	Комплетна
3	Евдокија Фидановска		17.06.2025 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

6. Катедра за неврологија (7 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Радица Пејчиновска	8.80	Има 5 год.	Комплетна
2	Амела Ризвановиќ	7,73	Има 5 год.	Комплетна
3	Валентина Боневска	7,38	Има 5 год.	Комплетна
4	Јасмина Коруноска	7,33	Има 5 год.	Комплетна
5	Катерина Киранџиќ		24.03.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
6	Кристина Камчева		29.10.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
7	Игор Ценевски			Задоцнет рок за доставување дополна на документи (последен ден 10.10.2025 година а дополнување доставено на 15.10.2025 година)

7. Катедра за инфективни болести (7 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Александра Јовановска	8,84	Има 5 год.	Комплетна
2	Наталија Ристовска	8,14	Има 5 год.	Комплетна
3	Биљана Рангелова	7,56	Има 5 год.	Комплетна
4	Гордана Спасовска	7,52	Има 5 год.	Комплетна
5	Даница Бошкоска	7,06	Има 5 год.	Комплетна
6	Габриела Темелковска	7,02	Има 5 год.	Комплетна
7	Мирјана Димовска	6,53	Има 5 год.	Комплетна

8. Катедра за психијатрија и медицинска психијатрија (4 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
Нема пријавено кандидати				

9. Катедра за онкологија со радиотерапија (20 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Даниела Лазаревска Александрова	9,20	Има 5 год.	Комплетна
2	Даниела Ѓогиоска	9,03	Има 5 год.	Комплетна
3	Селда Ујкановиќ	8,97	Има 5 год.	Комплетна
4	Лила Алексовска	8,94	Има 5 год.	Комплетна
5	Емилија Младеновска Димитриевска	8,86	Има 5 год.	Комплетна
6	Наташа Пулковска	8,02	Има 5 год.	Комплетна
7	Благица Ангеловска Ѓорѓиевска	8,00	Има 5 год.	Комплетна
8	Даринка Крмзова	7,97	Има 5 год.	Комплетна
9	Ведрит Ибушоски	7,86	Има 5 год.	Комплетна
10	Горан Стојановски	7,66	Има 5 год.	Комплетна
11	Данијела Петровска	7,61	Има 5 год.	Комплетна
12	Марјана Лутовска	7,44	Има 5 год.	Комплетна
13	Ката Трајаноска	6,36	Има 5 год.	Комплетна

10. Катедра за педијатрија (25 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Елизабета Костова	9,56	Има 5 год.	Комплетна
2	Весна Спирова	9,17	Има 5 год.	Комплетна
3	Александра Смилковска	9,11	Има 5 год.	Комплетна
4	Зорица Николова	8,97	Има 5 год.	Комплетна
5	Виолета Николовска	8,84	Има 5 год.	Комплетна
6	Оливија Јакимовска	8,60	Има 5 год.	Комплетна
7	Татјана Рајковска	8,30	Има 5 год.	Комплетна
8	Анета Нацевска	8,24	Има 5 год.	Комплетна
9	Лиле Најдовска	8,03	Има 5 год.	Комплетна
10	Гордана Јанкова	8,00	Има 5 год.	Комплетна
11	Даниела Полизовски	7,86	Има 5 год.	Комплетна
12	Татијана Станисавлевска	7,78	Има 5 год.	Комплетна
13	Лидија Никовска	7,77	Има 5 год.	Комплетна
14	Данијела Менкиноска	7,67	Има 5 год.	Комплетна
15	Славица Петреска	7,59	Има 5 год.	Комплетна
16	Славица Матевска	6,73	Има 5 год.	Комплетна
17	Лидија Димовска	6,72	Има 5 год.	Комплетна
18	Маргарита Митиќ	6,71	Има 5 год.	Комплетна
19	Снежана Стојановска	6,33	Има 5 год.	Комплетна
20	Анита Димовска		29.10.2020	

			*Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
21	Катерина Киранџиќ		24.03.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
22	Љубица Коцева		21.06.2022 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
23	Јулијана Топличанска		23.09.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

11. Катедра за физикална медицина и рехабилитација (26 стручњаци од практиката од кои 23 од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација и 3 стручњаци од практиката од Катлановска бања):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Оливер Митков	9,08	Има 5 год.	Комплетна
2	Наталија Јосифовска	8,82	Има 5 год.	Комплетна
3	Татјана Андоновска	8,78	Има 5 год.	Комплетна
4	Наташа Стрезовска	8,76	Има 5 год.	Комплетна
5	Ивана Левкова	8,41	Има 5 год.	Комплетна
6	Дарко Димовски	8,39	Има 5 год.	Комплетна
7	Ирена Јованчова	8,38	Има 5 год.	Комплетна
8	Драгана Србиновска	8,24	Има 5 год.	Комплетна
9	Лидија Ѓошевска	8,24	Има 5 год.	Комплетна
10	Станиша Јакимовски	8,21	Има 5 год.	Комплетна
11	Виктор Ноевски	8,06	Има 5 год.	Комплетна
12	Ана Милчова	8,03	Има 5 год.	Комплетна
13	Златко Божиноски	8,00	Има 5 год.	Комплетна
14	Пандора Тодевска	8,00	Има 5 год.	Комплетна
15	Кимет Ковачи	8,00	Има 5 год.	Комплетна
16	Елена Ѓорѓиевска Димовска	7,76	Има 5 год.	Комплетна
17	Данче Стојковска	7,69	Има 5 год.	Комплетна
18	Шенаси Бакиу	7,59	Има 5 год.	Комплетна
19	Мусафет Пилов	6,94	Има 5 год.	Комплетна
20	Сања Атанасовска	Странска диплома без еквиваленција	Има 5 год.	Комплетна
21	Андреј Фидановски		05.07.2023 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
22	Горан Саневски		Нема диплома и уверение	

12. Катедра за анестезиологија со реанимација (10 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Зорица Саздовска	9,29	Има 5 год.	Комплетна
2	Маја Левковска	8,40	Има 5 год.	Комплетна
3	Наташа Митровска	8,33	Има 5 год.	Комплетна
4	Елена Деспотоска Симоновска	8,16	Има 5 год.	Комплетна
5	Даниела Делова	8.03	Има 5 год.	Комплетна
6	Љубица Павловиќ	7,97	Има 5 год.	Комплетна
7	Соња Ацковска	7,79	Има 5 год.	Комплетна
8	Јулијана Казанџиска	7,73	Има 5 год.	Комплетна
9	Жаклина Марковиќ		29.10.2020 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

13. Катедра за гинекологија и акушерство (13 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Снежана Протугерова	8,81	Има 5 год.	Комплетна
2	Љубинка Христова	8,58	Има 5 год.	Комплетна
3	Весна Радинска	8,47	Има 5 год.	Комплетна
4	Дениза Хаџиќ	8,19	Има 5 год.	Комплетна
5	Стефка Ѓоргиевска	8,14	Има 5 год.	Комплетна
6	Росана Ристова	8,03	Има 5 год.	Комплетна
7	Мери Крстевска	8.00	Има 5 год.	Комплетна
8	Тања Димова	7,87	Има 5 год.	Комплетна
9	Весна Ѓорѓиоска	7,76	Има 5 год.	Комплетна
10	Сузана Христова	7,70	Има 5 год.	Комплетна
11	Розе Ѓорѓевиќ	7,62	Има 5 год.	Комплетна
12	Гордана Стојановска	7,45	Има 5 год.	Комплетна
13	Ана Дабески	7,31	Има 5 год.	Комплетна
14	Симонида Петрушева	6,78	Има 5 год.	Комплетна
15	Сања Буклишева		15.08.2022 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
16	Ирена Павлеска		14.10.2022 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
17	Анита Димовска		29.10.2020 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
18	Валентина Ацковиќ		28.10.2020 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

14. Катедра за офталмологија (5 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Соња Маџовска	8,50	Има 5 год.	Комплетна
2	Наташа Павлоска	8,06	Има 5 год.	Комплетна
3	Валентина Додевска	7,12	Има 5 год.	Комплетна
4	Емилија Паневска			Нема заверка на уверение
5	Силвана Блажеска			Нема заверка на уверение
6	Емилија Наумовска		25.11.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

15. Катедра за оториноларингологија (7 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Севдалинка Николова	9,14	Има 5 год.	Комплетна
2	Даниела Трпкоска	9,13	Има 5 год.	Комплетна
3	Наташа Ѓуровска	9,07	Има 5 год.	Комплетна
4	Игор Ценевски	8,93	Има 5 год.	Комплетна
5	Елдина Рашиќ	8,79	Има 5 год.	Комплетна
6	Ристе Јаневски	8,39	Има 5 год.	Комплетна
7	Вјоса Џеладини Ибраими	8,31	Има 5 год.	Комплетна
8	Ѓурѓица Гроздановска	8,16	Има 5 год.	Комплетна
9	Сара Калиси Ибраими	8,13	Има 5 год.	Комплетна
10	Билјана Ѓорѓеска	7,55	*Не исполнува услов од конкурсот, односно нема диплома за завршени додипломски тригодишни стручни студии	
11	Мира Јовановска	7,17	*Не исполнува услов од конкурсот, односно нема диплома за завршени додипломски тригодишни стручни студии	
12	Катерина Киранџиќ		24.03.2021 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	
13	Станислава Антевска			Нема заверки на уверение

16. Катедра за трансфузиологија (12 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме	просек	Стаж по дипл.	Документација
1	Љумније Дардишта	8,64	Има 5 год.	Комплетна
2	Даниела Стојковска	7,89	Има 5 год.	Комплетна
3	Ленче Мицевска		22.11.2023 *Не исполнува услов од конкурсот, односно нема искуство во професијата од најмалку 5 год. по дипломирање	

2. Катедра за хирургија (15 стручњаци од практиката):

1	Виолета Стојановска
2	Валентина Младеновска
3	Даниела Делова
4	Соња Ацковска
5	Александра Кречева
6	Кристина Павлевска
7	Весна Крстеска
8	Јасминка Милевска

3. Катедра за дерматовенерологија (6 стручњаци од практиката):

- Нема пријавено кандидати

4. Катедра за радиологија (6 стручњаци од практиката):

Ред. Бр.	Име и презиме
1	Маја Тимова Нешкоска
2	Благоја Димитровски
3	Игор Андоновски
4	Елена Ристовска
5	Весна Тренеска
6	Валентина Настова

5. Катедра за патологија (5 стручњаци од практиката):

1	Стела Калабакова
2	Магдалена Столеска

6. Катедра за неврологија (7 стручњаци од практиката):

1	Радица Пејчиновска
2	Амела Ризвановиќ
3	Валентина Боневска
4	Јасмина Коруноска

7. Катедра за инфективни болести (7 стручњаци од практиката):

1	Александра Јовановска
2	Наталија Ристовска
3	Биљана Рангелова
4	Гордана Спасовска
5	Даница Бошкоска
6	Габриела Темелковска
7	Мирјана Димовска

8. Катедра за психијатрија и медицинска психијатрија (4 стручњаци од практиката):

- Нема пријавено кандидати

9. Катедра за онкологија со радиотерапија (20 стручњаци од практиката):

1	Даниела Лазаревска Александрова
2	Даниела Ѓогиоска
3	Селда Ујкановиќ
4	Лила Алексовска
5	Емилија Младеновска Димитриевска
6	Наташа Пулковска
7	Благица Ангеловска Ѓорѓиевска
8	Даринка Крмзова
9	Ведрит Ибушоски
10	Горан Стојановски
11	Данијела Петровска
12	Марјана Лутовска
13	Ката Трајаноска

10. Катедра за педијатрија (25 стручњаци од практиката):

1	Елизабета Костова
2	Весна Спирова
3	Александра Смилковска
4	Зорица Николова
5	Виолета Николовска
6	Оливија Јакимовска
7	Татјана Рајковска
8	Анета Нацевска
9	Лиле Најдовска
10	Гордана Јанкова
11	Даниела Полизовски
12	Татијана Станисавлевска
13	Лидија Никовска
14	Данијела Менкиноска
15	Славица Петреска
16	Славица Матевска
17	Лидија Димовска
18	Маргарита Митиќ
19	Снежана Стојановска

11. Катедра за физикална медицина и рехабилитација (26 стручњаци од практиката од кои 23 од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација и 3 стручњаци од практиката од Катлановска бања):

- Од ЈЗУ Универзитетска клиника за физикална медицина и рехабилитација - Скопје

1	Оливер Митков
2	Наталија Јосифовска
3	Татјана Андоновска
4	Наташа Стрезовска
5	Ивана Левкова
6	Дарко Димовски
7	Ирена Јованчова
8	Драгана Србиновска
9	Лидија Ѓошевска
10	Станиша Јакимовски
11	Виктор Ноевски
12	Ана Милчова
13	Златко Божиноски
14	Пандора Тодевска
15	Кимет Ковачи
16	Елена Ѓорѓиевска Димовска
17	Данче Стојковска
18	Шенаси Бакиу
19	Мусафет Пилов
20	Сања Атанасовска

- Нема пријавени кандидати од Медицински центар Катлановска бања – Катланово

12. Катедра за анестезиологија со реанимација (10 стручњаци од практиката):

1	Зорица Саздовска
2	Маја Левковска
3	Наташа Митровска
4	Елена Деспотоска Симоновска
5	Даниела Делова
6	Љубица Павловиќ
7	Соња Ацковска
8	Јулијана Казанџиска

13. Катедра за гинекологија и акушерство (13 стручњаци од практиката):

1	Снежана Протугерова
2	Љубинка Христова
3	Весна Радинска
4	Дениза Хаџиќ
5	Стефка Ѓорѓиевска
6	Росана Ристова

7	Мери Крстевска
8	Тања Димова
9	Весна Ѓорѓиоска
10	Сузана Христова
11	Розе Ѓорѓевиќ
12	Гордана Стојановска
13	Ана Дабески

14. Катедра за офталмологија (5 стручњаци од практиката):

1	Соња Маџовска
2	Наташа Павлоска
3	Валентина Додевска

15. Катедра за оториноларингологија (7 стручњаци од практиката):

1	Севдалинка Николова
2	Даниела Трпкоска
3	Наташа Ѓуровска
4	Игор Ценевски
5	Елдина Рашиќ
6	Ристе Јаневски
7	Вјоса Џеладини Ибраими

16. Катедра за трансфузиологија

1	Љумније Дардишта
2	Даниела Стојковска

17. Катедра за Ортопедија (6 стручњаци од практиката):

1	Софија Спасовска
2	Ренѓул Самарџиска
3	Мариче Ацковска

18. Катедра за патолошка физиологија и катедра за нуклеарна медицина (3 стручњаци од практиката):

- Нема пријавено кандидати

Комисија во состав:

1. Проф.д-р Јулија Живадиновиќ Богдановска
2. Кристијан Делчевски
3. Тања Блажевска

ИЗВЕШТАЈ ОД СОВЕТОТ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА ОД ТРЕТИОТ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИ СТУДИИ-ДОКТОРСКИ СТУДИИ ПО МЕДИЦИНА

Советот на студиската програма за трет циклус академски студии-докторски студии по медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, одржа седница на ден **13.10.2025 и 14.10.2025** година и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. Формирање на комисии за оцена/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Васко Демјански на тема: **"Споредба на влијанието на кусите и долгите анестезии со севофлуран врз серумските вредности на неврон специфичната енолаза (NSE) и s100 протеинот кај педијатриски пациенти"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Мирјана Шошолчева, претседател
2. Проф. д-р Марија Шољакова, ментор
3. Проф. д-р Андријан Карталов, член
4. Проф. д-р Билјана Кузмановска, член
5. Проф. д-р Марија Јовановски Срцева. член

- д-р Марјан Шокаровски на тема: **"Хируршки третман на акутни и хронични патолошки состојби на лакот на аортата во еден акт"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил, претседател
2. Проф. д-р Верица Попоска, ментор
3. Проф. д-р Светозар Антовиќ, член
4. Проф. д-р Нермир Гранов, член
5. Проф. д-р Светозар Путник. член

- д-р Александар Михаил Кишман на тема: **"Компаративна студија за ефектите на дексмететомидинот употребен во реконструктивната и пластична хирургија"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Андријан Карталов, претседател
2. Проф. д-р Марија Шољакова, ментор
3. Проф. д-р Билјана Кузмановска, член
4. Проф. д-р Јасминка Нанчева, член
5. Проф. д-р Смиља Туцарова Ѓорговска. член

- д-р Катерина Станкова Нинова на тема: **"Гестациски дијабетес мелитус и фактори на ризик за негова појава"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Горан Кочоски, претседател
2. Проф. д-р Марија Папазова, ментор
3. Проф. д-р Викторија Јовановска, член
4. Проф. д-р Татјана Миленковиќ, член
5. Проф. д-р Слаѓана Симеонова Крстевска, член

- д-р Ивана Наков на тема: **"Споредба на серумските нивоа на витамин Д и фолат кај пациентки со хистолошки верифицирани цервикални интраепителни лезии (ЦИН 1, 2 и 3), наспроти пациентки со уреден наод"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Ана Данева Маркова, претседател
2. Проф. д-р Горан Димитров, ментор
3. Проф. д-р Катерина Николоска, член
4. Проф. д-р Соња Топузовска, член
5. Проф. д-р Марија Димзова, член

- д-р Марија Докоска на тема: **"Резидуалниот слух и ширината на коскениот канал од кохлеарниот нерв како предиктори за исходот од кохлеарната имплантација кај прелингвално глуви деца"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Јане Нетковски, претседател
2. Проф. д-р Гордана Китева Тренчевска, ментор
3. Проф. д-р Никола Николовски, член
4. Проф. д-р Лилјана Чворовиќ, член
5. Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, член

2. Формирање на комисии за пријава на тема со предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од:

-д-р Сара Ристовска на тема: **"Употреба на пикфлоуметар и акциски план во менаџмент на пациенти со неконтролирана астма во примарна здравствена заштита"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Катарина Ставриќ, ментор
2. Проф. д-р Јордан Минов, член
3. Проф. д-р Валентина Нејамшиќ Ристеска, член

-д-р Гордана Георгиева на тема: **"Профилактичен регенеративен периферен нервен интерфејс кај ампутации на долен екстремитет"**,

Советот на студиска програма предложи корекции, кои кандидатиката треба да ги имплементира и да го достави корегираниот предлог-докторски проект за изработка на докторски труд на усвојување со предлог комисија за следниот Совет на студиска програма.

-д-р Ана Спасовска Ѓорговска на тема: **"Влијанието на физикалната терапија кај пациентите со дијабетична периферна невропатија"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Валентина Коевска, ментор
2. Проф. д-р Ериета Николиќ Димитрова, член
3. Проф. д-р Билјана Митревска, член

-д-р Јулија Ивановска на тема: **"Сензитивност и специфичност на молекуларните наспроти микробиолошките тестови при дијагноза на детската туберкулоза"**,

- Д-р Јулија Ивановска го повлече предлог докторскиот проект бидејќи во претходно поминатиот период е даден предлог-докторски проект за изработка на докторски труд со слична тема на истражување. Предлог-докторскиот проект за изработка на докторски труд на д-р Јулија Ивановска ќе биде преработен и презентираан на некоја наредна седница на Советот.

- Предлог рецензентската комисија не беше ставена на гласање

-д-р Верица Костовска на тема: **"Влијанието на цревниот микробиом на клиничката слика и респираторниот морбидитет кај децата со бронхиолитис"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Татјана Јаковска, ментор
2. Проф. д-р Илија Кировски, член
3. Проф. д-р Елена Трајковска Докиќ, член

-д-р Весна Чибишева на тема: **"Сонографско следење на механизмот на породување и предикција на начин на породување"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Весна Антовска, ментор
2. Проф. д-р Ана Данева Маркова, член
3. Проф. д-р Горан Кочоски, член

-д-р Александар Отљански на тема: **"Проценка на кардиоваскуларен ризик кај пациенти со не-срцева операција"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Весела Малеска Ивановска, ментор
2. Проф. д-р Мирјана Шошолчева, член
3. Проф. д-р Марија Вавлукис, член

-д-р **Љеља Муаремоска Канзоска** на тема: **"Геномна дијагностика на епилепсиите со ран почеток"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Филип Дума, ментор
2. Проф. д-р Аспазија Софијанова, член
3. Проф. д-р Соња Бојациева, член

-д-р **Теодора Тодорова** на тема: **"Мекоткивни саркоми на екстремитетите и трупот - фактори кои што влијаат врз појавата на локален рецидив, метастатска болест и преживување"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Милан Самарџиски, ментор
2. Проф. д-р Марта Фотева, член
3. Проф. д-р Славица Костадинова Куновска, член

-д-р **Марко Костовски** на тема: **"Компарација на стандардни методи за идентификација и одредување на осетливоста кон антимикробни средства на патогените микроорганизми од уринокултура со автоматизирани методи и MALDI TOF"**, се предлага комисија во состав:

1. В. Н. сор. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска, ментор
2. Проф. д-р Жаклина Цековска, член
3. Проф. д-р Гордана Јанкоска, член

-д-р **Ирена Саздова Данова** на тема: **"Кардиореспираторни интеракции детектирани преку четири различни опсервабилни сигнали: електрокардиограм и пулсен сигнал за срцева активност и механички движења и проток на воздух од бели дробови"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Томислав Станковски, ментор
2. Доц. д-р Душко Лукарски, член
3. Проф. д-р Јасмина Плунцевик Глигоровска, член

-д-р **Евгенија Лазова** на тема: **"Ран клинички исход кај пациенти оперирани од карцином на дебело црево со примена на ERAS протоколот наспроти конвенционалниот"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Слободан Ристовски, ментор
2. Проф. д-р Светозар Антовиќ, член
3. Доц. д-р Ецевит Кадри, член

-д-р **Милош Милутиновиќ** на тема: **"Улогата на мобилниот тим за ментално здравје во заедницата и ефикасноста од примената на**

DIALOG+ кај пациенти кои страдаат од психотични и афективни нарушувања", се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Антони Новотни, ментор
2. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска, член
3. Проф. д-р Стојан Бајрактаров, член

3. Информација за извештај од комисији за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од:

- д-р Томислав Јованоски на тема: **"Споредба помеѓу модифицирана Kessler-Tsuge и класична Kessler техника за репарација на флексорни тетиви: импликации врз постоперативниот исход и раната активна мобилизација".**

Раководител на
Советот на Трет циклус академски студии-
докторски студии по медицина
Проф. д-р Марија Вавлукис

ИЗВЕШТАЈ ОД СОВЕТОТ НА СТУДИСКАТА ПРОГРАМА ОД ТРЕТИОТ ЦИКЛУС АКАДЕМСКИ СТУДИИ-ДОКТОРСКИ СТУДИИ ПО МЕДИЦИНА

Советот на студиската програма за трет циклус академски студии-докторски студии по медицина на Медицинскиот факултет во Скопје, одржа online седница на ден **31.10.2025** година и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. Формирање на комисии за оцена/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Дејан Дамјановиќ на тема: **"Анализа на ефектите од транексамичната киселина врз крвозагубата при тотална артропластика на колкот"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Зоран Божиновски, претседател
2. Проф. д-р Венјамин Мајсторов, ментор
3. Проф. д-р Даниела Георгиева, член
4. Проф. д-р Роза Џолева Толевска, член
5. Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, член

- д-р Мартина Амбарџиева на тема: **"Мутации во генот за теломераза и неговата експресија кај уротелните карциноми на мочниот меур"**, се предлага комисија во состав:

1. Акад. проф. д-р Живко Попов, претседател
2. Проф. д-р Скендер Саиди, ментор
3. Проф. д-р Оливер Станков, член
4. Проф. д-р Симон Трпески, член
5. Проф. д-р Сашо Панов, член

- д-р Светлана Поповска Кљусева на тема: **"Еднаквост при здравствена заштита на лица со хронични незаразни заболувања"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, претседател
2. Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, ментор
3. Проф. д-р Елена Косевска, член
4. Проф. д-р Ирина Павловска, член
5. Проф. д-р Јане Нетковски, член

2. Формирање на комисии за пријава на тема со предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од:

-д-р Гордана Георгиева на тема: **"Профилактичен регенеративен периферен нервен интерфејс кај ампутации на долен екстремитет"**, се предлага комисија во состав:

1. Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, ментор
2. Проф. д-р Елизабета Мирчевска Жоговска, член
3. Доц. д-р Софија Пејкова, член

3. Информација за извештај од комисији за оцена на предлог-докторски проект за изработка на докторски труд од:

- д-р Искра Дукова на тема: **"Влијание на тироидните дисфункции и тироидната автоимуност врз оваријалната резерва кај пациентки со инфертилитет"**,

- д-р Андреа Нанчева Богоевска на тема: **"Евалуација на перкутаната КТ водена микробранова аблација во третман на колоректални белодробни метастази"**.

4. Информација за извештаи од комисији за оценка/одбрана на докторска дисертација од:

- д-р Александра Татабитовска (*објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1339 од 15.10.2025*) на тема: **„Имунолошки карактеристики на пациентите со COVID-19 инфекции и SARS CoV-2 вакцинации“**.

- д-р Марија Нешковска Шуменковска (*објавен во Билтен на Универзитетот бр. 1339 од 15.10.2025*) на тема: **„Клинички и епидемиолошки карактеристики на пациентите со јувенилен идиопатски артритис“**.

Раководител на
Советот на Трет циклус академски студии-
докторски студии по медицина
Проф. д-р Марија Вавлукис

ИЗВЕШТАЈ ОД ОДБОРОТ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИИ И СУПСПЕЦИЈАЛИЗАЦИИ

Одборот за специјализации и супспецијализации на Медицинскиот факултет во Скопје одржа седница на ден **05.11.2025** година преку сретствата за електронска (reply all) комуникација и по предложените точки на дневниот ред заведе став:

1. Предлагње на комисии за полагање на предиспитен завршен колоквиум и специјалистички испит по специјалноста:

Одборот за специјализации и супспецијализации му предлага на ННС да ги усвои следните комисии за полагање на предиспитен завршен колоквиум и специјалистички испит по специјалноста:

а) Психијатрија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
2. Проф. д-р Антони Новотни
3. Проф. д-р Димитар Боневски

Замена:

1. Проф. д-р Ненси Манушева
2. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
3. Проф. д-р Зоја Бабинкостова

Комисија 2:

1. Проф. д-р Ненси Манушева
2. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
3. Проф. д-р Зоја Бабинкостова

Замена:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
2. Проф. д-р Антони Новотни
3. Проф. д-р Димитар Боневски

Комисија 3:

1. Проф. д-р Лилјана Игњатова
2. Проф. д-р Стојан Бајрактаров
3. Проф. д-р Елизабет Мицева

Замена:

1. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
2. Доц. д-р Ана Филипче
3. Н. сор. д-р Анета Спасовска Трајановска

Комисија 4:

1. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
2. Доц. д-р Ана Филипче
3. Н. сор. д-р Анета Спасовска Трајановска

Замена:

1. Проф. д-р Лилјана Игњатова
2. Проф. д-р Стојан Бајрактаров
3. Проф. д-р Елизабет Мицева

Комисија 5:

1. Проф. д-р Антони Новотни
2. Проф. д-р Димитар Боневски
3. Доц. д-р Ана Филипче

Замена:

1. Проф. д-р Зоја Бабинкостова
2. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
3. Проф. д-р Елизабет Мицева

Комисија 6:

1. Проф. д-р Зоја Бабинкостова
2. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
3. Проф. д-р Елизабет Мицева

Замена:

1. Проф. д-р Стојан Барактаров
2. Проф. д-р Лилјана Игњатова
3. Проф. д-р Ненси Манушева

Комисија 7:

1. Проф. д-р Стојан Барактаров
2. Проф. д-р Ненси Манушева
3. Проф. д-р Лилјана Игњатова

Замена:

1. Проф. д-р Антони Новотни
2. Проф. д-р Димитар Боневски
3. Доц. д-р Ана Филипче

б) Детска и adolescentна психијатрија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
2. Проф. д-р Лилјана Игњатова
3. Проф. д-р Димитар Боневски

Замена:

1. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
2. Проф. д-р Елизабет Мицева
3. Н. сор. д-р Анета Спасовскаа Трајановска

Комисија 2:

1. Проф. д-р Ненси Манушева
2. Проф. д-р Елизабет Мицева
3. Проф. д-р Стојан Барактаров

Замена:

1. Проф. д-р Антони Новотни
2. Доц. д-р Ана Филипче
3. Проф. д-р Зоја Бабинкостова

в) Медицинска психологија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
2. Проф. д-р Антони Новотни
3. В. н сор. Андромахи Наумовска

Замена:

1. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
2. Проф. д-р Зоја Бабинкостова
3. Проф. д-р Ненси Манушева

Комисија 2:

1. Проф. д-р Димитар Боневски
2. Проф. д-р Ненси Манушева
3. В. н сор. Андромахи Наумовска

Замена:

1. Проф. д-р Стојан Бајрактаров
2. Проф. д-р Елизабет Мицева
3. Проф. д-р Лилјана Игњатова

2. Усвојување на предлог-комисии за полагање на супспецијалистички испит по супспецијалноста:

Одборот за специјализации и супспецијализации му предлага на ННС да ги усвои следните комисии за полагање на супспецијалистички испит по супспецијалноста:

а) Детска и адолесцента психијатрија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Стојан Бајрактаров
2. Проф. д-р Лилјна Игњатова
3. В. н сор. Андромахи Наумовска

Замена:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаци Ангелковска
2. Проф. д-р Антони Новотни
3. Проф. д-р Викторија Вујовиќ

б) Психотерапија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Викторија Вујовиќ
2. Проф. д-р Славица Арсова Хаци Ангелковска
3. Проф. д-р Елизабет Мицева

Замена:

1. Проф. д-р Димитар Боневски
2. Проф. д-р Лилјна Игњатова
3. Проф. д-р Стојан Бајрактаров

в) Судска психијатрија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Антони Новотни
2. Проф. д-р Ненси Манушева
3. Проф. д-р Димитар Боневски

Замена:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаци Ангелковска
2. Проф. д-р Зоја Бабинкостова
3. Доц. д-р Ана Филипче

з) Социјална психијатрија

Комисија 1:

1. Проф. д-р Славица Арсова Хаџи Ангелковска
2. Проф. д-р Димитар Боневски
3. Проф. д-р Стојан Бајрактаров

Замена:

1. Проф. д-р Ненси Манушева
2. Проф. д-р Елизабет Мицева
3. Доц. д-р Ана Филипче

д) Зависности

Комисија 1:

1. Проф. д-р Лилјана Игњатова
2. Проф. д-р Зоја Бабинкостова
3. Доц. д-р Ана Филипче

Замена:

1. Проф. д-р Антони Новотни
2. Проф. д-р Димитар Боневски
3. Н. сор. д-р Анета Спасовскаа Трајановска

3. Усвојување на План и програма за специјализација по специјалноста Радиологија во времетраење од 60 месеци.

Продекан за специјализации
и супспецијализации
Проф. д-р Симон Трпески с.р

Област на специјализација	Радиологија
Звање кое се добива по завршување на специјализацијата	Специјалист по радиологија
Времетраење на специјализацијата	60 месеци

Теоретска настава

Програмата за теоретска настава е предвидено да се изведува како предавања, семинари, работа во мали групи	
Прва и втора година	Задолжителна теоретска настава предвидена за сите специјализанти - Физички принципи на модалитети, заштита од зрачење (ALARA), ургентни состојби, основи на AI, RIS/PACS, основи на нуклеарна медицина (SPECT, PET). - Радиолошка анатомија на граден кош, патофизиологија на белодробни заболувања, итни состојби (пнеумоторакс, ПЕ, дисекција), основи на кардијална анатомија - Радиолошка анатомија на скелет/зглобови, фрактури и дислокации, дегенеративни заболувања, основи на МР кај повреди на меки ткива. - Нормална анатомија на абдомен (УЗ, КТ, МР), итни состојби (опструкција, апендицит, холецистит), принципи на флуороскопија, заболувања на црн дроб и панкреас. - Анатомија на дојка/аксила, мамографски скрининг, ACR BI-RADS® лексикон, карактеристики на бенигни и малигни заболувања (мамо, УЗ, МР). - Нормална анатомија на УГ тракт, уrolитијаза, хидронефроза, тумори (бубрег, мочен меур), чести гинеколошки патологии, индикации за ИВУ, МЦУГ, ХСГ. - Нормална педијатриска анатомија и варијации, педијатриски болести (интусусцепција), принцип ALARA кај деца, дозирање на контрасти, неслучајна траума. - Нормална анатомија на мозок, 'рбет, орбита, темпорални коски (КТ/МР), знаци на мозочен удар, траума на глава, тумори на мозок, дегенеративни заболувања на 'рбет. - Улога на модалитети во планирање на ИР, основни инструменти (жици, катетри), индикации за нефростомија, дренажи и биопсии, неинвазивна васкуларна дијагностика (Доплер, КТА, МРА).
Трета година	- Онколошка дијагностика: Стадиум на ГИТ/хепатобилијарни малигнитети (RECIST, PET/CT), МР кај инфламаторни болести

	(Крон), МР со хепато-билијарни контрасти, пост-хируршки компликации. -Онколошка дијагностика: Класификација на тумори на ЦНС (СЗО), напредна МР (перфузија, спектроскопија), демиелинизирачки заболувања, васкуларни малформации (DSA), fMRI, DTI.
Четврта година	- Онколошка дијагностика: TNM за белодробен карцином (КТ/PET/СТ), HRCT обрасци на ИБЗ, пулмонална хипертензија, ССТА (АНА, стеноза), кардијален МР (исхемија, кардиомиопати). - Онколошка дијагностика: Стадиум на тумори на коски/меки ткива (PET/СТ), инфламаторни артропатии, спортски повреди, компликации по артропластика. -Онколошка дијагностика: Стадиум на педијатриски тумори (Вилмс, невробластом), неонатална опструкција, васкуларни аномалии, вродени малформации.
Петта година	- Онколошки стадиум: МР стадиум на карцином на простата (PI-RADS), цервикс/ендометриум (FIGO), PET/СТ, МР кај ендометриоза. - Техники за ангиопластика, стентирање, емболизација, билијарна дренажа, тумор аблации (RFA, MWA), ендоваскуларен третман (аневризми, тромбектомија), TACE. - Научно-истражувачка работа, медицина базирана на докази, обезбедување квалитет, менаџмент на оддел, педагошки вештини.

Општ дел од радиологија

распоред на турнуси

Ред. Бр.	Турнус	Траење (месеци)
1	Принципи, Безбедност, Ургентна Радиологија и Нуклеарна Медицина	2
2	Торакална и Кардијална Радиологија	3
3	Мускулоскелетна Радиологија	3
4	Абдоминална и Гастроинтестинална Радиологија	3
5	Радиологија на Дојка	3
6	Урогенитална и Гинеколошка Радиологија	3
7	Педијатриска Радиологија	2
8	Неврорадиологија и Радиологија на Глава и Врат	3
9	Основи на Интервентна и Васкуларна Радиологија	2
Вкупно		24

**Практични вештини во општиот дел од специјализацијата по радиологија
класифициран по турнуси**

Ред. Бр.	Турнус	Траење
	Практичен дел	Асистира и изведува самостојно
	Принципи, Безбедност, Ургентна Радиологија и Нуклеарна Медицина	2 месеци
1	Цели на учење: ● Знаење: ○ Разбирање на физичката основа на РТГ, КТ, МР и ултразвук. ○ Познавање на принципите за заштита од зрачење (ALARA). ○ Препознавање на радиолошки наоди кај итни состојби. ○ Разбирање на основите на AI во радиологија. ○ Познавање на принципите на Радиолошка Информатика (RIS, PACS, DICOM). ○ Познавање на основите на нуклеарна медицина (радиофармацевтици, SPECT, PET). ○ Разбирање на безбедносните аспекти во нуклеарната медицина. ● Вештини: ○ Примена на физика за оптимизација на протоколи и минимизирање на зрачење. ○ Изведување e-FAST (под надзор). ○ Ефикасно користење на RIS/PACS. ○ Набљудување на SPECT и PET/CT студии. ● Компетенции и ставови: ○ Избор на соодветен модалитет и протокол во итни ситуации. ○ Навремена комуникација на ургентни наоди. ○ Примена на критериуми за соодветност за нуклеарно-медицински прегледи.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Изведување на e-FAST под надзор 30 Интерпретација на ургентни КТ (глава, 'рбет, торакс, абдомен) 100

	Торакална и Кардијална Радиологија	3 месеци
1	● Знаење: ○ Детално познавање на нормалната радиолошка анатомија на граден кош. ○ Разбирање на патофизиологијата и карактеристиките на чести белодробни заболувања (пневмонија, едем, нодули). ○ Препознавање на итни состојби (пнеумоторакс, плеврален излив, ПЕ, дисекција на аорта). ○ Основно разбирање на анатомијата на срцето и големите крвни садови на КТ/МР. ● Вештини: ○ Самостојно систематско интерпретирање на РТГ снимки на граден кош. ○ Планирање и надзор на рутински КТ на граден кош (вклучувајќи КТПА). ○ Изведување на плеврална пункција под УЗ водење (под надзор). ● Компетенции и ставови: ○ Развивање диференцијална дијагноза за чести РТГ наоди. ○ Разбирање на индикациите за понатамошна дијагностика (КТ, биопсија). ○ Учество на мултидисциплинарни состаноци.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Интерпретирање на рендгенски снимки на граден кош 500 Планирање и интерпретација на рутински КТ на граден кош (вкл. КТПА) 150 Изведување на плеврална пункција (под УЗ водење, под надзор) 5
	Мускулоскелетна Радиологија	3 месеци
1	● Знаење: ○ Детално познавање на нормалната радиолошка анатомија на скелет и зглобови. ○ Препознавање на типови на фрактури, дислокации и компликации. ○ Разбирање на радиолошките карактеристики на дегенеративни заболувања на зглобови и 'рбет. ○ Основно познавање на МР дијагностика на повреди на меки ткива. ● Вештини: ○ Самостојно интерпретирање на	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Интерпретирање на конвенционални радиографии (екстремитети, 'рбет) 500 Планирање и интерпретација на КТ и МР на зглобови и 'рбет 150

	конвенционални радиографии на екстремитети и 'рбет. ○ Планирање и надзор на КТ и МР прегледи на зглобови и 'рбет. ○ Изведување на артроцентеза под флуороскопско или УЗ водење (под надзор). ● Компетенции и ставови: ○ Прецизно опишување на фрактури со стандардизирана терминологија. ○ Разбирање на индикациите за КТ/МР кај траума и дегенеративни заболувања. ○ Ефективна комуникација со ортопедските хирурзи.	Изведување на артроцентеза (под флуороскопско или УЗ водење) 5
	Абдоминална и Гастроинтестинална Радиологија	3 месеци
1	● Знаење: ○ Детално познавање на нормалната анатомија на абдомен и карлица (УЗ, КТ, МР). ○ Препознавање на радиолошки знаци на итни состојби (опструкција, апендицит, дивертикулитис, холецистит). ○ Разбирање на принципите на флуороскопски студии на ГИТ. ○ Основно познавање на карактеристиките на фокални и дифузни заболувања на црн дроб, панкреас и слезина. ● Вештини: ○ Самостојно изведување на основни УЗ прегледи на абдомен (под надзор). ○ Планирање и надзор на рутински КТ прегледи на абдомен и карлица. ○ Асистирање при флуороскопски студии (пасажа, иригографија). ● Компетенции и ставови: ○ Развивање систематски пристап кон интерпретација на КТ на абдомен. ○ Избор на соодветен дијагностички модалитет за чести клинички прашања. ○ Учество на гастроентеролошки и хируршки состаноци.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Изведување на основни ултразвучни прегледи на абдомен 200 Планирање и интерпретација на рутински КТ на абдомен и карлица 150 Асистирање/изведување на флуороскопски студии (пасажа, иригографија) 40

	● Знаење: ○ Детално познавање на нормалната анатомија на абдомен и карлица (УЗ, КТ, МР). ○ Препознавање на радиолошки знаци на итни состојби (опструкција, апендицит, дивертикулитис, холецистит). ○ Разбирање на принципите на флуороскопски студии на ГИТ. ○ Основно познавање на карактеристиките на фокални и дифузни заболувања на црн дроб, панкреас и слезина. ● Вештини: ○ Самостојно изведување на основни УЗ прегледи на абдомен (под надзор). ○ Планирање и надзор на рутински КТ прегледи на абдомен и карлица. ○ Асистирање при флуороскопски студии (пасажа, иригографија). ● Компетенции и ставови: ○ Развивање систематски пристап кон интерпретација на КТ на абдомен. ○ Избор на соодветен дијагностички модалитет за чести клинички прашања. ○ Учество на гастроентеролошки и хируршки состаноци.	
	Радиологија на Дојка	3 месеци
1	● Знаење: ○ Познавање на анатомија и физиологија на дојка и аксила. ○ Разбирање на принципите на мамографски скрининг. ○ Препознавање на радиолошки карактеристики на бенигни и малигни заболувања (мамографија, УЗ, МР) и примена на ACR BI-RADS®. ● Вештини: ○ Изведување на УЗ прегледи на дојка и аксила (под надзор). ○ Набљудување на интервентни процедури на дојка (биопсии). ● Компетенции и ставови:	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Изведување на ултразвучни прегледи на дојка и аксила 100 Интерпретација на мамографии (скрининг и дијагностички) 200 Асистирање при интервентни процедури на дојка (биопсии) 15

	○ Интерпретирање и известување за студии на дојка (под надзор) со користење на BI-RADS лексикон. ○ Учество на конференции за болести на дојка.	
	Урогенитална и Гинеколошка Радиологија	2 месеци
1	● Знаење: ○ Детално познавање на нормалната анатомија на УГ тракт. ○ Разбирање на радиолошките карактеристики на уролитијаза, хидронефроза, тумори на бубрег/мочен меур. ○ Препознавање на чести гинеколошки патологии (миоми, цисти) на УЗ и МР. ○ Разбирање на техниките и индикациите за ИВУ, МЦУГ и ХСГ. ● Вештини: ○ Изведување на УЗ прегледи на уринарен тракт и скротум (под надзор). ○ Изведување трансабдоминален гинеколошки УЗ (под надзор). ○ Планирање и надзор на КТ/МР протоколи за уролошки и гинеколошки индикации. ● Компетенции и ставови: ○ Избор на најсоодветен дијагностички пристап кај хематурија, ренална колика или карлична болка. ○ Учество на уролошки и гинеколошки МДТ состаноци.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Изведување на УЗ на уринарен тракт и скротум 100 Изведување трансабдоминален и/или трансвагинален гинеколошки УЗ 100 Планирање и интерпретација на КТ и МР (уролошки, гинеколошки) 100
	Педијатриска Радиологија	2 месеци
1	● Знаење: ○ Разбирање на нормалната педијатриска анатомија и варијации во растењето. ○ Познавање на радиолошките карактеристики на чести педијатриски болести (интусусцепција, пилорна стеноза, ДКК). ○ Длабоко разбирање на принципот ALARA и дозирање на контрасти кај деца.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Изведување на ултразвучни прегледи кај деца (глава, абдомен, колкови) 75

	○ Разбирање на разликите во механизмите на повреда (вклучувајќи неслучајна траума). ● Вештини: ○ Изведување на УЗ прегледи кај деца (глава, абдомен, колкови) под надзор. ○ Изведување на рутински флуороскопски студии кај деца (горен ГИТ, МЦУГ) под надзор. ○ Планирање и надзор на КТ/МР прегледи кај деца со оптимизирани протоколи. ● Компетенции и ставови: ○ Оправдување на процедурите со акцент на избегнување јонизирачко зрачење. ○ Ефективна комуникација со деца, родители и старатели. ○ Учество на мултидисциплинарни педијатриски конференции.	Изведување на рутински флуороскопски студии (горен ГИТ, микциска) 20 Интерпретација на педијатриски КТ/МР 50
	Неврорадиологија и Радиологија на Глава и Врат	3 месеци
1	● Знаење: ○ Детално познавање на нормалната анатомија на мозок, 'рбетен мозок, орбити, темпорални коски (КТ/МР). ○ Препознавање на радиолошки знаци на мозочен удар, траума на глава и чести тумори на мозок. ○ Разбирање на радиолошките карактеристики на дегенеративни заболувања на 'рбетот. ○ Основно познавање на анатомијата на синуси, фаринкс и ларинкс. ● Вештини: ○ Самостојно интерпретирање на итни КТ прегледи на глава. ○ Планирање и надзор на рутински МР прегледи на мозок и 'рбет. ○ Изведување на ултразвук на каротидни артерии (под надзор). ● Компетенции и ставови: ○ Брзо и прецизно идентификување на наоди кои бараат итна интервенција.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Самостојно интерпретирање на итни КТ прегледи на глава 250 Планирање и интерпретација на МР прегледи на мозок и 'рбет 100 Изведување на ултразвук на каротидни артерии 50

	○ Разбирање на индикациите за напредни МР техники (дифузија, перфузија). ○ Учество на невролошки, неврохируршки и ОРЛ состаноци.	
	Основи на Интервентна и Васкуларна Радиологија	2 месеци
1	● Знаење: ○ Разбирање на улогата на модалитетите во планирање и водење на ИР процедури. ○ Познавање на основните ИР инструменти (жици-водилки, катетри, игли). ○ Разбирање на индикациите за чести ИР процедури (нефростомија, дренажа на апсцеси, биопсии). ○ Препознавање на карактеристики на васкуларна патологија (стеноза, оклузија, аневризма) на Доплер, КТА и МРА. ● Вештини: ○ Изведување на основни техники на васкуларна катетеризација (под надзор). ○ Асистирање при слика-водени дренажи и нефростомии (под надзор). ○ Асистирање при слика-водени биопсии на површни структури (под надзор). ○ Изведување на УЗ прегледи на артерии и вени (под надзор). ○ Вовед во техники на симулација (централен венски пристап). ● Компетенции и ставови: ○ Оправдување на индикациите за основни ИР процедури и избор на пристап. ○ Спроведување на процедурата за информирана согласност. ○ Учество на МДТ состаноци на васкуларен тим.	Клучни Вештини (Асистира или Изведува под надзор) Број Изведување на основни техники на васкуларен пристап (под надзор) 20 Асистирање при слика-водени дренажи на апсцеси и нефростомии 15 Асистирање при слика-водени биопсии на површни структури 10 Изведување на Доплер УЗ на артерии и вени 50

За сите турнуси кои траат до два месеца ќе се врши проверка на знаење (колоквиум) според услови и посочена литература на Катедрата на високообразовната институција каде се изведува турнусот. Проверката на знаењето треба да се изврши најдоцна еден месец по завршување на турнусот,

а специјализантот треба да го положи најдоцна до завршување на наредниот турнус.

Напреднат дел од специјализацијата по радиологија распоред на турнуси

Ред. Бр.	Турнус	Траење (месеци)
1	Напредна Абдоминална и Гастроинтестинална Радиологија	6
2	Напредна Неврорадиологија	6
3	Напредна Торакална и Кардиоваскуларна Радиологија	6
4	Напредна Мускулоскелетна Радиологија	5
5	Напредна Педијатриска Радиологија	3
6	Напредна Урогенитална и Гинеколошка Радиологија	3
7	Напредна Интервентна Радиологија	6
8	Истражување и Консолидација на Напредна Пракса	1
Вкупно:		36

Практични вештини во специјалниот дел од специјализацијата по радиологија со дефиниран број на постапки и интервенции и класифициран по турнуси

Ред. Бр.	Турнус	Траење
	Практичен дел	Асистира и изведува самостојно
	Напредна Абдоминална и Гастроинтестинална Радиологија	6 месеци
1	Знаење: - Интегрирана онколошка дијагностика: Стадиум на ГИТ и хепатобилијарни малигнитети, евалуација на терапевски	Интерпретација на напредни МР (МР ентенографија, МР на ректум) 100

	одговор (RECIST), PET/CT (PERCIST). ○ Длабинско разбирање на МР кај инфламаторни болести на цревата (Крон, улцерозен колитис). ○ Препознавање на фокални лезии на црн дроб на МР со хепато-билијарни контрасти. ○ Разбирање на квантификација на дифузни паренхимни заболувања (стеатоза, фиброза). ○ Познавање на нормални пост-хируршки анатомски промени (Whipple, баријатриска хир.) и компликации. ● Вештини: ○ Самостојно планирање на комплексни КТ/МР на абдомен (МР ентенографија, МР на ректум, студии на црн дроб). ○ Самостојно изведување на трансабдоминален УЗ, вклучувајќи CEUS (под надзор). ○ Изведување (под надзор) на слика-водени перкутани биопсии (црн дроб, абдоминални тумори). ○ Изведување (под надзор) на слика-водени дренажи на абдоминални/карлични апсцеси. ○ Примена на напредни пост-процесирачки техники (волуметрија, перфузија, КТ колонографија). ● Компетенции и ставови: ○ Самостојно презентирање на случаи на МДТ (хепатобилијарен, ГИТ онколошки). ○ Самоуверен избор на дијагностички алгоритам за комплексни клинички сценарија. ○ Самостојно интерпретирање и известување, со консултација за предизвикувачки случаи. ○ Надзор и менторирање на помлади специјализанти. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Одговорност за иницијално известување на рутински КТ/МР на абдомен (со верификација) и протоколирање на МР	Изведување на контрастно-подобрен УЗ (CEUS) 20 Изведување на слика-водени перкутани биопсии (црн дроб, абдомен) 25 Изведување на слика-водени дренажи (абдоминални, карлични) 20
--	--	---

	ентерографии.	
	Напредна Неврорадиологија	6 месеци
1	● Знаење: ○ Интегрирана онколошка дијагностика: Класификација на тумори на ЦНС (СЗО) и нивни карактеристики на напредна МР (перфузија, спектроскопија), следење на тераписки одговор. ○ Карактеристики на демиелинизирачки/инфламаторни заболувања (МС, АДЕМ) и диференцијални дијагнози. ○ Хемодинамика и карактеристики на васкуларни малформации (аневризми, АВМs) на КТА, МРА и DSA. ○ Комплексна патологија на 'рбет (тумори, инфекции, пост-оперативен 'рбет). ○ Принципи на fMRI и DTI во предоперативно планирање. ○ Примена на AI алатки за квантификација (мозочен удар, волуметрија). ● Вештини: ○ Самостојно планирање на напредни МР студии (протоколи за епилепсија, тумори, деменција). ○ Пост-процесирање на напредни МР податоци (перфузија, трактографија). ○ Асистирање/изведување на лумбални пункции и миелографии (под надзор). ○ Активно учество во интерпретација на дијагностички DSA (под надзор). ● Компетенции и ставови: ○ Самостојно презентирање на случаи на МДТ (невро-онколошки, васкуларни). ○ Формулирање диференцијална дијагноза за комплексни невро-случаи. ○ Самостојно интерпретирање на рутински и комплексни невро-студии. ○ Критичка евалуација на научна литература во неврорадиологија. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности:	Клучни Вештини (Изведува под надзор или самостојно) Број Интерпретација на напредни МР (епилепсија, тумори, деменција) 150 Пост-процесирање на напредни МР (перфузија, трактографија) 50 Изведување на лумбални пункции и миелографии 15 Учество во интерпретација на дијагностички DSA 30

	Одговорност за иницијално протоколирање на сите МР студии на мозок/рбет. Прв читач на сите итни невро-КТ студии.	
	Напредна Торакална и Кардиоваскуларна Радиологија	6 месеци
1	Знаење: - Интегрирана онколошка дијагностика: TNM класификација за белодробен карцином, улога на КТ и PET/CT во стадиум и одговор на терапија. - Примена на AI алатки (детекција на нодули). - Длабинско разбирање на HRCT обрасци на ИБЗ (UIP, NSIP, саркоидоза). - Препознавање на пост-терапевтски наоди (хирургија, радиотерапија) и компликации. - Патофизиологија и карактеристики на пулмонална хипертензија. - Длабинско познавање на коронарна анатомија (АНА), проценка на стеноза и плак на ССТА. - Примена на кардијален МР (проценка на исхемија, инфаркт, кардиомиопати, миокардитис). Вештини: - Самостојно дизајнирање на КТ протоколи (HRCT во инспириум/експириум, динамичен КТ). - Изведување на слика-водени трансторакални биопсии (под надзор). - Самостојно планирање, надзор и пост-процесирање на ССТА и кардијален МР (вкл. квантитативна анализа). - Управување со пациенти за кардијална дијагностика (администрација на бета-блокатори/нитроглицерин). Компетенции и ставови: - Самостојно презентирање на случаи на МДТ (торакален онколошки, кардио-МДТ). - Самоуверено интерпретирање на комплексни HRCT наоди. - Самостојно известување на ССТА и	Клучни Вештини (Изведува под надзор или самостојно) Број Изведување на слика-водени трансторакални биопсии 20 Самостојно планирање, пост-процесирање и интерпретација на ССТА 75 Самостојно планирање, пост-процесирање и интерпретација на кардијален МР 50 Интерпретација на HRCT студии 100

	основни кардијални МР студии. ○ Ефективна комуникација со кардиолози/кардиохирурзи. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Одговорност за иницијално известување на НРСТ студии. Презентирање на нови случаи на белодробен карцином на МДТ. Одговорност за пост-процесирање и иницијално известување на ССТА.	
	Напредна Мускулоскелетна Радиологија	5 месец
1	● Знаење: ○ Интегрирана онколошка дијагностика: Карактеристики, ДД и стадиум на бенигни/малигни тумори на коски и меки ткива. ○ Интерпретација на PET/CT за стадиум на МСК тумори. ○ Карактеристики на инфламаторни артропатии. ○ Детално познавање на МР наод кај спортски повреди на големи зглобови. ○ Препознавање на компликации по артропластика. ● Вештини: ○ Изведување на МР и КТ артрографии (под надзор). ○ Изведување на слика-водени биопсии на коскени и мекоткивни лезии (под надзор). ○ Изведување на терапевтски инјекции во зглобови и 'рбет (под надзор). ● Компетенции и ставови: ○ Самостојно презентирање на случаи на МДТ (МСК онколошки). ○ Самостојно интерпретирање на комплексни МР студии на зглобови. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Одговорност за иницијално известување на сите МР студии на зглобови. Презентирање на нови случаи на МСК тумори на сарком одборот.	Клучни Вештини (Изведува под надзор или самостојно) Број Изведување на МР и КТ артрографии (под надзор) 20 Изведување на слика-водени биопсии на коскени и мекоткивни лезии 15 Изведување на терапевтски инјекции (зглобови, 'рбет) 30

	Напредна Педијатриска Радиологија	3 месеци
1	● Знаење: ○ Интегрирана онколошка дијагностика: Карактеристики и стадиум на чести педијатриски тумори (Вилмс, невробластом), вклучително PET/CT. ○ Дијагностички алгоритми за комплексни педијатриски состојби (неонатална опструкција, васкуларни аномалии). ● Вештини: ○ Самостојно планирање на комплексни педијатриски студии (MP на цело тело, седација протоколи). ○ Изведување на посложени процедури (хидростатска редукција на интусусцепција) под надзор. ● Компетенции и ставови: ○ Самостојно интерпретирање на широк спектар педијатриски студии. ○ Лидерство во обезбедување на безбедна, на дете-центрирана радиолошка услуга. ○ Самостојно презентирање на случаи на МДТ (педијатриски онколошки). ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Одговорност за протоколирање на сите педијатриски MP студии и надгледување на помлади специјализанти при педијатриски УЗ.	Клучни Вештини (Изведува под надзор или самостојно) Број Интерпретација на комплексни педијатриски студии (онкологија, аномалии) 100 Изведување на хидростатска редукција на интусусцепција 5
	Напредна Урогенитална и Гинеколошка Радиологија	3 месец
1	● Знаење: ○ Експертиза за онколошки стадиум: MP стадиум на карцином на простата (PI-RADS), цервикс и ендометриум (FIGO). ○ Интерпретација на PET/CT за УГ и гинеколошки малигнитети. ○ Длабинско познавање на MP на карлица за комплексни состојби (ендометриоза). ● Вештини: ○ Самостојна интерпретација на MP на	Клучни Вештини (Изведува под надзор или самостојно) Број Интерпретација на MP на простата (PI-RADS) 75 Интерпретација на гинеколошки MP

	простата и гинеколошки МР. ○ Асистирање/изведување на МР/УЗ фузиона биопсија на простата (под надзор). ○ Самостојно изведување на хистеросалпингографија. ● Компетенции и ставови: ○ Самостојно презентирање на случаи на МДТ (уро-онколошки, гинеко-онколошки). ○ Улога на консултант за уролози и гинеколози во планирање на третман. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Одговорност за иницијално известување на сите МР студии на простата и гинеколошки МР.	(стадиум, ендометриоза) 75 Асистирање/изведување на МР/УЗ фузиона биопсија на простата 10 Самостојно изведување на хистеросалпингографија (ХСГ) 15
	Напредна Интервентна Радиологија	2 месеци
1	● Знаење: ○ Индикации, техники и исходи на васкуларни интервенции (ангиопластика, стентирање, емболизација). ○ Индикации и техники за невакуларни интервенции (билијарна дренажа, стентирање). ○ Принципи, техники и индикации за перкутани тумор аблации (RFA, MWA). ○ Улога на ИП во палијативна нега. ○ Принципи и техники за ендоваскуларен третман на мозочни аневризми и AVM. ○ Индикации и техники за третман на акутен исхемичен мозочен удар (механична тромбектомија). ○ Индикации и техники за стентирање на каротиди, ПТА на периферни крвни садови, емболизација при крварења. ● Вештини: ○ Самостојно изведување на основни васкуларни процедури (под надзор). ○ Асистирање/изведување на посложени процедури (TACE, перкутани аблации) под надзор. ○ Самостојно изведување на перкутани билијарни дренажи (под надзор).	Клучни Вештини (Изведува под надзор или самостојно) Број Асистирање/изведување на TACE и перкутани тумор аблации 20 Самостојно изведување на перкутани билијарни дренажи 15 Асистирање при ендоваскуларен третман (аневризми, тромбектомија) 20 Асистирање при стентирање на каротидни артерии 10 Асистирање/изведување на ПТА на периферни крвни садови 25 Асистирање при ургентни емболизации (крварења) 15

	○ Асистирање при ендоваскуларен третман (аневризми, тромбектомија) под надзор. ○ Асистирање при стентирање на каротиди, ПТА и ургентни емболизации (под надзор). ○ Примена на обука преку симулатори за комплексни васкуларни процедури. ● Компетенции и ставови: ○ Учество во клиничка евалуација на пациенти пред/по процедура, вклучувајќи управување со компликации. ○ Самоуверено презентирање на ИР опции на МДТ. ○ Развивање способност за донесување одлуки во итни интервентни ситуации. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Одговорност за предоперативна евалуација и информирања согласност за основни ИР процедури. Прв асистент на сите комплексни интервенции.	
	Истражување и Консолидација на Напредна Пракса	1 месец
1	● Заштитен период за истражување: ○ <i>Цел:</i> Развивање вештини во научно-истражувачка работа и медицина базирана на докази. ○ <i>Активности:</i> Финализирање и презентирање на истражувачки проект/клиничка ревизија (започнати во Ниво II) под водство на ментор. ● Обезбедување квалитет, менаџмент, настава и фокусирана пракса: ○ <i>Цел:</i> Разбирање на административни аспекти, развој на педагошки вештини, консолидирање на клинички вештини. ○ <i>Активности:</i> Учество во QA проекти, формална улога во едукација на студенти/помлади специјализанти, работа во субспецијалност по избор со максимална автономија. ● Зголемена автономија и надзорни одговорности: ○ Функционирање како „млад специјалист“:	Клучни Вештини Број Финализиран и презентирањето истражувачки проект/клиничка ревизија 1 Учество во проект за обезбедување на квалитет (QA)1 Самостојно менторирање/настава на помлади специјализанти/студенти (се евидентира)

	самостојно водење амбуланта, известување за комплексни случаи со минимална супервизија, менторирање на помлади колеги.	
--	---	--

За сите турнуси кои траат до два месеца ќе се врши проверка на знаење според услови и посечена литература на Катедрата на високообразовната институција каде се изведува турнусот. Проверката на знаење треба да се изврши најдоцна еден месец по завршување на турнусот, а специјализантот треба да го положи најдоцна до завршување на наредниот турнус.

ОЦЕНУВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

- (1) Следењето и оценувањето на напредокот на специјализантот се врши континуирано во текот на целата специјализација.
- (2) Секој специјализант е должен да води Дневник и Портфолио на компетенции, кои редовно се прегледуваат од менторите.
- (3) Дневникот служи за евидентирање на квантитативниот напредок, вклучувајќи го бројот на интерпретирани студии (КТ, МР, УЗ, итн.) и извршени процедури. Програмскиот директор, во соработка со менторите, ќе дефинира препорачани (индикативни) бројки за клучните студии и процедури. Овие бројки служат како водич за менторот и специјализантот и се составен дел од Годишниот преглед на напредокот (ARCP).
- (4) Формативното оценување вклучува Оценување во клиничкото опкружување (WPBA), како што се Набљудување на кратка интеракција со пациент (Mini-CEX), Директно набљудување на изведување на некоја процедура (DOPS) и Дискусии базирани на случаи (CbD). Од специјализантот се бара да комплетира и документира најмалку осум (8) WPBA евалуации годишно во својот Дневник.
- (5) На крајот на секоја ротација, едукаторот на ротацијата врши формална евалуација.
- (6) Еднаш годишно се спроведува Годишен преглед на напредокот на компетенциите (ARCP) од страна на комисија.

(1) Сумативното оценување се состои од два испити:

1. Преоден испит: Се одржува на крајот на втората година (по завршување на Ниво I) и ја тестира темелноста на основните знаења и вештини.

2. Завршен специјалистички испит: Се одржува на крајот на петтата година, по исполнување на сите обврски од програмата.

(2) Завршниот специјалистички испит е структуриран според моделот на Европската диплома по радиологија (EDiR) и се состои од писмен, практичен и устен дел.

(3) Медицинскиот факултет ќе го разгледа и ќе работи на формално признавање на

положената Европска Диплома по Радиологија (EDiR) како еквивалент на завршниот специјалистички испит, под услов специјализантот да ги исполнил сите останати обврски од оваа програма.

ИЗВЕШТАЈ ОД НАСТАВНО НАУЧЕН КОЛЕГИУМ ПО ЈАВНО ЗДРАВСТВО

Наставно – научниот колегиум за јавно здравство на Медицинскиот факултет во Скопје одржа состанок на **04.11.2025** година преку средствата за електронска (reply all) комуникација.

По однос на предложените точки од дневниот ред, Наставно – научниот колегиум за јавно здравство по извршеното гласање (reply all), на Наставно-научниот совет го предлага следното:

1. Прифаќање на тема за изработка на магистерски труд по Јавно здравство и определување на ментор по пријава од:

а) Филип Каровски, на тема: „Асоцијација помеѓу обезноста и насилното однесување кај адолесцентите “.

За ментор се предлага: Проф. д-р Фимка Тозија

2.Извештај од комисија за оцена на магистерски труд од:

- Елена Димовска на тема: „Навики за консумирање на алкохол помеѓу студентите од прва и шеста година на Медицински факултет-Скопје“. Рецензијата дадена од страна на комисијата за оцена на магистерски труд е позитивна и Наставно – научен колегиум по јавно здравство едногласно ја прифати.

3.Формирање на комисија за одбрана на магистерски труд по пријава од:

а) Елена Димовска на тема: „Навики за консумирање на алкохол помеѓу студентите од прва и шеста година на Медицински факултет-Скопје, се предлага комисија во состав:

1. Проф.д-р Бети Зафирова Ивановска-претседател
2. Проф. д-р Стојан Бајрактаров-член
3. Проф. д-р Фимка Тозија-ментор

Претседател на
Наставно научен колегиум за јавно здравство
Проф д-р Фимка Тозија с.р.

ИЗВЕШТАЈ

Од седница на Здравствениот одбор на ННС, на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје, која се одржа на ден 10.11.2025 година.

Присутни членови на одборот:

1. Проф. д-р Рубенс Јовановиќ;
2. Проф. д-р Катерина Тошеска Трајковска;
3. Проф. д-р Јасмина Плунцевиќ Глигоровска;
4. Проф. д-р Жаклина Цековска;
5. Проф. д-р Славица Костадинова Куновска;
6. Д-р Ирена Костадинова Петрова;
7. Проф. д-р Александар Петличковски;
8. Проф. д-р Димче Зафиров (замена; како раководител на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсикологија)
9. Раководител на одделение за финансиско, сметководствено и материјално работење Марија Данилова

Заради службено патување не присуствуваа на Седницата проф. д-р Тања Маказлиева и проф. д-р Александар Станков, кои дополнително ги испратија податоците од соодветните институти во однос на точка 1 .

ДНЕВЕН РЕД

1. Споредба на број на извршени здравствени услуги во период од 01.10.2024 - 30.09.2025 година во споредба со истиот период од предходната година (01.10.2023 -30.09.2024 година)

Ад 1. Раководителот на Институтот за Патологија реферираше зголемување на вкупниот број на дијагностички случаи за 5.3% (од 29260, на 30816), при што најголем пораст имало во молекуларно-дијагностичките услуги 37% (од 926, на 1269), додека останатите услуги (хистопатолошки, цитопатолошки, имунофлуоресценција и електронска микроскопија) се со просечно зголемување од 4,5% (27951, на 29220 наоди). Намален е само бројот на обдукции за 14,6% (од 383, на 327).

Ад 2. Раководителот на Институтот за медицинска и експериментална биохемија пријави дека во извештајниот период се реализирани 1190 пакети биохемиски анализи, со 118% зголемено фактурирање кон ФЗОМ (од 366.681,00 ден на 799,872,00 ден) во однос на претходниот извештаен период.

Ад 3. Раководителот на Институтот за Имунобиологија и хумана генетика истакна број од 9337 пациенти во 2025 год. додека во 2024 год. 8036 пациенти. Односно 16% зголемување на бројот на пациенти и пораст на анализите во однос на претходниот извештаен период за 11,4%.

Ад 4. Раководителот на Институтот за Микробиологија и паразитологија реферираше зголемување на бројот на услугите кон ФЗОМ за 8% на анализите во однос на претходниот извештаен период.

Ад 5. Раководителот на Институтот за медицинска експериментална и применета физиологија со антропологија истакна пораст на бројот на прегледи за 25% односно од финансиски аспект зголемување околу 10%.

Ад 6. Раководителот на Институтот за претклиничка и клиничка фармакологија со токсологија информираше дека Институтот ќе започне давање услуги за ФЗОМ, додека во извештајниот период 18 студии за лекови се изработиле на Институтот.

Ад 7. Раководителот на Институтот за Медицинска хистологија и ембриологија реферираше зголемување на бројот на услугите по број на анализи во изминатиот период за 8% во однос на анализите извршени во претходниот извештаен период.

2. Ревизија на цени на здравствените услуги и нивно фактурирање кон ФЗОМ

Членовите на одборот го поставија и прашањето за потреба на промена во цените на услугите кон ФЗОМ, која не е променета од 2008 год. Со оглед на тоа што цените на реагенсите се значително зголемени, а голем дел од цените на услугите не се корегирани повеќе од 15 години, корекцијата на фондовските цени е активност од највисок приоритет. Членовите на одборот се осврнаа и на проблемот со користење на постоечки шифри кои се одобрени од страна на ФЗОМ за одредени институти, а не функционираат за други институти, иако потписник на договорот со ФЗОМ е Медицинскиот факултет, а не институтите поединечно. Едногласно се изгласа потребата за ревизија и зголемување на цените од фондовските услуги, со цел да бидат реални и да бидат во согласност со пазарните услови. Во текот на 2026 год. да се бара зголемување за 50% на сите анализи.

Писмо со предлог цени од Институтот за имунобиологија и хумана генетика е доставено до ФЗОМ, меѓутоа и после 3 години нема официјален одговор околу бараните промени на цени.

3. Планови за проширување на услугите и воведување на нови дијагностички методи (шифри)

Членовите на одборот констатираа дека треба да се достави список со предлог на нови услуги кон ФЗОМ од страна на сите Институти кои работат здравствена дејност. Се прифати рок од еден месец да биде изработен списокот со нови услуги кои би се понудиле на ФЗОМ.

4. Разно

Се постави прашање за воспоставување ценовници за здравствени услуги за неосигурени лица и странци, кои би биле повисоки во однос на фондовските, особено што истите се ниски и на граница на исплатливост.

Се постави прашање за можноста специјалистите кои работат на институтите да може да креираат специјалистички упати за изведување на дополнителни анализи во различните лаборатории во склоп на институтот, со цел да се скуси времето на чекање за издавање дополнителни упати за одредени анализи од други специјалности.

Скопје

11.11.2025

Претседател на Здравствен одбор

Проф. д-р Рубенс Јовановиќ, с.р.

ИЗВЕШТАЈ

Од Седница на Одбор за Меѓународна соработка на ННС, одржана на ден 07. 11.2025 година.

Присутни членови на одборот:

1. проф. д-р р Миле Босилковски
2. проф. д-р Тони Ристески
3. проф. д-р Соња Бојациева
4. проф. д-р Јасмина Плунцевик Глигороска,
5. проф. д-р Билјана Кузмановска,
6. проф. д-р Смиља Туџарова Ѓоргова,
7. проф. д-р Јасмина Тројачанец,
8. проф. д-р Саша Јовановска Мишевска,
9. проф. д-р Фимка Тозија
10. проф. д-р Габриела Новотни (on-line).

Спреченост да присуствува на седницата на Одборот за меѓународна соработка најави проф. д-р Горан Димитров , кој се изјасни дека е согласен со точките од дневниот ред.

Дневен ред

1. Предлог иницирање на нови билатерални ЕРАЗМУС+ договори

А. Национален и Каподистриски Универзитет во Атина (NKUA), Р. Грција

Информации за Универзитетот: <https://en.uoa.gr/>

Информации за Медицинскиот факултет:

NKUA е јавен универзитет лоциран во Атина, Грција. Основан на 14. Април 1837 година во 2010 година, NKUA се смета за прв универзитет на Балканот и Источно медитеранскиот регион. Универзитетот има 9 Школи кои опфаќаат вкупно 42 факултети и департмани во својот состав. За 2025 година, NKUA е рангиран на 501-600 место на Шангајската листа, на 233-то место во светот според EduRank (2025), а во Грција е позициониран на прво место. На универзитетот се школуваат околу 68500 студенти од Грција и дополнителни 7600 странски студенти. Универзитетот е препознатлив по своите резултати од истражување и академска репутација, особено во областа на фармацијата и здравствените науки, како и инженерство. Универзитетот има широка меѓународна соработка, активно учествувајќи на бројни меѓународни програми, поттикнувајќи соработка со институции ширум светот. Преку иницијативи како програмата Еразмус+ и други, студентите и вработените имаат можности за размена на искуства, развој и подобрување на образовното искуство.

Б. Аристотелис Универзитет во Солун, Р. Грција

Информации за Универзитетот: <https://www.auth.gr/en/homepage/>

Информации за Медицинскиот факултет: <https://www.med.auth.gr/en>

AUTH е јавен универзитет лоциран во Солун, Грција. Основан е во 1925 година и претставува најголемиот универзитет во Грција, со над 88.000 студенти и 40 факултети и школи во својот состав. Универзитетот е именуван по античкиот филозоф Аристотел, роден во близина на Солун. Во 2025 година, AUTH е рангиран на 501-600 место глобално според Шангајската листа, на 307-то место во светот според EduRank (2025) и на второ место во Грција. Универзитетот е препознатлив по своите истражувачки достигнувања, особено во областа на биологијата, фармацијата, инженерството и здравствените науки. Медицинскиот факултет, основан во 1942 година, нуди шестгодишна програма и повеќе од 50 постдипломски студии. [\[edurank.org\]](http://edurank.org) [\[auth.gr\]](http://auth.gr)

AUTH има силна меѓународна ориентација и активно учествува во програмата Еразмус+ уште од 1987 година, со над 600 билатерални договори со европски универзитети.

Универзитетот е дел од бројни академски мрежи и конзорциуми, и има развиена стратегија за интернационализација, поттикнувајќи размена на студенти, наставен кадар и истражувачи со институции од Европа, Азија и други региони. [\[auth.gr\]](http://auth.gr) [\[auth.gr\]](http://auth.gr)

Преку своите програми за мобилност, AUTH овозможува на студентите и кадарот да стекнат меѓународно искуство, да развијат професионални вештини и да придонесат кон глобалната академска заедница.

- **Предлогот е едногласно прифатен од членовите на Одборот**
- 2. Годишен извештај за активностите на Одборот за меѓународна соработка (Ноември 2024-Октомври 2025 година)
 - **Извештајот е едногласно прифатен од членовите на Одборот.**
- 3. Годишен извештај за ЕРАЗМУС+ активности на Медицинскиот факултет, УКИМ во Скопје.
 - **Извештајот е едногласно прифатен од членовите на Одборот.**
- 4. Останато
 - ЕРАЗМУС+ координаторот, Проф. д-р Билјана Кзумановска, информираше дека е во тек конкурсот за ЕРАЗМУС+ мобилност за студенти и трае до 15.11.2025 година, како и конкурсот за ЕРАЗМУС+ мобилност на наставници кој трае до декември 2025 година. Деталите се објавени на Веб страната.

Скопје,
7.11.2025

Продекан за меѓународна соработка
Проф. д-р Рубенс Јовановиќ, с.р.

ИЗВЕШТАЈ ОД ОДБОРОТ ЗА ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Членовите на Одборот за издавачка дејност на Медицинскиот факултет одржа состанок на ден **10.11.2025** година, преку средствата за електронска комуникација (e-mail) и произнесувајќи се по точките од дневниот ред, го донесе следниов извештај кој го доставува до членовите на ННС:

1. Формирање на рецензентска комисија за:

а) **Учебник** со наслов: „**Храна, исхрана и јавно здравје**“ наменет за студентите на Медицински факултет за следните предметни програми: хигиена за студентите на општа медицина, хигиена и екологија за четиригодишни студии за дипломирани логопеди, хигиена и екологија за тригодишните студии за стручни медицински сестри/техничари, дипломирани физиотерапевти, радиолошки технолози, дипломирани акушерки, здравствена екологија за дипломирани инженери по медицинско-лабораториска дијагностика од авторите: проф.д-р Гордана Ристовска и проф.д-р Игор Спироски, од Катедрата за хигиена. Одборот за издавачка дејност на ННС му ја предлага следната Рецензентска комисија во состав:

1. Проф.д-р Михаил Кочубовски

2. Проф.д-р Јордан Минов

2. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на фотокопираниот „**Практикум за вежби по медицинска биохемија**“ за студентите по медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- Одборот за издавачка дејност му предлага на ННС да ја усвои следната цена на чинење на фотокопираниот „**Практикум за вежби по медицинска биохемија**“ за студентите по медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје **од 660,00 денари.**

3. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на фотокопираниот „**Практикум за вежби по клиничка биохемија**“ за студентите по аналитичка биохемија-ПМФ во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- Одборот за издавачка дејност му предлага на ННС да ја усвои следната цена на чинење на фотокопираниот „**Практикум за вежби по клиничка биохемија**“ за студентите по аналитичка биохемија-ПМФ во издание на Медицинскиот факултет во Скопје **од 640,00 денари.**

4. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на фотокопираниот „**Практикум за вежби по медицинска биохемија**“ за студентите по дентална медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- Одборот за издавачка дејност му предлага на ННС да ја усвои следната цена на чинење на фотокопираниот „**Практикум за вежби по медицинска биохемија**“ за студентите по дентална медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје **од 520,00 денари.**

5. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на фотокопираниот учебникот „**Клиничка биохемија**“ за студентите по општа медицина, специјализанти и докторанди во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- Одборот за издавачка дејност му предлага на ННС да ја усвои следната цена на чинење на фотокопираниот учебник „**Клиничка биохемија**“ за студентите по општа медицина, специјализанти и докторанди во издание на Медицинскиот факултет во Скопје **од 775,00 денари.**

6. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на печатениот учебникот „**Психијатрија**“ за студентите по општа медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- Одборот за издавачка дејност му предлага на ННС да ја усвои следната цена на чинење на печатениот учебник **„Психијатрија“** за студентите по општа медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје од **1.630,00 денари**.

7. Донесување на Одлука за утврдување на цена на чинење на печатениот учебник **„Медицинска психологија и социологија“** за студентите по општа медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје.

- Одборот за издавачка дејност му предлага на ННС да ја усвои следната цена на чинење на печатениот учебник **„Медицинска психологија и социологија“** за студентите по општа медицина во издание на Медицинскиот факултет во Скопје од **1.550,00 денари**.

**Одборот за издавачка дејност
на Медицински факултет**

РЕЦЕНЗИИ - ДЕМОНСТРАТОРИ

Република Северна Македонија
 Универзитет "Св. Кирил и Методиј" во Скопје
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
 СКОПЈЕ

Примено: 19-09-2025			
Орг. Един.	Број	Примоп	Вредност
02	5439/1		

ДО НАСТАВНО-НАУЧЕН СОВЕТ НА
 УКИМ МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ СКОПЈЕ

Врз основа на член 73 од Статутот на Медицински факултет – Скопје во состав на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје и со член 53 од Правилникот за посебни услови и постапка за избор на наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411/2018 и 426/2019), а по предлог од Кадровскиот одбор на факултетот, Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на својата XX редовна седница одржана на **12.06.2025** донесе одлука за формирање на комисија за избор на 1 демонстратор на Катедрата за социјална медицина по предметите: Вовед во медицина, Промоција на здравје и Социјална медицина со здравствена економија, за студиска програма по општа медицина, како и на Промоција на здравје, Јавно здравство, Здравствено и социјално законодавство и Здравствен менаџмент, за студиските програми на тригодишните стручни студии за академската 2025/2026, во состав:

Проф. д-р Фимка Тозија

Проф. д-р Елена Косевска

В. н. сор. д-р Данче Гудева Никовска

Комисијата по пристигнатата документација на Огласот го доставува следниот:

ИЗВЕШТАЈ

На Огласот се пријавија 3 кандидати: Тамара Миленковска, редовен студент на 6 та студиска година на Медицинскиот факултет при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, д-р Иван Панговски, вработен на Институт за социјална медицина при Медицински факултет Скопје и Кристина Павлоски, редовен студент на 6та студиска година при Медицински факултет Скопје.

1. Тамара Миленковска е родена на 13.10.1999 во Струмица. Основно и средно образование завршува во Струмица. Во моментот е редовен студент по општа медицина во летен семестар 2024/2025 на Медицински факултет – Скопје. Успехот остварен на студиите изнесува 8,43 со вкупно 301 освоени кредити.

Мајчин јазик и е македонскиот, а флуентно го говори англискиот јазик. Има познавања од работа со компјутер. Кандидатката нема доставено никаков сертификат.

2. Иван Панговски е роден на 07.10.1980 во Скопје. Средно образование завршил во 1999 година на Council High School, Idaho, САД. Дипломирал на Медицинскиот факултет во Скопје во 2006 година, со просечен успех 8,57. Во учебната 2007/2008 запишал втор циклус студии по јавно здравство на Медицинскиот факултет во Скопје кои ги завршил со просечен успех 8,94.

На 26.01.2016, одбрал магистерски труд на тема: “Фреквенција и значење на социомедицинските ризик фактори во превенција на спонтаните хипертензивни мозочни крварења”.

Од 01.03.2017 до 29.02.2020 бил на специјализација по Социјална медицина и јавно здравство, а специјалистичкиот испит успешно го одбранил на 15.04.2021, со трудот: “Влијание на шеќерната болест како социо-медицински ризик фактор во појавата на хипертензивни мозочни крварења“ и се стекнал со звањето Специјалист по Социјална медицина и јавно здравје.

Од 27.12.2018 до 16.11.2024 во 2 мандати бил избран за асистент на Катедрата за социјална медицина при Медицински факултет – Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1245 од 2021 година.

Претходно, во 1 мандат беше избран за Демонстратор на катедрата за Социјална медицина при Медицински факултет – Скопје во летниот семестар во академската 2024/2025 година.

Во академската 2021/2022 е запишан на трет циклус (докторски) студии по Јавно здравство кои се во тек.

Мајчин јазик му е македонскиот, активно се служи со англискиот јазик и има основни познавања од германски јазик.

Д-р Иван Панговски има објавено вкупно 2 научни трудови од областа на социјална медицина и јавно здравство во научно списание и 3 трудови во зборник од научен собир.

1. Евалуација на влијанието на алкохолизмот како социомедицински ризик фактор врз појавата на мозочните крварења, стр.31, кој е објавен во списанието Архиви на јавно здравје волумен 11, број 1, 2019.
2. Challenges in the organization of the emergency care unites in Skopje. Mome Spasovski, Ivan Pangovski, Zlate Mehmedovic, Shpresa Hasani. Симпозиум “Денови на превентивна медицина“, Книга на апстракти, стр. 62, 2019
3. Pangovski I. Diabetes mellitus and hypertensive brain hemorrhage, Arch Pub Health 2021; 13 (2) 1-7. doi.org/10.3889/aph.2021.6012
4. Goals and challenges in Macedonia and Slovenia healthcare system. Mome Spasovski, Ivan Pangovski, Aleksandra Stamenova, Monika Stojchevska. Книга на апстракти на симпозиумот “I Интернационален Конгрес за превентивна медицина и јавно здравје“, стр. 32, 2024
5. Correlation between diabetic foot syndrome and chronic kidney disease in patients with diabetes mellitus. Ivan Pangovski. Книга на апстракти на симпозиумот “I Интернационален Конгрес за превентивна медицина и јавно здравје“, стр. 147, 2024

Д-р Иван Панговски е активно вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за социјална медицина. Врши стручна работа од областа на социјална медицина и јавно здравство. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Специјалистичко здружение на лекари по социјална медицина.

3. Кристина Павлоски е родена на 25.09.2002 во Брисел, Белгија. Редовен студент е во летен семестар 2024/2025 година на општа медицина при Медицински факултет – Скопје. Успехот остварен на студиите изнесува 8,88 со вкупно 293 освоени кредити.

Мајчин јазик и е македонскиот. Во биографијата има наведено, но нема доставено сертификати дека активно се служи со англиски, француски и српско-хрватски јазик. Има основни познавања од германскиот јазик. Од компјутерски вештини има познавања од: MS Office, Google Apps, Windows OS, Mac OS, аудио и видео продукција.

Има објавено и презентирано 2 научни трудови во зборник од научни собири и била стажант како дел од меѓународно истражување и учествувала на повеќе обуки и работилници.

ЗАКЛУЧОК

По разгледување на доставената документација, постигнатиот успех на кандидатите во текот на студиите и активното користење на англискиот јазик кој е неопходен за изведување на наставата по предметот промоција на здравје за прва година на општа медицина, рецензионата комисија смета дека д-р Иван Панговски со просечен успех 8,57 од додипломски студии, просек 8,94 од втор циклус (магистерски) студии, Магистер по јавно здравство, Специјалист по социјална медицина и јавно здравје, студент на трет циклус – докторски студии по Јавно здравство, вработен на Институтот за социјална медицина и асистент на Катедрата во 2 мандати е најсоодветен кандидат за демонстратор на Катедрата за социјална медицина.

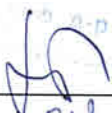
Комисијата донесе заклучок д-р Иван Панговски да биде избран за демонстратор на Катедрата за социјална медицина по предметите: Вовед во медицина, Промоција на здравје и Социјална медицина со здравствена економија, за студиска програма по општа медицина, како и на Промоција на здравје, Јавно здравство, Здравствено и социјално законодавство и Здравствен менаџмент, за студиските програми на тригодишните стручни студии за академската 2025/2026г.

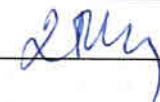
РЕЦЕНЗИОНА КОМИСИЈА

Проф. д-р Фимка Тозија

Проф. д-р Елена Косевска

В .н. сор. д-р Данче Гудева Никовска

Проф. д-р Фимка Тозија
Социјална медицина

Елена Косевска

Данче Гудева Никовска